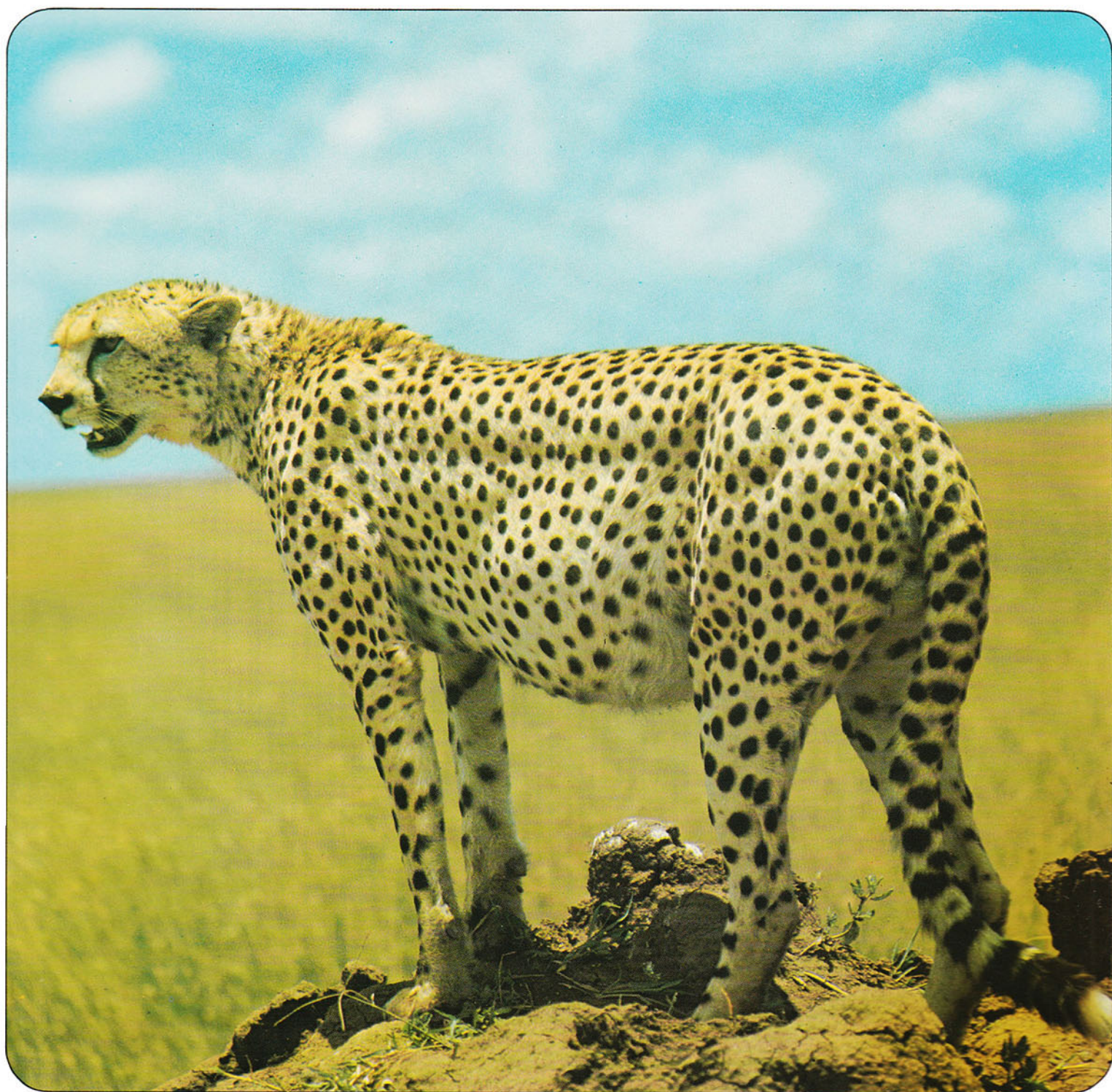

ကလေး သူငယ်များ အတွက်

သုတရတနာသိုက်

တိရစ္ဆာန်များ

ထိရဲဆွဲခွန်ဥယျာဉ်ရှိ ထိရဲဆွဲခွန်များနှင့် ၎င်းတို့၏ အစားအစာ

ဘာသွန်း
ကန်စွန်းဥ

မုန်လာဥဝါ
ဟင်းရွက်စိမ်း

ပန်းသီး
ဥ

ပေါင်မုန့်
ချုံ

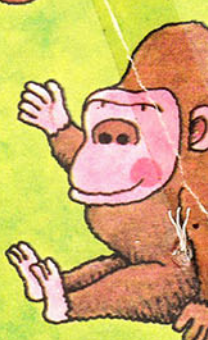

ဂေါ်ရီလာပျောက်ဝံ
ကန်စွန်းဥ

မုန်လာဥဝါ
ကြက်သွန်နီ

ပန်းသီး
လိမ္မော်သီး

ငှက်ပျောသီး
ပေါင်မုန့်

ချုံ

ပျောက်
ကန်စွန်းဥ

မုန်လာဥဝါ
ဟင်းရွက်စိမ်း

ပန်းသီး
ဥ

ငှက်ပျောသီး
လိမ္မော်သီး

ပေါင်မုန့်

၅၆

မုန်လာဥဝါ
လိမ္မော်သီး

ပန်းသီး
ကန်စွန်းဥ

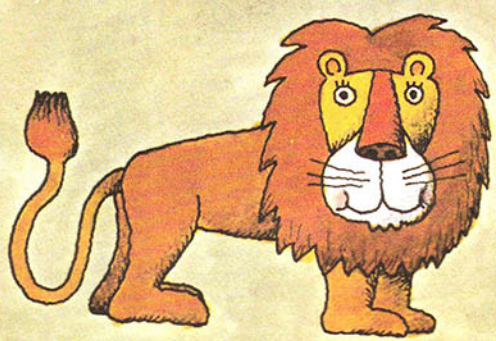
ပေါင်မုန့်
ဝက်သစ်ချသီး

ခြင်္သေ့

နေ့စဉ်အသား

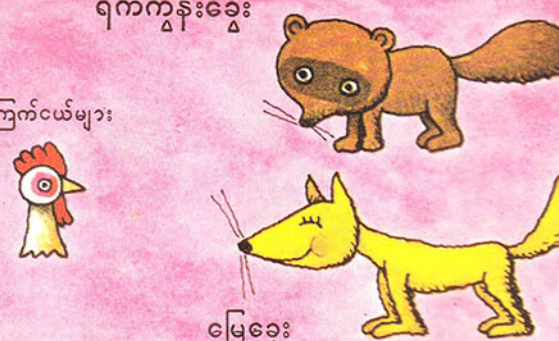
ယုန်သားတစ်ပတ်တစ်ခါ

ရက်ကွန်းခွေး

ကြက်ငယ်များ

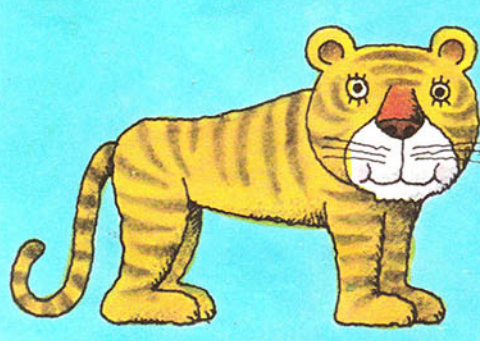
မြေခွေး

ကျား

နေ့စဉ်အသား

ယုန်သားတစ်ပတ်တစ်ခါ

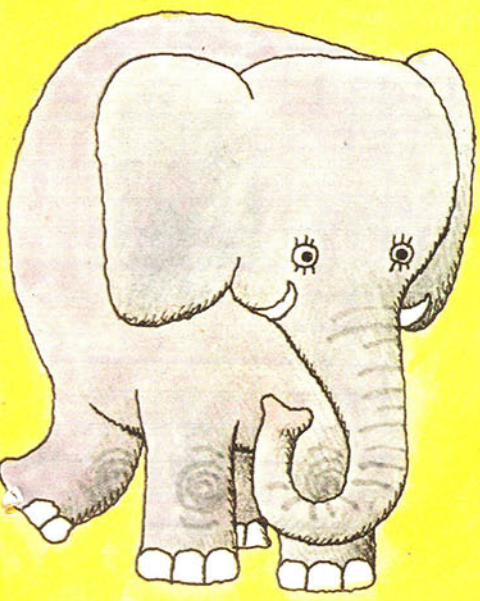
ကျားသစ်

နေ့စဉ်အသား

ယုန်သားတစ်ပတ်တစ်ခါ

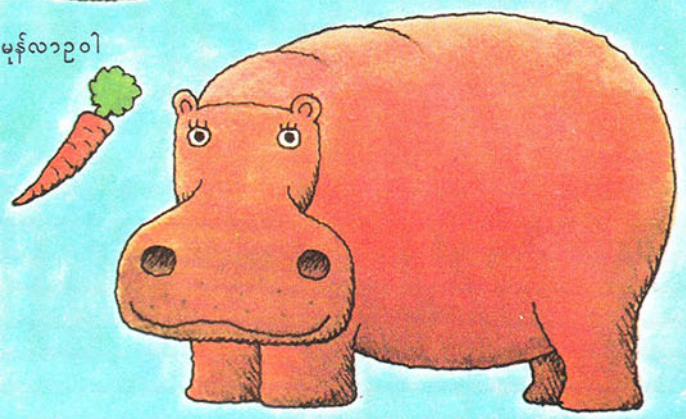

ဆင်

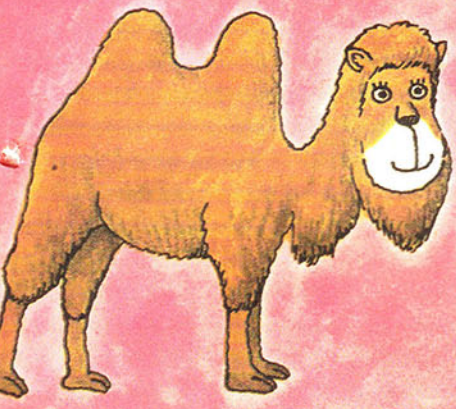
- သီးနှံမှုန့်အခဲ
- ကန်စွန်းဥ
- မုန်လာဥဝါ
- မြက်ခြောက်
- ကောက်ရိုး

ရေမြင်း

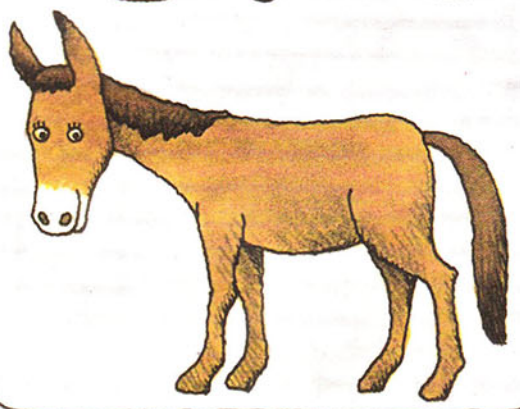
- မြက်ခြောက်
- ကယ်လဆီယမ်အမှုန့်
- အစာနု
- ပဲပုပ်စေ့များ
- ဆား
- ကန်စွန်းဥ
- မုန်လာဥဝါ

ကုလားအုတ်

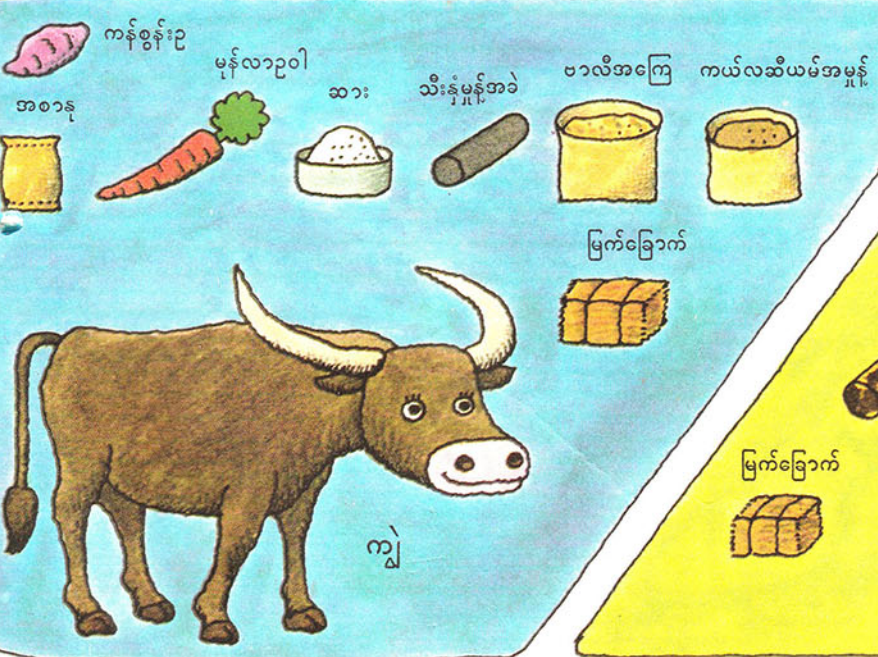

- ကန်စွန်းဥ
- မုန်လာဥဝါ
- အစာနု
- ဆား
- သီးနှံမှုန့်အခဲ
- ကယ်လဆီယမ်အမှုန့်
- မြက်ခြောက်
- ကောက်ရိုး

မြည်း

- ကောက်ရိုး
- မြက်ခြောက်
- အစာနု
- သီးနှံမှုန့်အခဲ
- ကယ်လဆီယမ်အမှုန့်
- သီးနှံမှုန့်အခဲ
- ဆား

- ကန်စွန်းဥ
- မုန်လာဥဝါ
- အစာနု
- ဆား
- သီးနှံမှုန့်အခဲ
- ဗာလီအကြေ
- ကယ်လဆီယမ်အမှုန့်
- မြက်ခြောက်

ဆိတ်

- သီးနှံမှုန့်အခဲ
- မြက်ခြောက်

ကလေး သူငယ်များ အတွက်

သုတရတနာ သိုက်

တိရစ္ဆာန်များ

ကိုဒန်းရှား၏
ကလေးသူငယ်များအတွက်
ရောင်စုံစွယ်စုံကျမ်း မူရင်းကိုမှီး၍
အက်ဖ်အီးပီ အင်တာနေရှင်နယ် ပီတီအီးလီမိတက်က
တည်းဖြတ်သည့် မူကို
အဆင့်မြင့်ပညာဦးစီးဌာနနှင့်
တိုင်း-လိုက်ဖ် စာအုပ်တိုက်တို့က
မြန်မာပြန်ဆိုထုတ်ဝေသည်။

ပထမပုံနှိပ်ခြင်း အုပ်စု ၅၀၀၀၀

၁၉၈၄ ခုနှစ် သြဂုတ်လ

အမှတ် ၁၁

ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်ရှိ ကလေးသူငယ်များ ဗဟုသုတ တိုးတက်ပွားများစေရန် ရည်ရွယ်၍ ကလေးသူငယ်များအတွက် သုတရတနာသိုက် ဟူသောအမည်ဖြင့် ဤကျမ်းကို ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနက စီစဉ်ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။

အဆိုပါကျမ်း၏မူရင်းမှာ Kodansha ကုမ္ပဏီမှ ဂျပန်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေသော ရောင်စုံစွယ်စုံကျမ်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုစွယ်စုံကျမ်းကိုမှီး၍ Far East Publication International Pte Limited မှ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်ထုတ်ဝေသော The Children's Treasury of Knowledge ကျမ်းကို အဆင့်မြင့်ပညာဦးစီးဌာနနှင့် Time-Life စာအုပ်ကုမ္ပဏီတို့ပူးတွဲ၍ မြန်မာပြန် ကျမ်း တစ်စောင်အဖြစ် ရောက်အောင် ကြိုးပမ်းကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနက ဤသို့စီစဉ်ထုတ်ဝေရာ၌ နိုင်ငံတော်၏ပညာရေးကို ကမ္ဘာ့ပညာရေးအဆင့်မီစေရန် ကြိုးပမ်းနေသည့်အားလျော်စွာ မြန်မာကလေးသူငယ်များသည် ကျောင်းပြဋ္ဌာန်းစာများအပြင် ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အထွေထွေဗဟုသုတများကိုလည်း အလွယ်တကူ ရယူဆည်းပူးနိုင်ကြပါစေဟူသော အာသိသထားရှိပါသည်။

ဤ သုတရတနာသိုက် တွင်-

- ၁။ ယူနီဗာဆယ်နှင့် ရာသီဥတု
- ၂။ အပင်များ
- ၃။ ကမ္ဘာဦးသက်ရှိများ
- ၄။ ရေအောက်သက်ရှိများ
- ၅။ အင်းဆက်ပိုးများ
- ၆။ တိရစ္ဆာန်များ
- ၇။ သင်္ချာ
- ၈။ အီလက်ထရွန်နစ်နှင့် စွမ်းအင်
- ၉။ ပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
- ၁၀။ ဝါသနာပါရာ အပန်းဖြေစရာ

ဟူ၍ ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံအသိပညာ အတတ်ပညာ စသည့် သုတရတနာများ ပါဝင်ကြပါသည်။ ထိုသုတရတနာများသိမှီးရာဖြစ်သောကြောင့် ကျမ်း၏အမည်ကို သုတရတနာသိုက် ဟူ၍ မှည့်ခေါ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤကျမ်းကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှ မြန်မာဘာသာသို့ မှန်မြတ်သောစေတနာဖြင့် ပြန်ဆိုကြသော ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ပညာရှင်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများသည် စေ့စပ်သေချာစွာ ပြန်ဆိုစိစစ်ကြပါသည်။ သို့သော် ဘာသာတစ်ခုမှ အခြားဘာသာတစ်ခုသို့ တိတိကျကျ ပြန်ဆိုရန်မှာ မလွယ်ကူလှသော ကိစ္စတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ဘာသာနှင့် တစ်ဘာသာမှာ အနက်အဓိပ္ပာယ် အကျယ်အကျဉ်း အနက်အတိမ် စသည့် ခြားနားမှုများရှိမြဲဖြစ်ရာ မူရင်းအဓိပ္ပာယ် တိကျစေရန် အချို့အချို့သော မူရင်းဘာသာစကားလုံးများကို မြန်မာဘာသာသို့ မပြန်ဆိုပဲ

အသံမျှသာ ဖလှယ်ထားပါသည်။ ဤသို့ အသံဖလှယ်ထားခြင်းကြောင့် မူရင်းဘာသာစကားနှင့် ရင်းနှီးမှု အကျိုးကိုလည်း ကလေးသူငယ်များ ရရှိနိုင်ပါသည်။

ပညာရှင်များ ယခုသုံးထားသော စကားလုံးများနှင့် အဓိပ္ပာယ်များထက် ပိုမိုကောင်းမွန်သင့်မြတ်သည့် စကားလုံးများ အဓိပ္ပာယ်များကို ဤကျမ်းကို လေ့လာဖတ်ရှုသူများက အကြံပေးစေလိုပါသည်။ ထိုသို့ အကြံပေးချက်များကို လေးလေးစားစား လေ့လာပြီး ဆီလျော်သည့်အချက်အလက်နှင့် စကားလုံးများကို အစားထိုးပြောင်းလဲရန် အသင့်ဖြစ်ပါသည်။

ဤကျမ်းတွင် ပါဝင်သည့် ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အထွေထွေဗဟုသုတများကို လိုသလိုရှေးနုတ်၍ ဆည်းပူးနိုင်ကြပါသည်။ ကလေးသူငယ်များအတွက်ဟု ဆိုသော်လည်း ဤကျမ်းကို ဖတ်ရှုလေ့လာခြင်းဖြင့် ကလေးလူကြီးမရွေး ဗဟုသုတပွားများ၍ အသိဉာဏ်များ ပိုမိုအားကောင်းလာကြမည်။ ထို့ထက် တစ်ဆင့်တက်၍ သိလိုစိတ် စူးစမ်းရှာဖွေလိုစိတ်နှင့် သုတပွားလိုစိတ်များ ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်ပေါ်လာကြပါက ဤကျမ်းထုတ်ဝေရခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်အောင်မြင်သည်ဟု မှတ်ယူရပေမည်။

ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန

မာဝိကာ

	စာမျက်နှာ
ကုန်းနေရေနေသတ္တဝါများ	၇
ဆယ်လာမင်ဒါများနှင့်၎င်းတို့၏မျိုးနွယ်များ	၈
ညှုများ၊ဆိုင်ရင်များနှင့်ဝိစိလိယန်များ	၉
ဖားနှင့်ဖားပြုပ်များ	၁၀
ကုန်းနေရေနေသတ္တဝါနှင့်တွားသွားသတ္တဝါများ၏ဘဝအဆင့်ဆင့်	၁၄
တွားသွားသတ္တဝါများ	၁၅
ရေလိပ်နှင့်ကုန်းလိပ်များ	၁၆
ဖွတ်၊ပုတတ်နှင့်ပုတ်သင်များ	၁၈
မြေများ	၂၂
မိကျောင်းမျိုးများ	၂၆
ငှက်များ	၂၇
မပျံသန်းနိုင်သောငှက်များ	၂၈
ထန်းစေ့မှုတ်ငှက်နှင့်လွန်းငှက်များ	၂၉
အယ်ဗာထရောနှင့်ပီထရယ်ပင်လယ်စင်ရော်များ	၃၀
ငှက်ကြီးဝန်ပို၊တင်ကျီးနှင့်၎င်းတို့၏မျိုးနွယ်များ	၃၁
ငဟစ်၊ဗျိုင်းနှင့်ဗစ်တန်ငှက်များ	၃၂
ကြိုးကြာနီ၊ ငှက်ကျားနှင့်၎င်းတို့၏မျိုးနွယ်များ	၃၃
ရေငှက်များ-ဘဲငန်းများ။ဝမ်းဘဲများ	၃၄
သားရဲငှက်များ-လင်းယုန်နှင့် သိမ်းငှက်များ။ သိမ်းငှက်များနှင့်၎င်းတို့၏မျိုးနွယ်များ	၃၈
ကြက်နှင့်တူသောငှက်များ-ဒေါင်းမျိုးများ	၄၁
ကြိုးကြာများနှင့်၎င်းတို့၏မျိုးနွယ်များ	၄၃
ရေစပ်နေငှက်များနှင့်၎င်းတို့၏မျိုးနွယ်များ	၄၄
ကမ်းခြေစင်ရော်များ၊ အော့ငှက်များနှင့်၎င်းတို့၏မျိုးနွယ်များ	၄၅
ခိုများနှင့်၎င်းတို့၏မျိုးနွယ်များ	၄၆
ကြက်တူရွေးနှင့်၎င်းတို့၏မျိုးနွယ်များ	၄၇
ဥဩငှက်နှင့်၎င်းတို့၏မျိုးနွယ်များ	၄၈
ဇီးကွက်များနှင့်ဖားပါးစပ်ငှက်များ	၄၉
ပျံလွှား၊ငှက်ပိတုန်း၊ ထပ်တယူနှင့် ကိုလီငှက်များ	၅၀
ပိန်ညင်း၊အောက်ချင်းနှင့်၎င်းတို့၏မျိုးနွယ်များ	၅၁
သစ်တောက်ငှက်၊ ကော့ယင်ငှက်နှင့်၎င်းတို့၏မျိုးနွယ်များ	၅၂
သစ်ကိုင်းနေငှက်များ-ပုစဉ်းထိုးငှက်၊ လိုင်ယာစောင်းပုံအမြီးရှိငှက်နှင့်မြေငှက်များ။ ဘီလုံးများ၊ ပျံလွှားများနှင့်ငှက်ရွှေဝါများ။ ကျီးများနှင့်သိုက်မြုံဆောက်ငှက်များ။ ပါရာဒိုက်ငှက်နှင့်စာဝတီးငှက်များ။ ငှက်ပြာခြောက်၊ ဇွေငှက်၊ ဗွတ်ငှက်နှင့် ငှက်စိမ်းများ။ ရေငုပ်ငှက်၊ နှံပြီစုတ်ငှက်၊ မြေလူးငှက်နှင့် မော့ကင်ငှက်များ။ ငှက်လက်မနှင့် မြီးညှောင့်ငှက်များ။ ငှက်ဘီလူးနှင့် ကျွဲဆက်ရက်များ။ ပန်းရည်စုပ်ငှက်၊ မျက်ကွင်းပြောင်၊ ဗာရီအိုငှက်နှင့် တာနာဝါငှက်များ။ သစ်စေ့စားငှက်များ	၅၃

နို့တိုက်သတ္တဝါများ

၆၅

မိုနိုထရင်းများ (ဥ ဥနို့တိုက်သတ္တဝါများ)

၆၆

သားပိုက်ကောင်များ (သားပိုက်အိတ်ပါ နို့တိုက်သတ္တဝါများ)

၆၈

အင်းဆက်ပိုးစားကောင်များ (အင်းဆက်ပိုးစား နို့တိုက်သတ္တဝါများ)

၇၀

မျောက်လှောင်ပျံများ

၇၂

လင်းနို့မျိုးများ

၇၃

ပရိုင်းမိတ်များ

၇၅

အိဒင်တိတ်များ

၈၀

သင်းခွေချပ်များ

၈၁

ယုန်များ၊ တောယုန်များနှင့်ပိုက်ကာယုန်များ

၈၂

ကိုက်ဖြတ်စားသတ္တဝါများ (ကိုက်ဖြတ်စားနို့တိုက်သတ္တဝါများ)

၈၄

ဝေလငါးများ၊ လင်းပိုင်များနှင့် လင်းပိုင်ခေါင်းတိုများ

၈၈

သားစားကောင်များ (သားစားနို့တိုက်သတ္တဝါများ)

၉၀

အတ်ဗတ်၊ ဟိုင်းရက်၊ ဆီးကောင်း (ရေဝက်မျိုး)

၉၈

ဆင်များ

၉၉

မဂဏန်း အရေအတွက် ခွာရှိ တိရစ္ဆာန်များ

၁၀၀

စုံဂဏန်း အရေအတွက် ခွာရှိ တိရစ္ဆာန်များ

၁၀၄

ဝေါဟာရစာရင်း

၁၁၁

ကုန်းနေရေနေသတ္တဝါများ

ကုန်းနေရေနေသတ္တဝါ၊ တွားသွားသတ္တဝါ၊ ငှက်နှင့်နို့တိုက်သတ္တဝါများသည် ကုန်းပေါ်နေ ကျောရိုးရှိ သတ္တဝါများ ဖြစ်ကြသည်။ ကုန်းနေ ရေနေ သတ္တဝါများသည် ရှေးအကျဆုံး ဖြစ်ပြီး ကျန်သတ္တဝါများလောက် မဖွံ့ဖြိုးချေ။ ဖား၊ ဖားပြုပ်နှင့် စိစိလီယန် တို့၏ အရေပြား များသည် စွတ်စို ချွေ့ကျနေသော်လည်း ရေ မလုံချေ။ အဆုတ်အပြင် အရေပြားဖြင့်လည်း အသက်ရှူသည်။ ပါးဟက်ဖြင့် အသက်ရှူသော ရေနေ သားလောင်း ဘဝမှ အဆုတ်ဖြင့် အသက်ရှူသော ကုန်းနေသက်ကြီးကောင် ဖြစ်လာသည်။ ရေတွင်ဥပြီး ဥများကို အကျ အခွဲဖြင့် ဖုံးအုပ်ထားသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ကို လိုက်၍ ခန္ဓာကိုယ်အပူချိန်ကို ပြောင်းနိုင်သော သွေးအေးသတ္တဝါ ဖြစ်သည်။ ရေငန်တွင် မနေနိုင်ချေ။

အမြုပ်ဖြင့်အသိုက်လုပ်သော သစ်ပင်နေဂျပ်နီဖား

ဆယ်လာမင်ဒါများနှင့် ငှက်တို့၏ မျိုးနွယ်များ

‘ဆယ်လာမင်ဒါ’များသည် အမြီးရှိ ကုန်းနေရေနေသတ္တဝါများ ဖြစ်သည်။ အကြီးဆုံးသည် ၁.၅ မီတာခန့် ရှည်ပြီး အငယ်ဆုံးသည် ၅ ဆင်တီမီတာခန့် ရှည်၏။ စွတ်စိုသော အရေပြားတွင် အဆိပ် ‘ဂလင်း’ (အကျိတ်) ပါလေ့ရှိသည်။ အများစုသည် သားလောင်းအဆင့်ရှိခဲ့သော်လည်း အချို့၌ အဆုတ်များ မဖွံ့ဖြိုးချေ။ အမြီးပြတ်သွားပါက အသစ်တဖန် ထွက်သည်။ မည်းမှောင်စွတ်စိုသော ချောင်း၊ ကန်နှင့် ဂူများတွင် နေသည်။

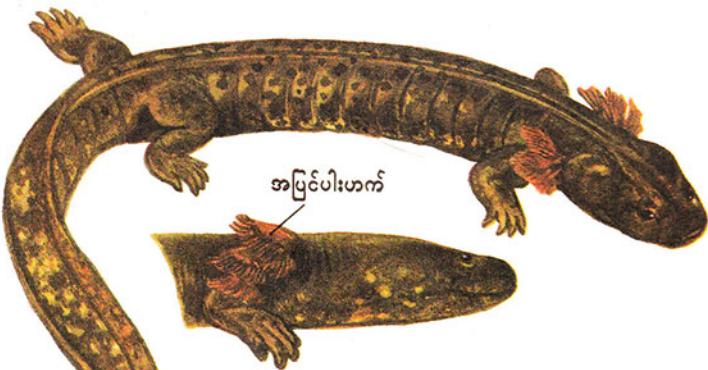

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ သက်ရှိ ကုန်းနေ ရေနေ သတ္တဝါတို့တွင် ၁.၂ မီတာခန့် ရှည်သော အကြီးဆုံး ‘ဆယ်လာမင်ဒါ’ ကို ဂျပန် တောင်ကျချောင်းများတွင် တွေ့ရသည်။ ခရု၊ ငါးနှင့် ‘ဝမ်း’ ကောင်များကို စားသည်။ အသက်ရှူလိုလျှင် ရေပေါ်ပေါ်သည်။

အမေရိကန်ပြည်နှင့် မက္ကဆီကိုတွင် တွေ့ရသော ကျား ‘ဆယ်လာမင်ဒါ’သည် ၁၅ ဆင်တီမီတာခန့် ရှည်သည်။ သက်ကြီးကောင်သို့ အသွင်မပြောင်းသော သားလောင်းကို ‘အက်ဆိုလော့’ ဟုခေါ်သည်။ ဤသို့အသွင်မပြောင်းခြင်းကို ‘နီယိုတိုနီ’ ဟု ခေါ်သည်။ သက်ကြီးကောင်ကဲ့သို့ သားငယ်များ ပေါက်ပွားနိုင်သည်။

‘အက်ဆိုလော့’

အပြင်ပါးဟက်

ရွှံ့ ‘ပပ်ပီ’ သည် ဆင်တီမီတာ ၃၀ ခန့် ရှည်သည်။ သားလောင်းအဆင့်မှ မတက်ချေ။ ကောင်းစွာဖွံ့ဖြိုးသော ခြေလက်များနှင့် အနီရောင်ပါးဟက်မျှင်ပွာများ ရှိသည်။ ရေညီပေါသော မြောက်အမေရိက ချောင်းများတွင် တွေ့ရသည်။

၂၅ ဆင်တီမီတာခန့် ရှည်သော မီးရောင်လက် ‘ဆယ်လာမင်ဒါ’ ကို ဥရောပ၊ အာဖရိကမြောက်ပိုင်းနှင့် အာရှပိုင်းနားတွင် တွေ့ရသည်။ စွတ်စိုသော မြေ နိမ့်ပိုင်းတွင် နေပြီး ရေ၌ မျိုးပွားသည်။ မြေအောက်၌ ဆောင်းခိုသည်။ အရေပြားမှ အဆိပ်ရည်ထုတ်သည်။

‘အွမ်’ (မျက်ကန်း ‘ဆယ်လာမင်ဒါ’) သည် ၂၅ ဆင်တီမီတာခန့် ရှည်သည်။ သားလောင်းအဖြစ်မှ ဆက်လက် မကြီးထွားပေ။ ဥရောပရှိ မြေအောက်စမ်းချောင်းများ၊ ဂူများတွင် နေသည်။ အရောင်မရှိ၊ မျက်စိ မမြင်ချေ။ ငါးရှဉ့်ပုံဖြစ်ပြီး ခြေလက်များ မဖွံ့ဖြိုးချေ။

‘အင်ဖီယူးမား’ (ကွန်ဂိုငါးရှဉ့်) သည်ဆင်တီမီတာ ၉၀ ခန့်ရှည်သည်။ ရွှံ့ထူသောရေတွင် နေသည်။ အမေရိကန်ပြည်အရှေ့ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။ အလွန်ငယ်သည့်ခြေလက်များရှိသည်။

ကျောက် ‘ဆယ်လာမင်ဒါ’ သည် ၁၂ ဆင်တီမီတာခန့် ရှည်သည်။ အဆုတ်မရှိချေ။ အမေရိကန်ပြည် အရှေ့ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။ နေအခါ သစ်တုံးများအောက် ကျောက်ဆောင်များ အကြားတွင် နေသည်။

‘ဟဲမင်ဒါ’သည် ဆင်တီမီတာ ၄၀ မှ ၆၀ ထိရှည်ပြီး အရေပြား တွန့်နေ၏။ ရေနေဖြစ်ပြီး ငါးငယ်များကိုစားသည်။ ကျင့်ကျောက်ရောင် ‘ဆယ်လာမင်ဒါ’သည် အမေရိကန်ပြည် ရေနီးတောင်စောင်းများ၌ နေသည်။ ၁၂ ဆင်တီမီတာခန့် ရှည်သည်။

ညှို့များ၊ ဆိုင်ရင်များနှင့် စိစိလီယန်များ

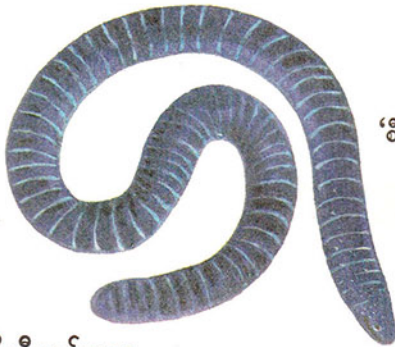
‘ညှို့’များသည် ‘ဆယ်လာမင်ဒါ’များနည်းတူ အမြီးပါ ကုန်းနေရနေသတ္တဝါများ ဖြစ်သည်။ ‘ညှို့’၏ အမြီးက ပိုပြားသည်။ ‘ညှို့’များ သက်ကြီးကောင်မဖြစ်မီ ကုန်းပေါ် ရောက်ကြသည်။ အရွယ်မရောက်သေးသော သက်ကြီးကောင်ကို ‘အက်’ဟု ခေါ်သည်။ ပါးဟက်များ ရှိသည်။ ကုန်းပေါ်တွင်သုံးနှစ်ခန့်နေ၍ အဆုတ်များ ဖွံ့ဖြိုးလာပြီးနောက် မျိုးပွားရန် ရေထဲသို့ ပြန်၍ အသက်ထက်ဆုံးနေသည်။ သက်ကြီးကောင်ဘဝတွင် ပါးဟက်များ မရှိတော့ချေ။ အာခေါင် မိုးတွင် သွားတန်းများ ရှိသည်။ ‘အင်းဆက်’ပိုး၊ ‘ဝမ်း’ကောင်နှင့် ခရုများကို စားသည်။

‘ညှို့’ ပြောက်သည် ၁၅ ဆင်တိမီတာခန့် ရှည်သည်။ အမေရိကန်ပြည် အရှေ့ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။ ‘အက်’ အဆင့်၌ ‘အက်’ အနီ ဟု ခေါ်သည်။ တောထူပြီး ဝိုထိုင်းသော စိမ့်ကြီး၊ မြိုင်ကြီးများ၌ နေသည်။

‘ညှို့’

‘စိစိလီယန်’

စိစိလီယန်များ

‘စိစိလီယန်’ များ (မျက်ကန်း ‘ဝမ်း’ ကောင်များ) သည် ခြေလက်မဲ့ ကုန်းနေ ရေနေ သတ္တဝါများ ဖြစ်သည်။ တိနှင့်တူသောကိယ၊ ငါးကဲ့သို့ ချွေ့ကျိကျိ အရေပြားနှင့် အကြေးခွံများ ရှိသည်။ မျက်ခွံမဲ့ မျက်စိနှင့် နှာပေါက် အကြား ဝမ်းလက်တံ တစ်ခုရှိသည်။ မြေစိုတွင် တွင်း အောင်းနေကြသည်။

စကျင်ကျောက်ရောင် ‘ညှို့’ သည် ၁၃ ဆင်တိမီတာခန့် ရှည်သည်။ ဥရောပရှိ ရေနေအပင်များပေါ်သော ချောင်းငယ်၊ ကန်ငယ်နက်နက် များတွင် တွေ့ရသည်။

ကျောပေါ်၌ လှံသွားပုံ စောင်းရှိ ‘ညှို့’ ကြီးသည် ၁၄ ဆင်တိမီတာခန့် ရှည်သည်။ မိတ်လိုက်ရာသီ၌ အဖို၏ အရောင်များသည် လှပနေသည်။ တနှစ်ပတ်လုံး ကုန်းပေါ်၌ အနေများသော်လည်း ရေတွင် ဥသည်။ ဥရောပ မြောက်ပိုင်းနှင့် အလယ်ပိုင်းမှ ရုရှား အလယ်ပိုင်းအထိ ပျံ့နှံ့နေထိုင်သည်။

ဆိုင်ရင်များ

‘ဆိုင်ရင်’ များတွင် ငါးရှဉ့်နှင့်တူသော ကိုယ်ရှိသည်။ ရွှေခြေများ အလွန်သေးပြီး နောက်ခြေ မရှိချေ။ သွားမပေါက်သော်လည်း မေးရိုးများပေါ်တွင် အခွံမာများ ရှိ၍ အစာစားရာတွင် အထောက်အကူရသည်။ မျက်ခွံများ မပါပေ။ အမြဲရှိသော ပါးဟက် သုံးခုဖြင့် အသက်ရှူသည်။

‘ဆိုင်ရင်’ ကြီးသည် ဆင်တိမီတာ ၇၀ ခန့် ရှည်သည်။ အမေရိကန်ပြည် အရှေ့တောင်ပိုင်း ရေတိမ်ကန်များနှင့် မြောင်းများတွင် တွေ့ရသည်။

‘ဆိုင်ရင်’ငယ်သည် ၁၅ မှ ၃၀ ဆင်တိမီတာထိ ရှည်သည်။ အမေရိကန် ပြည် အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ ချောင်းငယ်များတွင် နေသည်။

ဖားနှင့်ဖားပြွန်များ

ကုန်းနေရေနေသတ္တဝါများတွင် ဖား၊ ဖားပြွန်တို့သည် အကြီးဆုံးအုပ်စုဖြစ်သည်။ နောက်ခြေကြိုးထွားသန်မာပြီး ခြေချောင်းများအကြား၌ အရေပြားဆက် ရှိသည်။ အမြီးမပါ။ ပူနွေးသော ဒေသများတွင် နေသည်။ သဲကန္တာရနေ အကောင်များတွင် ကြမ်းတမ်းသော အရေပြား ရှိသည်။ ဖား၊ ဖားပြွန်တို့သည် အရေပြားဖြင့်လည်း အသက်ရှူနိုင်သည်။ အစေးပါသော လျှာကိုထုတ်၍ အစာကို ဖမ်းယူစားသည်။ ‘အင်းဆက်’ ပိုးများကိုစားသည်။ ဖားလောင်းသည် သက်ကြီးကောင်ဖားနှင့် ပုံသဏ္ဌာန် မတူပေ။ အသွင်ပြောင်းပြီးမှ သက်ကြီးကောင် ဖြစ်လာသည်။

မြောက်အမေရိကရှိ သစ်ပင်နေ အမေရိကန် ဖားသည် ၂.၅ ဆင်တိမီတာခန့် ရှည်သည်။

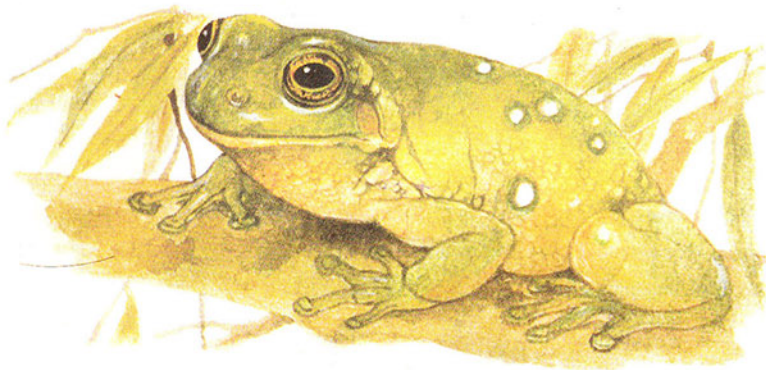
သစ်ပင်နေဖား၏ လက်ချောင်း၊ ခြေချောင်းများ

သစ်ပင်နေ ဖားများတွင် လက်ချောင်း၊ ခြေချောင်းများ၌ တွယ်ကပ်နိုင်သော အဖုများ ရှိခြင်းကြောင့် အကိုင်းအခက်နှင့် သစ်ခေါက်များတွင် တွယ်ကပ်နေနိုင်သည်။

လက်ချောင်းများ

ခြေချောင်းများ

‘ဂိုက်’သစ်ပင်နေဖားသည် ၈ ဆင်တိမီတာခန့် ရှည်သည်။ ဩစတြေးလျတွင် ပျံ့နှံ့လျက်ရှိသည်။ ဤဖားသည် သစ်ပင်တက် ကျွမ်းကျင်သည်။ တခါတရံ သစ်ရွက်များတွင် ကုပ်တည်းနေတတ်သည်။ အဓိကအားဖြင့် ‘အင်းဆက်’ ပိုးများကို စားပြီး တခါတရံ ခရုကို အကောင်လိုက် မျှီချသည်။

နယူးဇီလန်နေ အမြီးရှိ ဂျားပါးသော ဖားသည် ၅ ဆင်တိမီတာခန့် ရှည်သည်။ ရေနှင့်ဝေးရာ တောင်စောင်းများတွင် နေသည်။ စွတ်စိုသောနေရာများ၊ ကျောက်တုံး၊ သစ်တုံးများအောက်၌ ဥသည်။ ဖားလောင်းအစား အမြီးရှိ ဖားငယ်များပေါက်သည်။ ဖားလောင်းအဆင့် မရှိတော့ချေ။ အကောင်ကြီးလာသည်နှင့်အမျှ အမြီး တဖြည်းဖြည်း တိုလာသည်။

‘ဂိုလီယက်’ဖားသည် ဖား၊ ဖားပြွန်များတွင် အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ ဆင်တိမီတာ ၃၀ ခန့်ရှည်ပြီး အိမ်မွေးကြောင်ခန့် အလေးချိန်စီးသည်။ မျက်စိ နောက်ဘက်တွင် အဆိပ် ‘ဂလင်း’ ရှိသည်။ ၎င်းဖားကို အာဖရိကအနောက်ပိုင်း၌ တွေ့ရသည်။

ဖားပြွန်၏အဆိပ် ‘ဂလင်း’

တောင်အမေရိက သစ်တောများတွင် တွေ့ရသော သစ်ပင်နေဖားကြီးသည် ၁၁ ဆင်တိမီတာခန့် ရှည်သည်။

ထရီနိုဒက်နှင့် တောင်အမေရိကရှိ 'ဆူရီနမ်' ဖားပြုပ်သည် ၁၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ ကိုယ်ပြားပြီး ကြိတ်ပုံ ဦးခေါင်းရှိသည်။ အဖိုသည် အမ၏ ကျောပေါ်ရှိ အိတ်ငယ်များအတွင်းသို့ ဥများကို တွယ်ချိတ်ပေးသည်။ ထိုအိတ်ငယ်များအတွင်း၌ပင် ဥများပေါက်ပြီး ဖားလောင်းအဆင့်ကို ကျော်လွန်သည်။ ရေနံဝေးရာသို့ ထွက်ခွာလေ့မရှိ။ ကြယ်ပုံ လက်ချောင်းထိပ်များဖြင့် ထိတွေ့မှုအာရုံခံသည်။ အဓိကအားဖြင့် ငါးများကို စားသည်။

ဥရောပမြောက်ပိုင်း၊ အလယ်ပိုင်းနှင့် အာရှအလယ်ပိုင်းတွင်တွေ့ရသော ဖားပြုပ်သည် ၁၀ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ သစ်တော၊ ဥယျာဉ်၊ လယ်ကွက်များ၌ နေသည်။ ည၌ ကျက်စားသည်။ ကြမ်းတမ်းစွတ်စိုသော အရေပြား ရှိသည်။ 'အင်းဆက်'ပိုး၊ ခရုနှင့် 'ဝမ်း'ကောင်များကို စားသည်။

အာဖရိက အလယ်ပိုင်းနှင့်တောင်ပိုင်းတွင်တွေ့ရသော ခြေသည်းပါ ဖားပြုပ်သည် ၁၀ မှ ၁၂ ဆင်တိမိတာထိ ရှည်၏။ ရေကန်များတွင် တသက်လုံး နေသည်။ ခြေချောင်းသုံးချောင်းတွင်ရှိ ခြေသည်းများဖြင့် အစာယက်ရှာသည်။ ကန်ရေ ခန်းခြောက်သောအခါ ရွှံ့ထဲတွင် မိုးမကျမချင်း နေသည်။

ဥရောပ မြောက်ပိုင်းနှင့် အလယ်ပိုင်း သစ်တောနေ ဖားသည် ၆ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ ညထွက်ကျက်စားသည်။ ချောမွတ် စွတ်စိုသော အရေပြား ရှိသည်။

တောင်အမေရိကနေ ချီပါသော 'ကိုလမ်ဗီယန်' ဖားပြုပ်သည် ၂၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ ပါးစပ်ကြီးပြီး မျက်လုံးများအထက်ရှိ ချီပုံ ဖုများသည် အရောင် တောက်နေသည်။ သဲ သို့မဟုတ် ရွှံ့ထဲတွင် ပုန်းအောင်းကာ ကြွက်များနှင့် အင်းဆက်'ပိုးများကို ဖမ်းစားသည်။

အာဖရိကရှိ ကင်မရွန်နှင့် ကွန်ဂို သစ်တောများ၌ တွေ့ရသော ငွေရောင် အပြောက်ပါ သစ်ရွက်နေ ဖားသည် သစ်ရွက်များတွင် တွယ်ကပ်နေ၏။ ၃ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။

အသံအိတ်များ

ဖားနှင့် ဖားပြုပ်အများစုတွင် အဖိုသည် အသံအိတ် ရှိ၍ ကျယ်ကျယ် အော်နိုင်သည်။ အသံအိတ်သည် အချို့ဖားများ၌ လည်ချောင်းတွင် ရှိပြီး အချို့၌ ဦးခေါင်းဘေးတဘက်တချက်စီတွင် ရှိသည်။ အသံပြုသောအခါ ဘောလုံးကဲ့သို့ ဖောင်းလာပြီး အသံကျယ်ထွက်လာသည်။ မိတ်လိုက်ရာသီ၌ အဖိုများ၏ အော်သံသည် အမများကို ဆွဲဆောင်သည်။

ပီရှနှင့် တောင်အမေရိက အီကွေဒေါ သစ်တောများ၌ တွေ့ရသော 'ဂိုလဒီ' ဖားသည် ၄ ဆင့်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ အမသည် ဥများကို ကျောဘက် အိတ်ငယ်များတွင် သယ်ဆောင်ထားသည်။ ဖားမ ရေသို့ ဆင်းပြီးနောက် ဥများမှ ဖားလောင်းများ ပေါက်လာသည်။

မြောက်အမေရိကရှိ အရွယ်အကြီးဆုံး ဖားနွားသိုးသည် ၁၉ ဆင့်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ တခါတရံ ၄၀ နှင့် လိပ်ငယ်များကို စားသည်။ အမသည် အဖိုထက် အရွယ်ကြီးပြီး တစ်ကြိမ်လျှင် ထောင်ပေါင်းများစွာ ဥသည်။ ဤဖား၏ ပေါင်သားများကို လူတို့ အရသာခံစားကြသည်။

ဗဟိုနှင့် တောင်အမေရိကတွင် တွေ့ရသော မြားဆိပ်ဖားသည် အရောင်တောက်ပ၏။ ၄ ဆင့်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ တောက်ပသော အရောင်သည် အဆိပ်ရှိကြောင်း ပြသည်။ ဖား၏ အရေပြားမှ ရသော အဆိပ်ကို ဒေသခံ လူများက မြားထိပ်တွင် သုတ်လိမ်း အသုံးပြုသည်။ အဖိုသည် ဥများကို ကျောတွင် သယ်ဆောင်ထားသည်။ ဖားလောင်းသည် ဖွံ့ဖြိုးသည်အထိ ဖခင်ကိုတွယ်ကပ်နေသည်။

ဖားနွားသိုးလောင်းသည် ၁၄ ဆင့်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ ၁ နှစ်မှ ၂ နှစ်တိုင် အသွင်ပြောင်းပဲ နေသည်။

ဥရောပ ဖားပြုပ်ဝမ်းဆွဲသည် ရေနွေးဖားပြုပ် ဖြစ်သည်။ ၅ ဆင့်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ ဥများကို အဖိုများက သန့်စင်စေသည်။ ၎င်း၏ ကျောဘက်နှင့် နောက်ခြေတွင် ဖားလောင်း ပေါက်သည် အထိ သယ်ဆောင်သည်။ ထိုဥများကို ရက်သတ္တ ၃ ပတ်ခန့် စောင့်ရှောက်ပြီးနောက် ဥများ ကောင်းစွာ ဖွံ့ဖြိုးလာသည် အခါ ရေသို့ဆင်းသည်။ ဥများသည် ရေထဲတွင် အကောင်ပေါက်သည်။

တောင်အမေရိကရှိ ဖားနွားသိုးသည် ဆင့်တိမိတာ ၂၀ ခန့် ရှည်သည်။ ရေတွင် ဥလေ့ရှိ။ သစ်ရွက်၊ အကျိအချဲ့များဖြင့် အသိုက် လုပ်ပြီး ဥ၌ အမြှုပ်ဖြင့် ဖုံးအုပ်ပေးသည်။ အသိုက်အတွင်း၌ ဖားလောင်းများ ဖား ဖြစ်သွားကြသည်။

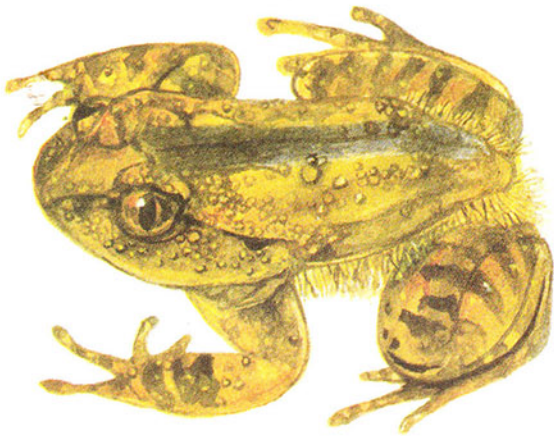

ချိုရို အာရှဖားပြင်သည် ၁၀ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ အရှေ့တောင်အာရှတွင် ရှိသည်။ သစ်ရွက်ခြောက်နှင့် တူသည်။

ဂျပန်ပြည် မြေပြန့်အသနေ ‘ရှိုရိုဂျယ်’ ဖားစိမ်းသည် ၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ ဥပျားသည် ပူဖောင်းများ စုပုံထားသည် နှင့် တူသည်။

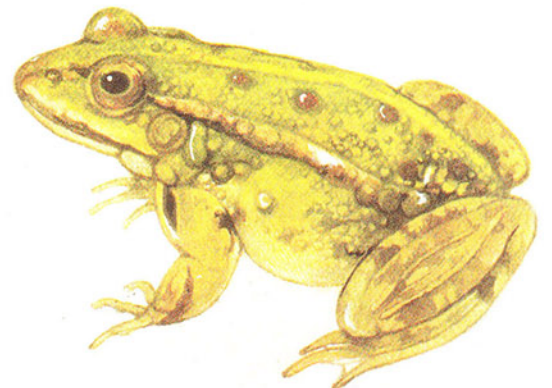

အမြှုပ်ဖုံး ဥပျား

အနောက်အာဖရိကရှိ အမွေးပါ ရှားပါး ဖားသည် ၁၀ ဆင်တိ မိတာခန့် ရှည်သည်။ မိတ်လိုက်ရာသီတွင် ပေါင်နှင့် ကိုယ်ဘေး၌ အမွေးကဲ့သို့အရာများကိုတွေ့ရသည်။ စင်စစ် အရေပြား ကြွတက် လာခြင်းသာဖြစ်သည်။ ဖားများပိုမိုလှုပ်ရှားသည့်အခါ အောက် ဆီလျင်ကို ရှူနိုင်ရန် ၎င်းတို့က အထောက်အကူပြုသည်။

အမြှုပ်ဖြင့် အသိုက်လုပ် ဂျပန်ဖားသည် ၈ ဆင်တိမိတာခန့်ရှည်ပြီး အရောင် စိမ်းသည်။ ရေပေါ်တွဲလောင်းကျ သစ်ခက်များတွင် အသိုက်လုပ်သည်။ အမြှုပ်ဖြင့် ဥပျားကို အကာအကွယ်ပေးသည်။ ဥအက်ကဲ့သောအခါ အမြှုပ် များ နူးညံ့ ပျော့ပျောင်းပြီး ဖားလောင်းများ ရေထဲကျလာသည်။

အရှေ့တောင်အာရှ မိုးသစ်တောများနေ ‘ဝေါလေ’ ဖားပျံသည် သစ်ပင်နေ ဖားဖြစ်သည်။ ၇ ဆင်တိ မိတာခန့် ရှည်သည်။ ခြေချောင်းများအကြား၌ အရေပြားဆက် ရှိသည်။ သစ်ကိုင်းတစ်ခုမှတစ်ခုသို့ ခုန်ကူးသောအခါ ခြေချောင်းအရေပြားဆက်သည် လေထီးသဖွယ် ဖြစ်သွားသည်။ အခြားဖားပျံများ နည်းတူ ခရီးတို့ကို လေဟုန်စီးသွားသည်။

ဥရောပ အလယ်ပိုင်းနှင့် အာရှတွင် တွေ့ ရသော ရိုးရိုးစားဖားသည် ရေတိမ်ပိုင်းတွင် အနေများသည်။ ဖား၏ ပေါင် သား သည် နူးညံ့ပြီး အရသာ ရှိသည်။

ကုန်းနေရေနေသတ္တဝါနှင့် တွားသွားသတ္တဝါများ၏ ဘဝအဆင့်ဆင့်

ကုန်းနေရေနေသတ္တဝါများတွင် အကျအခွဲဖုံးဥများမှ သားလောင်းများပေါက်လာသည်။ သားလောင်းတို့တွင် ပြင်ပပါးဟက်များ ရှိသည်။ ရေတွင်နေသည်။ အသွင်ကူးပြောင်းချိန်၌ ခြေလက်များဖြစ်ပေါ်လာပြီး ပါးဟက်နှင့်အမြီး ပျောက်ကွယ်သွားကာ သက်ကြီးကောင်ဖြစ်လာသည်။

တွားသွားသတ္တဝါများသည် ကုန်းပေါ်၌ ဥသည်။ မိဘနှင့်ဆင်တူသော အကောင်ငယ်များ ပေါက်သည်။ တွားသွားသတ္တဝါငယ်များသည် သားလောင်းအဆင့်မရှိ။ အချို့သတ္တဝါများသည် အကောင်လိုက်မွေးသည်။

တွားသွားသတ္တဝါများ

ပင်လယ်လိပ်သည် သောင်ပြင်၌ ဥချပြီး ပင်လယ်သို့ ဆင်းသည်။ နေပူရှိန်ကြောင့် ဥမှသားပေါက်သည်။

ဥမှပေါက်စ လိပ်ငယ်

ဥမှပေါက်စ မိကျောင်းခေါင်းတို

ဥမှပေါက်စ မြေငယ်

ဥတွင်းရှိ မြေသန္ဓေသား

မြေနှင့် မိကျောင်းများတွင် နှုတ်ရိုးဖာများရှိသည်။ ထိုနှုတ်ရိုးဖြင့် ဥခွံကိုဖောက်ထွက်ခြင်းကြောင့် ဥသွားဟု ခေါ်သည်။ သားလောင်း ဥခွံပြင်ပသို့ ရောက်လျှင် ဥသွားများ ကြွေသွားသည်။

အချို့ မြွေများ အကောင်လိုက်မွေးသည်။

ကုန်းနေရေနေသတ္တဝါများ (ရေထဲနေ)

ဂူအောင်း၊ မျက်ကန်း ‘ဆယ်လာမင်ဒါ’

‘ဆိုင်ရင်’

ဤသတ္တဝါများ ရေတွင်အမြဲနေသည်။ ပါးဟက်များ ရှိသည်။

‘ဆုရီနမ်’ ဖား ပြုပ်သည် အဆုတ်ဖြင့် အသက်ရှူရန် ရေမျက်နှာပြင်သို့ တက်၏။

‘ဆယ်လာမင်ဒါ’မိုနီ (ကမ်းဝပ်နေ)

‘အက်’အနီ

မြက်ဖား

(ကုန်းပေါ်နေ)

သစ်ပင်နေဖားစိမ်း

ပြောင်ချောဖားပြုပ်

တွားသွားသတ္တဝါ (ရေနေ)

ပင်လယ်မြွေ

ပင်လယ်လိပ်

(ကမ်းဝပ်နေ)

မိကျောင်း

‘အင်နာကွန်ဒါ’မြွေ

လိပ်ပြား

(သစ်ပင်နေ)

သစ်ပင်တက်မြွေ

ကျာပွတ်ပုံအမြီးရှိပုတ်သင်

ပုတ်သင်

(ကုန်းပေါ်နေ)

မြွေဟောက်

ချိုရှိပုတ်သင်

ခလောက်မြွေ

(တွင်းတူးနေ)

မြွေမျက်ကန်း (အပေါ်)

‘အင်ဖီဇနာ’ (အောက်)

တွားသွားသတ္တဝါများ

လိပ်၊ မိကျောင်း၊ ပုတ်သင်၊ မြေနှင့် လူသိနည်းသော ‘တူအာတာရာ’ တို့သည် တွားသွားသတ္တဝါမျိုးပေါင်းတွင် ထင်ရှားသော မျိုးစဉ်ငါးခုမှ ဖြစ်သည်။ ရှေးနှစ် သန်းပေါင်းများစွာ တွားသွားသတ္တဝါကြီးများ ကြီးစိုးခဲ့စဉ်က ‘ဒိုင်နိုဆော’ ကဲ့သို့သော သတ္တဝါကြီးများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ယခုအခါ ကွယ်ပျောက်နေပြီဖြစ်သည်။ ခန္ဓာကိုယ်တွင် မာကျောသော အကြေးခွံများ ဖုံးအုပ်လျက်ရှိ၏။ အပူပိုင်းဒေသများတွင် နေလေ့ရှိသည်။ ဆောင်းခိုကြသည်။ သွေးအေးသတ္တဝါများဖြစ်ပြီး အဆုတ်ဖြင့် အသက်ရှူသည်။ ရေနေစလေ့ ရှိသည်။ အသက်ရှူရန် ရေမျက်နှာပြင်ထက်သို့ တက်သည်။ အများစုသည် ဥ ဥသည်။

ပုတ်သင်ညို (သစ်ပင်နေသွေးစုပ်ပုတ်သင်)

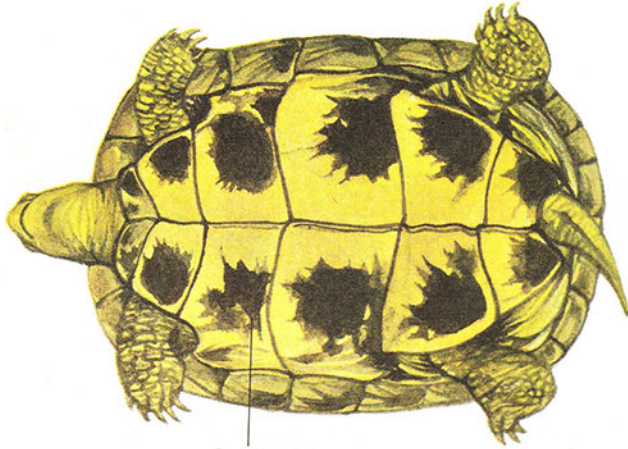

ရေလိပ်နှစ်ကုန်းလိပ်ဖျား

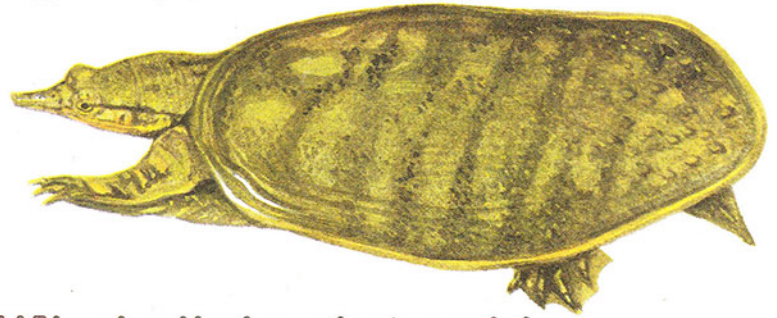
လိပ်ကိုယ်သည် အခွံမာဖြင့် ဖုံးအုပ်လျက်ရှိသည်။ ဦးခေါင်း၊ ခြေ၊ လက်နှင့် အမြီးတို့ကိုသာ ပြင်နိုင်သည်။ အန္တရာယ်နှင့်ကြုံလျှင် အခွံအတွင်းသို့ ဦးခေါင်း၊ ခြေ၊ လက်တို့ကို ကျုံ့သွင်း နိုင်သည်။ သွားများမရှိ။ အများစုသည် မြစ်၊ ချောင်း၊ ကန်နှင့် ပင်လယ်တို့၌နေပြီး အချို့ ကုန်းပေါ်၌ နေသည်။ သောင်ပြင်၌ ဥပြီး နေပူရှိန်ကြောင့် သားပေါက်သည်။ အမျိုးပေါင်း ၃၀၀ ကျော်ရှိသည်။ အငယ်ဆုံးသည် ရွှံ့တွင်းနေပြီး အကြီးဆုံးမှာ သားရေပြားကဲ့သို့ အခွံရှိ ပင်လယ်လိပ်များ ဖြစ်သည်။ အချို့ကို လူတို့ ချစ်စနိုး မွေးသည်။

လိပ်ကို ဝမ်းဘက်မှမြင်ရပုံ

ဝမ်းဘက်ရှိ အခွံကို ရင်ခွံဟု ခေါ်ပြီး ကျောဘက်ရှိ အခွံကို ကျောခွံဟု ခေါ်သည်။ ရေနေလိပ်များတွင် ရင်ခွံငယ်ပြီး ခြေချောင်းများ အကြား၌ ရေ ကူးနိုင်သည့်အရေပြားဆက် ရှိသည်။ ကုန်းနေလိပ်တို့၌ ရင်ခွံကြီးမားသည်။

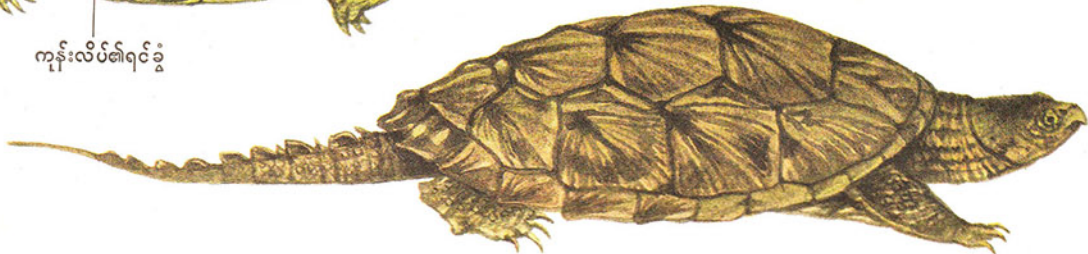

ကုန်းလိပ်၏ရင်ခွံ

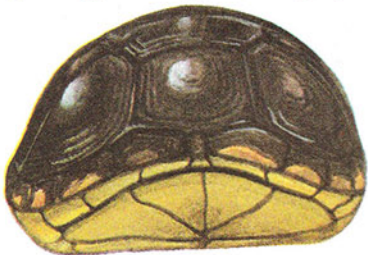

ခွံပျော့လိပ်ကို မြစ်၊ ချောင်း၊ ရေအိုင်များ၌ တွေ့ရသည်။ အခွံပျော့ပျောင်း ပါးလွှာ ပြီး သားရေကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ နှုတ်ခမ်းထူပြီး နှာတံ ရှည်လျားပျော့ပျောင်းသည်။

‘စနက်ပင်’ လိပ်သည် ကိုယ်ထည်ကြီးပြီး အမြီးရှည်သည်။ ကျောခွံ ၄၅ ဆင်တံ မီတာခန့် ရှိ၏။ ရန်လိုသည့်သတ္တဝါဖြစ်ပြီး သားကောင်ကို ဟပ်၍ ဖမ်းတတ်သည်။ အဟပ်ခံရလျှင် ဒဏ်ရာပြင်းသည်။ မြောက်အမေရိကတွင် နေသည်။

လိပ်များ ခြေ၊ လက်၊ ဦးခေါင်းတို့ကို အခွံအတွင်းသို့ ကျုံ့သွင်းပုံ အမျိုးမျိုး

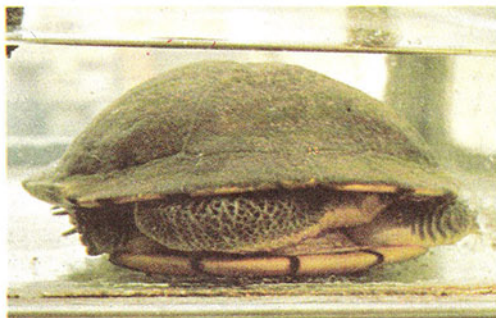
သေတ္တာပုံ လိပ်၏ ရင် ခွံနှင့် ကျော ခွံသည် ပတ္တာဆက်ကဲ့သို့ တင်းကျပ်စွာချိတ်ဆက်နိုင် သဖြင့် ဦးခေါင်း၊ ခြေ၊ လက် တို့ကို အခွံ အတွင်း လုံခြုံစွာ ထားနိုင်သည်။

‘ဂိုဗာ’ လိပ်သည် ဦးခေါင်းကို အခွံအတွင်း ကျုံ့သွင်းသည်။ သို့ရာတွင် ခြေသည် လက် သည်းနှင့် ခေါင်းပိုင်း အနည်းငယ်မျှ ပြင်ပ၌ ကျန်ရစ်သည်။

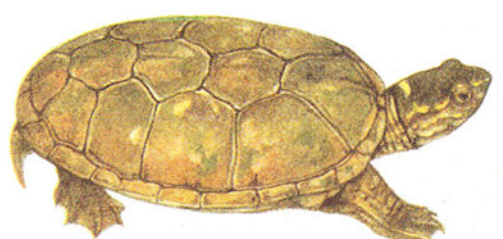

တောင်အမေရိကရှိ ‘မာတာမာတာ’ သည် လည်ပင်းရှည် လိပ်မျိုး ဖြစ်သည်။ လည်တံသည် ကျောရိုးထက် ရှည်သည်။ နှုတ်သီးရိုး မာကောက်သည်။ ဦးခေါင်းထက်၌ အရေပြားများ အရစ်လိုက်ရှိ သည်။ ထိုအရစ်များ ရေတွင်လှုပ်ရှားကာ ငါးများကို ဆွဲဆောင်ပြီး ကြီးမားသော ပါးစပ်ဖြင့် စုပ်ဖမ်းသည်။

လည်ပင်းရှည်လိပ်သည် ဦးခေါင်း တခုလုံးကို အခွံတွင်း၌ စုတ်မထွားနိုင်ချေ။ ခေါင်း တစ်ဝတ်တပိုင်းကိုသာ ပခုံးသား ပွပွ အောက် တွင် ဝှက် နိုင် သည်။ လည် တံ ရှည် ကြီး ကို ဘေးတိုက် တွေ့နိုင်သည်။

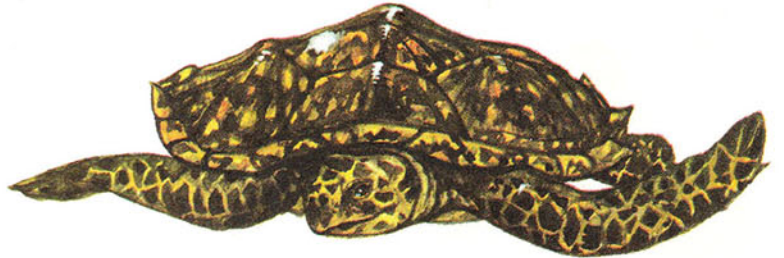
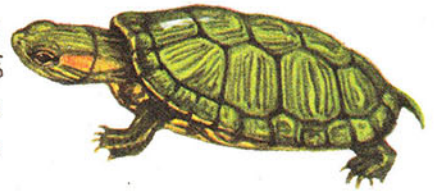
အတ္တလန္တိတ် ကမ်းခြေနှင့် အမေရိကန်ပြည် အရှေ့ တောင်ပိုင်းနေ လိပ်ကတိုးသည် ၁၂ ဆင်တံမီတာခန့် ရှည်၏။ ကတိုးနံ့ ထွက်သည်။ ကုန်းနေရေနေသတ္တဝါငယ်များနှင့် ငါးများကို စားသည်။

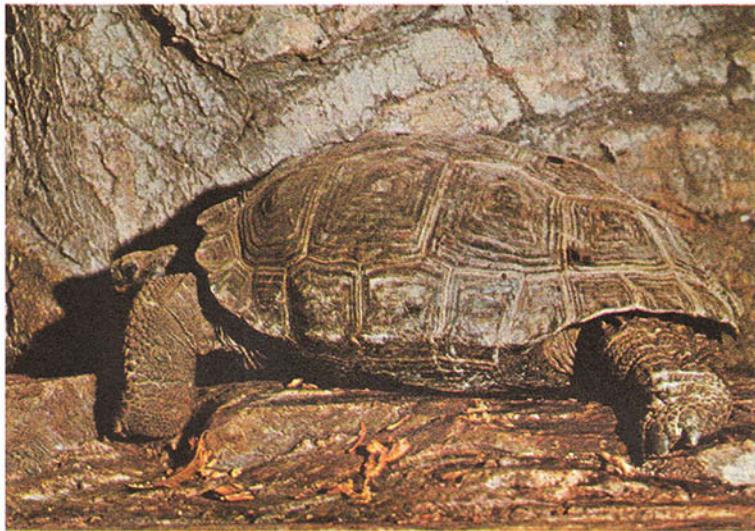

မဒါဂါကာ တောင်ပိုင်းနေ ရောင်ဖြာ ကုန်းလိပ်သည် မြက်ခင်းပြင် များ၌ နေသည်။ ကျောခွံ ဆင်တိမိတာ ၄၀ ခန့် ရှည်သည်။ ကျောခွံ မှန်ကူကွက်များရှိ အဝါပြောက်များမှ အဝါခင်းများ မြာထွက်နေသည်။ ရှားစောင်းရွက်များကို စားသည်။

နားရွက်နီလိပ်တွင် ကျောခွံ ဆင်တိ မိတာ ၂၀ ခန့် ရှည်၏။ မျက်စိနောက် ဘက်ရှိ အနီရောင်တန်းကြောင့် နား ရွက်နီဟုခေါ်သည်။ လူတို့ ချစ်စနိုး မွေးလေ့ရှိသည်။

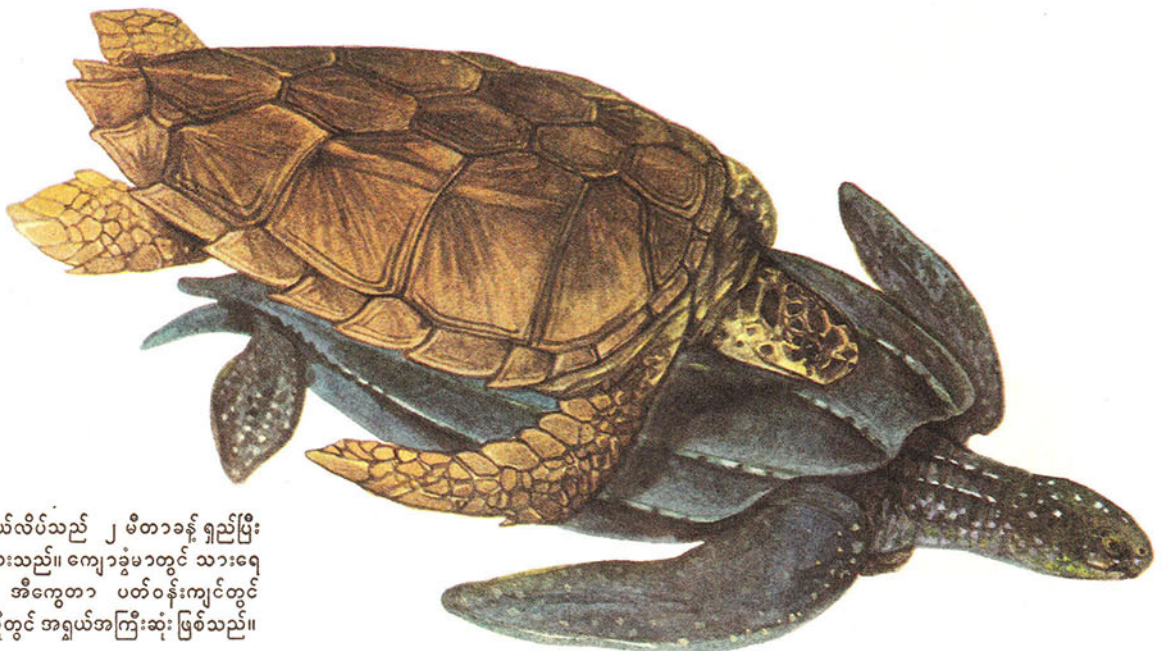
လိပ်စွန်၏ ကျောခွံသည် ဆင်တိမိတာ ၉၀ ခန့် ရှည်၏။ သိမ်း ငှက်၏နှုတ်သီးနှင့် တူသော နှုတ်သီးရှိ၏။ လှော်တက်သဏ္ဌာန် ခြေလက်များဖြင့် ကူးခပ်သည်။ ပစိဖိတ်နှင့် အိန္ဒိယ သမုဒ္ဒရာ တွင် နေ၏။ ၎င်း၏ အခွံကို အလှပစွာသုံးများအဖြစ် ပြုလုပ် ရောင်းချသည်။

အပူပိုင်း ရေပြင်နေ လိပ်စိမ်းသည် ၁.၂ မီတာခန့် ရှည်ပြီး ၁၃၇ မှ ၁၈၀ ကီလိုဂရမ်အထိ လေးသည်။ လူတို့ စားသုံး နိုင်သော လိပ်မျိုးဖြစ်သည်။

ကုန်းပေါ်နေ လိပ်ကြီးမျိုး၌ မျိုးစိတ် နှစ်ခုရှိသည်။ တမျိုးကို အယ်ဒါဗရာနှင့် အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာရှိ ဆေရိုကျွန်းစုတွင် တွေ့ရ၏။ ကျန်တမျိုးကို ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာ အတွင်းရှိ ဂါလာပါဂိုကျွန်းစုတွင် တွေ့ရသည်။ ဂါလာပါဂိုလိပ်သည် အကြီးဆုံး ဖြစ်၏။ ကျောခွံသည် တစ်မီတာခန့် ရှည်၍ ကီလိုဂရမ် ၂၃၀ ခန့် လေးသည်။ သိမ်းမှုသော အပြုအမူ ရှိသောကြောင့် တိရစ္ဆာန် ဥယျာဉ်များတွင် ကလေး များ တက်စီးရန် ခွင့်ပြုထားသည်။

‘လော့ဂါဟက်’သည် အပူပိုင်းနှင့် သမုဒ္ဒရာတို့တွင် တွေ့ရသော အလွန် ကြီးမားသည့် သားစား ပင်လယ်လိပ် ဖြစ်သည်။ ကီလိုဂရမ် ၃၀၀ ခန့်လေး၏။ ကျောခွံ တစ်မီတာကျော် ရှည်သည်။ လှော်တက်ပုံ ခြေလက်များဖြင့် ရေကူးသည်။

သားရေ ကျောခွံ ပင်လယ်လိပ်သည် ၂ မီတာခန့် ရှည်ပြီး ကီလိုဂရမ် ၆၅၀ ခန့် လေးသည်။ ကျောခွံမာတွင် သားရေ ကဲ့သို့သော အရေခွံ ရှိ၏။ အီကေတာ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် နေသည်။ ပင်လယ်လိပ်တို့တွင် အရွယ်အကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။

ဖွတ်၊ပုတတ်နှင့် ပုတ်သင်များ

ဖွတ်၊ ပုတတ်နှင့် ပုတ်သင်များတွင် အကြေးခွံ ရှိသည်။ ခြေလက်များ ဖွံ့ဖြိုးပြီး အမြီး ရှည်သည်။ တွားသွားသတ္တဝါများ ဖြစ်သည်။ အများစုတွင် နားပေါက်နှင့် လှုပ်ရှားနိုင်သော မျက်ခွံများ ရှိသည်။ အမြီးပြတ်သွားပါက အသစ်ထွက်သည်။ ‘ဂီလာမန်စတာ’မှလွဲ၍ ကျန်အကောင်တို့တွင် အဆိပ်မရှိ။ မျိုးစိတ်ပေါင်း ၂၅၀၀ ရှိ၏။ ၅ ဆင်တိမိတာမှ ၃ မိတာထိ ရှည်၏။ ပူနွေးသော ဒေသတွင် နေသည်။

‘တူကေး’ခေါ်တောက်တဲ့ကြီးမျိုးသည် ဆင်တိမိတာ ၃၀ ရှည်ပြီး တောက်တဲ့တို့တွင် အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ အသံကျယ်ဖြင့် မိမိ၏အမည်ကိုဖော်၍ ‘တူကေး-တူကေး’ဟု အော်တတ်သည်။ အလွန်များပြား အရှေ့တောင်အာရှနေအိမ်များ၊သစ်ပင်များတွင်နေသည်။

တောက်တဲ့များ

တောက်တဲ့အများစုသည် ၁၀ မှ ၁၅ ဆင်တိမိတာထိ ရှည်၏။ နံရံ၊ သစ်ပင်နှင့် ချောမွတ်သော မျက်နှာပြင်များပေါ် လျှောက်လျှင် ပြုတ်မကျရန် ခြေချောင်းများ အောက်တွင် တွယ်ကပ် ဖုပြားများ ရှိသည်။ များသောအားဖြင့် မျက်စိ သူငယ် အိမ် သည် ခေါင်လိုက် တည်ရှိ၏။ မျက်ခွံများ မလှုပ်ရှားနိုင်ပေ။ စုတ်ထိုးသံ၊ ရန်လုပ်သံများ ပြုနိုင်သည်။ တောက်တဲ့ မျိုးစိတ်ပေါင်း ၃၀၀ ရှိသည်။

← ခြေချောင်းကောက် တောက် တို့ကို အာဖရိကနှင့် အရှေ့တောင်အာရှ နေအိမ်များတွင် တွေ့ရ၏။ ၇မှ ၁၀ ဆင်တိမိတာ ထိရှိသည်။ ညကျက်စားသည်။

တောက်တဲ့စိမ်းသည် ဆင်တိမိတာ ၂၀ ရှည်သည်။ အရှေ့တောင်အာရှနှင့် မဒါဂါစကာ တွင်ရှိသည်။ အများအားဖြင့် နေ့သွား ကျက်စားသည်။

ဖွတ်၊ပုတတ်များ၏ခြေထောက်ပုံအမျိုးမျိုး

‘အဂါးမစ်’ ၏ ခြေထောက်

ယပ် တောင် ပုံ ခြေ ထောက် ၏ ခြေထောက်

တောက်တဲ့၏ခြေထောက်

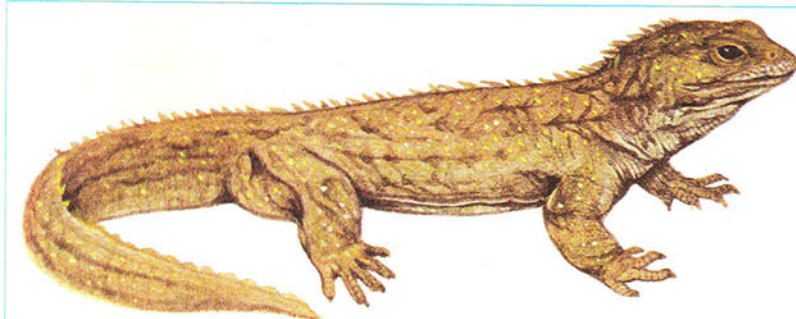

တောက်တဲ့ပျံသည် ဆင်တိမိတာ ၂၀ ရှည်၏။ အရှေ့တောင်အာရှ သစ်တောများတွင် တွေ့ရ၏။ ကိုယ်နှင့် ခေါင်းရှိ အရေပြားများသည် ကျယ်ပြန့် ပြားချပ်နေ၏။ ၎င်းကို ဖြန့်၍ လေ ဟုန်စီးသည်။ ခြေချောင်းများသည် အရေပြား ဆက် ခြေချောင်းများ ဖြစ်သည်။

တောက်တဲ့သည် ဖွတ်၊ ပုတတ်များနှင့်မတူပေ။ မျက်ခွံ မလှုပ်ရှားနိုင်။ မျက်စိသည် ခိုခွတ်ပြီး ထွင်းဖောက် မြင်နိုင်သော အမြွေးပါးဖြင့် ဖုံးအုပ်နေသည်။ ၎င်းကို လျှာဖြင့် လျက်ပေးသည်။ ညကျက်စား တောက်တဲ့ များတွင် သူငယ်အိမ် ခေါင်လိုက်ရှိ၏။ နေ့ကျက်စား တောက်တဲ့များတွင် သူငယ်အိမ် လုံးဝန်းသည်။

အချို့ဖွတ်၊ ပုတတ်များသည် ‘အဂါးမစ်’ များကဲ့သို့ မျက်ခွံလှုပ်ရှားနိုင်ပြီး သူငယ်အိမ် လုံးဝန်းသည်။

တူအာတာရာ

‘တူအာတာရာ’သည် ဖွတ်၊ ပုတတ်မျိုးနွယ်နှင့်တူသော တွားသွားသတ္တဝါ ဖြစ်သည်။ နှစ်ပေါင်း သန်း ၁၀၀ လောက်က မျိုးပြုန်းခဲ့သော တွားသွားမျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သည်။ သမိုင်းမတင်မီခေတ်က ရှိခဲ့သော ရှေးအနွယ်ဝင်များနှင့် တူ၏။ ၎င်းအုပ်စုတွင် ဤအမျိုးအစားသာ အသက်ရှင်လျက် ကျန်ရှိသောကြောင့် သက်ရှိရုပ်ကြွင်းများဟု ခေါ်သည်။ ယခုအခါ မြောက်အာရှ နယူးဇီလန်ကျွန်းတွင် နေကြ၏။ ဖွတ်၊ ပုတတ်၊ ‘အင်းဆက်’ပိုး၊တိကောင်နှင့် ခရု၊ ယောက်သွား စသည်များကို စားသည်။ မြေကျင်း များတွင် ဥ၏။ သားပေါက်ရန် ၁ နှစ်ခန့် ကြာသည်။

သစ်တက်ပုတ်သင်တို့တွင် ကောင်းစွာ ဖွံ့ဖြိုးသော ခြေချောင်း လက်ချောင်း၊ ရှည်သော အမြီး ရှိသည်။

ပုတ်သင်ပျံ

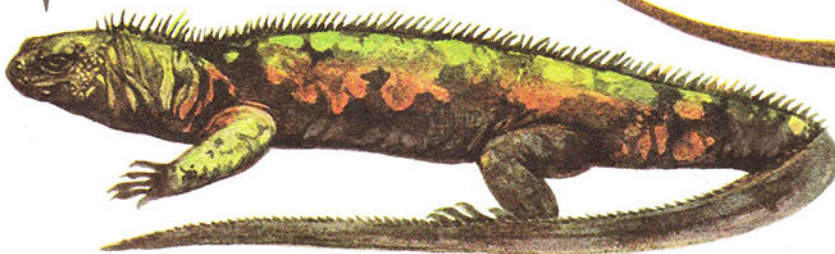
ပုတ်သင်ပျံ ပျံနေပုံ

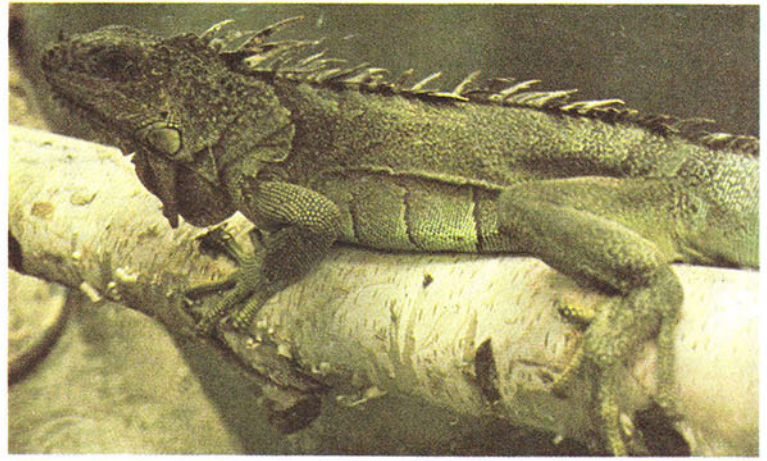
ပုတ်သင်ပျံသည် ၂၅ ဆင့်တိမိတာခန့် ရှည်ပြီး သစ်ပင်နေ ဖွတ် ပုတတ် ငယ်မျိုး ဖြစ်သည်။ အရှေ့တောင် အာရှ သစ်တောများတွင် တွေ့ရ၏။ တောင်ပံသည် အကြေးခွံပါ အရေပြားဖြစ်သည်။ အတောင်ကိုဖြန့်၍ လေဟုန်စီးသည်။

မြေပြင်နေ ပုတ်သင်များတွင် သန်မာသောခြေထောက်နှင့် ခြေချောင်း များ ရှိသည်။ ရွှေလက်ကို မြေမြှူလျက် နောက်ခြေဖြင့် ကောင်းစွာ ပြေးနိုင်သည်။

ပင်လယ် 'အီဂွာနာ' သည် ၁.၅ မီတာခန့် ရှည်၏။ ဂါလာပါဂို ကမ်းခြေတွင် တွေ့နိုင်၏။ ရေကူးနိုင်၏။ လန့်စရာကြုံလျှင် ရေတွင်ခိုအောင်း၏။ ပင်လယ်တွင်း နှင့် ကုန်းတွင်းပိုင်းသို့ ဝေးဝေး မသွားပေ။ ရေမော် များကို ကုတ်ဖဲ့စားရန် လက်သည်းရှည်များ ရှိ၏။ ပင်လယ်နေ ဖွတ်ပုတတ်မျိုး ဖြစ်သည်။

သဲကန္တာရနေ ဖွတ်၊ ပုတတ်တို့တွင် အမြိတ်ပုံ ခြေချောင်းများ ပါသည်။ ထို့ကြောင့် သဲပြင်ပေါ်တွင် လျင်မြန်စွာ သွားလာနိုင်သည်။ အချို့တွင် ခြေထောက်များ တိုပြီး အချို့တွင်ခြေထောက် မရှိပေ။ ညဉ့်ကျက်စား၏။ သဲအောက်တွင် တွင်းတူးနေနိုင်သည်။ အမြိတ်ပုံခြေချောင်းရှိ ပုတတ်သည် ၁၀ ဆင့်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ သဲပွေပေါ်တွင် လျင်မြန်စွာ ပြေးနိုင်သည်။ မိုဟားဗီးနှင့် ဆိုနိုရာ သဲကန္တာရများတွင် နေသည်။

'အီဂွာနာ' ဖွတ်သည် ၂ မီတာခန့် ရှည်ပြီး တောင် အမေရိက အပူပိုင်း သစ်တောများတွင် နေသည်။ သစ်ပင်နေသတ္တဝါဖြစ်သော်လည်း လန့်စရာကြုံက ရေထဲသို့ ဆင်းပြေးတတ်သည်။

သစ်ပင်နေ 'ဂျပါလူရာ' ပုတ်သင်သည် ရှည်သော အမြီး အပါအဝင် ၂၅ ဆင့်တိမိတာခန့်ရှိသည်။ ခြေသည်းများ သန်မာသည်။ ခွေးသွားစိပ်ကဲ့သို့သော အချွန်များခေါင်းမှ ကျောဘက်တိုင်ရှိသည်။ အာရှတောင်ပိုင်း၌ တွေ့ရ၏။

ကြာယပ်ပုံနားရွက်ရှိ ဩစတြေးလျပုတ်သင်သည် ဆင့်တိမိတာ ၇၀ ခန့် ရှည်၏။ မြေပေါ်တွင် လည်းကောင်း၊ သစ်ပင်ပေါ်တွင် လည်းကောင်း နေသည်။ လည်ပင်းရှိ အကြေးခွံပါ အရေပြားပွကို ခေါက်ထားသည်။ လန့်လျှင် ပါးစပ်ပွင့်လာပြီး အရေပြားပွ ကြာယပ်ပုံ ပြန့်ကားလာ ခြင်းကြောင့် ရန်သူလန့်ပြီးသည်။

'ဗက်ဇီလစ်' ပုတ် သင် သည် ၇၅ ဆင့်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ အမေရိက အပူပိုင်းတွင် နေ၏။ နောက်ခြေဖြင့် လျင်မြန်စွာ ပြေးနိုင်သည်။ ကိုယ် အလွန်ပေါ့သောကြောင့် ရေပြင်ပေါ်၌ပင် တာတိုပြေးနိုင်သည်။

ချိုရှိ ပုတ်သင်သည် ၁၁ ဆင့်တိမိတာ ရှည်၏။ မြောက် အမေရိက သဲကန္တာရတွင်နေသည်။ ဖားပြုပ်နှင့်တူသည်။ ဒေါသထွက်လျှင် သွေးမျက်ရည် ပန်းထွက်သည်။

ပုတ်သင်များ

ပုတ်သင်များတွင် တွယ်ချိတ်နိုင်သော အမြီးနှင့် သစ်ပင်တက်ရာတွင် ထောက်ကူသည့် ခြေချောင်းများ ရှိသည်။ လျှာဖြင့် အဝေးမှ အစာကို ရယူနိုင်သည်။ အစိမ်းရောင်မှ အဝါရောင်၊ တဖန် မီးခိုးရောင်သို့ ပြောင်းလဲနိုင်သည်။ မျက်စိ တလုံးချင်းကို လွတ်လပ်စွာ လှုပ်ရှားနိုင်သဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင် အရပ်မျက်နှာတို့ကို တပြိုင် နက် ကြည့်နိုင်သည်။

↑ ‘ဂျက်ဆင်’ ပုတ်သင်သည် ဆင်တိမိတာ ၂၀ မှ ၂၅ ထိ ရှည်၏။ အာဖရိကတွင်သာ ရှိ၏။ အထီးတွင် ချို ၃ ခု ရှိသည်။

ကင်းလိပ်များ

ကင်းလိပ် များသည် မြေပြင်တွင် နေ၏။ ကိုယ်ရှည်ပြီး ချောမွတ်တောက်ပသော အကြေးခွံများ ရှိ၏။ အများစုသည် ခြေတံပြီး အချို့တွင် ခြေထောက် မပါချေ။ အမြီးသွယ်၏။ ဆင်တိမိတာ ၃၀ ခန့် ရှည်သည်။ မျိုးစိတ်ပေါင်း ၆၀၀ ခန့် ရှိသည်။

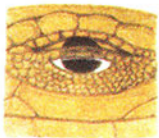

↑ သေးငယ်သော ကင်းလိပ်တို့ကို အမေရိကန်ပြည်တွင် တွေ့ရ၏။ ၁၂ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ အညိုဖျော့နှင့်အညိုရင့်ရောင် ရှိသည်။

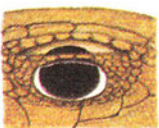
အစင်း ၅ ခုရှိ အာဖရိကကင်းလိပ်သည် ၂၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ လူ့ပတ်ဝန်းကျင်တွင် နေ၏။ ‘အင်းဆက်’ ပိုးများကို စားသည်။ သက်ငယ်ကောင်၏ မည်းသောကိုယ်ပေါ်တွင် အပြာအစင်း ၅ ခု ရှိ၏။ အပြာရောင်အမြီးသွယ်ရှိ၏။ သက်ကြီးကောင်မှာ အရောင်ကွဲပြား၏။ အမ၏ အညိုရောင်ကိုယ်ပေါ်၌ ရွှေရောင်အစင်းများ ပါ၏။ အထီးသည် နှုတ်ခမ်းဝါ၊ လည်ပင်းမည်းပြီး ကိုယ်ညိုသည်။

ကင်းလိပ်၏မျက်ခွံ

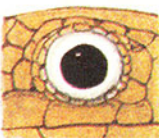
ကင်းလိပ်များတွင် လှုပ်ရှားနိုင်သော အကြေးခွံပါ အောက်မျက်ခွံ ရှိသည်။ အချို့ကင်းလိပ်တွင် အောက်မျက်ခွံ၌ အလင်းပေါက် အပြား ပါ၏။ မြေအောင်းသောအခါ ၎င်းအပြားသည် မျက်လုံးကို ကာကွယ်ပြီး အပြင်သို့လည်း မြင်စေနိုင်သည်။

← ကင်းလိပ် အမျိုးမျိုးတွင် အလင်းပေါက် အပြား အရွယ်အမျိုးမျိုး ရှိ၏။ ကင်းလိပ်တို့၏ အောက်မျက်ခွံ၌ အလင်းပေါက်အပြားငယ် ရှိသည်။

← ‘ထရာဗင်ကိုး’ ကင်းလိပ်တွင် အလင်းပေါက် အပြား သည် အောက်မျက်ခွံ ထက် ဝက် ထက် ကြီးသည်။

← မျက်ခွံမဲ့ ကင်းလိပ်တွင် အလင်းပေါက် အပြား သည် မျက်လုံးပေါ်တွင် အမြဲရှိသည်။

ပုတ်သင်၏လျှာ

ပုတ်သင်တို့သည် လျှာကို လိုရာသို့ ထုတ်နိုင်သည်။ စေးကပ်သည့်လျှာထိပ်ဖြင့် ‘အင်းဆက်’ ပိုးများကို ဖမ်းသည်။ လျှာကို အမြန်သွင်းပြီး ‘အင်းဆက်’ ပိုးများကိုစားသည်။

အပြင် အတွင်း ပုတ်သင်၏ရှေ့ခြေ ပုတ်သင်၏နောက်ခြေ

ပုတ်သင်၏ခြေထောက်များ

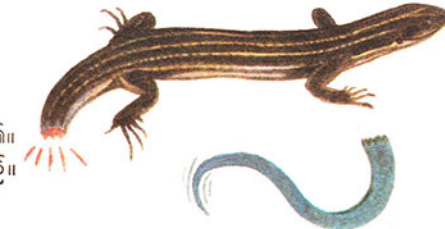
ခြေထောက် တချောင်းစီတွင် ခြေချောင်း ၂ ချောင်းနှင့် ၃ ချောင်းဆိုင်လျက် ပါရှိသည်။ ရှေ့ခြေတွင် ခြေချောင်း ၂ ချောင်းသည် အပြင်လည်ပြီး ၃ ချောင်း အတွင်းလည်၏။ နောက်ခြေတွင် ၃ ချောင်းသည် အပြင်လည်ပြီး ၂ ချောင်း အတွင်းလည်၏။ ထိုအနေအထားကြောင့် ပုတ်သင်တို့ ဟန်ချက်ကိထိန်းလျက် တွယ်ကပ်နေနိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။

↑ အစိမ်းရောင် ‘အန်နိုလီ’ သည် ဆင်တိမိတာ ၂၀ ခန့် ရှည်၏။ အမေရိကန်ပြည် အရှေ့တောင်ဘက် ဘာဟားမားနှင့် ကျူးဘားတို့တွင် တွေ့ရ၏။ သစ်ပင်ပေါ်၌ နေ၏။ အမေရိကန် ပုတ်သင် ဟုလည်း ခေါ်သည်။ ‘အိဂွာနာ’ မျိုးတွင် ပါ၏။ အရောင် ပြောင်းလဲနိုင်သည်။ အဖိုတွင် လည်ချောင်းအိတ် ရှိသည်။ လန်လျှင် ကြီးလာသည်။

ကင်းလိပ်တို့၏အမြီးများ

ကင်းလိပ်ကို အမြီးမှ ဆွဲကိုင်၍ ဖမ်းလျှင် အမြီးပြတ်၍ တွန့်လူးကျန်ခဲ့ပြီး ကင်းလိပ်သည် အဝေးသို့ ပြေးသည်။ အမြီးသစ် ပြန်ပေါက်သည်။

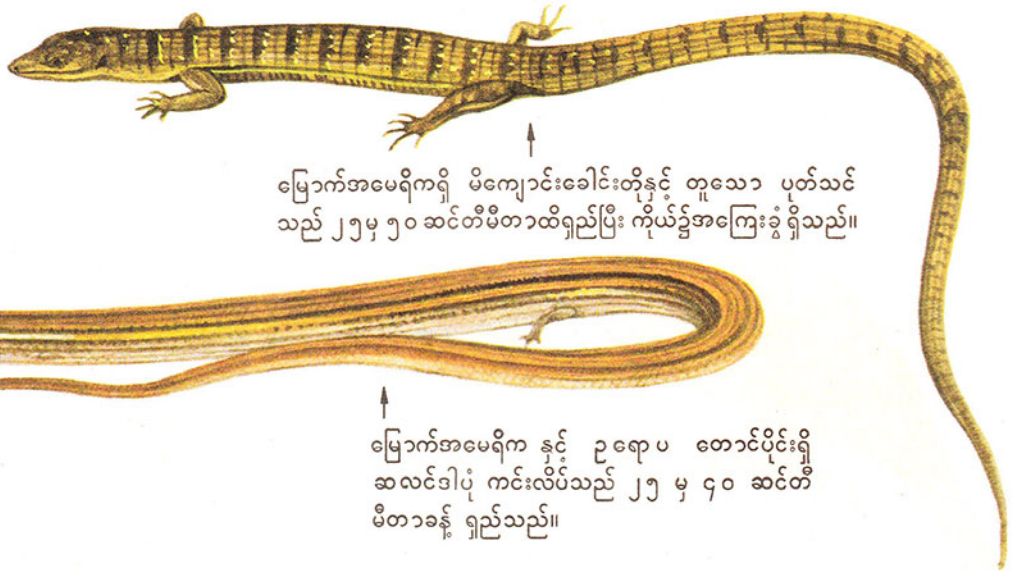

← ပလော်ရီဒါ သဲကင်းလိပ်သည် ၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ မြေအောင်းမျိုး ဖြစ်သည်။ ကိုယ်ရှည်ပြီး ခြေအလွန်သေးသည်။ သောင်ပြင်တွင် လူးလွန်သွားသည်။ မျက်လုံးသေး၏။ အပြင်နားပေါက် မရှိ။ ပလော်ရီဒါနှင့် အနောက်တောင်အာရှတွင် တွေ့ရ၏။

ဆော်လမွန်ကျွန်းရှိ ကင်းလိပ်ကြီးသည် အကြီးဆုံး ကင်းလိပ်မျိုးဖြစ်ပြီး ဆင်တိမိတာ ၆၀ ခန့် ရှည်၏။ တွယ်ချိတ်နိုင်သော အမြီး ရှိ၏။ သစ်ပင်တက် နိုင်၏။ အပင်ငယ်များကို စား၏။

၁။ မြေပြင်နေ အချိုပုတ်သင်များသည် ခြေတိုပြီး အမြီးရှည်သည်။

မြောက်အမေရိကရှိ မိကျောင်းခေါင်းတို့နှင့် တူသော ပုတ်သင် သည် ၂၅ မှ ၅၀ ဆင်တိမီတာထိရှည်ပြီး ကိုယ်၌အကြေးခွံရှိသည်။

၂။ အချိုပုတ်သင်များ၌ အလွန်သေးပြီး ရေယက် နှင့်တူသော ခြေများရှိသည်။

မြောက်အမေရိက နှင့် ဥရောပ တောင်ပိုင်းရှိ ဆလင်ဒါပုံ ကင်းလိပ်သည် ၂၅ မှ ၄၀ ဆင်တိ မီတာခန့် ရှည်သည်။

၃။ မြေပြင်နေ အချိုသော ပုတ်သင်တို့၌ ခြေ မရှိ။ မြေနှင့်တူပြီး ခြေရှိ ပုတ်သင်တို့ထက် လျင်မြန်စွာ ရွေ့လျားနိုင်သည်။

ဖလော်ရီဒါ တီကောင်တူ ပုတ်သင်ကို အမေရိကန် ပြည်တွင် တွေ့ရ၏။ ဆင်တိမီတာ ၃၀ ခန့်ရှည်ပြီး ပန်းရောင် ဖြစ်သည်။

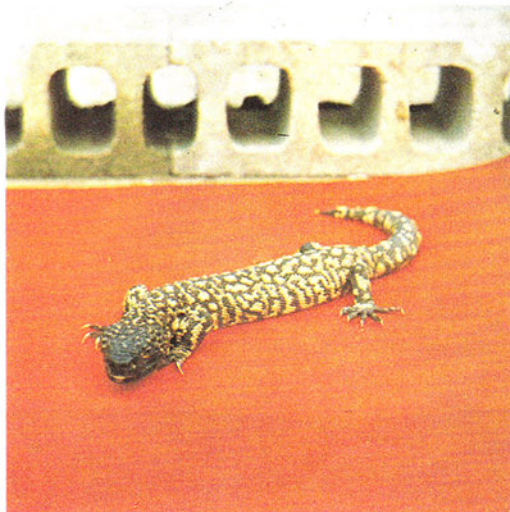
မြေတူ ပုတ်သင်သည် ၁.၂ မီတာခန့် ရှည်သည်။ အမြီး ပြတ်ပါက အသစ် ပြန်ထွက် ၏။ ဥရောပ၊ အာဖရိက၊ အာရှနှင့် မြောက်အမေရိကတွင် တွေ့ရသည်။

‘မာလီ’ ဖွတ်ကြီးသည် ၂ မီတာခန့် ရှည်သည်။ အရှေ့တောင် အာရှတွင် တွေ့ရသည်။ ငှက်ဥများနှင့် သတ္တဝါငယ်များကို စား၏။ သန်မာသောအမြီးဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ကာကွယ်သည်။

တီကောင်တူ ကင်းလိပ်နီသည် ဆင်တိမီတာ ၄၀ ခန့် ရှည်၏။ မြေအောင်းသည်။ ဆလင်ဒါပုံကိုယ်၌ အရစ် များရှိသည်။ တောင်အမေရိကတွင် တွေ့ရသည်။

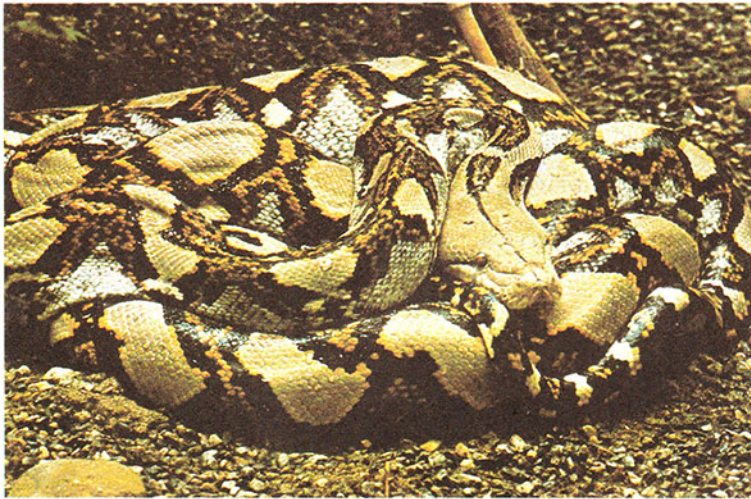
‘ဂီလာမွန်စတာ’ (လက်ဝဲ) ကို မက္ကဆီကိုနှင့် အမေရိကန်ပြည် အရိုဇိုနာ၊ နီဗာဒါ၊ ယူတားပြည်နယ်များရှိ သဲကန္တာရများ တွင် တွေ့ရ၏။ ဆင်တိမီတာ ၆၀ ခန့်ရှည်၏။ အရေပြားတွင် ပုတီးစေ့ပုံ ဖြစ်လေးများရှိ၏။ အဆိပ်ရှိသည်။ မြေပွေးအဆိပ် လောက် မပြင်းပေ။ လှုပ်ရှားမှုနှေးသဖြင့် မပြေးနိုင်သော သတ္တဝါငယ်၊ ငှက်ဥနှင့် တွားသွားသတ္တဝါများကို စားသည်။

‘ကိုမိုဒိုဒရာဂွန်’ (လက်ယာ) သည်ဖွတ်ပုတတ်မျိုးတွင်အကြီး ဆုံးဖြစ်၏။ ၃ မီတာခန့်ရှည်ပြီး ကီလိုဂရမ် ၁၃၀ ခန့် လေး သည်။ သန်မာသောခြေသည်များ၊ ချွန်ထက် သွားများနှင့် မြေနှင့်တူသော လျှာရှိ၏။ သမင်ငယ်၊ ဝက်ငယ်နှင့်တိရစ္ဆာန် သေများကိုစားသည်။ အင်ဒိုနီးရှားရှိ ဆန်ဒါကျွန်းအချို့တွင် တွေ့ရသည်။

မြွေများ

မြွေများသည် ခြေ၊ မျက်ခွံ၊ နားပေါက်၊ ရင်အုံရိုးမရှိသော တွားသွားသတ္တဝါများ ဖြစ်ကြသည်။ အရေပြားတွင် အကြေးခွံများအတန်းလိုက်ရှိပြီး တနှစ်လျှင် အနည်းဆုံး တကြိမ်ခန့် အရေခွံလဲသည်။ မြွေကြီးများတွင် ကျောရိုးဆစ် ၄၀၀ ခန့် ရှိသည်။ ကျောရိုး တဘက်တချက်ရှိ ကြွက်သားများကို တလှည့်စီ ကျုံ့၍ ရွေ့လျားသည်။ ရေကူးနိုင်သည်။ သွားများ နောက်ဘက် ယိုင်နေသည်။ အဆိပ်ရှိမြွေတို့တွင် အဝှမ်းမှ အဆိပ်ထွက်သည်။ လျှာသည် ထိပ်ဘက်သို့ သွယ်သွားပြီး နှစ်ခုဖြစ်နေသည်။ အနှံ့အာရုံကို ခံစားနိုင်သည်။ အစာကို မဝါးပဲ မျိုချသည်။ မြွေအားလုံး သားစားကောင်များ ဖြစ်ကြသည်။

မုန်ကူကွက်စပါးအုံးမြွေသည် မြွေများတွင် အရှည်ဆုံးဖြစ်၏။ ၉ မီတာခန့် ရှည်သည်။ နို့တိုက်သတ္တဝါငယ်များကို စားလေ့ရှိသည်။ ဝက်ကောင်ကို မျိုနိုင်သည်။ အရှေ့တောင်အာရှတောများတွင် တွေ့ရသည်။

အိန္ဒိယစပါးအုံးသည် ၆.၅ မီတာခန့် ရှည်သည်။ တုတ်ခိုင်သော ကိုယ်ရှိပြီး ကျင်လည်စွာ ရေကူးနိုင်သည်။ အိန္ဒိယ၊ အရှေ့တောင်အာရှနှင့် တရုတ်ပြည်တောင်ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။

စပါးအုံး၊ စပါးကြီးနှင့်အင်နာကွန်ဒါမြွေကြီးများ

၎င်းတို့သည် ‘ဘိုအိုင်းဒေး’ မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ ရှေးကျသော မြွေများဖြစ်၍ တင်ရိုးခွေနှင့် နောက်ခြေရှိခွေသည့် လက္ခဏာများကျန်ရှိသည်။ အကြီးဆုံးမြွေများသည် ဤမျိုးရင်းတွင်ပါဝင်သည်။ အဆိပ်မရှိ။ သားကောင်ကို ကိုယ်ဖြင့် ရစ်ပတ်ညှစ်သတ်သည်။

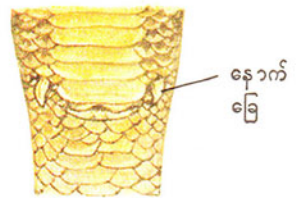
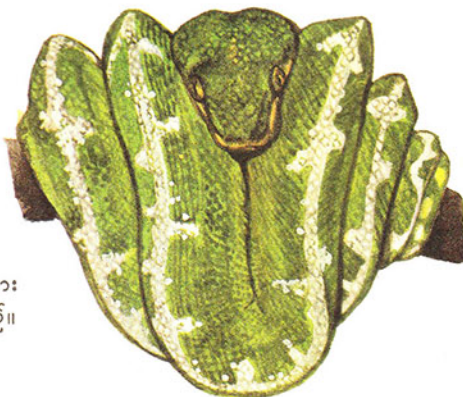
‘ရာဘာ’စပါးကြီးမြွေသည် ဆင်တိမီတာ ၆၀ ခန့် ရှည်သည်။ မြောက်အမေရိက ပစိဖိတ်ကမ်းခြေ စိုထိုင်း သစ်တောများတွင်နေ၏။ ရန်သူချဉ်းကပ်လာလျှင် ခေါင်းကို ကိုယ်အောက်တွင်ဝှက်ထား၍ ခံနိုင်ရည်ရှိဆုံးသော အမြီးကို ခေါင်းသဖွယ် ထုတ်ထားသည်။

→ စပါးကြီးမြွေသည် ၄.၅ မီတာခန့် ရှည်သည်။ အာဂျင်တီးနားအလယ်ပိုင်းနှင့် မက္ကဆီကိုတွင် တွေ့ရ၏။ ခြောက်သွေ့သစ်တောများတွင် နေသည်။

စပါးအုံး၊ စပါးကြီးနှင့် ‘အင်နာကွန်ဒါ’ မြွေများတွင် ခြေများအလွန်သိမ်မွေ့၍ ရွေ့လျားရာ၌ အသုံးမဝင်ချေ။

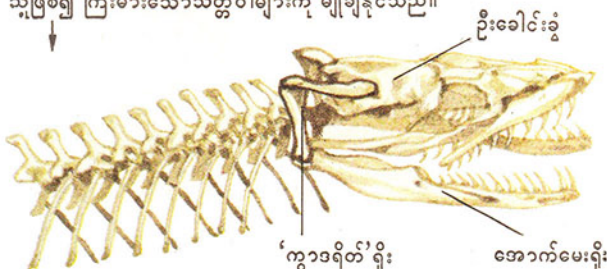
သစ်ပင်နေ ဖြစ်မီးရောင်စပါးကြီးမြွေသည် ၂.၅ မီတာခန့် ရှည်၏။ တောင်အမေရိက အပူပိုင်းသစ်တောများတွင် နေ၏။ နားနေသည့်အခါနှင့် သားကောင် စောင့်သည့်အခါ သစ်ကိုင်းပေါ်တွင် ခွေနေသည်။ သားကောင် ပမ်းသည့်အခါ အခွေကိုဆန့်ပြီး အမြီးကို သစ်ကိုင်းတွင် ချိတ်ကာ လျင်မြန်စွာ ပမ်းသည်။ ငှက်၊ ရှဉ့်၊ ဖွတ်၊ ပုတတ်များကို စားသည်။ စပါးအုံး၏ အရိုးစုတွင် ‘ကွာဒရိတ်’ရိုးက ခေါင်းခွံနှင့် အောက်မေးရိုးကို ဆက်ထားသည်။ ထိုအရိုးက လှုပ်ရှားမှုကိုထိန်းပေးပြီး ပါစပ်ကို ကျယ်ပြန့်စွာ ဖွင့်နိုင်စေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကြီးမားသောသတ္တဝါများကို မျိုချနိုင်သည်။

နောက်ခြေ

တင်ဆံရိုးခွေ

ခိုးခေါင်းခွံ

‘ကွာဒရိတ်’ရိုး

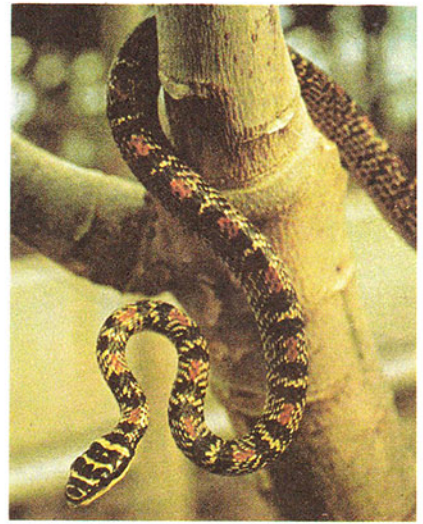
‘အင်နာကွန်ဒါ’မြွေကြီးသည် ၇.၆ မီတာခန့် ရှည်သည်။ မုန်ကူကွက်စပါးအုံးထက် တိုသော်လည်း ကိုယ်အလေးဆုံးမြွေ ဖြစ်သည်။ ငှက်နှင့် နို့တိုက်သတ္တဝါများကို အဓိကစားပြီး တောင်အမေရိကတွင် နေသည်။

ကိုလူဗရစ်မြေများ

မြေအများစုသည် အန္တရာယ်မပြုပေ။ အဆိပ် အနည်းငယ်သာ ရှိသည်။ ၎င်းတို့ကို 'ကိုလူဗရစ်' မြေများဟု ခေါ်၏။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ မြေစုစုပေါင်း၏ ၃ ပုံ ၂ ပုံ ခန့်သည် 'ကိုလူဗရစ်' မြေများ ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့တွင် ကုန်းနေ၊ သစ်ပင်နေ၊ မြေအောက်နေ၊ ရေနေ ဟူ၍ လေးမျိုးရှိသည်။ အချို့မြေများသည် ကုန်းမြေနှင့် သစ်ပင်ပေါ်တွင် နေပြီး အချို့ ရေတွင် နေကြသည်။

သစ်ပင် နေ ကြေးနီရောင်မြေသည် ၁၀၅ မီတာခန့် ရှည်သည်။ အိန္ဒိယတွင် တွေ့ရသည်။

ကျောပွတ်ပုံ နှာတံရှည်မြေများသည် ၁.၄ မီတာခန့် ရှည်၏။ အရှေ့တောင်အာရှ သစ်ပင်များ၌ တွေ့ရသည်။

'ပါရာဒိုက်' မြေမျိုးသည် ၁.၂ မီတာခန့် ရှည်ပြီး အရေပြားပေါ်တွင် ရောင်စုံအဆင်ပါရှိသည်။ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် မလေးရှားသစ်တောများ၌ တွေ့ရသည်။

လမုတောမြေသည် ၂ မီတာခန့် ရှည်ပြီး အရှေ့တောင်အာရှတွင် နေ၏။ ငှက်နှင့်ငှက်ဥကို စားသည်။

ဝက်၊ ချောင်း၊ မြေမျိုးသည် ဆင်တံမီတာ ၆၀ မှ ၈၀ အထိ ရှည်၏။ အဆိပ်ရှိဟန် ဆောင်သော်လည်း စင်စစ် အဆိပ်မဲ့ သည်။ နှာမူတ်၍ ခြိမ်းခြောက်တတ်၏။ မအောင်မြင်လျှင် လျှောက် သေယောင် ဆောင်နေသည်။ နှာခေါင်းဖြင့် မြေကို ခြိမ်း၏။ အမေရိကန်ပြည်အရှေ့ပိုင်းတွင် နေ၏။ ဖားပြုပ်များကို စားသည်။

ဥကိုစားသော အာဖရိကမြေသည် ၇၆ ဆင်တံမီတာခန့် ရှည်၏။ ကြက်ဥကို အလုံးလိုက် မျိုနိုင်သည်။ လည်ပင်းရိုးချွန်များက ဥကိုခွဲခြေပြီး အကာနှင့်အနှစ်ကို မျိုချသည်။ ကြေးနီသောဥကို ပြန်ထွေးထုတ်သည်။

အစင်းရှိသောမြေသည် ဆင်တံမီတာ ၄၀ ခန့် ရှည်၏။ ဩစတြေးလျ အလယ်ပိုင်းသဲကန္တာရတွင် နေသည်။

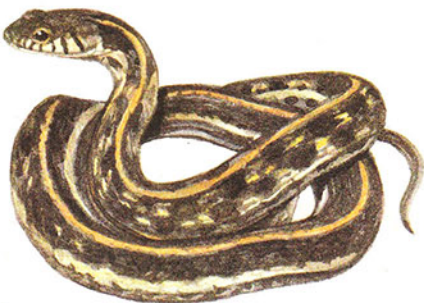
မြောက်အမေရိကန် အပြေးမြန် မြေနီမျိုးကို သဲကန္တာရတွင် တွေ့ရ၏။ ပုတတ်နှင့် အခြားသတ္တဝါငယ်များကို စားသည်။

ကျောရိုးတန်း ပဆစ်ကွက်မြေသည် ၁.၂ မီတာခန့် ရှည်သည်။ ရေတွင် အနေများ၏။ အာရှတိုက် တောင်ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။

ရေမြေအများစုကို အရှေ့တောင်အာရှ စွတ်စိုသောဒေသတွင် တွေ့ရ၏။ ငါးနှင့် ကုန်းနေ ရေနေ သတ္တဝါများကို စား၏။ ၆၅ ဆင်တံမီတာခန့် ရှည်သည်။

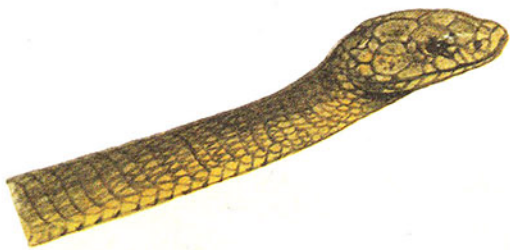
မြက်လျှောမြေသည် ဆင်တံမီတာ ၆၀ ခန့် ရှည်ပြီး ရေကန်အနီး မြက်ခင်းများတွင် နေ၏။ မြောက်အမေရိကတွင် တွေ့ရသည်။

ပြုပ်မြေသည် ၂ မီတာခန့် ရှည်၏။ အရှေ့တောင်အာရှ ရေအနီးဒေသများတွင် တွေ့ရသည်။ အစာကို ရွာ၍စား။ အနီးရောက်လာအောင် စောင့်၍ ဖမ်းယူစားသည်။

အဆိပ်ရှိမြွေများ

အဆိပ်ရှိ မြွေများကို မြွေဟောက်၊ ဂျတ်မြွေ၊ ‘မမ်ဗာ’ မြွေ၊ သန္တာမြွေ၊ ငန်းမြွေ၊ ငန်းတော်ကျားမြွေများပါသော မြွေဟောက်အုပ်စုနှင့် မြွေပွေး၊ ခလောက်မြွေများပါသော မြွေပွေးအုပ်စုဟူ၍ ၂ ခု ခွဲထားသည်။ မြွေဟောက်အုပ်စုတွင် အစွယ်များ ပုံသေ ထွက်နေ၏။ မြွေပွေးအုပ်စုတွင် အစွယ်ကို ခေါက်သွင်းထားနိုင်သည်။

‘မမ်ဗာ’ မြွေမည်းသည် ၂ မီတာခန့်ရှည်ပြီး အာဖရိက တွင်သာ တွေ့ရ၏။ သစ်ပင်များတွင် နေပြီး ငှက်နှင့် သတ္တဝါငယ်များကို မယုံနိုင်လောက်အောင် လျင်မြန်စွာ ဖမ်း၍ စား၏။

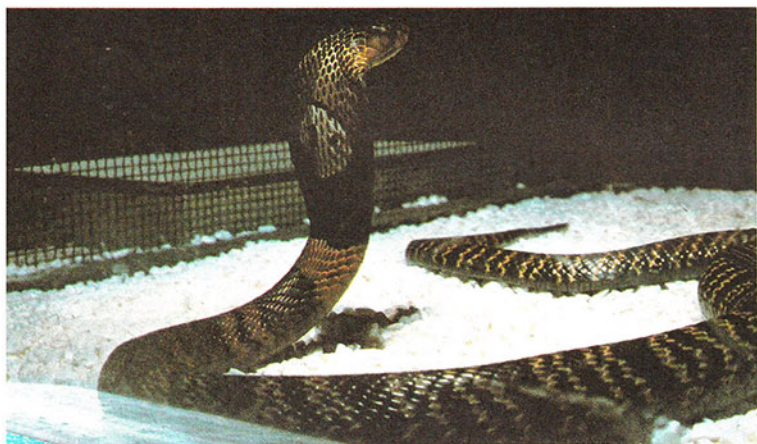
ထွေးမှုတ်မြွေဟောက်သည် ၁.၆ မီတာခန့် ရှည်၏။ အာဖရိက တောင်ပိုင်းတွင် နေသည်။ အစွယ်ကို ဖွင့်၍ အဆိပ်ကို ၁.၅ မှ ၃ မီတာအထိ ထွေးမှုတ်နိုင်သည်။ မျက်စိကို ခေတ္တ သို့မဟုတ် အမြဲ ကန်းစေသည်။

တောကြီးမြွေဟောက်သည် ၅ မီတာခန့် ရှည်ပြီး အဆိပ်ရှိမြွေများတွင် အကြီးဆုံး ဖြစ်၏။ အိန္ဒိယ၊ တရုတ်ပြည်တောင်ပိုင်း၊ အရှေ့တောင်အာရှ သစ်တောများ၊ မြေပြန့်များတွင် တွေ့ရသည်။ ရန်ရှာတတ်၊ အန္တရာယ်ပြုတတ်၏။ အခြားမြွေများကို စားသည်။ အသိုက်ဖွဲ့၍ နေသည့် တမျိုး တည်းသော မြွေဟောက်မျိုး ဖြစ်သည်။

အစွယ်အမျိုးအစား

- ၁။ အိန္ဒိယမြွေဟောက်အစွယ်
- ၂။ ထွေးမှုတ်မြွေဟောက်အစွယ် (အဆိပ်ထွက်လာသည့်အပေါက်ကို ပြောင်းသည်။)

အိန္ဒိယမြွေဟောက်သည် ၁.၅ မီတာခန့် ရှည်၏။ အိန္ဒိယနှင့် အရှေ့တောင် အာရှတွင် နေသည်။ ပါးပျဉ်းတွင် မျက်မှန်ပုံ သို့မဟုတ် စက်ဝိုင်းပုံရှိ၏။ အမျက် ထွက်လျှင် ကိုယ်ခန္ဓာအရှည်၏ ၃ ပုံ ၁ ပုံအထိ ပါးပျဉ်းထောင်လာပြီး ကျယ်လောင် သော တွန့်သြဉ်သည်။ ၎င်း၏အဆိပ်သည် လူကို သေစေနိုင်သည်။

အဝါနှင့်အနက်ရောင်ရှိဂျတ်မြွေသည် ၁ မီတာ ခန့်ရှည်ပြီး ပင်လယ်တွင်သာ နေ၏။ မက္ကဆီကို ပင်လယ်ကွေ့၊ အိန္ဒိယ သမုဒ္ဒရာ၊ ပစိဖိတ် သမုဒ္ဒရာများတွင် တွေ့ရ၏။ ၂ မဉ္ဇချေ။ အကောင်လိုက် မွေးဖွားသည်။

ငန်းတော်ကျားသည် ၁.၅ မီတာခန့်ရှည်၏။ အရှေ့တောင်အာရှတွင် တွေ့ရသည်။ အဝါနှင့် အနက် အရစ်များပါပြီး အန္တရာယ်ပြုမြွေမျိုး ဖြစ်သည်။

သန္တာမြွေ အများစုကို ဗဟိုနှင့် တောင်အာဖရိကတွင် တွေ့ရသည်။ အချို့ကို အာရှ၊ အာဖရိကနှင့် ဩစတြေးလျတို့တွင် တွေ့ရသည်။ ကိုယ်၌ အဝါ၊ အနက်၊ အနီ အရစ်များ ရှိသည်။ အဆိပ်ရှိ မြွေများဖြစ်သည်။ လူကို ရန်မူခဲ့သည်။

သန္တာမြွေ အများစုသည် ၇၅ မှ ၁၀၀ ဆင့်တီမီတာခန့် ရှည်ပြီး မြွေဟောက်နှယ်ဝင်ဖြစ်သည်။ ဦးခေါင်းတွင် မဲနယ်ရောင်၊ အဝါနှင့်မဲနယ် ရောင် အရစ်များရှိ၏။ အမေရိကန်ပြည်နှင့် မက္ကဆီကိုတွင် တွေ့ရသည်။

မြေပွေးများ

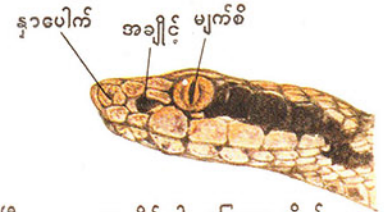
မြေပွေးများသည် အစွယ်ကြီးသော အဆိပ်ရှိမြေပွေးများ ဖြစ်သည်။ အစွယ်များ နောက်ဘက်သို့ လှည့်နေသည်။ ပေါက်သောအခါ အစွယ်များ ထောင်လာသည်။ အချိုင့်ရှိမြေပွေးနှင့် ရိုးရိုးမြေပွေးဟူ၍ မျိုးရင်း နှစ်ခု ရှိသည်။ ရိုးရိုးမြေပွေးကို ကမ္ဘာ့ဟောင်း (အမေရိက

တိုက်မှအပ ကျန်တိုက်ကြီးများ) မြေပွေးများဟုလည်း ခေါ်သည်။ အချိုင့်ရှိ မြေပွေးတွင် မျက်စိနှင့် နှာပေါက် အကြား တဘက် တချက်စီ၌ အချိုင့် ပါသည်။ အချိုင့်ဖြင့် အပူကို အာရုံခံနိုင်သောကြောင့် သွေးနွေး သတ္တဝါများကို ဖမ်းယူနိုင်သည်။

သဲကန္တာရ နှင်းစောင်းမြေသည် ဆင်တိမိတာ ၄၀ မှ ၆၀ ထိ ရှည်ပြီး အမေရိကန် ပြည် အနောက်တောင်ဘက် သဲကန္တာရ၌ တွေ့ရသည်။ အေးတိုက်ရွှေ့လျားသွားလာ သဖြင့် သဲပေါ်တွင် 'S' ပုံ လမ်းကြောင်းရာများ ထင်ကျန်ခဲ့သည်။ မျက်စိအထက်၌ ချိုင့်မြေဖြင့် ချိုခလောက်မြေ ဟုလည်း ခေါ်သည်။

‘ရုတ်ဆန်’ မြေပွေးသည် ၁.၅ မီတာ ခန့်ရှည် ၏။ အနီယာတွင် တွေ့ရသည်။ ညထွက် ခံလေ့ရှိပြီး ဖားနှင့် နို့တိုက် သတ္တဝါငယ်များကို စားသည်။ တစ်ကြိမ်လျှင် အကောင် ၆၀ မှ မွေးသည်။

နှာမူတ်မြေသည် တစ်မီတာခန့် ရှည်ပြီး အာဖရိကနှင့် အာရှ မိုင်းနားတွင် တွေ့ရသည်။ ကြောက်လန့်သော အခါ နှာ မူတ်သည်။

အချိုင့် ပါ မြေ ပွေး တို့ ၌ အချိုင့်သည် မျက်စိနှင့် နှာ ပေါက် အကြားတွင် ရှိသည်။

မြေပွေးသည် အခြားအဆိပ်ရှိမြေနှင့် မတူချေ။ ခေါက်နေသော အစွယ် များရှိသည်။ အစွယ်များကို ပါးစပ် ပိတ်၍ ခေါက်သိမ်းထားနိုင်သည်။

‘မိုကာဆင်’ ရေမြေဆိုးကို အမေရိကန် ပြည် အနောက်တောင်ပိုင်းတွင် တွေ့ရ ၏။ ၁.၂ မီတာခန့်ရှည်သည်။ ငါးဖားနှင့် နို့တိုက် သတ္တဝါငယ်များကို စားသည်။ လန်လျှင် ပါးစပ် ဟ၏။ ပါးစပ် အတွင်း ပိုင်း သည် ဂွမ်း ကဲ့သို့ ဖြူးခြင်းကြောင့် ပါးစပ်ဖြူမြေ ဟုလည်း ခေါ်သည်။

‘ဂါဗွန်’ မြေပွေးသည် ၁.၅ မီတာခန့် ရှည်၏။ ကျယ်ပြန့်သော ခေါင်းပိုင်းနှင့် ကြီးမားပြီး အရေထူသော ကိုယ် ရှိ သည်။ အစွယ်ရှည်များနှင့် ပြင်းထန်သော အဆိပ် ရှိသည်။ ကိုယ် မဲ့ပြာ ရောင်ရှိ၏။ သားကောင်ကို လျင်မြန်စွာပေါက်ပြီး သားကောင် သေမှုလွှတ်သည်။ အာဖရိက မိုးသစ်တောများတွင် နေသည်။

ကျောတွင် စိန်ကွက်ထနေသော ခလောက်မြေကို အမေရိကန်ပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။ ၂ မီတာခန့်ရှည်ပြီး ခလောက်မြေများတွင် အကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။

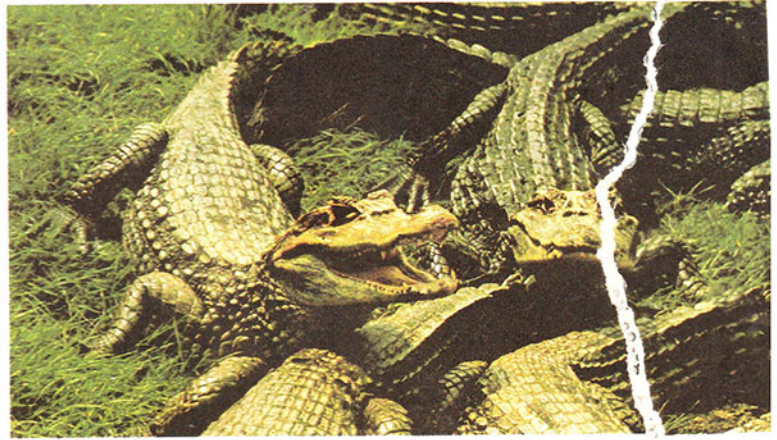
ခလောက်မြေများသည် အချိုင့်ရှိ မြေပွေးများဖြစ်သည်။ ခလောက်ပုံ အမြီးကြောင့် ခလောက်မြေဟု ခေါ်သည်။ ခလောက်တွင် ခပ်လျော့လျော့ ဆက်ထားသော အခေါင်း ဆစ်ပိုင်း ၁၀ ခုခန့်ပါသည်။ တစ်နှစ် တစ်ကြိမ် အရေခွံလဲတိုင်း ခလောက်ဆစ် ၂ ခုမှ ၄ ခုထိ တိုးလာသည်။ မြေလှုပ်ရှားသောအခါ ခလောက်သံကြားရသည်။ ထိုအသံဖြင့် ရန်သူများကို ခြိမ်းခြောက်သည်။ အမေရိကတိုက်များနှင့် ကနေဒါပြည်တွင် မျိုးစိတ် ၂၀ ခန့် ရှိသည်။ အထူးသဖြင့် အမေရိကန်ပြည်ရှိ ခြောက်သွေ့သော အနောက်တောင် ဒေသတွင် နေလေ့ရှိသည်။

မိကျောင်းမျိုးဖျား

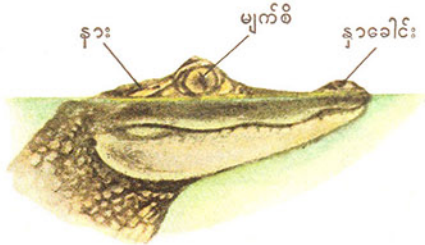
မိကျောင်း၊မိကျောင်းခေါင်းတို့၊ လူသိနည်းသော ‘ဂယ်ဗီယာ’နှင့် ‘ကေမင်’တို့သည် မိကျောင်းမျိုးစဉ်တွင်ပါဝင်သည်။ တွားသွား သတ္တဝါများတွင် အရွယ်အကြီးဆုံး ဖြစ်ပြီး ‘ဒိုင်နိုဆော’ နှယ်ဝင်ဖြစ်သည်။ အပူပိုင်းဇုန်တွင်နေသည်။ ရေနေသတ္တဝါဖြစ်သော်လည်း ကုန်းပေါ်တက်၍ နေစာလှူတတ်သည်။ ခြေတံများဖြင့် ခရီးတိုလျှောက်ခြင်း၊ ပြေးခြင်းပြုသည်။ သားရေကဲ့သို့ အရေခွံပေါ်၌ အကြေးခွံမာများ ရှိသည်။အမြီးပိုင်းသွယ်သွားသည်။ပြားသော အမြီးပေးကို ရေကူးရန်နှင့် အစာရိုက်ဖမ်းရန် အသုံးပြုသည်။ သန်မာသော မေးရိုးပေါ်တွင် ကင်္ဘောပုံ သွားများရှိ၏။ ၎င်းတို့ဖြင့် အစာကိုကိုင်ချိသည်။ အစာအိမ်၌ အထူးပြုပြင်ထားသော ဒဏ်ခံ အပိုင်းများ ရှိပြီး အစာကို ညက်စေသည်။ အပေါ်မေးရိုး လှုပ်ရှားနိုင်သည်။ ဥဥကြသည်။

အနောက်အာဖရိက မိကျောင်းပု

တောင်အာဖရိက ‘ကေမင်’မိကျောင်း

မိကျောင်းမျိုးတွင် နား၊ နှာခေါင်း၊ မျက်စိတို့သည် ခေါင်း အပေါ်ဘက်တွင် တည်ရှိသည်။ ကိုယ်သည် ရေအောက် ရောက်နေသော်လည်း အထက်ပါ အင်္ဂါများကို အသုံးပြုနိုင်၏။ ရေအောက် လုံးဝငုပ်လျှိုး သွားသောအခါ နား၊ နှာခေါင်းများကို အခင်ဖြင့် ပိတ်ထား၏။ မျက်စိကို မျက်ကြည်လွှာဖြင့် ကာကွယ်ထား၏။ ပါးစပ် ရေမလှံသော်လည်း လေပြန်နှင့် လည်ချောင်းကို အရေပြားဖြင့် ကာထားသည်။

ပလော်ရီဒါ၊ လူဝီဆီယာနာနှင့် မစ္စစ္စပီပြည်နယ်တို့တွင် တွေ့ရသော အမေရိကန်မိကျောင်းသည် ၃.၆ မီတာအထိ ရှည်သည်။ အနောက်အိန္ဒိယကျွန်းစုနှင့် အီကွေဒေါတွင်လည်း တွေ့ရသည်။

မိကျောင်းနှင့် မိကျောင်းခေါင်းတို့တို့၏ ခြားနားချက်များ

အထူး ထင်ရှားသော ခြားနားချက်မှာ သွားအနေအထားပင် ဖြစ်သည်။ မိကျောင်း၏ အောက်မေးရိုးမှ ထွက်သော စတုတ္ထမြောက် သွားသည် ကြိုးပြီး ပါးစပ်ပိတ်ထားလျှင် အပေါ်နှုတ်ရိုး ဘေးဘက်ရှိ အဟိုက်တွင် အဝင်ခွင်ကျ ဖြစ်နေ၏။ အပြင်မှ မြင်ရ၏။ မိကျောင်းခေါင်းတို့များတွင်မူ ပါးစပ်ပိတ်ထားလျှင် အောက်သွားများကို မမြင်ရချေ။ ၎င်းတွင် ကြိုးမား တို့တုတ်သော နှာရောင် ရှိသည်။

ရေငန်မိကျောင်းကို အရှေ့တောင်အာရှ နှင့် နယူးဂီနီတွင် တွေ့ရသည်။ ၄.၂ မီတာအထိ ရှည်၏။ လူသားစား မိကျောင်းအဖြစ် ထင်ရှားသည်။

မလေးရှားတွင်တွေ့ရသော ‘ဂယ်ဗီယာ’သည် ‘ဂယ်ဗီယာ’တူ ဖြစ်သည်။ ၃ မီတာ အထိ ရှည်ပြီး မလေးရှားကျွန်းဆွယ်နှင့် အင်ဒိုနီးရှားတွင် တွေ့ရသည်။

ဂယ်ဗီယာ

‘ဂယ်ဗီယာ’များသည်မိကျောင်းများနှင့်တူသော်လည်း နှုတ်သီး ရှည်သွယ်၏။ မေးရိုးများတွင် သွားများအပြည့်ရှိပြီး ငါးများကိုစားသည်။

အိန္ဒိယ ‘ဂယ်ဗီယာ’သည် ၄.၅ မီတာအထိ ရှည်၏။ ဂင်္ဂါ၊ ဟောနဒီ၊ ဗြဟ္မပုတ္တရ နှင့် အိန္ဒုမြစ်များတွင် တွေ့ရသည်။

မစ္စစ္စပီမိကျောင်းခေါင်းတို့သည် ၃ မီတာခန့်ရှည်၏။မစ္စစ္စပီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိ နို့တောများ၊ ပလော်ရီဒါပြည်နယ်နှင့် အမေရိကန်ပြည် အရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။

ငှက်များ

ငှက်တို့သည် အမွှေးအတောင်ရှိသော သွေးနွေးသတ္တဝါများ ဖြစ်သည်။ နှာပေါက်ပါသော နှုတ်သီးရှိသည်။ သွားများမရှိ။ တောင်ပံများ ရှိ၍ပျံသန်းနိုင်ကြသည်။ အရိုးစုတွင် အခေါင်း ပါသဖြင့် ပေါ်သည်။ ငှက်တိုင်းတွင် ခြေထောက်နှစ်ချောင်းစီ ရှိသည်။ ရပ်နေစဉ် ခြေချောင်း များက ကိုယ်ကို ထောက်မထားသည်။ ဖနောင့်များ မြေမှ ကြွတက်နေသည်။ အသိုက်တွင် ဥသည်။ မိဘများက ငှက်ပေါက်စများကို စောင့်ရှောက်သည်။

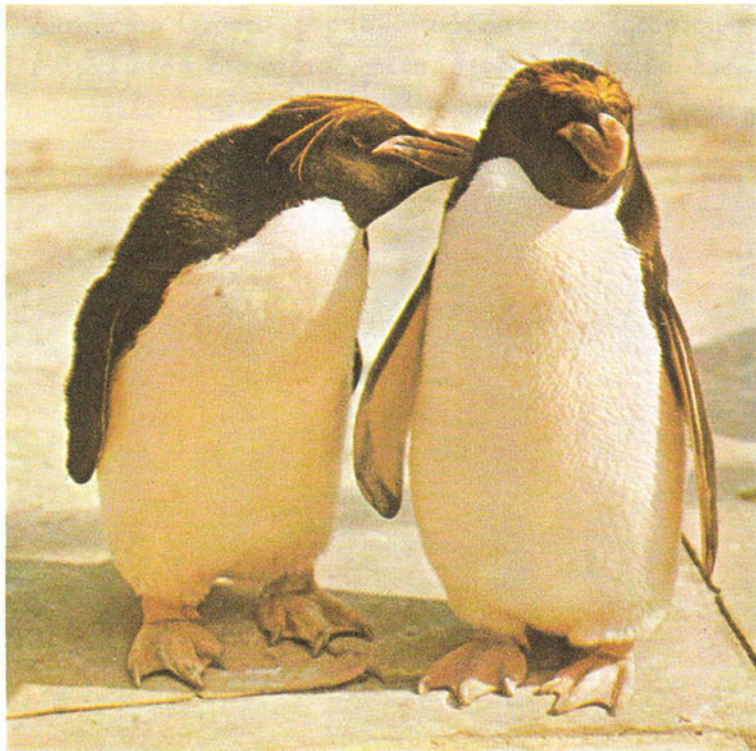
ငှက်မျိုးစိတ် အများစုသည် လူတို့၏ နောင်ယက်မှုကြောင့် ယခုအခါ ပျောက်ကွယ် ကုန်ပြီဖြစ်သည်။ ငှက်များ၏ မျိုးဆက်တည်တံ့မှုနှင့် ကာကွယ်မှုတို့အတွက် ဘေးမဲ့ကြိုးဝိုင်း များ၊ ဘေးမဲ့ဥယျာဉ်များအပြင် ငှက်ပစ်မှု ဥပဒေများကိုလည်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

အမြီးဖြန့်ကာလားသောခေါင်း

မပျံသန်းနိုင်သောငှက်များ

‘ပင်ဂွင်’ ငှက်များသည် မပျံသန်းနိုင်ကြပေ။ ရေတွင် နေသည်။ ကမ္ဘာ့တောင်ဘက် ခြမ်းတွင်သာ တွေ့နိုင်သည်။

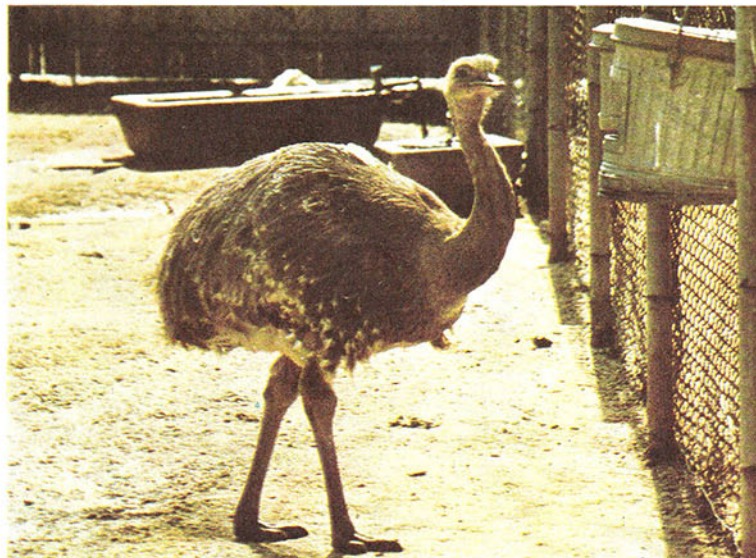

‘ကီဝီ’ ငှက် (အပေါ်) သည် ရှားပါးငှက်မျိုးဖြစ်သည်။ နယူးဇီလန်တွင်သာ တွေ့ရသည်။ ‘တိုင်နာမော’ ငှက် (အောက်) ကို တောင်အမေရိကနှင့် ဗဟိုအမေရိကတွင်သာ တွေ့ရသည်။

ငှက်ကုလားအုတ် (အပေါ်) သည် ငှက်များတွင် အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ အာဖရိကနှင့် အာရှတွင်သာ တွေ့ရသည်။ ‘ရီအာ’ ငှက် (အောက်) ကို တောင်အမေရိကတွင်သာ တွေ့ရသည်။

‘ကက်ဆီဝါရီ’ (အပေါ်) နှင့် ‘အီးယူး’ (အောက်) ငှက်ကြီးများကို ဩစတြေးလျတွင် တွေ့ရ၏။ ‘ကက်ဆီဝါရီ’ ကို နယူးဂီနီနှင့် အနီးအနား ကျွန်းများတွင်လည်း တွေ့ရသည်။

ထန်းစေ့မှတ်ငှက်နှင့် လွန်းငှက်များ

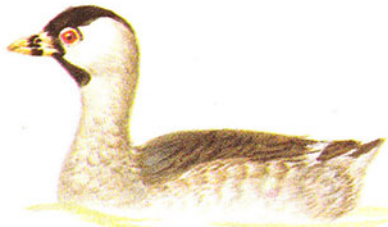
လည်နှက်ထန်းစေ့မှတ်ငှက်သည်ကမ်းစပ်
ကျပ်ပင်ပေါ်သော ကန်များ၌ နေ၏။
ဥ ရောပ၊ အာရှ၊ တောင် အာဖရိက၊
မြောက်အမေရိကအနောက်ပိုင်းတို့၌ ရှိ
သည်။ နားမွေးဝါ၍ နှုတ်သီး အနည်း
ငယ် ကော့သည်။

ထန်းစေ့မှတ်ငှက်ငယ်သည် ဥရောပ၊
အာဖရိက၊ အာရှ၊ ဩစတြေးလျနှင့်
ပစိဖိတ်ကျွန်းများရှိ ကန်များတွင် နေ
၏။ နှုတ်သီးထိပ်ဝါ၏။ ၂၅ ဆင်တိမိတာ
ခန့် ရှည်သည်။

နှုတ်သီးကျား၊ ထန်းစေ့မှတ်ငှက်သည် ရေအိုင်ကမ်းစပ်
တလျှောက်၌ နေသည်။ မြောက်အမေရိကမှ အာဂျင်
တီးနား တောင်ပိုင်းထိ တွေ့ရသည်။

ထန်းစေ့မှတ်ငှက်ငယ်မျိုး၏ ရေပေါ်အသိုက်

ထန်းစေ့မှတ်ငှက်ငယ်မျိုး ငှက်ငယ်တစ်ကောင်

ထန်းစေ့မှတ်ငှက်များသည် 'ပိုဒီဆီပီဒီဖောမီး' မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သည်။ အလတ်စား ရေငှက်
များဖြစ်သည်။ ရေကူး၊ ရေငုပ်ကျွမ်းကျင်သည်။ အဝေးမှကြည့်လျှင် ဘဲနှင့်တူသည်။ ၎င်း
တို့သည် ဘဲထက် ရေပေါ်တွင် ပို၍ပေါ်နေပြီး လည်တံပိုရှည်ကာ နှုတ်သီး ချွန်သွယ်သည်။
အမြီး အလွန်တိုသည်။ ခြေဖဝါးသည် အခြားရေငှက်များနှင့် ခြားနားသည်။ ခြေချောင်း
များသည် အရေပြားနှင့်တွယ်ဆက်မနေပဲ တချောင်းချင်း ဖြာနေသည်။ အဓိကအစာမှာ
ငါးငယ်များ ဖြစ်သည်။ ရေချိုဒေသတဝိုက်တွင် ပေါက်ပွားသည်။

မိတ်လိုက်ချိန်တွင် ထန်းစေ့မှတ်ငှက် ပိုမိုနှစ်ကောင်သည် အတူတကွ မြက်များဖြင့်
အသိုက် လုပ်ကြသည်။ ရေပေါ်အသိုက်ထဲတွင် ၄၊ ၅ လုံးထိ ဥသည်။ အစာရှာ
ထွက်ချိန်၌ ဥများကို မြက်များဖြင့် ဖုံးအုပ်ခဲ့သည်။ ဥများမှ ငှက်ငယ်များ ပေါက်
လာသောအခါ မိဘနှစ်ဦးလုံးက အစာရှာကျွေးသည်။
ထန်းစေ့မှတ်ငှက်များသည် ရေထဲတွင် အလွန်သက်လက်သည်။ အစာရှာရန်နှင့်
ရန်သူဘေးမှရှောင်ရန် ရေတွင်ငုပ်ပြီး စက္ကန့် ၃၀ ခန့်အထိ နေနိုင်သည်။ ရေထဲသို့
ကိုယ်ကို တပြည်းပြည်း နှစ်၍ မျက်လုံးနှင့် နှုတ်သီးတို့ကိုဖော်ပြီး နေနိုင်သည်။

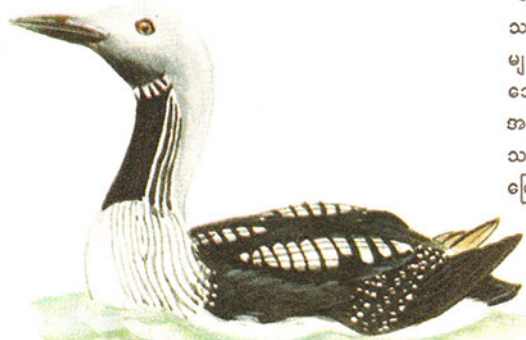
လည်နှီ ထန်းစေ့မှတ်ငှက်သည် နှံ့အိုင် များတွင်
ပေါက်ပွားသည်။ ဆောင်း၌ မြောက်အမေရိက၊
ဥရောပနှင့် အာရှ ကမ်းခြေတွင် နေသည်။

နားမွေးထူ ထန်းစေ့မှတ်ငှက်ကြီးတွင်
ထင်ရှားသောနားမွေးထူထူကြီးရှိသည်။
ကမ္ဘာ့အရှေ့ဘက်ခြမ်း ယူရေးရှားနှင့်
အာဖရိကမှဩစတြေးလျထိ တွေ့ရသည်။
၄၈ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။

လွန်းငှက်များ

'လွန်း' ငှက်များသည် 'ဂါပီဖောမီး' မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သည်။
သန်မာသောခြေထောက်များနှင့် အရေပြားဆက် ခြေဖဝါး
များ ရှိသည်။ ရေကူး၊ ရေငုပ် ကျွမ်းကျင်သည်။ ရှည်ချွန်
သော နှုတ်သီးများဖြင့် ငါးဖမ်းသည်။ မျိုးပွားရာသီ၌
အမေရိကနှင့် ဥရောပရှိ တန်ခြာဒေသများနှင့် မြောက်ပိုင်း
သစ်တောများတွင် နေ၏။ ဆောင်းရာသီ၌ အာဖရိက
မြောက်ပိုင်းနှင့် ဗဟိုအမေရိကသို့ ရွှေ့ပြောင်းနေသည်။

လည်မျိုနက် 'လွန်း' ငှက်သည် ဥရောပ၊အာရှနှင့်
အမေရိကအနောက်ဘက်ရှိကန်များတွင် အသိုက်
ဖွဲ့၍ နေသည်။ လည်မျိုနက်ပြီး မီးခိုးပျော့ရောင်
ဦးခေါင်း ရှိသည်။ ရေတွင် ၁ မိနစ်ကျော် ငုပ်
နိုင်သည်။ ၆၈ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။

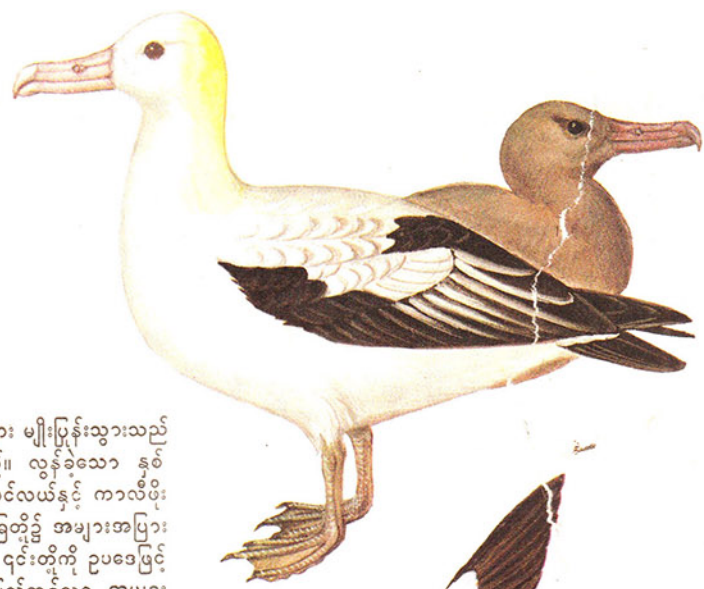
လည်မျိုနီ 'လွန်း' ငှက်သည် အငယ်ဆုံးမျိုး ဖြစ်သည်။
လည်မျိုနီ ဩဂိုပုံ နီညိုကွက် ရှိသည်။ တန်ခြာဒေသတွင်
နေသည်။ ၆၃ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။

အယ်ဗာထရော့နှင့် ပီထရယ် ပင်လယ်စင်ရော်များ

‘အယ်ဗာထရော့’ နှင့် ‘ပီထရယ်’ ပင်လယ်စင်ရော်များသည် ‘ပလိုဆယ်လာရီဖောမီး’ ဟု ခေါ်ဝေါ်သော ကျွန်းများတွင် ပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့သည် သမုဒ္ဒရာပြင်တွင်နေပြီး တောင်ပံစိမိတ်ရှိ ခေါင်သော ကျွန်းများတွင် မျိုးပွားသည်။ ကောင်းစွာ ပျံသန်းနိုင်၏။ အရေပြားဆက် ခြေချောင်းများရှိပြီး နှုတ်သီးထိပ် ကောက်နေ၏။ ပြန်ပုံ နှာခေါင်းရှိ ရေကူးငှက်ဟုလည်း ခေါ်သည်။ အများအားဖြင့် လေပြင်နှင့် ရေပြင်တွင် နေ၏။ အသိုက်လုပ်ရန်သာ ကုန်းသို့လာသည်။

‘အယ်ဗာထရော့’ ပင်လယ်စင်ရော်ကြီးများကို သမုဒ္ဒရာတွင်နေနိုင်ရန် သဘာဝက ဖန်တီးထားပြီး ဖြစ်သည်။ ပင်လယ်တွင် လပေါင်းများစွာနေနိုင်သည်။ ရေပြင်ပေါ်၌ အိပ်၏။ ပင်လယ်ရေကို သောက်သည်။ မျိုးပွားရန်သာ ကုန်းပေါ်သို့ တက်ကြ၏။ တောင်ပံရှည်ကြီးများရှိပြီး ဝဲပျံခြင်း၊ လေဟုန်စီးခြင်း ပြုနိုင်၏။ ၎င်းတို့ကို ကမ္ဘာ့တောင်ဘက်ခြမ်းတွင် တွေ့ရ၏။ တောင်ပံတစ်ဆင့်သည် ၃.၆ မီတာ ရှိသည်။

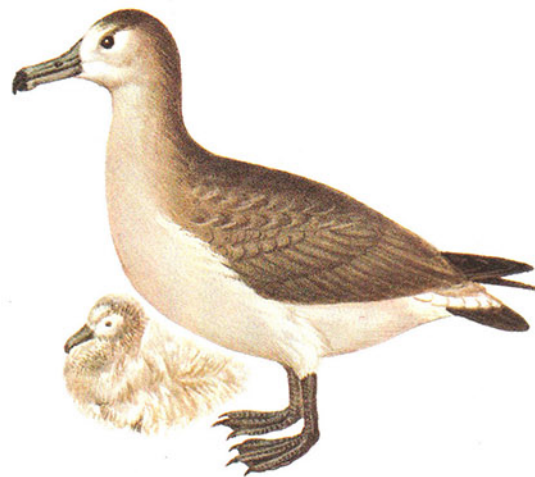
ရှေးခေတ်က သင်္ဘောသားများ စင်ရော်ကိုသတ်လျှင် ကံဆိုးတတ်သည်ဟု အယူရှိခဲ့သော်လည်း လတ်ဆတ်သော အသားများရရန် သတ်ခဲ့ကြသည်။ ၁၉ ရာစုတွင် စင်ရော်မွေးများဖြင့် မွေရာများပြုလုပ်ကြ၍ စင်ရော်ဦးရေလျော့နည်းခဲ့ရသည်။ ပစိဖိတ်မြောက်ပိုင်းတွင် မျိုးပြုတ်လုနီး ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဘေးမဲ့ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ အမွေးများကို လူသုံးနည်းသွားခြင်းတို့ကြောင့် မျိုးဆက် တည်တံ့နေသည်။

‘စတယ်လာ’ စင်ရော်ကြီးများ မျိုးပြုန်းသွားသည် ဟု တချိန်က ထင်ခဲ့ကြသည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ် ၁၀၀ ကျော်က ဗယ်ရင်ပင်လယ်နှင့် ကာလီဖိုးနီးယားမြောက်ပိုင်း ကမ်းခြေတို့၌ အများအပြား တွေ့ခဲ့ကြသည်။ ယခုအခါ ၎င်းတို့ကို ဥပဒေဖြင့် ကာကွယ်ထားသည့် ဂျပန်ပြည်တွင်သာ အများဆုံး တွေ့ရသည်။

‘လေးဆန်း’ စင်ရော်ကြီးကို ဟာဝေးန်အနီး လီဝတ်ကျွန်းများ၌ တွေ့ရသည်။ တောင်ပံတစ်ဆင့် ၂.၁ မီတာခန့်ရှိပြီး မြောက်ပစိဖိတ် စင်ရော်ကြီး ဖြစ်သည်။

ခြေမည်း စင်ရော်ကြီးမျိုးသည် မစ်ဝေးကျွန်း၊ ဂျပန်နှင့် လတ္တီတွတ်တတန်းတည်းဖြစ်သော အခြားကျွန်းများတွင် မျိုးပွားသည်။ မီးခိုးရောင်ရောင် ဖြစ်၏။ တောင်ပံတစ်ဆင့် ၂.၁ မီတာ ရှိသည်။

လှည့် လည် စင်ရော်ကြီး သည် တောင်ပံစိမိတ်တွင် လူသိအများဆုံး ဖြစ်သည်။ တောင်ပံ တစ်ဆင့် ၃.၆ မီတာရှိ၏။ သက်ကြီးကောင်သည် ဖြူဆွတ်ပြီး တောင်ပံထိပ်များတွင် အနက်ရောင်ရှိသည်။

ပီထရယ်များ

‘ပီထရယ်’ သည် စင်ရော်ငယ်မျိုး ဖြစ်သည်။ စင်ရော်ကြီးများနည်းတူ မာပြီး ကောက်သော နှုတ်သီးထိပ်နှင့် ပြန်ပုံနှာခေါင်းများ ရှိသည်။ အရှိန်ပြင်းစွာ ပျံသန်းနိုင်သော်လည်း စင်ရော်ကြီးများထက် တောင်ပံပိုမိုတောင့်သည်။ သမုဒ္ဒရာတိုင်း၌ နေသည်။ အန္တာတိတ်ဒေသတွင် အထူးတွေ့ရသည်။ ၃ တလုံးသာ ဥပြီး ဖိုမ နှစ်ကောင်လုံး စောင့်ရှောက်ကြသည်။

နှင်းဖြူစင်ရော်ငယ်သည် ကိုယ်လုံးဖြူ၏။ နှုတ်သီးနှင့် မျက်လုံးများ မည်းနက်သည်။ အန္တာတိတ် တောင်ပိုင်းတွင် တွေ့နိုင်သော စင်ရော်ငယ်မျိုး ဖြစ်သည်။

‘ပီထရယ်’ စင်ရော်ကြီးသည် ‘ပီထရယ်’ များတွင် အကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။ တောင်ပံတစ်ဆင့် ၂.၄ မီတာခန့် ရှိ၏။ ငါး၊ ဗုဒ္ဓန်နှင့် ရံဖန်ရံခါ ‘ပင်ဂွင်’ ငယ်များကို စားသည်။

ငှက်ကြီးဝန်ပို၊ တင်ကျီးနှင့် ဂျင်းဘို၏မျိုးနွယ်များ

ငှက်ကြီးဝန်ပို၊ တင်ကျီးနှင့် ဂျင်းဘို၏ မျိုးနွယ်များသည် ‘ပယ်လီကန်နီဖောမီး’ မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သော ရေနေငှက်ကြီးများ ဖြစ်ကြသည်။ ခြေတံတိုသည်။ အရေပြားဆက် ခြေချောင်းများရှိသည်။ တောင်ပံကြီးသည်။ ကောင်းစွာ ပျံသန်းနိုင်သည်။ ရေကူးနိုင်သည်။ နှုတ်သီး ရှည်သည်။ ငါးကိုစားသည်။ သမပိုင်းဒေသများ၌ နေသည်။

ငှက်ကြီးဝန်ပိုသည် ရေကူးရေငုပ်ကောင်းသည်။ အောက်နှုတ်သီးနှင့် လည်တံအကြား၌ အိတ်ရှိသည်။ ငါးကို အဓိက ဖမ်းစားကြသည်။ ပျံသန်းစဉ် လည်တံကို ‘S’ သဏ္ဌာန်ကွေးထားတတ်၏။ ကျန်းပေါ်၌ တိုတုတ်သောခြေတံများဖြင့် ကိုးရိုးကားစား သွားလာသည်။ ချွံ့နှံ့ပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊ ရေအိုင်၊ ထုံးအိုင်ရှိ ကျွန်းငယ်များပေါ်တွင်လည်းကောင်း အသိုက်ပြုလုပ်သည်။

တင်ကျီးငှက်များကို ဂျပန်တံငါသည်များက ငါးဖမ်းရာ၌ သုံးသည်။ တံငါသည်သည် တင်ကျီးငှက်ကို ငါးမျိုမချနိုင်အောင် လည်ပင်းကို ကြိုးဖြင့် လေ့ရှိနိုင်ရုံ ချည်ထား၏။ တံငါသည်သည် လေ့ပေါ်၌ ကြိုးစက်ကိုင်၍ တင်ကျီးငှက်ကို ရေငုပ် ငါးဖမ်းစေသည်။ ငါးမိသောအခါ တင်ကျီးကို လေ့ပေါ်သို့ဆွဲတင်၍ နှုတ်သီးမှ ငါးကို နုတ်ယူလိုက်၏။ တခါတရံ ဆုလာဘ်အဖြစ် ငါးတစ်ကောင်ကို တံငါသည်က ကျွေးလေ့ရှိသည်။

ငှက်ကြီးဝန်ပိုသည် ၁.၅ မီတာရှည်သည်။ တောင်ပံထိပ်၌ အနက်ရောင်ရှိသည်။ မြောက်အမေရိကရှိ ရေချိုအိုင်များအတွင်း ကျွန်းငယ်များပေါ်၌ အသိုက်လုပ်သည်။

ရိုးရိုးတင်ကျီးကို ဥရောပ၊ အာရှ၊ အာဖရိက၊ ဩစတြေးလျ၊ နယူးဇီလန်နှင့် မြောက်အမေရိကတွင် တွေ့ရသည်။ ကျောက် ကမ်းပါး များ ပေါ်တွင် အုပ်စုလိုက် နေသည်။

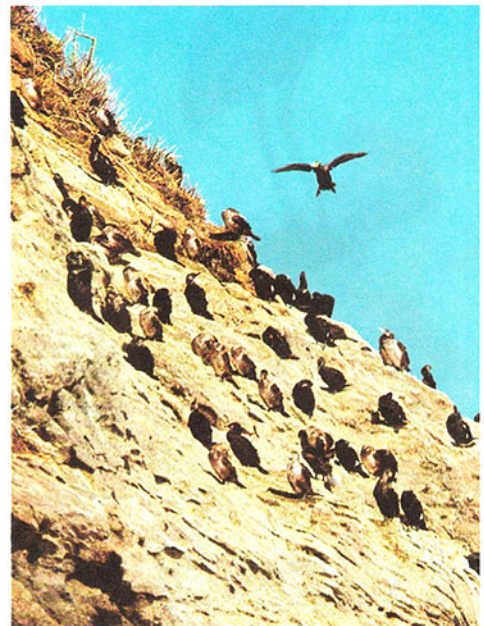
‘ဂွာနေး’ တင်ကျီးကို ချီလီနှင့် ပီရူးနိုင်ငံတွင် တွေ့ရသည်။ ၇၆ ဆင်တီမီတာ ရှည်သည်။ ဂျင်းဘို၏ မစင်များကို ပီရူးတွင် မြေဩဇာ အဖြစ် သုံးကြသည်။

မျက်နှာနီ တင်ကျီးမျိုးသည် ‘ရှက်’ တင်ကျီးမျိုးထက် အနည်းငယ်ပိုကြီးသည်။ ရှားပါးသည်။ မြောက်ပစိဖိတ် မြောက်ပိုင်းနှင့် ဗယ်ရင်ပင်လယ်ရှိ ကျွန်းများပေါ်တွင် မျိုးပွားကြသည်။

‘တမ်မစ်’ တင်ကျီးအုပ်စု

‘ရှက်’ တင်ကျီးသည် ကိုယ်မည်းပြီး မျက်နှာ နီသည်။ ခေါင်းပေါ်တွင် အမောက်သဖွယ် အမွှေးစု နှစ်စု ရှိသည်။ ဂျပန်ပြည် မြောက်ပိုင်း အော့ခေါ့ပင်လယ်၊ ဗယ်ရင်ပင်လယ်၊ အာတိတ်သမုဒ္ဒရာနှင့် မြောက်အမေရိက အနောက်ဘက် ကမ်းတလျှောက် ကျွန်းများပေါ်၌ မျိုးပွားသည်။

‘တမ်မစ်’ တင်ကျီးကို ဂျပန်တံငါသည်များက ငါးဖမ်းရန် သုံးသည်။ သမုဒ္ဒရာ ကမ်းစပ် တောင်ကမ်းပါးယံများပေါ်၌ အသိုက်လုပ်သည်။

ငမာၤမၤပျိုင်းန့ၣ် မၤတၢ်န့ၣ်ဌာၣ်ဃုာ်

ငမာၤမၤပျိုင်း၊ ‘မၤတၢ်န့ၣ်’၊ ဌာၣ်ကုလား၊ ခုၣ်တုၣ်ဌာၣ်န့ၣ် ကြံးကြာၣ်ဌာၣ်ဃုာ်သး ‘ဆိုင်ကိၣ်နီၣ်’မောမိး’ မျိုးစဉ်တၢ်ပၤဝင်သော ရေစပ်နေ ဌာၣ်ဃုာ် ဖြစ်ကြသး။ လည်တံ ရှည်ပြီး နှုတ်သီး ချွန်၏။ သးရှည်သော ခြေထောက်ဃုာ် ရှိ၏။ ငါးစားသး။ နွံနွံ နေသး။

ငမာၤန့ၣ်ဃုာ်တိုသး ဖား၊ မြေနှင့်ငါးဃုာ်ကို စားသး။ သပ်ပင်ကြီးဃုာ်၏ သပ်ကိုင်၊ ပေါ်ၣ် အသိုက်လုပ်သး။ အမေးလှရရန် ဃုာ်ဃုာ်ကို သတ်ဖြတ်ခြင်းကြောင့် ကောင်ရေ နည်းလားသး။

ဃုာ်ဃုာ် မျိုးဃုာ်ရာဒေသ

ကျွဲကျောင်းဃုာ်ကို ကျွဲနွားအုပ်ဃုာ်ရှိသော နေရာၣ်တွဲရသး။ ကျွဲနွားဃုာ်၏ ကျောပေါ် တွင် နားၣ် ‘အင်းဆက်’ ပိုးဃုာ်ကို စားသး။ ယူရေးဂွား၊ အာဖရိကမုသုသ် တောင်အမေရိကနှင့် အမေရိကန်ပြည် တောင်ပိုင်းထိ ပြန့်ပွားသး။

ဃုာ်ဃုာ်ဃုာ်သး နွံထူသောဒေသတွင် အုပ်စုလိုက် နေ၏။ ဥရောပ၊ အာရှ၊ အာဖရိကနှင့် ဩစတြေးလျတွင် တွေ့ရသး။

အဖြူရောင် ဥဃုာ်ဃုာ်ကြီး၏ တောင်ပံ တဆန်သည့် ၁.၃ မီတာခန့် ရှိသး။ အမေးဃုာ်ရယူရန် ၎င်းတို့ကို သတ်ဖြတ်ခြင်းကြောင့် မျိုးပြုန်းလုနီးဖြစ်ခဲ့သး။ သို့သော် ကား ကွယ်မှုပြုပေးခဲ့သောကြောင့် မူလအတိုင်း ပြန်လည် တိုးပွားလဲာကြသး။ ဥရောပ အရှေ့တောင်ပိုင်း၊ အရှေ့တောင် အာရှ၊ အာဖရိကနှင့် ဩစတြေးလျတို့ၣ် တွေ့ရသး။

သောင်ငမာၤသည့် အရောင် မည်းနက်သး။ ဩစတြေးလျ၊ နယူးဇီလန်နှင့် အရှေ့တောင်အာရှ သဲသောင်ကမ်းစပ်ဃုာ်တွင် တွေ့ရသး။

လင်း ဝက် သည့် ရေချို ရေငန် တဝိုက်ရှိ နွံနွံ တော ဃုာ် တွင် ပေါက်သည့် သပ်ပင်ဃုာ်ပေါ်ၣ် နေသး။ ၎င်းတို့ကို ကမ္ဘာအနှံ့ တွေ့ရသး။ ညၣ်အဝာၣ်သး။

နှုတ်သီးကြီး ငမာၤသည့် နှုတ်သီးပြားကြီးနှင့် မျက်လုံးကျယ် ရှိသည့်မု လွဲၣ် လင်းဝက်နှင့် ဆင်သး။ ညဌာၣ်ဃုာ်ဖြတ်ပြီး ငါး၊ ကဏန်းနှင့် ကြက်ငယ်ဃုာ် ကို စားသး။ မက္ကဆီကို တောင်ပိုင်း၊ ပီရူးနှင့် ဘရာဇီး တောင်ပိုင်း လမုတောဃုာ်တွင် နေသး။

ငမာၤမုသုသ် ဥရောပ ငမာၤဃုာ်ဖြတ်သး။ အိုင်ကြီးဃုာ်၊ ထုံးအိုင်ဃုာ်၊ မြစ်ဃုာ်နှင့် နွံတောဃုာ် တဝိုက်တွင် နေသး။

ငမာၤပြာငယ်သည့် အမေရိကန်ရှိ အငယ်ဆုံး ငမာၤ ဖြစ်သး။ အမေရိကန်ပြည် အရှေ့ပိုင်း၊ ပီရူးနှင့် ဥရုဂွေးၣ် တွေ့ရသး။

ငမာၤပြာကြီးသည့် အမေရိကန်ဃုာ် ဖြစ်သး။ ကြီးကြာဟုလည်းခေါ်သး။ အလတ်စကားမု မက္ကဆီကိုထိ တွေ့ရသး။ ဖား၊ ငါး၊ ပုစုန်နှင့် ရေမြေဃုာ်ကို စားသး။

‘မၤတၢ်န့ၣ်’ ဌာၣ်ငယ်သည့်နွံထူကိုင်တောဃုာ်တွင် အသိုက် ပြုလုပ်သး။ ငမာၤငယ်ဃုာ် ဖြစ်သး။ တောင်ပံတဆန် ၄၃ ဆင့်တီမီတာခန့် ရှိသး။ ဥရောပ၊ အာရှ၊ အိန္ဒိယ၊ အာဖရိကနှင့် ဩစတြေးလျတွင် ဃုာ်ဃုာ်သး။

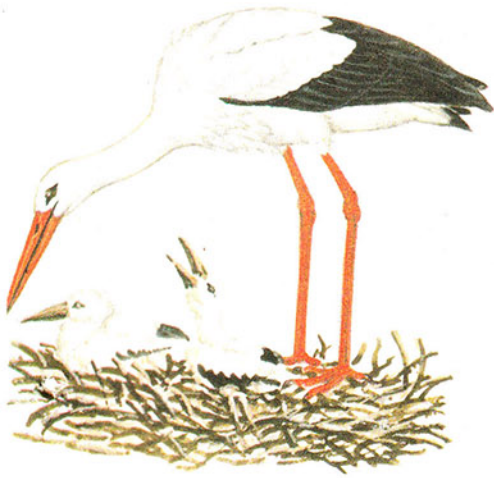

အမေရိကန် ‘မၤတၢ်န့ၣ်’ ကို မြောက်အမေရိကရှိ ကနေဒါ၊ မက္ကဆီကို၊ ဗဟိုအမေရိကနှင့် အနောက်အိန္ဒိယကျွန်းစုတွင် တွေ့ရသး။ ရန်သူ မမြင်ရန် အစင်းပါ လည်တံကိုဆန့်ၣ် ငြိမ်သက်စွာ နေတတ်၏။ ဤသို့ပြုခြင်းဖြင့် မြက်တောဃုာ်တွင် ကွယ်ပျောက် နေတတ်သး။

ကြိုးကြာနီ၊ ငှက်ကျား နှင့် ၎င်းတို့၏မျိုးနွယ်များ

ငှက်ကျားများသည် အများအားဖြင့် အပြူနှင့် အနက်ကျားများ ဖြစ်သည်။ နှုတ်သီးဖြောင့်တန်းသည်။ သက်ကြီးကောင်များသည် အသံ အ သည်။ လည်တံကို ဆန့်တန်းပြီးဖြည်းညင်းစွာ ပျံသန်းသည်။ ၎င်းတို့ကို ကမ္ဘာတဝန်းရှိ ပူနွေးဒေသများ၊ အာဖရိက၊ ယူရေးရှားနှင့် အမေရိကတိုက်များ၌ တွေ့ရသည်။

ခရုစုတ်ငှက်နှင့် ငွန်းနှုတ်သီးငှက်များ၏ မျက်နှာ၌ အမွေးမရှိ။ သက်ကြီးကောင် အများစုသည် အသံ အ သည်။ ခရုစုတ်၏ နှုတ်သီးသည် ကောက်နေသည်။ ငွန်းနှုတ်သီးငှက်၏ နှုတ်သီးထိပ်သည် ပြားပြီး ကားနေသည်။

ယူရေးရှားငှက်ကျားပြူကို ပြင်သစ်၊ ဟော်လန်နှင့် ဂျာမနီပြည်၌ တွေ့ရသည်။ အိမ်ခေါင်မိုးပေါ်၌ သစ်ကိုင်းခြောက်များဖြင့် အသိုက်ပြုလုပ်သည်။ ဆောင်း၌ အာဖရိက တောင်ပိုင်းသို့ ပြောင်း ရွှေ့သည်။

‘ဂျပ် ရူး’ သည် ကမ္ဘာသစ် (အမေရိကတိုက်များ) ၌ အကြီးဆုံး ငှက်ကျားဖြစ်သည်။ ငါးနှင့် ကုန်းနေ ရေနေ သတ္တဝါများကို စားသည်။ မက္ကဆီကိုမှ အာဂျင်တီးနား အထိ တွေ့ရသည်။

ငွန်းနှုတ်သီးငှက် ပန်းရောင်သည် အလွန်လှပသည်။ လည် တံဖြူမွေးပြီးတောင်ပံနှင့် ကိုယ်ဘေး၌ ပန်းရောင် အမွေး အတောင်များ ရှိသည်။ လမပင်များ၏ထိပ်၌ အသိုက် လုပ်သည်။ အမေရိကန်ပြည်၊ အနောက်အိန္ဒိယကျွန်းစု၊ အာဂျင်တီးနား၊ ချီလီ၌ တွေ့ရသည်။

ကြိုးကြာနီများ

ကြိုးကြာနီသည် နှုတ်သီးကောက်ပြီး လည်တံနှင့် ခြေတံ များ အလွန်ရှည်သည်။ နှုတ်သီးဖြင့် နွယ်မှုအစာကို ထိုး ကော်စားသည်။ ပန်းရောင်အမွေးအတောင်များ ရှိ၏။ ရေတိမ်ပိုင်း၌ အုပ်စုဖွဲ့နေသည်။ ပျံသန်းစဉ် လည်တံကို ‘S’ ပုံ ထားသည်။

ကြိုးကြာနီအကြီးစားသည် ပန်းရောင်ရောင် ဖြစ်သည်။ ခြေ ထောက်များနီရဲနေပြီး နှုတ်သီးထိပ်မည်း၏။ ရှည် အသိုက် လုပ်၍ အုပ်စုဖွဲ့ နေသည်။ အနောက်အိန္ဒိယကျွန်းစု၊ တောင်အမေရိက၊ ယူရေးရှားနှင့် အာဖရိက၌ တွေ့ရသည်။

ရိုးရိုး ငွန်းနှုတ်သီး ငှက်သည် ယူရေးရှားနှင့် အာဖရိက မြောက်ပိုင်း၌ တွေ့ရသည်။ ရွှံ့နွယ်များ၊ ပင်လယ် ကမ်းရိုး တန်း ထုံးအိုင်များရှိ ကျွန်း များ ပေါ်၌ အသိုက် လုပ် သည်။ မျိုး ပွား ချိန် တွင် ဦး ခေါင်း နောက်ပိုင်း ၌ အမောက် ဖြစ်လာသည်။

ချောပြောင် ခရုစုတ်ငှက်တွင် ကြေးနီရောင်နှင့်အစိမ်းရောင်သန်း သော တောက်ပသည့် အမွေးအတောင်များ ရှိသည်။ ရွှံ့နှင့် ကျူတောများ၌ မျိုးပွား၏။ စိမ်းပြာရောင် ဥ ဥသည်။ ကမ္ဘာ့ ပူနွေးဒေသများ၌ ပျံ့နှံ့လျက် ရှိသည်။

ခရုစုတ်နီသည် အနီရောင်တောက် အမွေးများရှိသဖြင့် လှပသည်။ တောင်ပံထိပ်များ မည်းနက်သည်။ အုပ်စုကြီးများဖွဲ့၍ လမတော များ၌ နေသည်။ တောင်အမေရိက၊ ပင်နီစီလားနှင့် ဘရာဇီးအထိ တွေ့ရသည်။

ရေငှက်များ

ရေငှက်များဖြစ်သော ဝမ်းဘဲ၊ ဘဲငန်း၊ တောဘဲငန်းနှင့် ‘စခရီးမား’ များသည် ‘အန်စရီဖော မီး’ မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သည်။ ခြေချောင်းများအကြား၌ အရေပြားဆက်များရှိ၏။ ခြေတံတိုပြီး လည်တံရှည်သည်။ နှုတ်သီးပြားတွင် သွားပုံ စောင်းများပါပြီး အစာ စစ်ယူနိုင်သည်။ မွေးနုများရှိသဖြင့် ကိုယ်ကို နွေးစေသည်။ အသိုက်များကို မွေးနုများဖြင့် ကာရံထားသည်။ ဥမှ ပေါက်စ သားငယ်များ ရေကူးနိုင်သည်။ ‘စခရီးမား’မှ လွဲ၍ ကျန်ရေငှက်များကို ကမ္ဘာအနှံ့၌ တွေ့ရသည်။

တောဘဲငန်းများ

ရေငှက်များတွင် တောဘဲငန်းသည် အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ လည်တံသည် ကိုယ်ထက် ရှည်၏။ ရေကူးခြင်း၊ ပျံသန်းခြင်းပြုရာ၌ အလွန်လှပ၏။ ၎င်းတို့သည် ‘V’ပုံ သို့မဟုတ် အတန်းလိုက် ပျံသန်းကြသည်။ ဩစတြေးလျတောဘဲငန်း နက်မှလွဲ၍ အမွေးရောင် ဖြူသည်။ ဦးခေါင်းကို ရေထဲ နှစ်၍ အပင်ငယ်များကို စားသည်။ အုပ်စုဖွဲ့၍ အစာရှာခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းခြင်း ပြုသည်။ အထီးအမ နှစ်ကောင်လုံး ဥများကို ဝပ်ပြီး သားငယ်များကို စောင့်ရှောက်သည်။

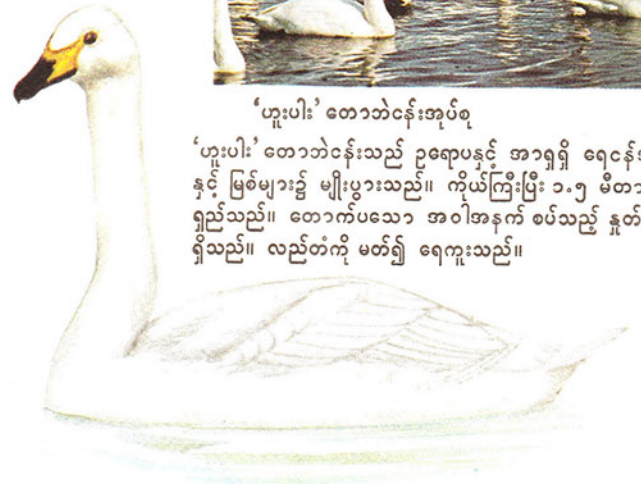

အသံအ တောဘဲငန်း

‘ဟူးပါး’ တောဘဲငန်းအုပ်စု

‘ဟူးပါး’ တောဘဲငန်းသည် ဥရောပနှင့် အာရှရှိ ရေငန်အိုင်နှင့် မြစ်များ၌ မျိုးပွားသည်။ ကိုယ်ကြီးပြီး ၁.၅ မီတာခန့် ရှည်သည်။ တောက်ပသော အဝါအနက် စပ်သည့် နှုတ်သီးရှိသည်။ လည်တံကို မတ်၍ ရေကူးသည်။

အသံအ တောဘဲငန်းများကို အာရှ၊ ဥရောပ မြောက်ပိုင်းနှင့် အမေရိကန်ပြည်၌ တွေ့ရသည်။ အလွန်လှပပြီး ရေကူးစဉ် လည်တံသည် ‘S’ ပုံ ဖြစ်နေ၏။ နှုတ်သီးရင်းတွင် ထင်ရှားသော အနက်ဖု ရှိ၏။ ၎င်းတို့ကို အလှမွေးကြ၏။ ၎င်းငှက်၏ အလှကို ဖော်ကျူးသော ‘ငန်းတို့ပျော်ရာ ရေကန်သာ’ ဘဲလေးအကသည် အလွန်စွဲမက်စရာ ကောင်းသည်။

စခရီးမားများ

‘စခရီးမား’ များသည် တောင်အမေရိကန်ဝမ်းဘဲ၊ ဘဲငန်းနှင့် တောဘဲငန်း မျိုးနွယ်များဖြစ်သည်။ အလွန်ကျယ်လောင်စွာ အော်တတ်သောကြောင့် ‘စခရီးမား’ဟု ခေါ်၏။ တောင်အမေရိက ပူနွေးသစ်တောနှင့် စိုစွတ် မြက်ခင်းများ၌ နေ၏။ သန်မာသော တောင်ပံ၏ရှေ့မှ အတက် တစုံစီ ထွက်သည်။ နှုတ်သီးတိုပြီး ကောက်သည်။ ရေမှော်ပင်များကို စားသည်။ အရေပြားအောက်ရှိ လေအိတ်များကြောင့် ကိုယ်ကို ဖော့ ထားနိုင် သည်။ ခြေချောင်း များအကြား၌ အရေပြားဆက်များ မရှိချေ။

အမောက်ချွန် ‘စခရီးမား’ ကိုတောင်အမေရိက ပူနွေးသစ်တောများနှင့် စိမ့်တောများ၌ တွေ့ရသည်။ နဖူးမှ ရှေ့သို့ ကောက်နေသော အမောက်သည် ၁၅ ဆင့်စီမီတာခန့် ရှိသည်။

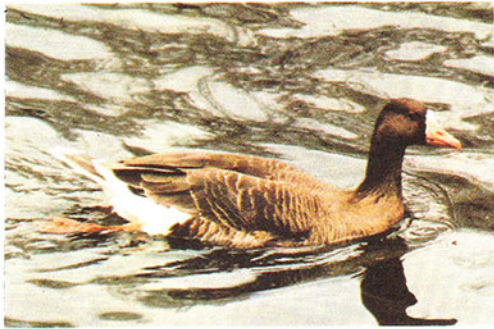
တောဘဲငန်း လည်နှက် ကို တောင်အမေရိက တောင်ပိုင်း၌ တွေ့ရသည်။ အနက်ရောင် လည်တံမှလွဲ၍ တကိုယ်လုံး ပြူဖွေးနေသည်။ နှုတ်သီးရင်း၌ အနီဖု ရှိသည်။

တောဘဲငန်းနှက်ကို ဩစတြေးလျ တောင်ပိုင်းနှင့် တက်စမေးနီးယားကျွန်းရှိ အိုင်နှင့် မြစ်များ၌ တွေ့ရသည်။ အနက်ရောင် အမွေးကောက်များနှင့် နှုတ်သီးနီ ရှိသည်။

ဘဲငန်းများ

ဘဲငန်းများသည် ကြီးပြီး ဆူပြီးသည်။ လည်တံရှည်ပြီး ခြေတို၏။ အရေပြားဆက် ခြေချောင်းရှိသည်။ ဝမ်းဘဲ၏ခြေထက် ရွှေပိုရောက်နေသည်။ နှုတ်သီးပြားပြီး ထိပ် ပိုင်းသည်။ စပါးနှံ၊ မြက်ပင်ငယ်နှင့် ရေမှော်များကို စားသည်။ ရေကူး အလွန် ကျွမ်းကျင်သော်လည်း ရေ၌ မပျော်မွေ့ချေ။ မြေပေါ်၌ လျင်မြန် ဖျတ်လတ်ပြီး ပျံသန်းရာ၌လည်း ကျွမ်းကျင်သည်။

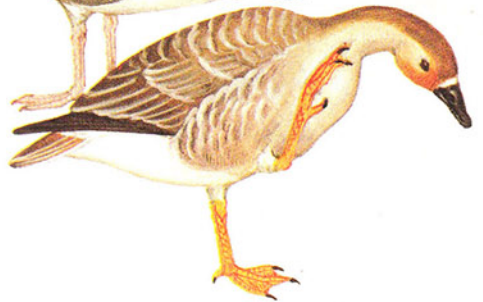
ထိပ်ဖြူ ဘဲငန်း

ထိပ်ဖြူဘဲငန်းတို့သည် အာတိတ်ရေခဲပြင်၌ မျိုးပွား၏။ မျိုးမပွားမီ ဥရောပတောင်ပိုင်း၊ အာရှမြောက်ပိုင်း၊ တရုတ်၊ ဂျပန်နှင့် မက္ကဆီကိုတွင် တွေ့ရ၏။ ၎င်းတို့သည် တန်ပြာ ကမ်းရိုးတန်း၊ ရေအိုင်၊ ကွင်းပြင်နှင့် ရွှံ့နွံများ၌ နေသည်။

‘ဂရေလက်’ ငန်းသည် ဥရောပမြောက်ပိုင်းနှင့် အာရှအလယ်ပိုင်း၌ မျိုးပွားသည်။ နွေ၌ ကွင်းပြင်၊ ရေအိုင်နှင့် ကျွန်းများတွင်နေပြီး ဆောင်း၌ ရေချိုရေငန်စပ် ရွှံ့နွံနေသည်။ အိမ်မွေးငန်းများသည် ၎င်းတို့မှ ဆင်းသက်သည်။

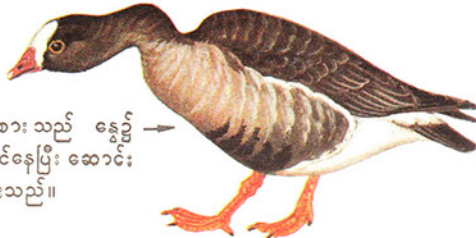
တရုတ်ဘဲငန်းကို ဆိုက်ဗေးရီးယား တောင်ပိုင်းနှင့် တရုတ်ပြည်မြောက်ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။ နှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ခန့်က စ၍ တရုတ်ပြည်၌ မွေးမြူခဲ့သည်။

ကနေဒါငန်းများသည် ကနေဒါနှင့် အမေရိကန်ပြည်မြောက်ပိုင်း၌ မျိုးပွား၏။ ဆောင်း၌ မက္ကဆီကိုတောင်ပိုင်းတွင် တွေ့ရ၏။ မြောက်အမေရိက၌ အများဆုံး ရှိသည်။ ငှက်ပစ်သမားများ နှစ်ခြိုက်သည်။

ထိပ်ဖြူ ဘဲငန်းအငယ်စားသည် နွေ၌ အာတိတ်မြောက်ပိုင်းတွင်နေပြီး ဆောင်း၌ တောင်ပိုင်းသို့ ပျံသွားသည်။

‘ဘရန်’တောငန်းရိုင်းသည် မြောက်အမေရိက၊ ဥရောပ၊ အာရှနှင့် အာတိတ်မြောက်ပိုင်း ကျွန်းများ၌ မျိုးပွား၏။ ဆောင်း၌ ဥရောပရှိ မြောက်ပင်လယ်တလျှောက်နှင့် အမေရိကန်ပြည်ရှိ ကာလီဖိုးနီးယားနှင့် ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ်များ၌ တွေ့ရသည်။

မီးခိုးရောင် ‘မက်ဂျယ်လန်’တောငန်း၏ ဝမ်းဘက်တွင် အနက်စင်းများ ရှိသည်။ တောင်အမေရိကနှင့် ဖောက်ကလန်ကျွန်းများ၌ တွေ့ရ၏။ သီးနှံပျက်ငှက်မျိုး ဖြစ်သည်။

ခေါင်းကျားတောငန်းကို အာရှ၌ တွေ့ရ၏။ မီးခိုးရောင်ဖြစ်၏။ ဦးခေါင်းပေါ်တွင် အနက်ရောင်တန်း နှစ်တန်း ရှိသည်။

‘မင်း’တောငန်းသည် ဂရင်းလန်၊ ဥရောပနှင့် အာရှအရှေ့ပိုင်းဒေသ၌ မျိုးပွား၏။ အနက်ရောင် နှုတ်သီးတွင် လိမ္မော်ရောင်အစင်း ပါ၏။ အာတိတ်၌ ရေခဲလျှင် တောင်ပိုင်းသို့ ရွှေ့ပြောင်းသည်။

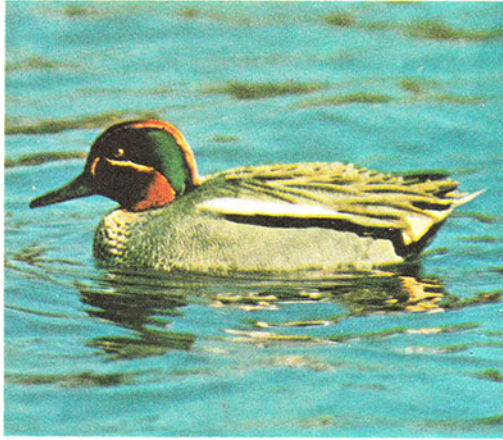

ငန်းနှင့်မြူသည်မြောက်အမေရိကနှင့် ဂရင်းလန်ကျွန်း၏အာတိတ်ဒေသတွင် မျိုးပွားသည်။ တကယ့်လုံးဖြူ၍ အတောင်ဖျားနက်၏။

ဝမ်းဘဲများ

ရိုးရိုးစစ်စလီ

နှုတ်သီးပြောက်ဝမ်းဘဲသည် အာရှအရှေ့ပိုင်း၌ နေသည်။ အညိုရောင် ဘဲခေါင်းစိမ်း အမနှင့် အလွန်တူသည်။ တောက်ပသော အပြာကွက်ပါ တောင်ပံရှိသည်။

ဘဲခေါင်းစိမ်းကို ကမ္ဘာ့မြောက်ဘက်ခြမ်း၌ တွေ့ရ၏။ အစိမ်းတောက် ဦးခေါင်းနှင့် အပြာကွက်ပါ တောင်ပံရှိ၏။ အမြီး၌ မွေးကော့ရှိ၏။ အိမ်မွေး ဘဲများသည် ဘဲခေါင်းစိမ်းမျိုး ဖြစ်သည်။

အာရှ 'ဗေကာ'စစ်စလီ အထီး၏ ခေါင်း၌ အနက်၊ အစိမ်းနှင့် နှိုသရောင် အကွက်ဆန်းများရှိသည်။

ဘဲရစ်ကို ဥရောပ၊ အာရှနှင့် အမေရိက၌ တွေ့ရသည်။ နိုင်းမြစ်အထက်ပိုင်း၌ အများဆုံးတွေ့ရသည်။

ရိုးရိုးစစ်စလီသည် အငယ်ဆုံးမျိုးဖြစ်သည်။ ဥရောပ၊ အာရှနှင့် မြောက်အမေရိက၌ တွေ့ရ၏။

တောဝမ်းဘဲတွင် အညို၊ အနက်နှင့် အပြာကွက်များရှိသည်။ အိုင်၊ ကန်နှင့် မြစ်များ၌ နေသည်။ ဥရောပ၊ အာရှနှင့် မြောက်အမေရိကတွင် နေသည်။

ဟင်္သာအထီး၏တောင်ပံ၌ အပြာကွက်ကြီးရှိ၏။ စပိန်၊ အာဖရိကနှင့် အာရှ၌ မျိုးပွားသည်။ တွင်းနှင့် သစ်ခေါင်းများ၌ အသိုက်လုပ်သည်။

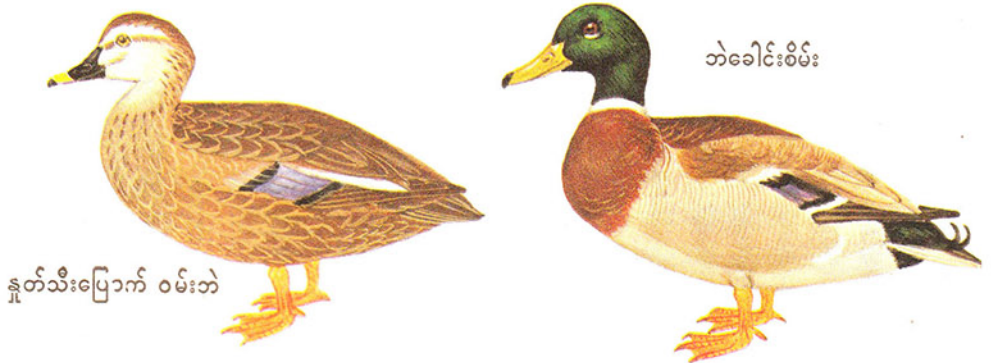
ရင်ကော့ စစ်စလီကို အရှေ့မြောက် အာရှတွင် တွေ့ရ၏။ အထီး၏တောင်ပံတွင် အစိမ်းကွက်ရှိသည်။

'မန်ဒါရင်' ဘဲကို အာရှနှင့် အင်္ဂလန်၌ တွေ့ရသည်။ ကုန်းပေါ်၌ အစာရှာပြီး သစ်ခေါင်း၌ အသိုက်လုပ်သည်။ အထီးသည် အလွန်လှပြီး ယပ်ပုံတောင်ပံများ ရှိသည်။

'မန်ဒါရင်' ဘဲ

ဝမ်းဘဲများသည် တောငန်း၊ ဘဲငန်းများထက် အရွယ်ငယ်သည်။ ဝမ်းဘဲမျိုး အများစုတွင် အထီးသည် အမထက် အမွှေးရောင် ပိုစုံ၏။ နှုတ်သီး ပြားသည်။ အစာကို စစ်ယူစား၏။ ရေကူးရာ၊ ပျံသန်းရာ၌ ကျင်လည်၏။ အချို့ဝမ်းဘဲများသည် ရေချိုရေတိမ်ပိုင်း၊ ကန်၊ အိုင်နှင့် ရွှံ့နွံများ၌ နေသည်။ အချို့ကို ရေငန်ပိုင်းဖြစ်သော ပင်လယ်အော်နှင့် မြစ်ဝများ၌ တွေ့ရသည်။ သစ်ပင်ပေါ်၌လည်း နေတတ်သည်။

နှုတ်သီးပြောက် ဝမ်းဘဲ

ဘဲခေါင်းစိမ်း

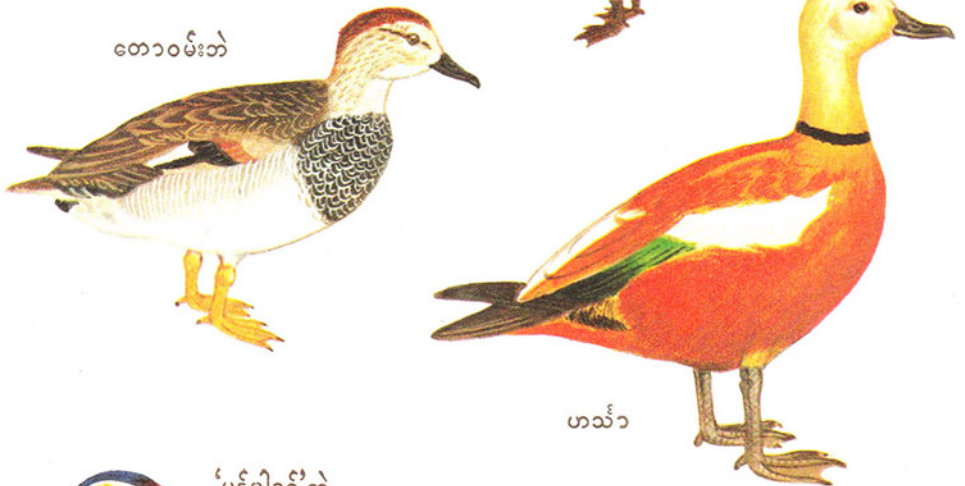

'ဗေကာ'စစ်စလီ

ဘဲရစ်

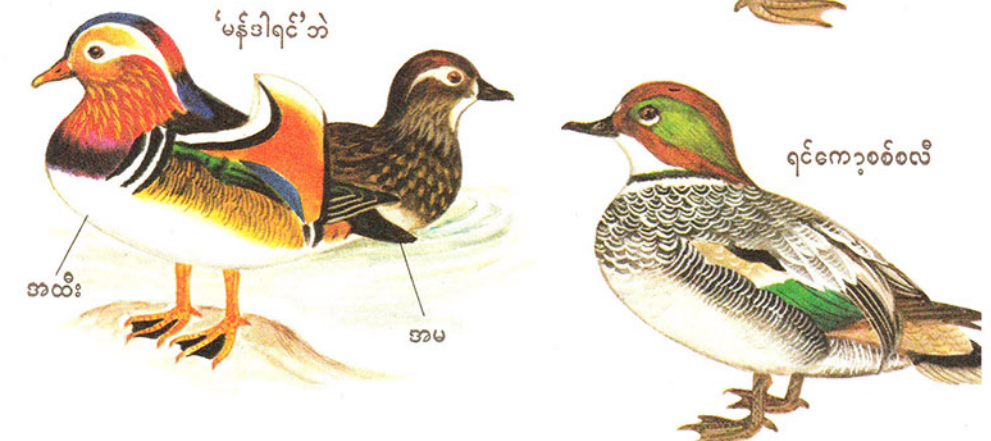

ရိုးရိုးစစ်စလီ

တောဝမ်းဘဲ

ဟင်္သာ

'မန်ဒါရင်' ဘဲ

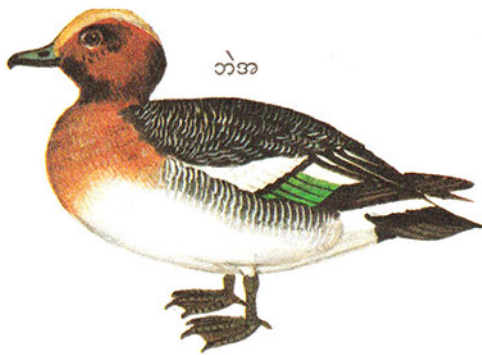
အထီး

အမ

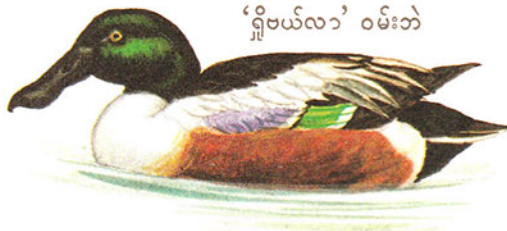
ရင်ကော့စစ်စလီ

‘ရှယ်ဒတ်’ တောဝမ်းဘဲ

ဘဲအာ

‘ရှိုဗယ်လာ’ ဝမ်းဘဲ

နောက်တွဲအမောက်ပါဘဲ

‘ဆယျူး’ ရေငုပ်ဘဲ

အမ

မျက်လုံးရွှေဝါရောင်ဘဲ

အထီး

ရောင်စုံခြယ်ဘဲ

ရင်အုပ်နီ ‘မာဂန်ဆာ’ ဘဲ

‘အိုင်ဒါ’ ပင်လယ်ဝမ်းဘဲ

အထီး

အမ

ဝမ်းဗိုက်မည်းသစ်ပင်နေဘဲ

ဇော်ဂျီရောင်သစ်ပင်နေဘဲ

‘ရှယ်ဒတ်’တောဝမ်းဘဲသည် စပိန်ကမ်းရိုးတန်းဒေသများ၊ မြိတ်နယ်၊ ဥရောပနှင့် အာရှတိုက်၌ နေသည်။ မြေတွင်းများ၌ အသိုက်လုပ်သည်။ အထီး၏နှုတ်သီးရင်း၌ အနီဖုရှိသည်။

ဘဲအာ ကို ဥရောပအရှေ့မြောက်ပိုင်းနှင့်အာရှမြောက်ပိုင်း၌ တွေ့ရသည်။ အဓိကအားဖြင့် ရေနံအပင်ငယ်များကို စားသောက်လည်း ရံဖန်ရံခါ ကုန်းနေ အပင်ငယ်များကိုလည်း စားသည်။ ကောင်းစွာ လမ်းလျှောက် နိုင်သည်။ ‘ရှိုဗယ်လာ’ ၌ ဇွန်းပုံ နှုတ်သီးရှိ၏။ ရေထဲရှိအစာကို ရှာစားသည်။ ဥရောပ၊ အာရှနှင့် မြောက်အမေရိက၌ တွေ့ရသည်။

နောက်တွဲအမောက်ပါဘဲသည် နှုန်းမြေနှင့် ကမ်းရိုးတန်းတို့၌ နေ၏။ ခရုနှင့်ရေမှော်များကို စားသည်။ အာရှနှင့် ဥရောပ၌ တွေ့ရ၏။ အထီးနှင့် အမ နှစ်မျိုးလုံး၌ နောက်တွဲ အမောက် ရှိသည်။

မျက်လုံးရွှေဝါရောင်ဘဲသည် မြောက်အမေရိက၊ ဥရောပနှင့် အာရှမြောက်ပိုင်းရှိ ပင်လယ်အော်များ၊ ပင်လယ်ကမ်းခြေအနီး မြစ်များ၌ နေ၏။ အခြားဝမ်းဘဲများထက် ပင်လယ်ဘက်သို့ ပို၍ ကူးဝင်နိုင်သည်။ အမ၏ ဦးခေါင်းညိုပြီး အထီး၏ ဦးခေါင်း စိမ်းသည်။ မျက်လုံးအောက်၌ အဖြူကွက် ရှိသည်။

‘ဆယျူး’ရေငုပ်ဘဲသည် လှပသောဘဲမျိုးဖြစ်သည်။ အဖြူအညို အမွှေးများ ရှိ၏။ ယူရေးရှားမြောက်ပိုင်း၌ တွေ့ရသည်။

ရောင်စုံခြယ်ဘဲ၌ ရောင်စုံခြယ်အပြောက်များ ပါရှိ၏။ ကျောက်ဆောင်ထူ ကမ်းရိုးတန်း၌ နေသည်။ အိုက်စလန်နှင့် မြောက်အမေရိက အနောက်မြောက်ပိုင်း၌ တွေ့ရသည်။

ရင်အုပ်နီ ‘မာဂန်ဆာ’ ဘဲသည် လှပပြီး အမောက်ပါသည်။ မြောက်ဝင်ရိုးစွန်းဒေသ၌ တွေ့ရ၏။

‘အိုင်ဒါ’ ပင်လယ်ဝမ်းဘဲသည် လက်ဗရေဒေါနှင့် နော်ဝေးကမ်းခြေ၌ ရှိသည်။ အသိုက်များကို အမွှေးနုများဖြင့် ဝန်းရံပြီး ဥများကို နွေးစေသည်။ ၎င်းငှက်မွေးများဖြင့် အနွေးထည်များ ပြုလုပ်သည်။

သစ်ပင်နေဘဲများတွင်ခြေထောက်ရှည်ရှိ၏။ဝမ်းဗိုက်မည်းသစ်ပင်နေဘဲ၏ ကိုယ်သည် ညိုပြီး တောင်ပံ ပြူ၏။ နှုတ်သီးနှင့် ခြေထောက်မှာ ပန်းရောင် ဖြစ်သည်။ မဏ္ဍုလကျွန်းနှင့် တောင်အမေရိက၌ တွေ့ရသည်။

ဇော်ဂျီရောင်ဘဲသည် သစ်ပင်နေဘဲတွင် အငယ်ဆုံး ဖြစ်သည်။ အမေရိက၊ အာဖရိကနှင့် အိန္ဒိယ၌ တွေ့ရသည်။

သားရဲ ငှက်များ

လင်းတ၊ လင်းယုန်၊ စွန်၊ သိမ်းငှက်နှင့် ၎င်းတို့၏မျိုးနွယ်များသည် ‘ဖယ်လကွန်နီဖောမီး’ မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သော သားရဲငှက်များ ဖြစ်ကြသည်။ နှုတ်သီးထိပ် ကောက်ပြီး အထက်နှုတ်သီးရင်း၌ နူးညံ့သည့် အမွှေးမဲ့အသား ရှိသည်။ ခြေထောက်သန်မာပြီး ခြေသည်များ ရှိသည်။ ခြေချောင်း လေးချောင်းစီ ရှိသည်။ သုံးချောင်းသည် ရွှေဘက်လှည့်ပြီး ကျန်တစ်ချောင်းသည် နောက်ဘက်လှည့်သည်။ ဝန်လက် ငှက်၏ နောက်ခြေချောင်းသည် ရွှေလျားနိုင်၏။ သားရဲငှက်များသည် သွေးနွေးသတ္တဝါတို့၏ အသား ကို နှစ်သက်သည်။ အချို့သည် အသေသားကို စားသည်။ အမြင် ထက်မြက်သဖြင့် ပျံသန်းနေစဉ်ပင် အစာကို အမြင်မှ မြင်နိုင်သည်။ အမသည် အထီးထက် အရွယ်ကြီး၏။ ကမ္ဘာသစ် (အမေရိကတိုက် များ) လင်းတ၊ ‘စက္ကရီတေရီ’ ငှက်၊ ကမ္ဘာဟောင်း (အမေရိကတိုက်မှအပ အခြားတိုက်များ) လင်းတ၊ စွန်၊ လင်းယုန်၊ ဝန်လက်နှင့် သိမ်းငှက်များသည် သားရဲငှက်များတွင် ပါဝင်သည်။

လင်းတများ

လင်းတများသည် အသေကောင်ပုပ်များကို စားသည်။ သန်မာသော ခြေသည်များမရှိသဖြင့် သားကောင်အရှင်ကို မဖမ်းနိုင်ပေ။ နှုတ်သီးကြီးမား၍ အသားများကို ဆုတ်ဖြဲနိုင်သည်။ ဦးခေါင်းနှင့် လည်ပင်း၌ အမွှေးအနည်းငယ် ရှိသည်လည်း ရှိ၏။ လုံးဝမရှိသည်လည်း ရှိ၏။ လင်းတ အုပ်စုနှစ်ခု ရှိ၏။ ကမ္ဘာသစ်အုပ်စုနှင့်ကမ္ဘာဟောင်း အုပ်စုတို့ ဖြစ်သည်။ ၎င်းအုပ်စုနှစ်ခုကို ပြင်ပအသွင်အားဖြင့် ခွဲခြားရန် ခက်ခဲသည်။ ခန္ဓာဗေဒ အရသာ ခွဲခြားနိုင်သည်။

‘အင်ဒီး’လင်းတသည်ကမ္ဘာသစ်လင်းတများတွင် အကြီး ဆုံး ဖြစ်သည်။ ၁.၃ မီတာ ရှည်၏။ အင်ဒီးဒေသတွင် နေ၏။ အထီးသည် အမထက် ကြီးသည်။

အီဂျစ် လင်းတသည် ၅၈ ဆင်တီမီတာခန့် ရှည်သည်။ ကမ္ဘာဟောင်း လင်းတမျိုးတွင် အငယ်ဆုံး ဖြစ်သည်။ ဥရောပ၊ အာဖရိကနှင့်အိန္ဒိယရှိ မြို့ရွာသို့ ဝင်တတ်သည်။

အမေရိကန်လင်းတဘုရင်သည် ၇၆ ဆင်တီမီတာခန့် ရှည် သည်။ မက္ကဆီကိုမှ အာဂျင်တီးနားအထိ တွေ့ရသည်။ အပေါ်နှုတ်သီးရင်း၌ အသားထူ အဝါရောင် အမောက် ရှိသည်။

လင်းတကျောဖြူကို အိန္ဒိယနှင့် မလေးကျွန်းဆွယ်တွင် တွေ့ ရ၏။ ရွာပြင်ရှိ အညစ်အကြေးများကို စားလေ့ရှိသည်။

‘ဂရစ်ဖွန်’လင်းတကို ဥရောပ၊ အာဖရိကနှင့် အနောက် တောင် အာရှ၌ တွေ့ရသည်။ ဦးခေါင်းနှင့် လည်ပင်း၌ အဖြူရောင်အမွှေးနုများ ရှိသည်။

ကြက်ဆင်လင်းတသည် နေရာအနှံ့၌ တွေ့ရသော ကမ္ဘာ သစ်လင်းတ ဖြစ်သည်။ ကနေဒါတောင်ပိုင်းမှ အာဂျင် တီးနား တောင်ပိုင်းအထိ တွေ့ရသည်။ တောင်ပံတခန့် ၇၃ ဆင်တီမီတာခန့် ရှိသည်။

လင်းယုန်နှင့် သိမ်းငှက်များ

လင်းယုန်များသည် အရွယ်ကြီးပြီး အလွန်ရဲရင့်သော သားရဲငှက်များ ဖြစ်သည်။ ကြီးမားသော တောင်ပံနှင့် အမြီးရှိ၏။ အများအားဖြင့် အရောင်မှိုင်းသည်။ ကျောက်ဆောင်နှင့် တောင်ပေါ်တို့၌ အသိုက်လုပ်သည်။ လင်းယုန်ကို သားရဲငှက်ဘုရင်ဟု မှတ်ယူကြ၏။ ၎င်းငှက်များ၏ ရုပ်ပုံကို တိုင်းပြည်၏ အမှတ်တံဆိပ်အဖြစ် အချို့နိုင်ငံများကအသုံးပြုသည်။ ပစ်ခတ်ခြင်းကြောင့် လင်းယုန်များရှားပါးလာ၏။ ရွှေလင်းယုန်၊ 'စတယ်လာ' ပင်လယ်လင်းယုန်နှင့် လင်းယုန်ထိပ်ပြောင်များကို အထူး ကာကွယ်စောင့်ရှောက် ထားကြသည်။

သိမ်းငှက်များကို လူသိများ၏။ လင်းယုန်နှင့် မျိုးနီးစပ်သည်။ သိမ်းငှက်များသည် လျင်မြန်စွာ ပျံသန်း နိုင်သည်။ သန်မာသော ခြေသည်များနှင့် နှုတ်သီးရှိ၏။ သတ္တဝါငယ်နှင့် ငှက်များကို စားသည်။ ၎င်းတို့ထက် ကြီးသော သတ္တဝါများကိုလည်း ဖမ်းစားနိုင်သည်။

'စတယ်လာ' ပင်လယ်လင်းယုန်၏ နှုတ်သီးသည် ဝါ၍ မြင့်မောက်သည့် နှုတ်သီးရှိသဖြင့် ရိုးရိုးပင်လယ်လင်းယုန် နှင့် ခြားနားသည်။ ငါး၊ ယုန်နှင့် ငှက်များကို စား၏။ ဆိုက်ဗေးရီးယားအရှေ့ပိုင်း၊ ဗယ်ရင်နှင့်အော့ခေါ့ပင်လယ် ကမ်းခြေတို့၌ မျိုးပွားသည်။ အလတ်ကား၌လည်း တွေ့ရတတ်သည်။

ဒေါင်းစွန်သည် ဥရောပနှင့် အာရှရှိ ကွင်း ပြင်များ၌ နေသည်။ ရွှံ့များ၌ အစာ ရှာစားသည်။

လင်းယုန်မင်းသည် အာရှတွင် အိန္ဒိယအနောက် မြောက်ပိုင်းမှသည် တရုတ်ပြည်အထိနှင့် မြေထဲ ပင်လယ်ဒေသတွင် နေသည်။ အလွန်ပေါ့လွန် သော အမြွှာနှင့် အနက်ရောင် အမွေးများရှိသည်။

လင်းယုန်ထိပ်ပြောင်သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ အထိမ်းအမှတ် ငှက် ဖြစ်သည်။ စင်စစ် ဦးခေါင်းပြောင် မနေ ပေ။ ဦးခေါင်းနှင့် လည်တံ ပြွေဖွေးနေခြင်း သာ ဖြစ်သည်။ ဂဖိဆင်တိမိတာ ခန့်ရှည်၏။ မြောက်အမေရိကနှင့် ဆိုက်ဗေးရီးယား၌ တွေ့ရသည်။

'ဟာပီ' လင်းယုန်သည် ၉၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ မက္ကဆီကိုမှ အာဂျင်တီးနားထိ တွေ့ရသည်။ ခြေများ သန်မာ၏။ ဦးခေါင်း၌ အမောက် ရှိ ၏။ မျောက်နှင့် နို့တိုက်သတ္တဝါငယ်များကို စားသည်။

ပျံလွှားမြီး စွန်ကို အမေရိကန်ပြည်မှ အာဂျင်တီးနားထိ တွေ့ရသည်။ အမေရိကန် စွန်များ အနက် အလွန်ဆုံးဖြစ်သည်။ ပိုးမွှား၊ ဗားနှင့် တွားသွား သတ္တဝါငယ်များကို စားသည်။

စာသိမ်းသည် ဥရောပ၊ အာဖရိကနှင့် အာရှ၌ နေသည်။

ချိုးသိမ်းငှက်သည် မြိတိန်မှလွဲ၍ မြောက်အမေရိက၊ အာရှနှင့် ဥရောပ သစ်တောများ၌ နေသည်။ အမ၏ တောင်ပံတံဆိပ်သည် တစ်မိတာကျော် ရှိသည်။

သိမ်းငှက်များနှင့် ငှက်တို့၏ မျိုးနွယ်များ

‘ချီမန်ဂိုကာရာရာ’ကို ဘရာဇီးမှ ချီလီအထိ တွေ့ရသည်။ ဆင်တိမိတာ ၆၀ ခန့် ရှည်သည်။
‘ကက်စတရယ်’သိမ်းငှက်မျိုးသည် ဥရောပ၊ အာရှနှင့် အာဖရိက မြေပြန့်နှင့် သစ်တောများ၌ နေသည်။ ကြွက်၊ ငှက်နှင့် ‘အင်းဆက်’ပိုးများကို စားသည်။

သိမ်းငှက် အမဲလိုက်ပြိုင်ပွဲ

လေ့ကျင့်ထားသော သားရဲငှက်များဖြင့် အမဲလိုက် ပြိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ အရှေ့နိုင်ငံများ၌ ဘီစီ ၁၂၀၀ ခန့်က စ၍ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အလယ်ခေတ် ဘုရင်များ၏ ကျော်ကြားသော တောကစားပွဲဖြစ်သည်။ လေ့ကျင့်ထားသော သိမ်းငှက်များကို ဘုရင်တို့က ဆုအဖြစ် ချီးမြှောက်ကြသည်။ ယခုအခါ ၎င်းပြိုင်ပွဲများ ခေတ်မစားတော့ပေ။

အလယ်ခေတ် သိမ်းငှက် အမဲလိုက် ပြိုင်ပွဲပုံ

သိမ်းငှက်များသည် စွန်များနှင့်တူသော်လည်း မျိုးရင်းမတူပေ။ သိမ်းငှက်၏အထက်နှုတ်သီး၌ အစာကို ဆုတ်ဖြုတ် စောင်းမာများ ရှိသည်။ ၎င်းတို့ကို ကမ္ဘာအနှံ့၌ တွေ့ရသည်။ လေ့ကျင့်သင်ကြားထားသော သိမ်းငှက်များသည် အမဲလိုက်ပြိုင်ခြင်းတွင် ကျော်ကြား၏။ ‘ကာရာကာရာ’များသည် သိမ်းငှက်များနှင့် မျိုးတူသော်လည်း အသွင်ကွဲပြား၏။ ‘ကာရာကာရာ’များသည် ငှက်နှင့် အခြားသတ္တဝါများ၏ အသေကောင်ပုပ်ကို စား၏။ တောင်အမေရိက၌ နေသည်။

‘ဂိုဏ်းရာမာကွန်’သည် ဆင်တိမိတာ ၅၀ ခန့် ရှည်သည်။ အမဲလိုက် သိမ်းငှက်များတွင် အကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။ မြောက်အမေရိက၊ ဥရောပနှင့် အာရှ၌ တွေ့ရသည်။

‘ပယ်ရီဂရင်း’ အမဲလိုက်သိမ်းငှက်သည် အလွန် ကျော်ကြားသည်။ ပင်လယ်ကမ်းခြေမှ တောင်ပေါ်ဒေသအထိ နေသည်။ ကျောက်ကမ်းပါးများ၊ အဆောက်အအုံမြင့်များ၏ အမိုးများပေါ်၌ အသိုက်လုပ်သည်။ အန္တာတိကမှ လွဲ၍ ကမ္ဘာအနှံ့၌ တွေ့ရသည်။

သိမ်းပုမျိုးသည် အငယ်ဆုံး သိမ်းငှက်ဖြစ်သည်။ ၁၆ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ ဖိလစ်ပိုင်၌ တွေ့ရသည်။

ဝန်လက်ငှက်တွင် ရှေ့နောက်လှုပ်ရှားနိုင်သော ခြေချောင်းတစ်ခုရှိသည်။ ငါးများကိုစား၏။ ရေထဲသို့ ရုတ်တရက် ထိုးဆင်းပြီး အစာကို သုတ်ချသည်။ ခြေသန်သဖြင့် အစာကို ခိုင်မြဲစွာ ကုပ်ချိထားနိုင်သည်။ မိမိပိုင်နက်ကို ကာကွယ်ရာတွင် အလွန်ရဲရင့်သည်။ ကမ္ဘာအနှံ့၌ တွေ့ရသည်။

‘စက္ကရီတေရီ’ငှက်သည် ခြေတံရှည်ပြီး ၁.၂ မီတာ မြင့်သည်။ အမောက်သည် ငှက်မွေးမင်္ဂလာ များ ထိုးထားသည်နှင့် တူသည်။ သတ္တဝါငယ်နှင့် ‘အင်းဆက်’ပိုးများကို စားသည်။ မြေကို ခြေသည်းမာများဖြင့် ထိုးကုပ်ဖမ်းပြီး နှုတ်သီးဖြင့် ပေါက်သည်။ ခြေကျင်လျှောက်၍ အစာရှာသည်။ အာဖရိကရှိ ဆဗားနားတွင် တွေ့ရသည်။

ကြက်နှင့်တူသောငှက်များ

ရစ်ပု၊ ငုံး၊ ရစ်၊ ဒေါင်း၊ ‘ကျူရာဆိုး’နှင့် ‘မီဂါပေါ့’များသည် ‘ဂယ်လီဖောမီ’ မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်ကြသည်။ လှပသည်။ လေးလံသောကိုယ်ရှိသော်လည်း ကောင်းစွာ ပြေးနိုင်သည့် ကုန်းနေငှက်များ ဖြစ်သည်။ ရေမကူးနိုင်။ မိတာ ရာအနည်းငယ်သာ ပျံသန်းနိုင်သည်။ နှုတ်သီးတို၍ အောက်ဘက်သို့ ကွေးသည်။ မြေကို ယက်ပြီး အစာရှာသည်။ အပိုသည် အမထက် အရောင်ဝံ့သည်။ အန္တဘက်ကနှင့် ပိုလီနီးရှားမှ လွဲ၍ ကမ္ဘာအနှံ့၌ တွေ့ရသည်။

ရစ်ပုမျိုး

ရစ်ပုမျိုးသည် ခန္ဓာကိုယ် တုတ်ခိုင်သည်။ ခြေထောက်နှင့် နှာပေါက်တွင် အမွှေးရှိသည်။ ‘တာမိဂန်’တို့သည် အအေးပိုင်းရစ်ပုမျိုးဖြစ်သည်။ ဆောင်း၌ အမွှေးဖြူသည်။

ဆောင်း၌အမွှေးဖြူသောကျောက်ဆောင်နေ ‘တာမိဂန်’ များ

‘ပရေးရီ’ကြက်၏ လည်တိုင် တဘက်တချက်တွင် အဝါရောင် လေအိတ် တခုစီ ရှိသည်။ မိတ်လိုက် ရာသီ၌ ကြင်ဖော်ရှာစဉ် လေအိတ်ကို ဖောင်းပြီး ကသည်။ လိုဏ်သံ ပေးပြီး အော်မြည်တတ်သည်။ ကနေဒါ အနောက်ပိုင်းနှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုပိုင်း၌ တွေ့ရသည်။

ကျောက်ဆောင်နေ ‘တာမိဂန်’သည် နွေ၌ အညိုနှင့် အဖြူကျား ဖြစ်သည်။ ဆောင်း၌ မျက်စိတွင် ကန့်လန့်ဖြတ် အနက်စင်း ရှိသည်မှလွဲ၍ တကိုယ်လုံး အဖြူရောင်သို့ပြောင်းသွားသည်။ အရောင်ပြောင်းမှုကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင် အရောင်နှင့် ရောပြီး ပုန်းကယ်နိုင်သည်။ ယူရေးရှားနှင့် မြောက်အမေရိက မြောက်စွန်းပိုင်းတွင် နေသည်။

ကျူရာဆိုးနှင့်ငင်းတို၏မျိုးနွယ်များ

‘ကျူရာဆိုး’၊ ‘ဂူအန်’နှင့် ငင်းတို၏ မျိုးနွယ်များသည် ရစ်ငှက်မျိုးနှင့် တူသည်။ တောင်အမေရိက အပူပိုင်းဒေသ၌ နေသည်။ သစ်ပင်များတွင် တွေ့ရသော်လည်း မြေ၌သာ ကျက်စားသည်။ သစ်သီး၊ သစ်ရွက်၊ အင်းဆက် ပိုးနှင့် ‘ဝမ်း’ကောင် များကို စားသည်။

‘ကျူရာဆိုး’အကြီးမျိုးသည် မက္ကဆီကိုတောင်ပိုင်းမှ အီကွေဒေါအထိ သစ်တောများတွင် နေထိုင်သည်။ အထီး၏ အမောက်တွင် အမွှေးများ လိပ်ခွေနေ၍ အလွန်လှသည်။ နှုတ်သီးပေါ်၌ တောက်ပသော အဝါရောင်ပု ရှိသည်။

ကြက်ဆင်များ

ကြက်ဆင်များတွင် သတ္တုရောင်လက်သော အမွှေးအတောင်များရှိသည်။ အထီး၏ ခြေ၌ အတက်ပါသည်။ မြေတွင် ကျက်စားပြီး ညအခါ သစ်ပင်ပေါ်၌ အိပ်သည်။ လည်ချောင်းသံဖြူပြီး ဟန်ဖြင့် လမ်းလျှောက်သည်။ ကြင်ဖော်ရှာစဉ် အထီးသည် အမြီးကို ယပ်သဖွယ် ဖြန့်ကားထားသည်။ ယခုအခါ ငင်းတိုကို အသားစားရန် အတွက် မွေးမြူကြသည်။

ကြက်ဆင်ရိုင်းကို အမေရိကန်ပြည် အရှေ့တောင်ပိုင်းနှင့် မက္ကဆီကိုတွင် တွေ့ရသည်။ ငှက်ပစ်သမားများကြောင့် ကောင်ရေ လျော့နည်းခဲ့၏။ ယခုအခါ ဘေးမဲ့ပေးထားသည်။

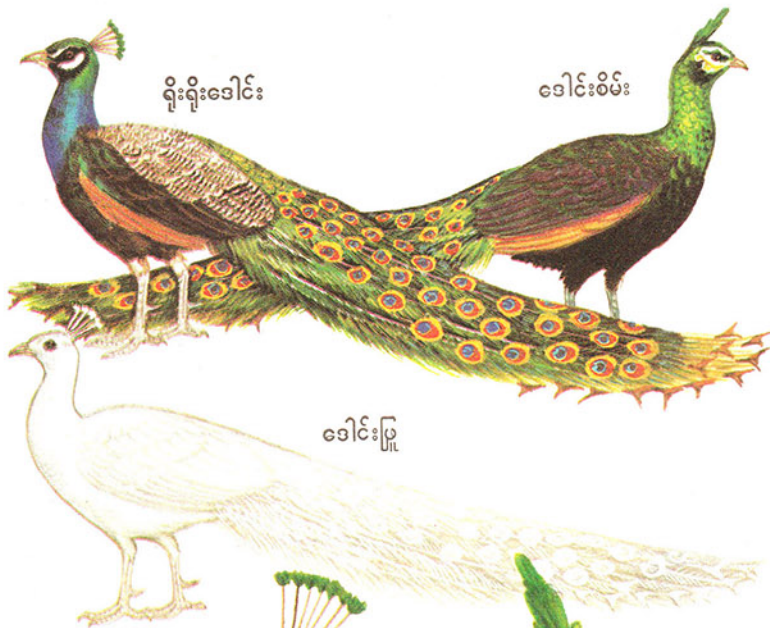
အမောက်ဖြူ ‘ဂူအန်’ငှက်ကို ဗင်နီဇွဲလား၊ ပါရာဂွေးနှင့် အာဂျင်တီးနားတွင် တွေ့ရသည်။ ဂဂ ဆင်တိ မိတာခန့် ရှည်သည်။

ဒေါင်းမျိုးများ

အိမ်မွေးကြက်၊ ဒေါင်း၊ ရစ်နှင့် ငှက်တို့သည် ဒေါင်းမျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ အထီးတွင် အမြီးရှည် ရှိသည်။ ကြင်ဖော်ရှာစဉ် အမြီးဖြန့်ပြီး အမကို ဆွဲဆောင်သည်။ ခြေထောက်၌ အတက်ရှိသည်။ ဒေါင်းကို တိရစ္ဆာန်ရုံနှင့် ကိုယ်ပိုင်ဥယျာဉ်များ၌ အလှမွေးသည်။ ငှက်ကို ဥနှင့်အသား စားရန် မွေးသည်။

အိမ်မွေးကြက်သည် တိန်ညင်ကြက်နီမျိုးမှ ဆင်းသက်၏။ ၎င်းတို့တွင် အသားအမောက်နီရှိခြင်း၊ နှုတ်သီးရင်း၌ ပါးပျဉ်းရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဒေါင်းမျိုးနှင့် ကွဲပြားသည်။ အမြီးခုံးသည် အမသည် အထီးလောက်အရောင်မစုံ။ အိမ်မွေးကြက်ကို ဥနှင့် အသားရရန်၊ အလှပြရန်နှင့် ကြက်တိုက်ရန် မွေးကြသည်။

ရိုးရိုးဒေါင်း

ဒေါင်းစိမ်း

ဒေါင်းဖြူ

ရိုးရိုးဒေါင်း၏ဦးခေါင်း

ဒေါင်းစိမ်း၏ဦးခေါင်း

ရိုးရိုးဒေါင်းတို့၏ ဇာတိမှာ အိန္ဒိယနှင့် သီရိလင်္ကာ ဖြစ်သည်။ အမြီးရှည်၌ ရွှေရောင်နှင့် အပြာရောင် မျက်လုံးပုံ အကွက်ကြီးများ အတန်းလိုက်ရှိသည်။ သရဖူပုံ အမောက်ရှိသည်။ အမသည် ညိုမှိုင်းသည်။

ဒေါင်းစိမ်းကို မြန်မာ၊ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် အင်ဒိုချိုင်းနားတွင်တွေ့ရသည်။ ရိုးရိုးဒေါင်းနှင့် အလွန်တူသည်။ သို့သော် ဒေါင်းစိမ်း၏အမောက်၌ အရေပြားပါသည်။ လည်တံ စိမ်းနေသည်။

ဒေါင်းဖြူသည် ရိုးရိုးဒေါင်း တမျိုးဖြစ်သည်။ မြဲလှောင်မွေးသော ဒေါင်းများမှ ပေါက်ပွားလေ့ရှိသည်။

အမြီးရှည် 'ယိုကိုဟားမား' ကြက်

တောကြက်ပစိမ်း

ဗြာမကြက်

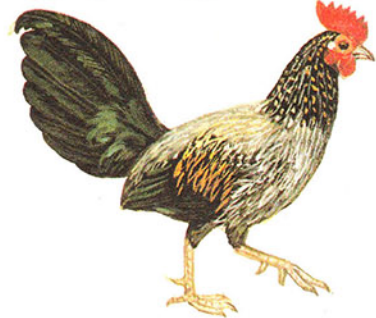
တိန်ညင်ကြက်နီ

'ပလိုင်းမောက်ရော့' ရစ်ကြက်ကြီး

မဲ့ပြာရောင် တောကြက်ပ

အမြူလည်ရစ်ပါ ရစ်သည် အာရှတိုက် သမပိုင်းတွင်ရှိသည်။ ယခုအခါ ဥရောပ ငှက်ပစ်သမားတိုင်း သိသော ငှက်ဖြစ်သည်။ မြက်ရှည်၊ ချုံဖုတ်နှင့် သစ်ပင်ငယ်များရှိသော ဥယျာဉ်များကို နှစ်ခြိုက်၏။ တခါတရံ သစ်ပင်ပေါ်၌ အိပ်လေ့ရှိသည်။

ရိုးရိုး ငှက်များကို ယူရေးရှား သမပိုင်း၊ အာဖရိကနှင့် မဒါဂါစကာကျွန်းတွင် တွေ့ရသည်။ အသိုက်များကို မြေပေါ်၌ ပြုလုပ်၏။ ချုံဖုတ်နှင့်မြက်ရှည်များ အကြား၌ ဗန်းကွယ်နေလေ့ ရှိသည်။

ကြိုးကြာများနှင့် ငှက်တို့၏မျိုးနွယ်များ

ကြိုးကြာများ၊ ရေငုံးများ၊ ရေကြက်များ၊ ‘ဗတ်စတတ်’များနှင့် ၎င်းတို့၏မျိုးနွယ်များသည် ‘ဂရူအီဖောမီး’ မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သည်။ နှုတ်သီးမာ၊ အတောင်ပိုင်းနှင့် အမြီးတိုရှိသည်။ အများစုသည် ရေတွင်ကျက်စားပြီး ရွှံ့နှင့် နန်းမြေများတွင် နေသည်။ ခြေချောင်း၌ အရေပြားဆက် မရှိပေ။ ဦးရေနည်းလာပြီ ဖြစ်၏။ ကာကွယ်မှု မပေးပါက အချို့မျိုးနွယ်များ ကွယ်ပျောက် သွားနိုင်သည်။

ကြိုးကြာများ

ကြိုးကြာများသည် ခြေထောက်နှင့်လည်တံ ရှည်သည်။ နှုတ်သီးရှည်၍ ချွန်သည်။ အပင်၊ အင်းဆက်ပိုး၊ ဖားနှင့်အခြားသတ္တဝါငယ်များကိုစားသည်။ ဖျတ်လတ်စွာ ကပြနိုင်ပြီး တံပိုးခရာသံကဲ့သို့ အသံပြုတတ်၏။ တောင်အမေရိက၊ ပစိဖိတ်ကျွန်းများ၊ နယူးဇီလန်နှင့် မလေးကျွန်းစုမှလွဲ၍ ကမ္ဘာအနှံ့၌ တွေ့ရသည်။

ဆိုက်ဗေးရီးယား ကြိုးကြာ မျိုးသည် ဆိုက်ဗေးရီးယား၌ ရှိသည်။ ကက်စပီယန် ပင်လယ်ကမ်းခြေ၌ ဆောင်းခိုသည်။

အသံကျယ် အမေရိကန် ကြိုးကြာကြီးသည် ၁.၃ မီတာခန့် မြင့်သည်။ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်ခြင်း မပြုရန် တားမြစ်ထားသည်။ ကနေဒါ အနောက်ပိုင်းတွင် ပေါက်ပွားသည်။ တကွဆက် ပြည်နယ်တွင် ဆောင်းခိုသည်။

လှပသော သရဖူပုံအမောက်ပါ ကြိုးကြာကို အာဖရိကတွင် တွေ့ရသည်။

ကြိုးကြာငယ်မျိုးသည် ယူရေးရှား အလယ်ပိုင်းနှင့် တောင်ပိုင်းရှိ ကုန်းပြင်မြင့်နှင့် လွင်ပြင် များ၌ ပေါက်ပွားသည်။

ရေငုံးနှင့် ရေကြက်များ

ရေငုံးနှင့် ရေကြက်တို့သည် ကမ္ဘာအနှံ့ ရွှံ့များတွင် နေသည်။ ရေနေအပင်၊ သစ်စေ့၊ ‘အင်းဆက်’ပိုး၊ ပုတ်သင်နှင့် ကြက်များကိုစား၏။ ရေငုံးသည် သေး၏။ ကောင်းစွာပြေးနိုင်၏။ ဝေးဝေးမပျံနိုင်။ ရေကြက်သည် ရေကူး၊ ရေငုပ်နိုင်၏။ ခြေချောင်းများ၌ အရေပြားဖတ် ရှိသည်။

အမေရိကန် ရေကြက်ကို ကနေဒါ အလယ်ပိုင်းမှ အီကွေဒေါထိတွေ့ရ၏။ မီးခိုးရောင်ရောင်ရှိပြီး ကြက်နှုတ်သီးနှင့် တူသည့် ပြွေသော နှုတ်သီး ရှိ၏။

အနီရောင် ရေငုံးသည် သေး၏။ ၂၃ ဆင့်တိမီတာခန့်ရှိ၏။ အာရှ၌ တွေ့ရ၏။

ထရမ်ပက်တာငှက်များ

‘ထရမ်ပက်တာ’ ငှက်များကို တောင်အမေရိကအပူပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။ ပြေးနိုင်၊ ရေကူးနိုင်သည်။ ကောင်းစွာမပျံနိုင်။ အထီး၏အသံသည် တံပိုးခရာသံနှင့် တူသည်။ ညအခါ သစ်ပင်ပေါ်၌ အိပ်သည်။ ကြင်ဖော်ရှာစဉ် ဖျတ်လတ်စွာ ကပြ၏။ မြေပေါ်တွင် အသိုက်လုပ်သည်။ သစ်သီး၊ သစ်စေ့များကို စားသည်။

ဗတ်စတတ်ငှက်များ

‘ဗတ်စတတ်’ များသည် လေးလံပြီး အပျံ့ နှေး သည်။ ခြေတိုပြီး အပြေးမြန်သည်။ လွင်တီးခေါင်၌ နေ၏။ သစ်စေ့၊ အစိုအညှောင့်၊ ‘အင်းဆက်’ပိုး၊ ကြက်၊ မြွေ၊ ပုတ်သင်နှင့် ငှက်ငယ်များကို စားသည်။ အာဖရိက၊ အာရှနှင့် ဩစတြေးလျတွင် တွေ့ရသည်။

ရိုးရိုး ‘ထရမ်ပက်တာ’ ငှက်

‘ပိကာချာ’ သစ်တောရေငုံးသည် ၄၅ ဆင့်တိမီတာခန့်ရှိပြီး ကြီး၏။ တောင်အမေရိကတွင်သာ တွေ့ရသည်။

‘ဟောင် မာ ရာ ဗတ်စတတ်’ ငှက်ကို အာရှနှင့် အာဖရိကတွင် တွေ့ရသည်။ အထီးရော အမပါ အမောက်ရှိသည်။

ရေစပ်နေငှက်များနှင့် ၎င်းတို့၏မျိုးနွယ်များ

‘ချာရာဒရီဖောမီး’ မျိုးစဉ်ကို အုပ်စုကြီး သုံး ခု ခွဲနိုင်သည်။ အကြီးဆုံးဖြစ်သည့် ပထမအုပ်စုတွင် ရေစပ်နေငှက်များ၊ ဒုတိယအုပ်စုတွင် ကမ်းခြေနေစင်ရော်များ၊ မြစ်တူးငှက်များ၊ ‘စကူအာ’ စင်ရော်ကြီးများနှင့် ‘စကင်မာ’ များ၊ တတိယအုပ်စုတွင် ပင်လယ်နေ ‘အော့’ ငှက်များ ပါဝင်သည်။

‘ကက်စပီယန်ပလိုဗာ’ ငှက်သည် ၁၉ ဆင်တိမီတာခန့် ရှည်သည်။ မြက်ခင်းပြင်သို့ မကြာခဏ အုပ်စုလိုက် ဆင်းသက်လေ့ရှိသည်။

လည်ရစ်ပါ ‘ပလိုဗာ’ ငှက်သည် ၁၅ ဆင်တိမီတာခန့် ရှည်ပြီး အာရှနှင့် ဥရောပ မြောက်ပိုင်းတွင် ပေါက်ပွားသည်။ နှုတ်သီးမည်းပြီး ခြေထောက် အရောင်ဖျော့သည်။ ရင်ပိုင်းတွင် အမည်းရစ် ရှိသည်။

‘ကင်တစ်ပလိုဗာ’ ငှက်သည် ၁၅ ဆင်တိမီတာခန့် ရှည်၏။ အင်္ဂလန်၊ အရှေ့တောင်ပိုင်း၊ ဥရောပ၊ အာဖရိက၊ အာရှနှင့် ဩစတြေးလျရှိ သဲနှင့် ကျောက်ပေါ်သော ကမ်းခြေ၌ တွေ့ရသည်။

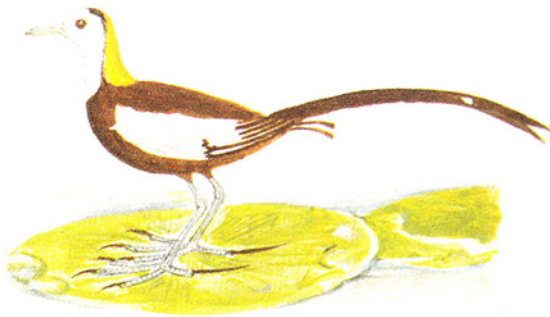
ရေစပ်နေငှက်များ

ခြေတံရှည်ပြီးနှုတ်သီး သေးသွယ်သည်။ ခြေတွင် အမွေးမရှိ။ ရေတွင် ဖြတ်လျှောက်နိုင်သည်။ ကမ်းရိုးတန်းတလျှောက်၌ တွေ့ရသည်။

ရေစပ်နေငှက်အများစုသည် ‘ပလိုဗာ’ ငှက်များဖြစ်သည်။ အရွယ် သေးသည်။ ၁၅ မှ ၃၉ ဆင်တိမီတာအထိ ရှည်သည်။ အပြေးမြန်သည်။ ပျံအား ကောင်းသည်။ အင်းဆက် ပိုး၊ ပုစွန်၊ ကကန်း၊ တီနှင့်ပင်လယ်ရေမွှေတို့ကို စားသည်။ ကျောက်စရစ်ခဲနှင့်တူသော ဥများကို ကျောက်ဆောင်ကြား၌ ဥသည်။

လည်ရစ်ပါ ‘ပလိုဗာ’ ငှက်သည် အငယ် မျိုးနှင့် အလွန်တူသည်။ သို့သော် ထိပ်ဖျား မည်း လိမ္မော်ရောင် နှုတ်သီး ကို ကြည့်ပြီး ခွဲခြားနိုင်သည်။

ဘီကျားခေါ် ကြာဖက်နင်းငှက်သည် ဆင်တိမီတာ ၅၀ ခန့် ရှည်သည်။ အိန္ဒိယနှင့် အရှေ့တောင်အာရှတွင် တွေ့ရသည်။ လည်ကုပ်ဝါပြီး အမြီး ရှည်သည်။

ရောင်စုံခြယ် ‘စနိုက်’ ငှက်သည် ၂၄ ဆင်တိမီတာခန့် ရှည်ပြီး အာဖရိက၊ အာရှနှင့် ဩစတြေးလျ၌ တွေ့ရ၏။ တီ၊ ခရုနှင့် ယောက်သွား စသည်များကို စားသည်။

ရေစပ်နေ ငှက်များသည် အသိုက်နှင့် သားငယ်များကို ရန်သူနှောင့်ယှက်လျှင် ဝေးရာသို့ များခေါ်သွားတတ်သည်။ ဒဏ်ရာရဟန်ဖြင့် အဝေးမှ တောင်ပံခတ်သံပေး၏။ ရန်သူသည် သားရဲမျိုး ဖြစ်လျှင် ပိုကြီးသော သားကောင်အသွင်ဖြင့် များခေါ်သွားတတ်သည်။ အသိုက်နှင့် ဝေးရာရောက်မှ လွတ်ရာပျံသွားသည်။ ထိုအခါ ရန်သူသည် နေရာပြောင်း၍ အစာရှာရတော့သည်။

ရေညောင်ကောင်ငှက်ပြောက်သည် ဆင်တိမီတာ ၂၀ ခန့် ရှည်သည်။ မြောက်အမေရိကတိုက်တွင် တွေ့ရသည်။

ရိုးရိုးတစ်တီတူးငှက်မျိုးသည် ဆင်တိမီတာ ၃၀ ခန့် ရှိ၏။ အရောင်တောက်ပပြီး အမောက် ရှည်၏။ ဥရောပနှင့် အာရှတွင် တွေ့ရသည်။

ဥရောပ ကမာ ဖမ်း ငှက်သည် ဆင်တိမီတာ ၅၀ ခန့် ရှည်သည်။ ကမ်းရိုးတန်း၌ ကျက် စား သည်။ သန်မာသော အနီရောင် နှုတ်သီးဖြင့် ကမာများကို စားသည်။

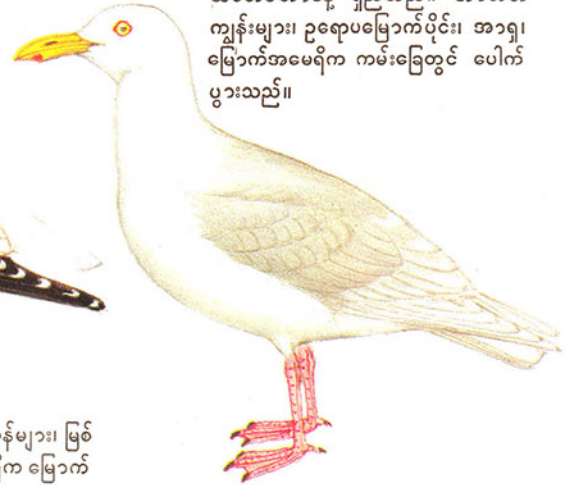
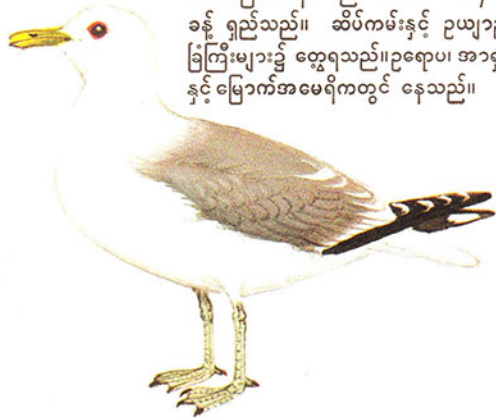

ကမ်းခြေစင်ရော်များ၊ အော့့ငှက်များနှင့် ၎င်းတို့၏မျိုးနွယ်များ

ကမ်းခြေစင်ရော်များနှင့် မြစ်တွေးငှက်များသည် သေးသွယ်သော ကိုယ်ရှိသည်။ တောင်ပံရှည်ပြီး အဖျားချွန်သည်။ခြေချောင်းများ အရေပြားနှင့်ဆက်နေသည်။ ပင်လယ်ကမ်းစပ်နှင့် ရွှံ့များတွင်နေသည်။ ကမ်းခြေစင်ရော်သည် ရေကူးနိုင်သော်လည်း ရေမငုပ်နိုင်။ လေတွင် ကောင်းစွာပျံဝံ့သည်။ အသိုက်ကို မြေပေါ်၌ လုပ်သည်။ မြစ်တွေးငှက်သည် ငယ်ပြီး ကောင်းစွာ ရေမကူးနိုင်။ ရေငုပ်နိုင်သည်။ စင်ရော်၏နှုတ်သီးဖျားသည် ကောက်၏။ မြစ်တွေးငှက်၏ နှုတ်သီးဖျားမှာ ချွန်၏။

စိမ်းပြာ ရောင် စင်ရော်ကြီးသည် ၇ ဖိ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ အာတိတ် ကျွန်းများ၊ ဥရောပမြောက်ပိုင်း၊ အာရှ၊ မြောက်အမေရိက ကမ်းခြေတွင် ပေါက်ပွားသည်။

ကမ်းခြေစင်ရော်သည် ဆင်တိမိတာ ၄၀ ခန့် ရှည်သည်။ ဆိပ်ကမ်းနှင့် ဥယျာဉ်ခြံကြီးများ၌ တွေ့ရသည်။ဥရောပ၊ အာရှနှင့် မြောက်အမေရိကတွင် နေသည်။

ရိုးရိုးမြစ်တွေးငှက်ကို လူသိများသည်။ ၃၇ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ ဥရောပ၊ အာရှ၊ အာဖရိကနှင့် မြောက်အမေရိကတွင် နေသည်။

‘ဟဲရင်း’စင်ရော်သည် ၆၁ ဆင်တိမိတာခန့်ရှည်၏။ကန်များ၊ မြစ်များအနီး၌ ကျက်စား၏။ အာတိတ်၊မြောက်အမေရိက မြောက်ပိုင်း၊ ဥရောပကမ်းခြေတလျှောက်၌ နေထိုင်ပေါက်ပွားသည်။

ကျပ်ခိုးရောင် မြစ်တွေးငှက်သည် ဆင်တိမိတာ ၄၀ ခန့်ရှည်သည်။ တကိုယ်လုံးမည်းပြီး ထိပ်နှင့်ကိုယ် အောက်ပိုင်းဖြူသည်။ အိန္ဒိယ၊ ပစိဖိတ်နှင့်အတ္တလန္တိတ်ကမ်းခြေတလျှောက်၌ တွေ့ရသည်။

နုတ်သမီးမြစ်တွေးငှက်သည်ဆင်တိမိတာ ၃၀ ခန့် ရှိသည်။ ဟာဝေယန်ကျွန်း၊အတ္တလန္တိတ်၊ အိန္ဒိယနှင့် ပစိဖိတ်ရှိ ကျွန်းများ၌ ရှိ၏။

စက္ကအာများ

‘စက္ကအာ’ငှက်တို့သည်စင်ရော်၊မြစ်တွေးငှက်တို့နှင့်မျိုးနီးသည်။ နှုတ်သီးထိပ်ကောက်သည်။ နှုတ်သီးပေါ်၌ အရေပြားပျော့ရှိသည်။ ရေကူး၊ ရေငုပ် မကျွမ်းကျင်ပေ။ အခြားငှက်တို့၏ အစာကို လုစားတတ်သည်။

အော့့၊ပါဖင်နှင့်၎င်းတို့၏မျိုးနွယ်များ

‘အော့့’ငှက်၊‘ပါဖင်’ (ပင်လယ်ကြက်တူရွေး) နှင့်၎င်းတို့၏ မျိုးနွယ်များသည် ရေတွင် ကျက်စားသည်။ ‘ပင်လယ်’များနှင့် ဆင်သော်လည်း ပျံသန်းနိုင်သည်။ ‘အော့့’ငှက်သည် မြေပြင်ညီမျှ ထမပျံနိုင်။မြင်သော ကျောက်ဆောင်များပေါ်မှ ထမပျံနိုင်သည်။ ငါးများကိုစားသည်။ ခြေဖဝါးတွင် အရေပြားဆက်နေပြီး ရေကူး ရေငုပ်နိုင်သည်။ ‘ပါဖင်’ ပင်လယ်ကြက်တူရွေးသည် မြေပြင်ညီမျှ ထမပျံနိုင်သည်။ နှုတ်သီးအရောင်သည် မျိုးပွားရာသီတွင် တောက်ပသော်လည်း ဆောင်း၌ မှိန်သွားသည်။ ကျင်းများ၌ အသိုက်လုပ်သည်။ အာတိတ်ဒေသ၌ တွေ့ရသည်။

အာတိတ်‘စက္ကအာ’သည် လူသိအများဆုံးဖြစ်သည်။ ၄၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည် သည်။ အာတိတ် ကမ်းခြေ၌ နေသည်။

‘စက္ကအာ’ ငှက် ကြီး သည် ၅၈ ဆင်တိမိတာခန့်ရှိသည်။ အကြီးဆုံး ‘စက္ကအာ’ မျိုး ဖြစ် သည်။ သောင်ပြင်နှင့် ကမ်းခြေ များတွင် ငါးနှင့် အသေကောင်များကို စားသည်။ ‘ပင်လယ်’ ငှက်၏ ဥ နှင့် သား ငယ် များကိုလည်း စားသည်။ အန္တာတိတ် ဒေသတွင် တွေ့ရသည်။

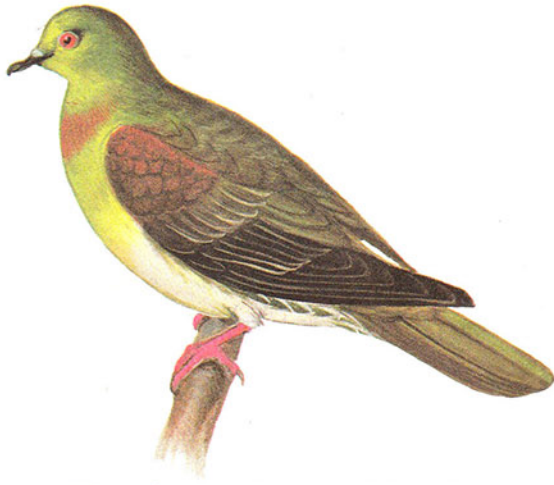
ရိုးရိုး‘ပါဖင်’ ပင်လယ် ကြက်တူရွေးသည် ဆင်တိမိတာ၃၀ ခန့် ရှည်သည်။ ငါးများကို စားသည်။ မြောက်အတ္တလန္တိတ်ကမ်းရိုးတလျှောက်၌ တွေ့ရသည်။

နှုတ်သီးထက် ‘အော့့’ ငှက်သည် ၄၃ ဆင်တိမိတာခန့်ရှိသည်။ နှုတ်သီး၌ မြောင်းပါ၏။ မြောက် အတ္တလန္တိတ် ကမ်းရိုးတလျှောက်၌ အများ အပြား တွေ့ရ၏။

ခိုများနှင့် ၎င်းတို့၏ မျိုးနွယ်များ

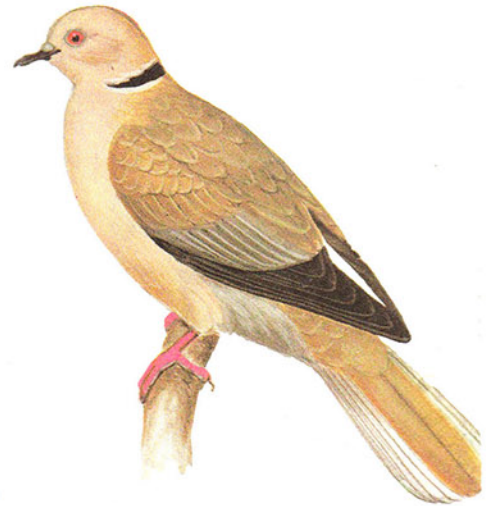
ခို၊ ချိုး၊ ငှက်၊ သဲမြေနေရပ်ပုနှင့် ပျောက်ကွယ်ပြီးဖြစ်သော ‘ခိုခို’ငှက်တို့သည် ‘ကိုလမ်
ဘီဖောမီး’မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့တွင် ဝသောကိုယ်နှင့် အထူးပြည့်ဖြိုးသော
ရင်အုပ်ရှိသည်။ အသီးအနှံနှင့် မြက်များကို စားသည်။ ခိုနှင့်ချိုးတို့သည် စလုတ်မှ
စစ်ထုတ်သည့် နို့ရည်ကို ငှက်ပေါက်ကလေးများအား တိုက်ကျွေးသည်။ ချိုးသည်
ခိုထက် ငယ်ပြီး ပို၍ သိမ်မွေ့သည်။ အခြားငှက်များကဲ့သို့ ခေါင်းမောပြီး ရေသောက်
လေ့ မရှိ။ ဝင်ရိုးစွန်းဒေသမှ လွဲ၍ ကမ္ဘာအနှံ့၌ တွေ့ရသည်။

ငှက်ကြီးများကို မလေးကျွန်းဆွယ်၊ ဘော်နိုယို၊ ဆူမတြာ
နှင့် ဂျာမားကျွန်းရှိ သစ်တောများတွင် တွေ့ရသည်။
ရင်ဘတ်တွင် အနီကွက် ရှိသည်။ သစ်ပင်ပေါ်၌
နေသည်။

ချိုးနီပုသည် ဥယျာဉ်၊ မြဲနှင့် လယ်ကွင်းများတွင်
အများအားဖြင့် နေသည်။ မြေပေါ်တွင် ဖျတ်လတ်စွာ
လှုပ်ရှားသည်။ ဥရောပအလယ်ပိုင်း၊ အာဖရိကမြောက်
ပိုင်းနှင့် အာရှတွင် နေသည်။

ချိုးလင်းပြာတွင် အမြူကွပ် အနက်လည်ရစ် ရှိသည်။
၎င်းကို အိန္ဒိယ၊ သီရိလင်္ကာ၊ ဟိမဝန္တာ၊ မြန်မာနှင့်
အာရှအရှေ့ပိုင်းရှိ စိုက်ကွင်းနှင့် လွင်ပြင်များ၌
တွေ့ရသည်။

ကျောက်ဆောင်နေချိုးများကို အာရှ၊ အာဖရိကမြောက်ပိုင်း
နှင့် ဥရောပသမုပိုင်းဒေသများတွင် တွေ့ရသည်။ ကျောက်
ဆောင် ထူထပ်သောကမ်းခြေရှိ ကျောက်နံရံများနှင့် ကျောက်
ဂူများတွင် အသိုက်လုပ်သည်။ အိမ်မွေးခိုများသည် ၎င်းချိုး
မျိုးမှ ဆင်းသက်သည်။

‘ခိုခို’ငှက်သည် အရွယ်ကြီးပြီး မပျံနိုင်။ တောင်ပံ
သေးငယ်သည်။ နှုတ်သီးထိပ် ကောက်နေပြီး အမြီး၌
အမွေးကောက်များရှိသည်။ မောရစ်ရှတွင်ရှိခဲ့သည်။
သို့သော် ၁၇ ရာစု နောက်ပိုင်းကပင် ပျောက်ကွယ်
ခဲ့သည်။

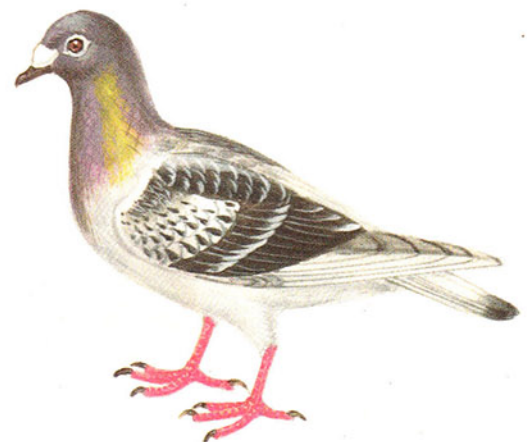
အမောက်ပြာခိုကို နယူးဂီနီတွင် တွေ့ရသည်။
ခိုမျိုးတွင် အရွယ်အကြီးဆုံးဖြစ်ပြီး ၈၄ ဆင့်တိ
မီတာခန့် ရှည်သည်။ ခေါင်းပေါ်၌ အမွေးနုဖြင့်
ပြီးသော ယပ်ပုံအမောက် ရှိသည်။ သစ်သီးများ
ကို စားသည်။

ခိုမြီးကော့တွင် ယပ်ပုံအမြီး ရှိသည်။ အလှမွေး
သည်။ တကိုယ်လုံးဖြူ၏။ အမြီးလှကို ဖြန့်ကားလေ့
ရှိသည်။

အိမ်မွေးခိုများ

အိမ်မွေးခိုများကို အီဂျစ်နှင့် အာရှအလယ်ပိုင်း
တွင် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ထောင်ပေါင်း
များစွာကပင် မွေးမြူခဲ့ကြသည်။ သတင်း ပို့
ဆောင်ရာတွင် အသုံးပြုသည်။ အမှတ်သညာ
ကောင်းသည်။ အချို့ခိုများကို ဓာတ်ခွဲခန်းတွင်
သုံးသည်။ အချို့ကို စားရန်နှင့် အချို့ကို ချစ်စနိုး
အလှ မွေးကြသည်။

ပြိုင်ခိုကို အိမ်တွင် မွေး၏။ လေ့ကျင့်ထားသော ပြိုင်ခိုသည်
ကီလိုမီတာ ၁၀၀၀ မှ နေရပ်သို့ ပြန်လာနိုင်စွမ်း ရှိသည်။

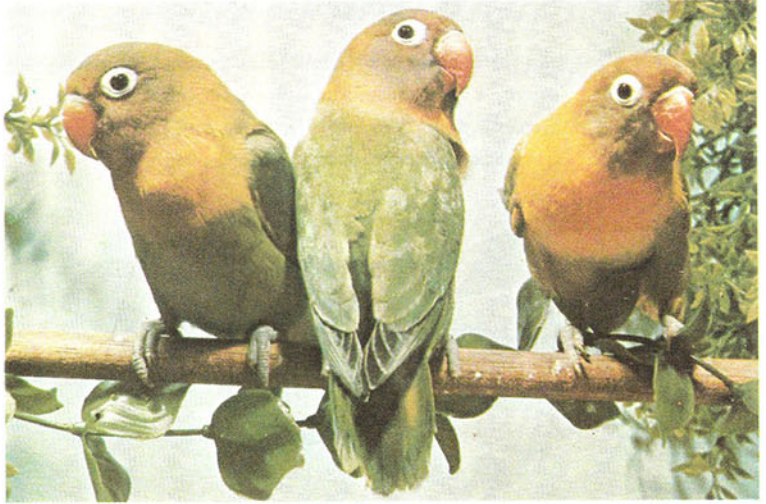
ကြက်တူရွေးနှင့် ငှက်တို့၏မျိုးနွယ်များ

ကြက်တူရွေးများ၊ ကြက်တောများ၊ ကတ္တဝါများနှင့် ‘ဗတ်ဂျာရီဂါ’ များသည် ‘ဆစ်တဆီဖောမီး’ မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သည်။ တောက်ပသောအရောင်များ ရှိသည်။ ကိုယ်ပုတိုပြီး အမြီးရှည်သည်။ ခြေတိုပြီး သန်မာသည်။ ထိပ်ဆိုင်ခြေချောင်း တစုံပါသည်။ ခြေချောင်းကို အစာကောက်ယူရန် အသုံးချသည်။ အပေါ်နှုတ်သီးလှုပ်ရှားနိုင်ပြီး သစ်ပင်တက်ရာ၌ အသုံးဝင်သည်။ လျှာသား ထူ၏။ စကားနှင့် အသံကို အတုခိုးနိုင်သည်။ သစ်တောများတွင် အုပ်စုလိုက်နေပြီး သစ်ခေါင်းတွင် အသိုက် ပြုလုပ်သည်။ အိမ်၌ အလှမွေးလေ့ရှိသည်။

ကတ္တဝါ

ကြက်တောများ

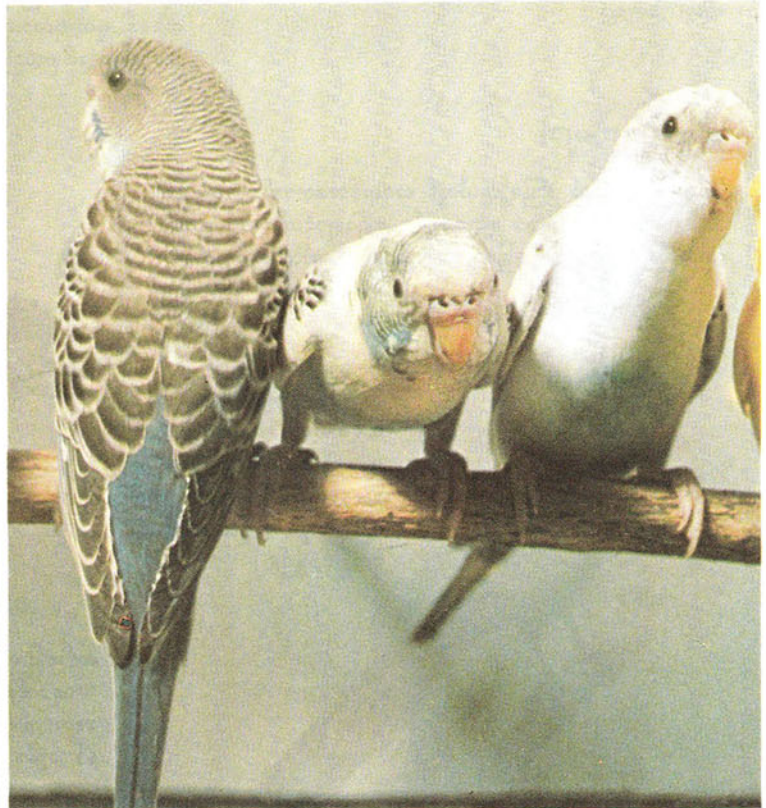

ပျက်နှာဖုံး စွပ်ထားဟန်ရှိ အချစ်ငှက်များ

‘ဗတ်ဂျာရီဂါ’ငှက်

အာဖရိက မီးခိုးရောင် ကြက်တူရွေး

ဥဩငှက်နှင့် ငှက်တို့၏ မျိုးနွယ်များ

ဥဩများ၊ ‘အေနီ’ များ၊ ‘တိုရာကို’ များနှင့် ‘ကော့ကယ်’ ငှက်များသည် ‘ကူကူလီဖောမီး’ မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သည်။ ကိုယ်သေးသွယ်ပြီး အမြီးရှည်သည်။ ခြေထောက်၌ ရွှေလှည့်ခြေချောင်း နှစ်ချောင်းနှင့် နောက်လှည့်ခြေချောင်း နှစ်ချောင်းရှိသည်။ သမပိုင်း သစ်တောများတွင် နေသည်။ ‘အင်းဆက်’ ပိုးနှင့် သစ်သီးများကို စားသည်။ မိတ်လိုက်ရာသီ၌ ဥဩအထီးသည် ဥဩဟု အော်မြည်လေ့ရှိသည်။

အချို့ ဥဩမျိုးသည် အခြားငှက်သိုက်မှ ဥကိုခိုးယူပြီး ထိုအသိုက်တွင်းတွင် မိမိ၏ ဥကို ဥထားခဲ့သည်။ ထိုဥမှ ပေါက်သည့် ဥဩငယ်သည် အခြားဥများနှင့် ငှက်ပေါက်စများကို တွန်းပယ်လေ့ ရှိ၏။ အသိုက်ရှင် ငှက်မသည် မိမိအရွယ်ထက် ကြီးကောင်းကြီးမည်ဖြစ်သော ထိုဥဩငှက်ငယ်ကို အစာကျွေးလေ့ရှိသည်။

ဥဩငှက်ကို အာရှ၊ အာဖရိကသမပိုင်းဒေသများနှင့်ဥရောပဒေသများတွင် တွေ့ရသည်။ အဖိုသည် မီးခိုးရောင်၊ အမသည် အညိုရောင် ဖြစ်သည်။ ဥများကို ကျူတောနေ ငှက်လက်မ၊ မြက်ခင်းစာနှင့် မြီးညောင်ကောင် ငှက်တို့၏ အသိုက်ထဲတွင် ဥသည်။

သိမ်းဥဩမျိုးသည် အိန္ဒိယနှင့် သီရိလင်္ကာတွင် နေ၏။ သိမ်းငှက်နှင့်တူ၏။ ဇွေငှက်၏ အသိုက်ထဲတွင် ဥလေ့ရှိ၏။ သစ်သီးနှင့် ‘အင်းဆက်’ ပိုးများကို စား၏။

မြစ်မီးရောင် ဥဩငှက်သည် လှပသည်။ ဆဟာရ တောင်ပိုင်းတွင် နေသည်။ ပင်မြင့်များ၌ နေပြီး ဥများကို ဗွတ်ငှက်နှင့် စာဘုန်းကြီးငှက်တို့၏ အသိုက်ထဲတွင် ဥသည်။

ဥဩ၏ ဥ (အကြီးဆုံး အလုံး) ကို ငှက်လက်မ၏ အသိုက်ထဲတွင် တွေ့ရပုံ

ဥဩပြောက်ကြီးမျိုးသည် အာဖရိကနှင့် ဥရောပ တောင်ပိုင်းတွင် ပေါက်ပွားသည်။ ဥများကို ကျီးနှင့် ဗွတ်ကုလားငှက်တို့၏ အသိုက်ထဲတွင် ဥသည်။

တိုရာကိုငှက်များ

‘တိုရာကို’ ငှက်သည် ဥဩမျိုးနွယ်တွင် အရောင်အတောက်ဆုံး ငှက်ဖြစ်သည်။ အာဖရိကတွင်သာ တွေ့ရသည်။ ခြေချောင်းကို ကပ်တွယ်ရန် သုံးသည်။ အပြင်ဘက်ရှိ ခြေချောင်းသည် ရွှေနောက်လှည့်နိုင်သည်။

‘တိုရာကို’ ငှက်ပြာကြီးသည် ၇၂ ဆင့်တိမ့်တာခန့် ရှိ၏။ သစ်သီးများကို စား၏။ အာဖရိက အနောက်ပိုင်း၌ နေသည်။ ၎င်း၏ မျိုးရင်းတွင် အရွယ် အကြီးဆုံး ငှက်ဖြစ်သည်။

လမ်းပြေးငှက်ခေါ် မြေဥဩမျိုးကို မြောက်အမေရိက၏ အနောက်တောင်ပိုင်း သက်န္တာရများ၌ တွေ့ရသည်။ ခလောက် မြွေများကို သတ်နိုင်သည်။ ပုတ်သင်များကို စားသည်။ ရှားစောင်းပင်တွင် အသိုက်လုပ်သည်။

နှုတ်သီးချော ‘အေနီ’ ငှက်ကို တောင်အမေရိကနှင့် အနောက် အိန္ဒိယကျွန်းစုတွင် တွေ့ရသည်။ တောက်ပြောင်သော အမွှေးနက်များ ရှိ၏။ ရေစပ်တွင် အစုလိုက်နေသည်။ အသိုက် များကို တုတ်များ၊ သစ်ခက် များဖြင့် လုပ်သည်။ သစ်သီး၊ သစ်စေ့နှင့် ‘အင်းဆက်’ ပိုးများကို စားသည်။

ဇီးကွက်များနှင့် ဖားပါးစပ်ငှက်များ

ဇီးကွက်များသည် 'ဆထရိုင်ဂျီဖောမီး' မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သည်။ အန္တာတိကဒေသမှ လွဲ၍ ကမ္ဘာအနှံ့၌ တွေ့ရသည်။ ညထွက်အစာရှာသည်။ အချို့က နေ့၌ပင် အစာရှာနိုင်သည်။ နှုတ်သီးကောက်နှင့် ခြေသည်းချွန်ကြီးများ ရှိသည်။ သတ္တဝါငယ်များကို စားသည်။ အကောင်ကြီးများကိုလည်း ကိုက်ဖဲစားနိုင်သည်။ မခြေဖျက်နိုင်သော အစာကို ပါးစပ်မှ ပြန်ထုတ်ပစ်သည်။ နားပါးသည်။ အမွေးများ နူးညံ့သည်။ အသံမမြည်အောင် ပျံသန်းနိုင်သည်။ မျက်လုံးကြီးများသည် ရွှေသို့မူလျက်ရှိပြီး မလွပ်ရှားနိုင်။ သို့ရာတွင် ဇီးကွက်တို့သည် ခေါင်းကို လှည့်ခြင်းဖြင့် အရပ်မျက်နှာအားလုံးကို ကြည့်နိုင်သည်။ အသံအမျိုးမျိုး အော်မြည်တတ်သည်။ သစ်ခေါင်းများတွင် အသိုက်လုပ်သည်။

နားရွက်ရှည် ဇီးကွက်ကို ကမ္ဘာ့မြောက်ဘက်ခြမ်း ရွက်ချွန် သစ်တောများတွင် တွေ့ရသည်။ နားမွေးရှည်စု ရှိသည်။ ကြွက်နှင့် ဆူးခြား ငှက်ငယ်များကို စားသည်။

နှင်းဖြူ ဇီးကွက်ကို အာတိတ်တန်ဒြာဒေသတွင် တွေ့ရသည်။ နေ့၌ အစာရှာသည်။ ယုန်နှင့် ကြွက်ငယ်များကို စားသည်။ မြေကျင်းများတွင် ဥသည်။

မျက်ကွင်းဖြူ ဇီးကွက်ကို မက္ကဆီကိုမှ အာဂျင်တီးနား မြောက်ပိုင်းထိ တွေ့ရသည်။ ၄၃ ဆင့်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ မျက်စိပတ်လည်တွင် အဖြူရောင် အမွေးများ ရှိသည်။

ဇီးကွက်ပုတိုသည် ၁၄ ဆင့်တိမိတာခန့် ရှိသည်။ အရွယ်အငယ်ဆုံးမျိုး ဖြစ်သည်။ ရှားစောင်းပင်နှင့် သစ်ခေါင်းပေါက်များ၌ အသိုက်လုပ်သည်။ 'အင်းဆက်'ပိုးကြီးများကို စားသည်။ ၎င်းကို မက္ကဆီကိုနှင့် အမေရိကန်ပြည် အနောက်တောင်ပိုင်းရှိ ထင်းရှူးတောနှင့် သဲကန္တာရတွင် တွေ့ရသည်။

မလေးရှား ကပ်ကလူငှက်သည် မလေးရှားနှင့် အင်ဒိုနီးရှားရှိ မြေနိမ့်ဒေသနှင့် တောင်ပေါ်သစ်တောများတွင် နေသည်။ ၄၅ ဆင့်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ ကြွက်၊ မြေနှင့် ငှက်ငယ်များကို စားသည်။

မိန်ငှက်သည် နှလုံးပုံ မျက်နှာရှိ၏။ ခြေတွင် အမွေးများ ရှိ၏။ သစ်ခေါင်းများ၊ စပါးကျိများ၊ အဆောက်အအုံ ဟောင်းများတွင် အသိုက်လုပ်သည်။ ကြွက်များကို စားသည်။ တောင်သူလယ်သမားများကို အကျိုးပြုသည်။ ကမ္ဘာအနှံ့၌ တွေ့ရသည်။

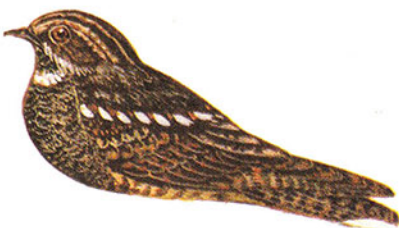

ဖားပါးစပ်ငှက်၊ မြေဝပ်ငှက်နှင့် ၎င်းတို့၏ မျိုးနွယ်များသည် 'ကာပရီမာဂျီဖောမီး' မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သည်။ ညနှင့် ဆည်းဆာချိန်တွင် ထွက်သည်။ ပါးစပ်ကျယ်ပတ်လည်၌ မွေးငုတ်များ ရှိသည်။ တောင်ပံ ရှည်ချွန်ပြီး အမွေး နူးညံ့သည်။ ဆီငှက်မျိုးမလွဲ၍ ၎င်းငှက်များသည် 'အင်းဆက်' ပိုးများကို စား၏။ ဖားပါးစပ်ငှက်မှ အပ အခြားငှက်များသည် ပျံသန်းနေစဉ် 'အင်းဆက်'ပိုးများကို ထိုးသုတ်စားသည်။

ဆီငှက်သည် ညည်းသံ ပြုတတ်သည်။ အသီးအနှံများကို စားသည်။ တောင်အမေရိကနှင့် ထရီနီဒက်ဒ် တွေ့ရသည်။

ဥရောပမြေဝပ်ငှက်ကြီးသည် အညို၊ အနက်၊ အနီ ရောသော အမွေးအတောင်များရှိသည်။ မြေကျင်းများ၌ ဥသည်။ ဥရောပနှင့် အာရှအလယ်ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။ အာဖရိက အပူပိုင်းတွင် ဆောင်းခိုသည်။

ဖားပါးစပ်ငှက်ကို ဩစတြေးလျတွင် တွေ့ရသည်။ နီညိုရောင် အမွေးများ ရှိ၏။ နှုတ်သီးကြီးပြီး ကောက်သည်။ မြေမှအစာကို ကောက်ယူစားသည်။

ပျံလွှား၊ ငှက်ပိတုန်း၊
ထပ်တယူနှင့်
ကိုလီငှက်များ

ပျံလွှားနှင့် ငှက်ပိတုန်းတို့သည် ‘အပိုဒီဖောမီး’ မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့သည် တောင်ပံ
ဖွံ့ဖြိုးပြီး ပျံသန်းနိုင်ဆုံး ငှက်များဖြစ်သည်။ ခြေတံပြီး ခြေချောင်းသေးလှသည်။ ဥများ
မြို့ပြီး ရှည်သည်။ အများစုကို အပူပိုင်းဒေသများတွင် တွေ့ရသည်။
ပျံလွှားများသည် အမြန်ဆုံး ပျံသန်းနိုင်သော ငှက်များ၌ ပါဝင်သည်။ သေးသွယ်
သော ကိုယ်ထည်နှင့် လခြမ်းပုံ တောင်ပံရှည်ရှိသည်။ အပင်ပေါ်၌ မနားနိုင်ပေ။ အမြီး၏
အကူအညီဖြင့် ချောက်ကမ်းပါးနှင့် ပင်စည်ပေါ်တွင် နားခိုတတ်သည်။ လေတွင် အမြဲလို
ပျံဝဲနေ၏။ ပျံသန်းစဉ် ‘အင်းဆက်’ပိုးများကို ထိုးသုတ်စားသည်။

အမြီးဆူးပါ လည်ညှို့ပျံလွှားကို အာရှအရှေ့ပိုင်း၌ တွေ့ရ
သည်။ ၁၈ ဆင်တိမိတာ ရှည်၏။ ပျံသန်းရာ၌ အလွန်
လျင်မြန်သည်။

ပျံလွှားရိုးရိုးကို ဥရောပ၊ အာဖရိကနှင့် အာရှတောင်ပိုင်း
တွင် တွေ့ရသည်။ ၁၆ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ အမြီး
နှစ်ခုဖြစ်ပြီး ကျပ်ခိုးရောင်အမွှေးများ ရှိသည်။

ငှက်ပြားပိတုန်းသည် ငှက်ပိတုန်းများတွင်
အငယ်ဆုံး ဖြစ်၏။ ၅.၆ ဆင်တိမိတာခန့်
ရှိ၏။ အလေးချိန် ၂ ဂရမ်ခန့်သာ ရှိ၏။
ကျူးဘားကျွန်းတွင် တွေ့ရ၏။

ငှက်ပိတုန်းများ

ငှက်ပိတုန်းများသည် အလွန်သေးငယ်သည်။ သေးသွယ်ရှည်လျားသော နှုတ်သီးရှိသည်။
တောက်ပသော အရောင်ရှိ၏။ အသံမြည်အောင် တောင်ပံအမြန်ခတ်နိုင်သည်။ ရှေ့တံ၊ နောက်
ငင်၊ ဘေးလှည့်ကာ အမျိုးမျိုးပျံသန်းပြီး ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ပန်းဝတ်ရည်ကို စုပ်ယူ၏။ လျှာသည်
ပြွန်ပုံ လုံးရှည်ပြီး နှုတ်သီးထိပ်ကို ကျော်၍ထုတ်နိုင်၏။ အချို့တွင် လျှာထိပ်ဖွာနေ၏။ ‘အင်းဆက်’
ပိုး မမီးရန်နှင့် ဝတ်ရည်စုပ်ရန် အသုံးဝင်၏။ တောင်အမေရိက၌ တွေ့ရသည်။

ပတ္တမြားလည်ဆွဲ ငှက်ပိတုန်းသည် ၈.၆ ဆင်
တိမိတာခန့် ရှည်၏။ ကနေဒါနှင့် အမေရိကန်
ပြည်တွင် တွေ့ရ၏။ နွေအခါ တောင်ပိုင်းမှ
ပြောင်းရွှေ့လာကြသည်။

ထပ်တယူငှက်များ

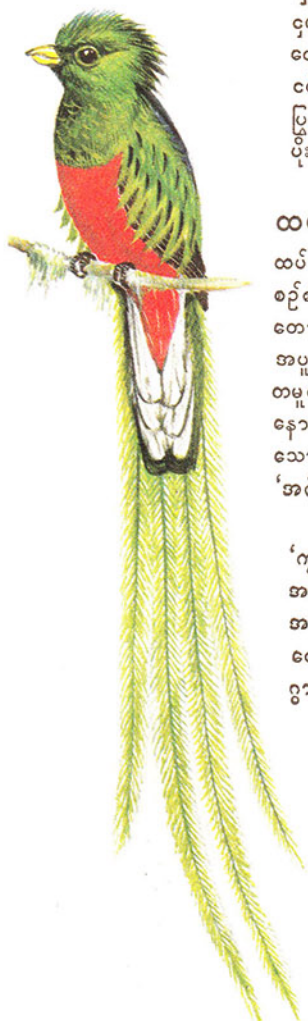
ထပ်တယူငှက်များသည် ‘ထရိုဂိုနိုဖောမီး’ မျိုး
စဉ်၏တစ်ခုတည်းသော မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။
တောက်ပသော အဆင်းရှိသည်။ ကမ္ဘာအနှံ့ရှိ
အပူပိုင်းဒေသ၌ တွေ့ရ၏။ အခြားငှက်များနှင့်
တမူထူးသည်မှာ ပထမနှင့်ဒုတိယခြေချောင်းများ
နောက်လှည့်နေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ နူးညံ့ပါးလွှာ
သော အရေပြား ရှိသည်။ ပျံသန်းမှု နှေးသည်။
‘အင်းဆက်’ပိုးများကို စားသည်။

ကိုလီငှက်များ

‘ကိုလီ’ ငှက်များသည် ‘ကိုလီဖောမီး’ မျိုးစဉ်၏ တစ်
ခုတည်းသောမျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့ကို အာဖရိက
တိုက်၌သာ တွေ့ရသည်။ အပြင် ခြေချောင်းများ
ရှေ့နောက် လှည့်နိုင်ခြင်းမှာ ထူးခြားချက်ပင် ဖြစ်၏။
အရောင် မှိုင်း၏။ အမွှေးများ နူးညံ့ပြီး အမြီး ရှည်၏။
အမောက်ပါသည်။

‘ကွက်ဇယ်’ ငှက်အထီးများသည် ထပ်တယူငှက်များ
အနက် အလှဆုံး ဖြစ်သည်။ အရောင်တောက်ပ၏။
အမောက်အပြည့်ပါပြီး အမြီးရှည်သည်။ မက္ကဆီကို
တောင်ပိုင်းမှ ကော်စတာရီကာအထိ တွေ့ရသည်။
ဂွာတီမာလာ၏ အမျိုးသားငှက် ဖြစ်သည်။

အစက်ပါ’ကိုလီ’ ငှက်သည် ၃၅ ဆင်တိမိတာ
ခန့် ရှည်သည်။ အာဖရိကအလယ်ပိုင်းနှင့်
အရှေ့ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။

ငှက်ပိတုန်းကြီးသည် ၂၁.၅ ဆင်တိမိတာရှည်၏။ ငှက်ပိတုန်း
မျိုးတွင် အကြီးဆုံးဖြစ်၏။ အင်းဒီးဒေသတွင် တွေ့ရသည်။

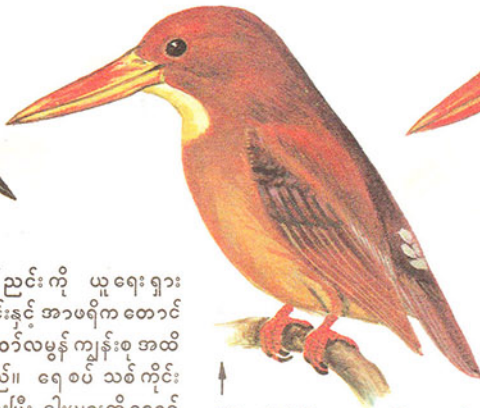
ပိန်ညင်း၊ အောက်ချင်းနှင့် ငှက်တို့၏ မျိုးနွယ်များ

ပိန်ညင်း၊ ‘တော့ဒီ’၊ ‘မော့မော့’၊ ပုစဉ်းထိုး၊ ငှက်ခါး၊ တောင်ဘီစူးငှက်နှင့် အောက်ချင်းငှက်များသည် ‘ကိုရာဆီ ဖောမီး’ မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သော အပူပိုင်းဒေသနေ ငှက်များဖြစ်သည်။ နှုတ်သီးကြီးပြီး တောက်ပသောအဆင်း ရှိသည်။ အသံသည် ဆူညံပြီး ထိတ်လန့်ဖွယ်ကောင်းသည်။ ငါး၊ တွားသွားသတ္တဝါ၊ ‘အင်းဆက်’ပိုးနှင့် ကုန်းနေ ရေနေသတ္တဝါတို့ကို စားသည်။ မြစ်ကမ်းဘေးနှင့် သစ်ပင်ဆွေးများ၌ ကျင်းတူး အသိုက်လုပ်သည်။

ပိန်ညင်းတို့ကို ငါးဖမ်းမျိုးနှင့် သစ်တောကျက်စားမျိုးဟု နှစ်မျိုးခွဲနိုင်သည်။ ပထမအမျိုးသည် ရေပေါ်သို့ ကိုင်းကျနေသောသစ်ကိုင်းမှ ရေထဲထိုးဆင်းပြီး ငါးများကို ဖမ်းစားသည်။ ဒုတိယအမျိုးအစားအချို့သည် ရေ အနီး၌ နေသည်။ အများစုသည် သစ်တောရှိ တွားသွားသတ္တဝါနှင့် ‘အင်းဆက်’ပိုး ကြီးများကို စားသည်။

ရိုးရိုး ပိန်ညင်းကို ယူရေးရှား တောင်ပိုင်းနှင့် အာဖရိကတောင် ပိုင်းမှ ဆော်လမွန်ကျွန်းစုအထိ တွေ့ရသည်။ ရေစပ် သစ်ကိုင်း ပေါ်၌ နားပြီး ငါးများကိုစောင့် ဖမ်းသည်။

ပိန်ညင်းနီကို အာရှတွင် တွေ့ရ၏။ သစ် ခေါင်း၌ အသိုက်လုပ်သည်။ ပုတ်သင်၊ နို့တိုက်သတ္တဝါငယ်နှင့် ‘အင်းဆက်’ ပိုး ကြီးများကို စားသည်။

ခေါင်းမည်း ပိန်ညင်းသည် မြစ် ကမ်း ဘေး၌ အသိုက်လုပ်သည်။ အာဖရိက အာရှနှင့်ဩစတြေးလျ၌ တွေ့ရသည်။

‘ကိုကာဗူရာ’ ငှက်ကို ဩစတြေးလျ၌ သာ တွေ့ရသည်။ သစ်တောကျက်စား ပိန်ညင်းကြီးမျိုး ဖြစ်သည်။ အသံ ကျယ်လောင်ပြီး ရယ်သံနှင့်တူသည်။ ပုတ်သင်နှင့် မြွေများကို စားသည်။

အောက်ချင်းငှက်မျိုးများ

အောက်ချင်းငှက်မျိုးတွင်ကြီးမားပြီး အောက်ဘက်သို့ ကောက်သော နှုတ်သီး ရှိသည်။ နှုတ်သီးမာပေါ်၌ ခမောက်ကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။ အာရှနှင့် အာဖရိကရှိ သစ်တောများတွင် နေသည်။ သစ်ခေါင်းများတွင် ရွှံ့ခွံဖြင့် အသိုက်လုပ်သည်။ အပေါက်တခုတည်းရှိ သော အသိုက်ထဲနေ အမအား အဖိုက အစာရှာကျွေး သည်။ သားငယ်များ ကြီးသည်အထိ မိခင်သည် အသိုက်တွင် နေလေ့ရှိသည်။ သစ်သီး၊ ‘အင်းဆက်’ ပိုးနှင့် ထိရစ္ဆာန်ငယ်များကို စားသည်။

တောင်ဘီစူးသည် အာဖရိက၊ ယူရေးရှားနှင့် မဒါဂါစကာတွင် နေသည်။ အနက်ကွပ်အမောက် ရှိ၏။ အဆင်းလှပပြီး ကောင်း စွာ ပြေးနိုင်သည်။ ဝမ်းကောင် နှင့် ပုရွက်ဆိတ်ကို စားသည်။ သစ်ခေါင်း၌ အသိုက်လုပ်သည်။

ယောင်းယင် ငှက်ကို အိန္ဒိယနှင့် အရှေ့တောင် အာရှတွင် တွေ့ရ သည်။ ၁.၂ မီတာခန့်ရှည်သည်။ အခြားအောက်ချင်းများကဲ့သို့ ခေါင်းပွဲ နှုတ်သီးမရှိ။ ခေါင်းပိတ် နှုတ်သီး ရှိ၏။ ဂုဏ်း နှုတ်သီး ကို အဆင်တန်ဆာအဖြစ် သုံးသည်။

တောင်အမေရိကနှင့်မက္ကဆီကိုရှိ ‘မော့မော့’ ငှက်သည် အပူပိုင်းအမေရိကနှင့်ငှက်မျိုးတွင်အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ နှုတ်သီးတွင် လွှသွားပုံ စောင်းများ ရှိသည်။ အမြီးမှ ဗက်တံပုံအမွှေးတစ် ခု ရှည်ထွက်နေသည်။

ပုစဉ်းထိုးငှက်ကို ဥရောပ၊ အာရှ အနောက်တောင်ပိုင်းနှင့် အာဖရိကတွင် တွေ့ရသည်။ လှပသော အရောင်များရှိသည်။ ‘အင်းဆက်’ ပိုးများကို ဖမ်းစားသည်။ အထူးသဖြင့် လေထဲပျံသန်းနေသော ပျားများကိုဖမ်းစားသည်။ သစ်ပင်ပေါ်၌နေပြီး မြေကျင်း၌ အသိုက်လုပ်သည်။

မိုးကောင်းငှက်ကို ဆိုက်ပေးရီးယားတောင်ပိုင်းမှ ဩစတြေးလျထိ တွေ့ရသည်။ အခြားငှက်ခါးများကဲ့သို့ပင် လှသည်။ မိတ်လိုက်ချိန်၌ လေထဲကျွမ်းထိုးပျံဝဲ၏။ နို့ကောင်၊ ကျိုင်းကောင် တို့ကို စားသည်။

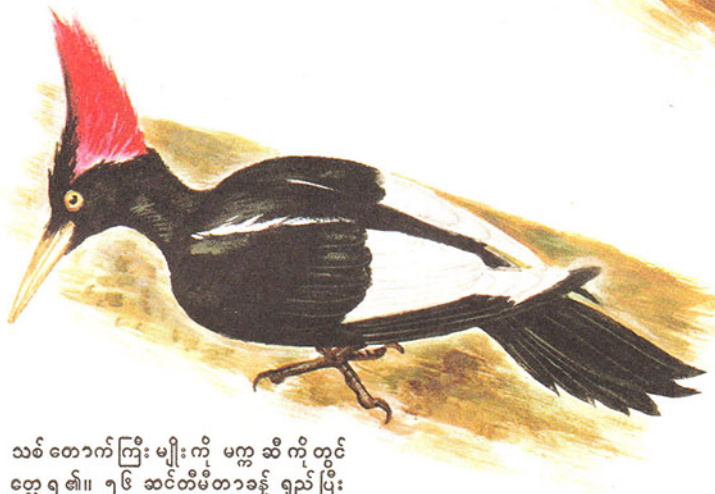
သစ်တောက်ငှက်၊ ကော့ယင်ငှက်နှင့် ၎င်းတို့၏မျိုးနွယ်များ

သစ်တောက်ငှက်၊ ကော့ယင်ငှက်၊ ပန်းထိမ်ပိုက်နှင့် ၎င်းတို့၏မျိုးနွယ်များသည် 'ပီဆီမောမီး' မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်ကြသည်။ ဒုတိယနှင့် တတိယခြေချောင်းများ ရှေ့လှည့်ပြီး ပထမနှင့် စတုတ္ထခြေချောင်း နောက်လှည့် သည်။ သစ်ပင်ပေါ်၌နေသည်။ အပူပိုင်းနှင့် သမပိုင်းသစ်တောများရှိ သစ်သီးများနှင့် 'အင်းဆက်' ပိုး များကို စားသည်။

သစ်တောက်ငှက်များသည် သစ်ပင်တက်ငှက်မျိုး ဖြစ်သည်။ ခြေသွင်းချွန်များဖြင့် သစ်ခေါက်ကို ကုပ်တွယ်သည်။ သန်မာသောအမြီးဖြင့် ပင်စည်ကို ထောက်လှေ့ရှိသည်။ သပ်နှင့်တူသော နှုတ်သီးမာဖြင့် သစ်ခေါက်ကို တီးခေါက်ထိုးထွင်းပြီး 'အင်းဆက်' ပိုးများကို ရှာသည်။ စေးကပ်ရှည်လျားပြီး အချွန် အတက်ရှိ လျှာများဖြင့် သစ်ခေါင်းအက်ကြောင်းအကြား ထိုးသွင်း၍ 'အင်းဆက်' ပိုးများကို ရှာစားသည်။ ဩစတြေးလျနှင့် မဒါဂါစကာမှအပ ကမ္ဘာအနှံ့ သစ်တောများ၌ တွေ့ရသည်။

သစ်တောက်ပြောက်သည် ၂၂ ဆင်တိမိတာ ရှည်သည်။ ဥရောပနှင့် အာရှသစ်တော၌ တွေ့ရသည်။ အဖို၏လည်ပင်း၌ အနီကွက်ရှိသည်။

သစ်တောက် ကျောနီကို အာရှတွင် တွေ့ရသည်။ ဆင်တိမိတာ ၃၀ ခန့် ရှည်၏။ ကျောအောက် ပိုင်း၌ ထင်ရှားသော ကြက်သွေးရောင် အစင်းကြီး ရှိ၏။

သစ်တောက်နက်သည် ၂၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ ဥရောပရှိ သစ်တောက်ငှက်များတွင် အကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။ အဖို၏ဦးခေါင်းနှင့် အမ၏လည်တွင် အနီကွက် ရှိသည်။ ဥရောပ၊ အာရှမြောက်ပိုင်းနှင့် ဆိုက်ဗေးရီးယား၌ တွေ့ရသည်။

သစ်တောက်ငှက် ပုသည် သစ်တောက်ငှက်မျိုးတွင် အငယ်ဆုံး ဖြစ်သည်။

သစ်တောက်ငှက်၏အသိုက်

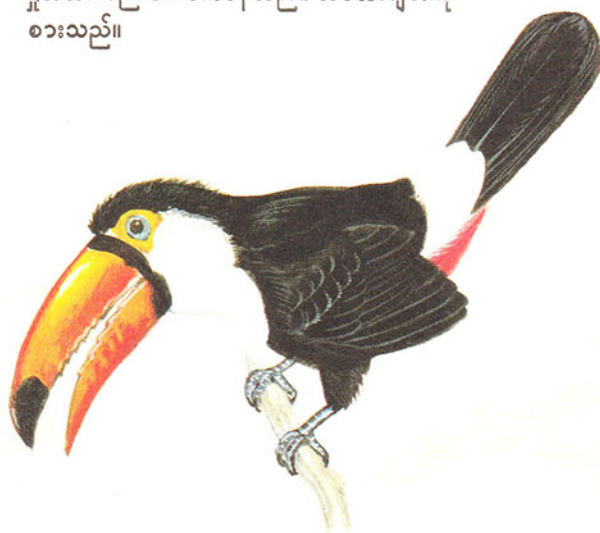
သစ်တောက်ကြီး မျိုးကို မဟာ ဆီ ကိုတွင် တွေ့ရ၏။ ၅၆ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်ပြီး အကြီးဆုံး သစ်တောက်ငှက်မျိုး ဖြစ်သည်။

ကော့ယင်ငှက်များ

ကော့ယင်ငှက်များကို အမေရိကအလယ်ပိုင်းနှင့် တောင်ပိုင်းရှိ အပူပိုင်း သစ်တောများ၌ တွေ့ရ၏။ ကြီးမားတောက်ပြောင်သော ခေါင်းပွဲ နှုတ်သီးသည် ကောက်နေသည်။ သစ်သီးများကို စားသည်။

ပန်းထိမ်ပိုက်များ

ပန်းထိမ်ပိုက်များသည်သေးငယ်သောသစ်တောက် မျိုးနွယ်များ ဖြစ်သည်။ လည်တံ တိုပြီး ခေါင်းကြီး သည်။ နှုတ်သီး ထူပြီး အရင်း၌ အမွှေးတိုများ ရှိသည်။ သစ်ပင်ပေါ်နေ အပူပိုင်းဒေသငှက်မျိုး ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် အာဖရိကတွင် တွေ့ရသည်။

'တိုကို' ကော့ယင်သည် ၆၄ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်ပြီး အကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။ ဂီယာနာနှင့် ဘရာဇီးသစ်တောများ၌ တွေ့ရသည်။

ရွှေလည်တံ ပန်းထိမ်ပိုက်မျိုးကို အရှေ့တောင် အာရှ၌တွေ့ရ၏။ ၂၃ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်၏။

သစ်ကိုင်းနေ ဥကဉ်များ

သစ်ကိုင်းနေငှက်များသည် ‘ပက်ဆရီဖောမီး’ မျိုးစဉ်တွင်ပါဝင်ပြီး ငှက်လောကတွင် အများဆုံးဖြစ်သည်။ ခြေချောင်းငယ် သုံးချောင်းရှေ့လှည့်ပြီး ကျန်တစ်ချောင်း နောက်လှည့်နေခြင်းကြောင့် သစ်ကိုင်းပေါ်နားရန် သင့်လျော်သည်။ အသံအိုးကောင်းစွာဖွံ့ဖြိုးသည်။ အဖိုသည် အမထက် အသံသာသည်။ ဥမှ ပေါက်စ ငှက်များတွင် အမွေးနှုတ်အနည်းငယ်သာ ရှိသည်။ သားငယ်များ မိမိကိုယ်ကို မိမိ ကာကွယ်နိုင်သည် အထိ မိဘများက စောင့်ရှောက်သည်။ တောက်ပပြီး ‘လိုင်ယာ’ စောင်းပုံ အမြီးရှိ ငှက်မျိုးမှာ အရွယ်အကြီးဆုံးမျိုး ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့ကို အန္တာတိတ်ဒေသမှလွဲ၍ ကမ္ဘာအနှံ့၌တွေ့ရှိနိုင်သည်။ မျိုးရင်း ၆၅ မျိုးကျော်မျှ ရှိသည်။

အစိမ်းရောင် နှုတ်သီးတုတ်ငှက်ငယ်မျိုးသည် ၁၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ အရှေ့တောင်အာရှ တွင် တွေ့ရသည်။

အမြီးရှည်နှုတ်သီးတုတ်ငှက်မျိုးသည် ဟိမဝန္တာမှ သည် အင်ဒိုချိုင်းနား အထိနှင့် အရှေ့တောင် အာရှအထိ ပျံ့နှံ့လျက်ရှိသည်။

လွင်ပြင်နေ ‘ဇီးနေ’ ငှက်သည် အာ ဗင် ငှက်မျိုးပင် ဖြစ်ပြီး မက္ကဆီကိုမှ ဘရာဇီးအထိ တွေ့ရ သည်။ ၁၂ ဆင် တိ မိတာ ခန့် ရှည်သည်။

လည်ပြောင် ခေါင်းလောင်း ငှက်မျိုးကို ဘရာဇီး အရှေ့မြောက်ပိုင်း၌ တွေ့ရသည်။ အဖိုသည် ပြုံးပြီး မျက်နှာတွင် အမွေးမရှိ။ လည်ပင်း စိမ်းသည်။ အမ၌ အစိမ်းနှင့် မီးခိုးရောင် အမွေးများ ရှိသည်။

အာဗင်ငှက်များ

‘အာဗင်’ ငှက်သည် ‘ဖာနရိုင်းဒေး’ မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်၏။ ရွှံ့၊ မြက်၊ ကောက်ရိုးတို့ဖြင့် မုန့်ဖုတ်ဖို့ (အာဗင်) သဏ္ဌာန် အသိုက် လုပ်လေ့ ရှိသည်။ မက္ကဆီကို တောင်ပိုင်းမှ ပက်တဂိုးနီးယား အထိ တွေ့ရသည်။

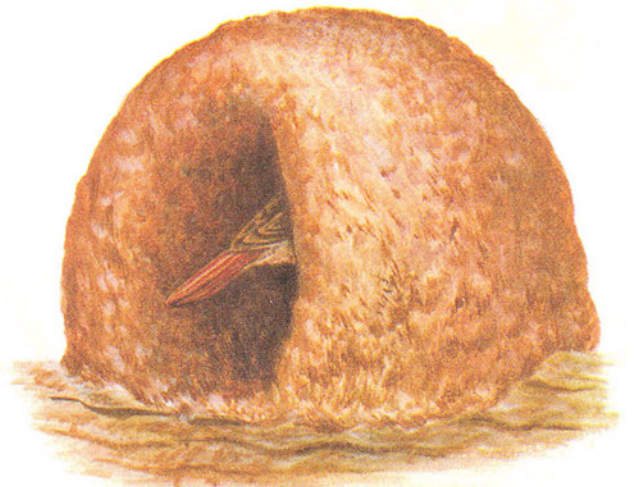

အနီရောင် ‘အာဗင်’ ငှက်ကို မုန့်ဖုတ်ငှက် ဟုလည်း ခေါ်သည်။ ဘရာဇီးတောင် ပိုင်းနှင့် အာ ဂျင် တီး နား တွင် တွေ့ရ သည်။ ဆင်တိမိတာ ၂၀ ခန့် ရှိသည်။ အသိုက် သည် အချင်း ဆင်တိမိတာ ၃၀ ခန့်ရှိပြီး ၅ ကီလိုဂရမ်အထိ လေး သည်။

ကိုတင်ဂါငှက်များ

‘ကိုတင်ဂါ’ ငှက်များသည် ‘ကိုတင်ဂိုင်းဒေး’ မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ တောင် အမေရိကတွင် တွေ့ရသည်။ အရွယ်နှင့် ပုံကို လိုက်ပြီး အရောင် ကွဲပြားသည်။ ခေါင်းလောင်းငှက်များနှင့်သစ်သီးစား ကျီးများသည် ‘ကိုတင်ဂါ’ မျိုးတွင်ပါဝင် သည်။ ဤမျိုးရင်းတွင် လူသိအများဆုံး ငှက်များဖြစ်သည်။

‘ပီရူးကိုတင်ဂါ’ ငှက်ကို အင်ဒီးမြောက်ပိုင်းနှင့် ကိုလမ်ဗီယာမှ ပီရူးအထိ တွေ့ရသည်။ အဖိုသည် ဆင်တိမိတာ ၃၀ ရှည်ပြီး အမောက်ကြီးသည်။

အနီရောင် ‘အာဗင်’ ငှက်၏အသိုက်

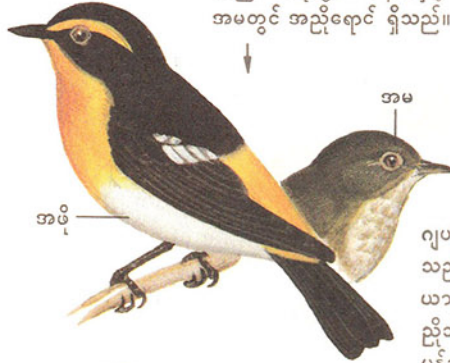
ပုစဉ်းထိုးငှက်၊ လိုင်ယာစောင်းပုံအမြီးရှိငှက်နှင့် မြေငုံးများ

ကမ္ဘာသစ် ပုစဉ်းထိုးများသည် ‘တိုင်ရန်နိုင်ငံဒေး’မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်၏။ ရက်စက်သော ငှက်မျိုးများအဖြစ် ထင်ရှားသည်။ မိုင်းသော အမွှေးများရှိသည်။ နှုတ်သီးတုတ်ပြီး အရင်းတွင် အမွှေးများရှိခြင်းသည် လေထဲရှိ ‘အင်းဆက်’ပိုးများကို ဖမ်းစားနိုင်သော လက္ခဏာဖြစ်သည်။ ဆူညံပြီး ရန်လိုတတ်သည်။

သားငယ်ကို အစာကျွေးနေသော ‘နာဆီဆတ်’ ပုစဉ်းထိုး

‘နာ ဆီ ဆတ်’ ပုစဉ်း ထိုး ငှက် သည် ၁၂.၅ ဆင့်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ နှေ့တွင် တရုတ်၊ ကိုရီးယားနှင့် ဂျပန်တွင် နေပြီး ဆောင်းတွင် အင်ဒိုနီးရှား၊ မိလစ်ပိုင်၌ နေသည်။ အဖိုတွင် အနက်နှင့် အဝါရောင်၊ အမတွင် အညိုရောင် ရှိသည်။

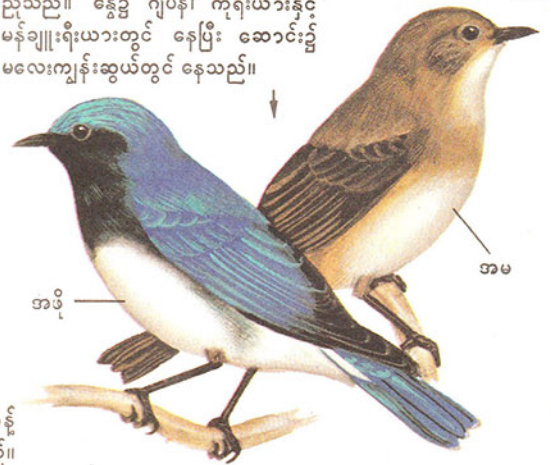
အဖို

အမ

‘ကစ်ကောဒီး’ သည် ၂၃ ဆင့်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ တက္ကဆက်ပြည်နယ်မှ အာဂျင်တီးနား အထိ တွေ့ရ၏။

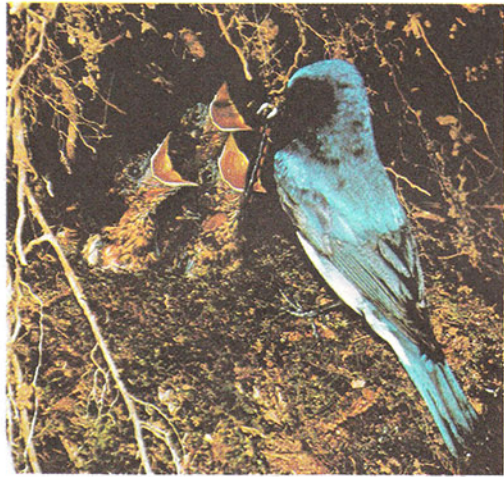
ဂျပန်ပုစဉ်းထိုးပြာသည် အကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။ အဖိုသည် မိတ်လိုက်ရာသီ၌ သာယာစွာ တေးဆိုသည်။ အဖိုပြာပြီး အမညို့သည်။ နှေ့၌ ဂျပန်၊ ကိုရီးယားနှင့် မန်ချူးရီးယားတွင် နေပြီး ဆောင်း၌ မလေးကျွန်းဆွယ်တွင် နေသည်။

အဖို

အမ

‘အကာဒီယန်’ ပုစဉ်းထိုးသည် ၁၅ ဆင့်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ အမေရိကန်ပြည်အရှေ့ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။

သားငယ်ကို အစာကျွေးနေသော ဂျပန် ပုစဉ်းထိုးပြာ

ကမ္ဘာဟောင်းပုစဉ်းထိုးငှက်များ

ကမ္ဘာဟောင်း ပုစဉ်းထိုးငှက်များသည် ‘မာဆီကပိုင်းဒေး’မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ နှုတ်သီးတုတ်ပြီး အမွှေးတိုများ ရှိသည်။ ပိုးများကို ပျံသန်းနေစဉ် ကိုက်ဖမ်းပြီး သစ်ကိုင်းပေါ်ပြန်နားကာ ဖြည်းဖြည်းစားသည်။ အများစုသည် သစ်ပင်ပေါ်၌နေပြီး ခွက်ပုံအသိုက် လုပ်သည်။

လိုင်ယာ စောင်းပုံအမြီးရှိငှက်များ

‘လိုင်ယာ’စောင်းပုံ အမြီးရှိ ငှက်များကို ရှည်လျားသော အမြီးကြောင့် တချိန်က ရစ်ဒေါင်းများနှင့် မှားခဲ့သည်။ အသံမျိုးစုံ (ဥပမာ ဥဩဆဲသံ၊ ခွေးဟောင်သံ) တုတ်တတ်သည်။ ဩစတြေးလျတွင်သာ တွေ့ရသည်။

ရင်အုပ်နီ မြေငုံးများကို ဖိလစ်ပိုင်၊ နယူးဂီနီနှင့် မိုလတ်ကာကျွန်းများတွင် တွေ့ရသည်။

‘စတီရီ’ မြေငုံးသည် ဆင့်တိမိတာ ၂၀ ခန့် ရှိသည်။ ဖိလစ်ပိုင်၌ တွေ့ရသည်။

မြေငုံးများ

မြေငုံးများကို ကမ္ဘာဟောင်းအပူပိုင်းဒေသများတွင် တွေ့ရသည်။ အရောင်စုံရှိလှသည်။ မြေပေါ်တွင် ကျက်စားပြီး ‘အင်းဆက်’ပိုးများကို စားသည်။ အာဖရိက၊ ဩစတြေးလျနှင့် အထူးသဖြင့် အရှေ့တောင်အာရှတွင် တွေ့ရသည်။

လှပသော ‘လိုင်ယာ’ စောင်းပုံအမြီးရှိ ငှက်သည် ၁.၃ မီတာ ရှည်သည်။ ဩစတြေးလျအရှေ့တောင်ပိုင်း သစ်တောများ၌ တွေ့ရသည်။ အဖို၏အမြီးသည် ရှေးခေတ် စောင်းပုံဖြစ်သည်။

ဘီလုံးများ၊ ပျံလွှားများနှင့် ငှက်ရွှေဝါများ

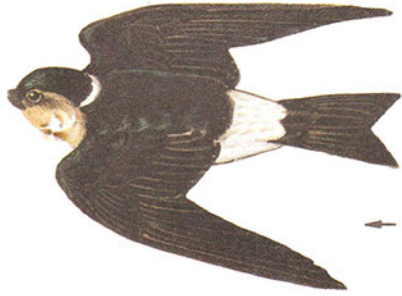
ဘီလုံးများသည် ‘အလှူခိုင်းဒေး’ မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ အရောင်မှိန်ပြီး သေးငယ်သည်။ တေးသံကြောင့် ထင်ရှားသည်။ အကြေးခွံပါ လုံးဝန်းသည့် ခြေချင်းဝတ်ရှိသဖြင့် အခြားငှက်များထက် တမူထူး၏။ အများစုသည် ကွင်းပြင်၌ နေ၏။ ပျံအားကောင်းသည်။

ပျံလွှားများနှင့်ရင်းတို့၏မျိုးနွယ်များ

ပျံလွှားများသည် ‘ဟိရန်ဒီနိုင်းဒေး’ မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ ကိုယ်သေးသွယ်ပြီး အတောင်ချွန်သည်။ အမြီး နှစ်ခွံ ရှိသည်။ တခါတရံ မိုင်ထောင်ပေါင်းများစွာ ပျံသန်းနိုင်သည်။ အုပ်ဖွဲ့၍နေ၏။ ဆောင်းအခါ နွေးသည့်အရပ်သို့ ပြောင်းရွှေ့နေ တတ်သည်။ သစ်ခေါင်းများ မြေကျင်းများတွင် အသိုက်လုပ်၏။ တခါတရံ ကျောက်ခွန်းများတွင် ရှိဖြင့် အသိုက်လုပ်သည်။

ဘီလုံးငှက် (မိုးစွေငှက်) သည် ၁၇ ဆင့်တိ မီတာခန့် ရှိ၏။ ယူ ရေး ရှား သ မ ပိုင်း နှင့် အာဖရိက မြောက်ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။ က ဗျာ ဆ ရာ ရှယ် လီ က ‘မိုးစွေငှက်သို့’ အဓိပ္ပာယ်ရှိသော ကဗျာကို ဖွဲ့ခဲ့သည်။

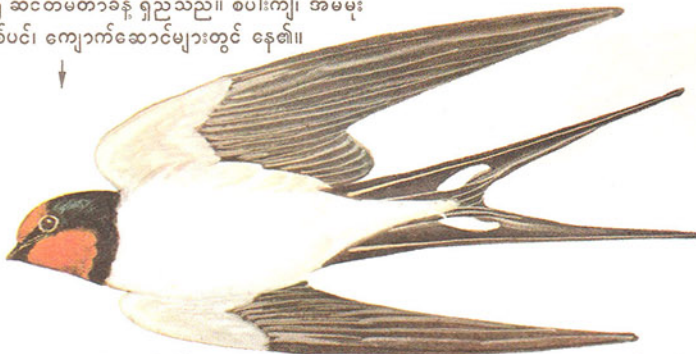
ချိုပုံအမောက် ဘီလုံးငှက်သည် ၁၆ ဆင့်တိမီတာခန့် ရှိသည်။ ယူ ရေး ရှား၊ အာဖရိက မြောက် ပိုင်း နှင့် အမေရိကတိုက် တွင် တွေ့ရသည်။

အိမ်ပျံလွှားသည် ၁၃ ဆင့်တိမီ တာခန့် ရှိသည်။ ဥရောပနှင့် အာရှတွင်ရှိသည်။ အိမ်ခေါင်မိုး အောက် ဘက် နှင့် တောင် စောင်းများတွင် ရှိဖြင့် အသိုက် လုပ်၏။ ဂျပန်တွင် အုပ်စုကြီး ဖွဲ့ပြီး နေ၏။ ကမ္ဘာလှည့်များ အထူးစိတ်ဝင်စားသည်။

စပါးကျီပျံလွှားကို ဥရောပ၊ အာရှနှင့် မြောက်အမေရိကတွင် တွေ့ရ၏။ ၁၅ ဆင့်တိမီတာခန့် ရှိသည်။ စပါးကျီ၊ အိမ်မိုး အောက်၊ သစ်ပင်၊ ကျောက်ဆောင်များတွင် နေ၏။

ရင်ညိုပျံလွှားသည် ဆင့်တိမီတာ ၂၀ ခန့်ရှိ၍ တောင်အမေရိကတွင် နေသည်။

ကမ်းပါးယံပျံလွှားကို ကနေဒါမှ မက္ကဆီကိုအထိ တွေ့ရသည်။ ၁၅ ဆင့်တိမီတာခန့် ရှိသည်။

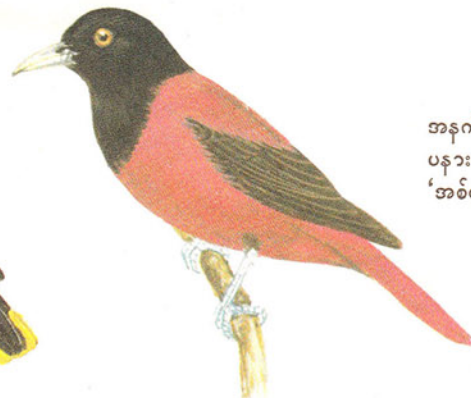

သားငယ်ကို အစာကျွေးနေသော စပါးကျီပျံလွှား

ငှက်ရွှေဝါများ

‘အိုရီအိုလိုင်းဒေး’ မျိုးရင်း တွင် ပါဝင်သည်။ ကမ္ဘာ ဟောင်းအပူပိုင်းသစ်တော ရှိ ‘အင်းဆက်’ပိုးများနှင့် သစ်သီးများကို စားသည်။ ခွက်ပုံ အသိုက် လုပ်သည်။ အသံတူပြုရာ၌ အလွန်တော် သည်။

ရွှေရောင်ငှက်ရွှေဝါကို ဥရောပနှင့် အာရှတွင် တွေ့ရ၏။ အထီး၏ တောင်ပံနှင့် အမြီးမည်းပြီး ကိုယ်ဝါ၏။ အမများတွင် စိမ်းဝါရောင် ရှိ၏။

အနက်ရောင်ငှက်ရွှေဝါကို မက္ကဆီကိုတောင်ပိုင်း၊ ပနားမားနှင့် ကရစ်ဗီယန်တွင် တွေ့ရသည်။ ‘အစ်တာရိုင်းဒေး’ မျိုးရင်းဝင် ဖြစ်သည်။

နီညိုငှက်ရွှေဝါကို ဟိမဝန္တာမှ ဖော်မိုဆာ အထိ တွေ့ရသည်။ ၂၃ ဆင့်တိမီတာခန့် ရှိသည်။

ကျီးများနှင့် သိုက်မြုံဆောက်ငှက်များ

ကျီးများနှင့် ဗွတ်ကုလားငှက်များသည် 'ကော်ဗိုင်းဒေး' မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်၏။ အသိဉာဏ် အကောင်းဆုံး ငှက်များဖြစ်သည်။ ရဲတင်းပြီး လူနေအိမ်ခြေအနီး၊ မြက်ခင်းပြင်နှင့် ချုံများတွင် တွေ့ရ၏။ ၎င်းတို့ မျိုးရဲ ရသည့် အရာမှန်သမျှကို စား၏။ ကျောက်တောင်စွန်းများ၊ သစ်ပင်ကြီးများတွင် သစ်ခက်များဖြင့် အဝကျယ်အသိုက်များ ပြုလုပ်၏။ ကျီးကုန်းများသည် အမွေးအတောင် မည်းနက်၏။ ဗွတ်ကုလားများ သည် အရောင်အမျိုးမျိုးရှိပြီး တောက်ပ၏။ အသီးအရွက်ကို အဓိက စား၏။ အကောင်ငယ်များကိုလည်း စား၏။ ဤငှက် နှစ်မျိုးလုံးကို အန္တတိကာ၊ နယူးဇီလန်နှင့်တောင်အမေရိကတောင်ပိုင်းမှ လွဲ၍ ကမ္ဘာ အနှံ့၌ တွေ့ရသည်။

ကျီးအသည် ၄၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ ရိုးရိုး ကျီးကုန်း များနှင့် တူသည်။ သို့သော် ခေါင်းနှင့်နှုတ်သီးငယ်သည်။ အစုအဝေးလိုက် အသိုက်လုပ်သည်။ ဥရောပတွင် တွေ့ရသည်။

တောကျီးကုန်းသည် ၄၃ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ အရွှေတောင် အာရှ၊ သီရိလင်္ကာ၊ မြန်မာနှင့် အိန္ဒိယရှိ တောများ၌ တွေ့ရသည်။ အစာရှာရန် မြို့ရွာများသို့လည်း လည်လေ့ ရှိသည်။ စွန့်ပစ်ထားသည့် အရာများ၊ သစ်သီး များ၊ နို့တိုက်သတ္တဝါငယ်များနှင့် ငှက်များကို စားသည်။

ရိုးရိုးကျီးကုန်းသည် ၄၇ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ လူနေ အိမ်အနီး၌ နေ၏။ ယူရေးရှား၊ သမပိုင်း ဒေသတွင် တွေ့ ရ၏။ အိန္ဒိယတွင်ပေါများ၏။ လူစားသည့် အစာဟူသမျှ ကို စားသည်။ အသေကောင်ပုပ်များကိုလည်း စားသည်။

ကျီးနက်ကြီး သည် ၆၃ ဆင် တိ မိ တာ ခန့် ရှည်သည်။ ကျီးမျိုးတွင် အကြီးဆုံးဖြစ်၏။ ကမ္ဘာမြောက်ဘက်ခြမ်း နေရာအနှံ့အပြား၌ တွေ့ရသည်။

ငှက်ကျားကို ကမ္ဘာအနှံ့ အပြား၌ တွေ့ရသည်။ ၄၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။

စိမ်းပြာဗွတ်ကုလားသည် အင်ဒီးနှင့် ကိုလမ်ဗီယာမှ ပီရူး ထိ တွေ့ရသည်။ ၃၃ ဆင်တိမိတာခန့် ရှိသည်။

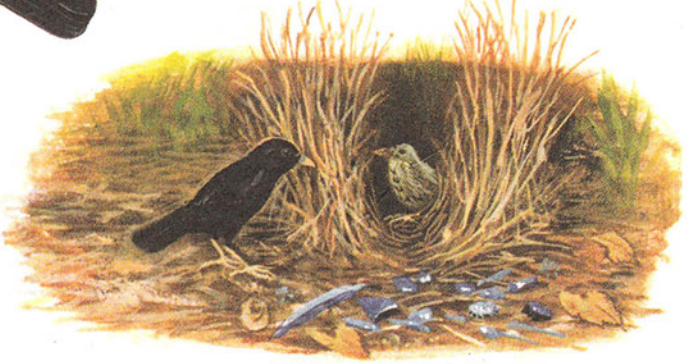
အစိမ်းရောင်သပိတ်လွယ်ငှက်ကို ဟိမဝန္တာမှသည် အင်ဒိုချိုင်းနားနှင့် အရှေ့တောင်အာရှ အထိ တွေ့ရသည်။ ၃၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှိသည်။

သိုက်မြုံဆောက်ငှက်ပြောက်သည် ဆင်တိမိတာ ၃၀ ခန့်ရှိ၏။ ဩစတြေးလျ အရှေ့ပိုင်းတွင် တွေ့ ရသည်။

သိုက်မြုံဆောက် မွေးနုချောငှက်သည် ၃၃ ဆင်တိမိတာခန့် ရှိ၏။ ဩစတြေးလျအရှေ့ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။

သိုက်မြုံဆောက်ငှက်၏သိုက်မြုံစခန်း

သိုက်မြုံဆောက်ငှက်များ

သိုက်မြုံဆောက်ငှက်များသည် 'တိုင်လိုနီရင်ကိုင်းဒေး' မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်၏။ ၎င်းတို့ သည် မိတ်လိုက်ရာသီ၌ သစ်ကိုင်းများဖြင့် သိုက်မြုံစခန်းများကိုဆောက်၏။ ၎င်းသိုက် မြုံကို ငှက်မွေးများ၊ အခွံများဖြင့် မွမ်းမံထားသည်။ ၎င်းအတွင်း၌ မိတ်လိုက်သည်။ အသိုက်ကို သစ်ပင်ပေါ်၌ လုပ်သည်။ ဩစတြေးလျနှင့် နယူးဂီနီ၌ တွေ့ရသည်။

ပါရာဒိုက်ငှက်နှင့် ဝဝတီးငှက်များ

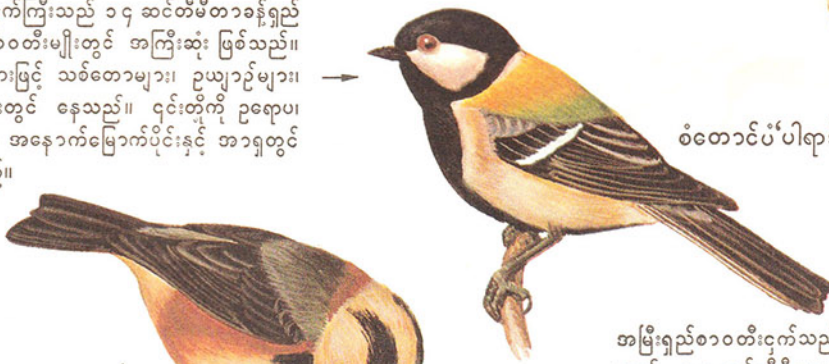
‘ပါရာဒိုက်’ငှက်တို့သည် ‘ပါရာဒိုဆိုင်းဒေး’မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ လှပဆန်းပြားသော အမွှေးအတောင်များ ရှိသော်လည်း ခေါင်းမျိုးနွယ် မဟုတ်ပေ။ သစ်ပင် ပေါ်၌ နားနေလေ့ရှိပြီး သစ်ကိုင်းတွင် အသိုက်လုပ်သည်။ တေးဆိုငှက်များဖြစ်သည်။ နယူးဂီနီကျွန်းရှိ သစ်တောများတွင် နေသည်။

ဝဝတီးငှက်တို့သည် ‘ပါရိုင်းဒေး’ မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ တတ်သိလွယ်၊ ယဉ်ပါးလွယ်ပြီး လျင်မြန် ဖျတ်လတ်သော ငှက်များဖြစ်သည်။ အဓိကအစာမှာ ‘အင်းဆက်’ပိုးများ ဖြစ်သည်။ ဆောင်း၌ သစ်စေ့များကို စားသည်။ အချို့ အစာ သိုလှောင်တတ်သည်။ သစ်ခေါင်းများနှင့် မြင့်မားသော ကျောက်ဆောင်များ အကြား၌ အသိုက်လုပ်သည်။ ဥရောပနှင့် အာရှသမပိုင်းဒေသများတွင် တွေ့ရသည်။

ဝဝတီးငှက်ကြီး

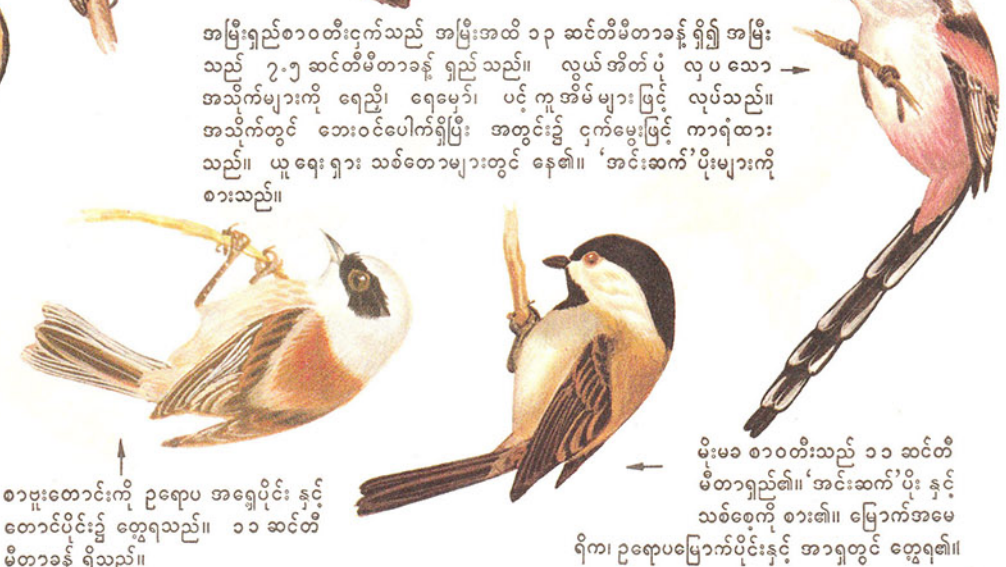

ဝဝတီးငှက်ကြီးသည် ၁၄ ဆင်တိမီတာခန့်ရှိသည်။ ဝဝတီးမျိုးတွင် အကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။ အများအားဖြင့် သစ်တောများ၊ ဥယျာဉ်များ၊ ပန်းခြံများတွင် နေသည်။ ၎င်းတို့ကို ဥရောပ၊ အာဖရိက အနောက်မြောက်ပိုင်းနှင့် အာရှတွင် တွေ့ရသည်။

မျိုးကွဲ ဝဝတီးငှက်သည် မန်ချူးရီးယား၊ ဂျပန်နှင့် ကိုရီးယား တောင်နိမ့်ပိုင်း သစ်တောများတွင် နေသည်။ ဂျပန်တွင် ၎င်းငှက်များကို ဗေဒင်ဟော စာတန်းများ ရွေးထုတ်စေရာ၌သုံးသည်။ ဟောစာများကောက်ယူရန်နှင့် ဟောစာတန်းများ ရွေးထုတ်ရန် သင်ပေးထားသည်။

ဝဝတီးငှက်သည် စူးစမ်းတတ်သည်။ ကြောက်ရွံ့မှု မရှိ။ လူသင်ကြားသော ခုန်ပျံကစားခြင်း၊ ကျွမ်းထိုးခြင်း၊ ဟောစာတန်း ရွေးခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်နိုင်စွမ်းရှိသည်။ ၎င်းအိမ်များတွင် အသိုက်လုပ်သည်။ လူကျွေးသော အစာများကို စားသည်။

စာဖူးတောင်းကို ဥရောပ အရှေ့ပိုင်း နှင့် တောင်ပိုင်း၌ တွေ့ရသည်။ ၁၁ ဆင်တိမီတာခန့် ရှိသည်။

မိုးမခ ဝဝတီးသည် ၁၁ ဆင်တိမီတာရှည်၏။ ‘အင်းဆက်’ပိုး နှင့် သစ်စေ့ကို စား၏။ မြောက်အမေရိက၊ ဥရောပမြောက်ပိုင်းနှင့် အာရှတွင် တွေ့ရ၏။

ငှက်ပြာခြောက်၊ ဇွေ့ငှက်၊ ဗွတ်ငှက် နှင့် ငှက်စိမ်းများ

ငှက်ပြာခြောက်တို့သည် ‘ဆစ်တိုင်းဒေး’ မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ အရွယ်ငယ်၏။ နှုတ်သီးမာဖြင့် ‘အင်းဆက်ပိုးများကို သစ်ခေါက်အကြားမှ ထုတ်ယူစားသည်။ သစ်စေ့များကိုလည်း စားသည်။ ခုန်ပျံကစားတတ်ပြီး သစ်ပင်များကို မတ်မတ် တွယ်တက်နိုင်သည်။

ဇွေ့ငှက်တို့သည် ‘တိမ်လှိုင်းဒေး’ မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်၏။ ဩစတြေးလျနှင့် အာဖရိကတွင် တွေ့ရသည်။ အာရှ၌ အများဆုံး တွေ့ရ၏။ နူးညံ့သော မွေးနုများရှိသည်။ အများစုသည် အရောင်မဲ့သည်။ ဆူညံစွာ နေတတ်သည်။ ‘အင်းဆက်ပိုးများကို စား၏။ အချို့သည် သစ်စေ့များကို စားသည်။ သစ်တောကြီးများတွင် အများအားဖြင့် နေသည်။

ငှက်ပြာခြောက် အပူသည် ၁၀ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ မြောက်အမေရိက အနောက်ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။

ရင်မွေးနု ငှက်ပြာခြောက်ကို အရှေ့တောင်အာရှတွင် တွေ့ရသည်။ ၁၂ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။

ရင်ဘတ်ဖြူ ငှက်ပြာခြောက်ကို ကနေဒါတောင်ပိုင်းမှ မက္ကဆီကိုထိတွေ့ရသည်။ ၁၄ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။

ဇွေ့ထိပ်နီကို တိမ်မဝန္တာတောင်တန်းမှသည် အင်ဒိုချိုင်းနားနှင့် အင်ဒိုနီးရှား အထိ တွေ့ရသည်။ ၁၇ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။

ဇွေ့မောက်နက်သည် ၁၀ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ အနက်ရောင် အမောက်ရှိသည်။ တိမ်မဝန္တာအရှေ့ပိုင်းမှ တရုတ်ပြည်အနောက်ပိုင်းအထိ တွေ့ရသည်။

ဇွေ့ခေါင်းမဲ့ကို ဩစတြေးလျတွင် တွေ့ရသည်။ ၂၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။

ဗွတ်ငှက်များ

ဗွတ်ငှက်များသည် ‘ပစ်နီနီတိုင်းဒေး’ မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ အရောင်မဲ့သည်။ အပိုနှင့် အမ အရောင်ဆင်သည်။ သစ်ပင်ပေါ်တွင် နေပြီး သစ်သီးများကို စားသည်။ ‘အင်းဆက်ပိုးများကို တခါတရံ စား၏။ ခွက်ပုံအသိုက်ရှိသည်။ ၎င်းတို့သည် အာရှတောင်ပိုင်းနှင့် အာဖရိကတွင် ရှိသည်။ ထင်ရှားသော တေးဆိုငှက်များ ဖြစ်သည်။

ဗွတ်ဖင်ဝါကို စင်္ကာပူနှင့် မလေးရှားတွင် အမြဲ တွေ့ရသည်။ ၁၉ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။

ငှက်စိမ်းများ

ငှက်စိမ်းတို့သည် ‘ကိုလိုရိုဆိုင်းဒေး’ မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ တေးဆို အလွန်ကောင်း၏။ အသံတူရာ၌လည်း တော်၏။ တောက်ပသော အရောင်များရှိ၏။ သစ်သီးများကို စား၏။ အသိုက်များမှာ ခွက်ပုံဖြစ်သည်။ အရှေ့တောင်အာရှရှိ သစ်တောကြီးများ၏ သစ်ပင်ထိပ်များပေါ်တွင် နေသည်။

ဗွတ်ကလုံကို အိန္ဒိယ၊ တရုတ်နှင့် အရှေ့တောင်အာရှတွင် တွေ့ရ၏။ ဆင်တိမိတာ ၂၀ ခန့် ရှည်၏။

ငှက်ပြာစိတ်ကို အိန္ဒိယ၊ အင်ဒိုချိုင်းနားနှင့် အင်ဒိုနီးရှား တွင် တွေ့ရ၏။ သစ်တောများ၌ နေ၏။ ၂၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်၏။

ရွှေရင်အုပ်ငှက်စိမ်းကို အရှေ့တောင်အာရှတွင် တွေ့ရ၏။ ဆင်တိမိတာ ၂၀ ခန့် ရှည်၏။ လှောင်ချိုင့်မွေးငှက် ဖြစ်၏။

ရေငုပ်ငှက်၊
နှံပြီစုတ်ငှက်၊
မြေလူးငှက်နှင့်
မေ့ကင်ငှက်များ

ရေငုပ်ငှက်များသည် 'ဆင်ကလှိုင်းဒေး' မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်၏။ ၎င်းတို့သည် အရောင်မွဲ၏။ ရေနေငှက်များ ဖြစ်၏။ တောင်ကျချောင်းများတွင် နေ၏။ ရေပြင်ပေါ်တွင် ကျွမ်းကျင်စွာ မကူးခပ်နိုင်သော်လည်း ရေအောက်ထဲတွင် ကျွမ်းကျင်စွာ ကူးခပ်နိုင်၏။ ရေနေ 'အင်းဆက်' ပိုးများနှင့် ငါးငယ်များကို စား၏။

နှံပြီစုတ်သည် 'ထရိုဂလိုဒိုင်းတိုင်းဒေး' မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်၏။ ၎င်းသည် ၁၅ ဆင်တိမိတာထိ ရှည်၏။ ချွန်သွယ်သော နှုတ်သီးရှိ၏။ မြေပြင်နှင့်နီးရာတွင် နေ၏။ 'အင်းဆက်' ပိုးများကို စား၏။ ဆောင်းနှံပြီစုတ်မျိုးမှ လွဲ၍ အားလုံးကို ကမ္ဘာသစ်၌ တွေ့နိုင်၏။

ရိုးရိုးရေငုပ်ငှက်ကို ဥရောပမှ ဟိမဝန္တာထိ တွေ့ရသည်။ ၁၇ ဆင်တိမိတာရှည်သည်။

ဆောင်းနှံပြီစုတ်သည်ကမ္ဘာမြောက်ဘက်ခြမ်း တွင် နေ၏။ ၁၀ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။

ရှားစောင်း နှံပြီစုတ်ငှက်သည် အမေရိကန်ပြည် အနောက်ပိုင်းနှင့်မက္ကဆီကိုရှိ သစ်ပင်ကင်းမဲ့သော ကုန်းစောင်းများတွင် တွေ့ရသည်။ ဆင်တိမိတာ ၂၀ ရှည်သည်။

မြေလူးငှက်များ

မြေလူးငှက်သည် 'တာဒိုင်းဒေး' မျိုးရင်းတွင် ပါဝင် သည်။ တေးဆို ငှက်များတွင် ကျော်ကြားဆုံး ဖြစ် သည်။ တိကောင်၊ 'အင်းဆက်' ပိုးနှင့် သစ်သီးများကို စားသည်။ အာတိတ်၊ အန္တာတိတ်နှင့် ပေါ်လီနီးရှား ကျွန်းများမှလွဲ၍ ကမ္ဘာအနှံ့၌ တွေ့ရသည်။

ညတေးဆိုငှက်သည် ၁၆ ဆင်တိမိတာခန့်ရှည် သည်။ ဥရောပနှင့် အာရှအနောက်တောင်ပိုင်း တွင် တွေ့ရသည်။ ကျော်ကြားသော တေးဆို ငှက်ဖြစ်သည်။

ညိုမည်းမြေလူးငှက်

မေ့ကင်ငှက်များ

'မေ့ကင်' ငှက်များသည် 'မီဗိုင်းဒေး' မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်၏။ တေးဆိုရာ၊ အသံတူရာတို့၌ တော်သည်။ မြေပြင်အနီးတွင်နေပြီး 'အင်းဆက်' ပိုးနှင့် သစ်သီးဝလံ များကို စားသည်။ မြောက်အမေရိကတွင် တွေ့ရသည်။

'မေ့ကင်' ငှက်သည် ၂၅ ဆင်တိမိတာခန့်ရှည်သည်။ တေးဆိုကောင်း၍ လူသိများသည်။ အမေရိကန်ပြည် တောင်ပိုင်းနှင့် မက္ကဆီကိုတွင် တွေ့ ရသည်။

နှုတ်သီး လိမ္မော်ရောင် တေးဆို မြေလူး ငှက်ကို မက္ကဆီကိုမှ ဗင်နီဇွဲလားအထိ တွေ့ရသည်။ ၁၆ ဆင်တိမိတာ ရှည်သည်။

ညိုမည်းမြေလူးငှက်သည် ဆောင်းဦး၌ အာရှမှ ဥရောပသို့ ရောက်သည်။ ၂၄ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။

ဆိုက်ဗေးရီးယား မြေလူးငှက်သည် ၂၃ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ အာရှမြောက်ပိုင်း၌ တွေ့ရသည်။

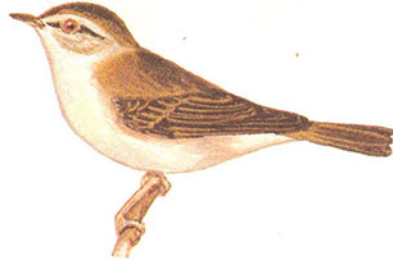
ငှက်လက်မနှင့် မြီးညောင်ငှက်များ

ငှက်လက်မများသည် ‘ဆီဗိုင်းဒေး’ မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ သေးငယ်သွက်လက်သည်။ အရောင်မှိန်သော အမွှေးအတောင်များရှိ၏။ ‘အင်းဆက်’ ပိုးများကို စား၏။ အများစုသည် သစ်ပင်ပေါ်၌နေ၏။ ခွက်ပုံ အသိုက်လုပ်သည်။

ကမ္ဘာသစ် ငှက်လက်မများသည် ‘ပါရူလိုင်းဒေး’ မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ ကမ္ဘာဟောင်း ငှက်လက်မများနှင့် အရွယ်အစား၊ ပုံသဏ္ဌာန်၊ ဓလေ့ဆင်တူသည်။ သို့သော်ကမ္ဘာဟောင်း ငှက်လက်မများနှင့် မတူသည့်အချက်မှာ နွေကူးနှင့် ဆောင်းကူးကာလတွင် ထူးခြားသော အရောင်အဆင်းများ ရှိခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ချုံဖုတ်နေ ငှက်လက်မသည် အခြားငှက်များ၏ အသံမျိုး တူရာတွင် ကျွမ်းကျင်သည့် ငှက် ဖြစ်သည်။ ဥရောပနှင့် အာရှရှိ ခြုံဥယျာဉ်နှင့် သစ်တောများတွင် တွေ့ရသည်။ ‘အင်းဆက်’ ပိုးနှင့်ပန်းဝတ်ရည်ကို စားသုံးသည်။

ဥရောပ၊ မြောက်အမေရိကနှင့် အာရှရှိ ရေစပ်မြက်တောနေ ငှက်လက်မသည် ၁၉ ဆင့်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။

နှံပြီရတ်သည် ၁၂ ဆင့်တိမိတာခန့်ရှည်သည်။ မြန်မာ၊ အိန္ဒိယ၊ သီရိလင်္ကာနှင့် မလေးရှားတွင် တွေ့ရသည်။ သစ်ရွက်နှစ်ရွက်၏ အနားကို နှုတ်သီးဖြင့် ဖောက်၍ မြက်ခြောက်မျှင်ဖြင့် သိချုပ်ပြီး အသိုက်လုပ်သည်။

မြီးညောင်ငှက်

မြီးညောင်ငှက်ကို လူသိများသည်။ ယူရေးရှား၊ အာဖရိက၊ ဂျပန်နှင့် ဖိလစ်ပိုင်တွင် တွေ့ရသည်။

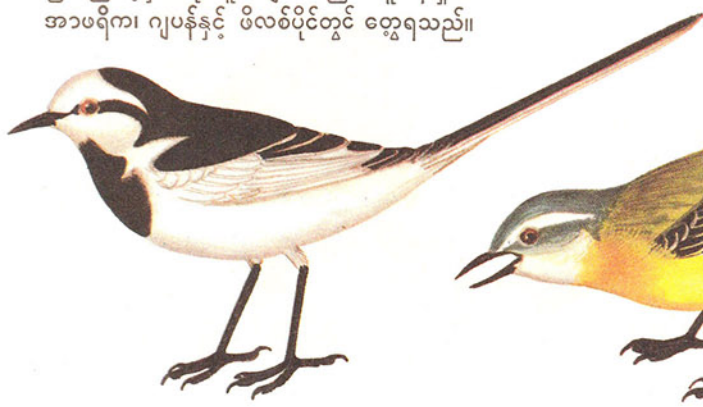

မိုးမခ ငှက်လက်မသည် ၁၁ ဆင့်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ ဥယျာဉ်၊ ပန်းခြံကြီးများနှင့် သစ်တောများ၌ တွေ့ရသည်။ သာသနာယာယာ တေးဆိုတတ်သည်။

တတိုင်းမွေး ငှက်လက်မကို ကနေဒါပြည်တွင်တွေ့ ရသည်။ ၁၂ ဆင့်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။

ခေါင်းစွပ်ပါ ငှက်လက်မသည် ၁၄ ဆင့်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ အမေရိကန်ပြည် အရှေ့ဘက်၌ တွေ့ရသည်။

မြီးညောင်ငှက် ခေါင်းပြာသည် ၁၆ ဆင့်တိမိတာ ရှည်သည်။ ဦးခေါင်းမှာ မဲ့ပြာပြီး ဝမ်းဘက်ပိုင်း ဝါသည်။ ဥရောပနှင့် ဆိုက်ဗေးရီးယား အနောက်ပိုင်းရှိ ရွှံ့မြေနှင့် စိုက်ကွင်းများ၌ တွေ့ရသည်။

မြီးညောင်ငှက်များ

မြီးညောင်ငှက်များသည် ‘မိုတဆီလိုင်းဒေး’ မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်သွယ်သည်။ မြန်မြန်ပြေးနိုင်၊ လျှောက်နိုင်၏။ ခုန်သွားလေ့ မရှိ။ အမြီးကို အထက်အောက် ဆက်တိုက် လှုပ်ရှားနိုင်၏။ ပျံအားကောင်း ၏။ ‘အင်းဆက်’ ပိုးကို စားသည်။ ရေနံနှင့် ရွှံ့နီထူ မြက်တောများ၌ နေ၏။ မြေပေါ်၌ အသိုက်လုပ်သည်။ ယူရေးရှားနှင့် အာဖရိကတွင် များစွာ တွေ့ရသည်။

ငှက်ဘီလူးနှင့် ကျွဲဆက်ရက်များ

ငှက်ဘီလူးသည် ‘လာနိုင်ဒေး’ မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ အများအားဖြင့် အရောင်မှိန်သည်။ နှုတ်သီးကောက်၏။ ခြေများ သန်မာသည်။ ခြေသည်းချွန်ထက်သည်။ ‘အင်းဆက်’ ပိုးများကို အဓိက စားသည်။ နို့တိုက်သတ္တဝါငယ်၊ ငှက်၊ ဗား၊ ပုတ် သင်များကိုလည်း စားသည်။ သားကောင်များကို ဖမ်းပြီး ဆူးပင်များရှိ ဆူးချွန်ကြီးတို့တွင် ထိုးသတ်၍ စားသောကြောင့် သားသတ်ငှက်ဟုလည်း တွင်သည်။ မြောက်အမေရိက၊ ဥရောပ၊ အာရှ၊ အာဖရိက၊ အင်ဒို နီးရှားနှင့် နယူးဂီနီတွင် တွေ့ရသည်။

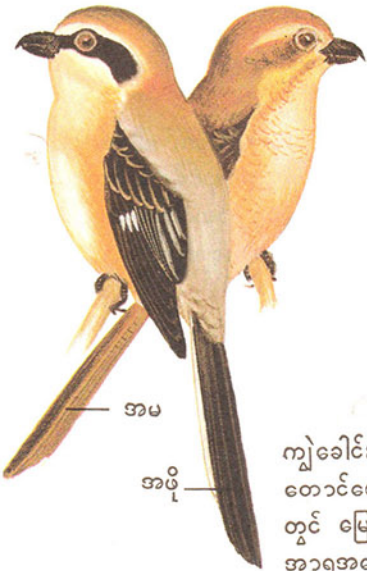
မီးခိုးရောင် ငှက်ဘီလူးကြီးသည် တောထူထပ်သောနေရာကို ပိုမို နှစ်သက်သည်။ ဥရောပ၊ အာရှ၊ မြောက်အမေရိကနှင့် အာဖရိက တွင် ရှိသည်။

ဥရောပနှင့် အာရှ အနောက်ပိုင်း တလျှောက်၌ မျိုးပွား သည့် ကျောနီ ငှက် ဘီလူးသည် ချုံဖုတ်၊ စိုက်ခင်းနှင့် ဥယျာဉ် များတွင် နေသည်။ အပိုသည် တေး ဆို ခြင်း၊ အသံတူခြင်း ကောင်းစွာ ပြုတတ် သည်။

သားငယ်ကို အစာကျွေးနေသော ကျောနီငှက်ဘီလူး

ကျွဲခေါင်းငှက်ဘီလူးသည် နွေဦး၌ တောင်ပေါ်တွင် နေပြီး ဆောင်း တွင် မြေပြန့်သို့ ဆင်းနေသည်။ အာရှအရှေ့ပိုင်း၌ တွေ့ရသည်။

၂၁ ဆင်တိမိတာ ရှည်သော အမောက်ပါ ငှက်ဘီလူးကို အာဖရိကတွင် တွေ့ရသည်။

အာဖရိက အပူပိုင်းတွင် တွေ့ရသော မရန်း စေ့ရောင် ကျွဲဆက်ရက်သည် ၁၇ ဆင်တိ မိတာခန့် ရှည်သည်။

သာလိကာသည် ၃၃ ဆင်တိမိတာ ရှည်၏။ စကားသင်ရ လွယ်ကူဆုံး သော ငှက်ဖြစ်၏။ အိန္ဒိယ၊ အင်ဒိုချိုင်းနားနှင့် မလေးရှားတွင် တွေ့ရ၏။

ကျွဲဆက်ရက်များ

ကျွဲဆက်ရက် သည် ‘စတာနိုင်းဒေး’ မျိုးရင်းတွင်ပါဝင်သည်။ ဖျတ်လတ်ပြီး ဆူညံသည်။ အလတ်စားငှက်မျိုး ဖြစ် သည်။ အရောင်မတောက်ချေ။ ခြေ ထောက် သန်မာ၏။ သစ်သီးနှင့် ‘အင်း ဆက်’ ပိုးတို့ကို နှစ်ခြိုက်သည်။ ကျွဲ ဆက်ရက်တို့သည် အသံတူပြုနိုင်သည်။

ရိုးရိုး ကျွဲဆက်ရက်သည် နေရင်း ဥရောပမှ ကမ္ဘာအနှံ့ ရောက်ရှိနေပြီး ဖြစ်သည်။ ၂၁ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။

ပန်းရည်စုပ်ငှက်၊
မျက်ကွင်းဖြူငှက်၊
မာရီဆိုငှက်နှင့်
တာနာဂါငှက်များ

ပန်းရည်စုပ်ငှက်သည် နက်တာရီနိုင်းဒေး မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ ငှက်ပိတုန်းနှင့် ဆင်သည်။ အရောင်တောက်ပသည်။ ၁၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ ဝတ်ရည်စုပ်ယူရန် ကောက်ချန်သည့် နှုတ်သီး ရှိသည်။ ကမ္ဘာဟောင်း အပူပိုင်းဒေသတွင် တွေ့ရသည်။
မျက်ကွင်းဖြူငှက်သည် ‘ဗိုဝထရီပိုင်းဒေး’ မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ မျက်လုံး ပတ်လည်၌ ထင်ရှားသော အဖြူကွင်းရှိသည်။ ၁၄ ဆင်တိမိတာထက် ပို၍ရှည်ခဲသည်။ ဝတ်ရည်ကို မှီဝဲ၏။ ကမ္ဘာဟောင်းတွင် တွေ့ရသည်။

တောင်ပန်းရည်စုပ် ငှက်သည်
၁၂ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်၏။
ကွန်ဂိုမှ ယူဂန်ဒါထိ တွေ့နိုင်၏။

မျက်ကွင်းဝါ ငှက်သည် မျက်ကွင်း
ဖြူမျိုးပင် ဖြစ်သော်လည်း အဖြူ
ရောင် မျက်ကွင်းမပါသည့် တမျိုး
တည်းသော ငှက်ဖြစ်သည်။

အရှေ့တိုင်း မျက်ကွင်းဖြူငှက်သည်
၁၀ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။
အိန္ဒိယမှပီလစ်ပိုင်ထိ တွေ့ရသည်။

ခရမ်းရောင် ပန်းရည်စုပ် ငှက်သည်
၁၀ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။
အိန္ဒိယမှ အင်ဒိုချိုင်းနားထိတွေ့ရ
သည်။

ဗာရီအိုငှက်များ

‘ဗာရီအို’ငှက်သည် ‘ဗာရီအိုနိုင်းဒေး’ မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ အစိမ်းပုပ် သို့မဟုတ် ညိုမှိုင်းသော အရောင် ရှိသည်။ ငှက်အငယ်စားဖြစ်၏။ ၁၀ မှ ၁၅ ဆင်တိမိတာထိ ရှည်သည်။ ကမ္ဘာသစ်တွင် တွေ့ရသည်။

တာနာဂါငှက်များ

‘တာနာဂါ’ငှက်သည် ‘သရာရူပိုင်းဒေး’ မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ တောက်ပသော အရောင်ရှိသည်။ ဆင်တိမိတာ ၂၀ ခန့် ရှည်သည်။ ကမ္ဘာသစ်တွင် တွေ့ရ၏။ တောင်အမေရိက၌ အများဆုံးတွေ့ရ၏။

အနီတောက်ရောင် ‘တာနာဂါ’ သည်
၁၇ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ မြောက်
အမေရိက အရှေ့ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။

မျက်လုံးနီ ‘ဗာရီအို’ ငှက်
သည် ၁၅ ဆင်တိမိတာခန့်
ရှည်၏။ ကနေဒါ တောင်
ပိုင်းမှ အာဂျင်တီးနားထိ
တွေ့ရသည်။

လည်ဝါ ‘ဗာရီအို’ ငှက်သည်
၁၄ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်
သည်။ မြောက် အမေရိက
အရှေ့ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။

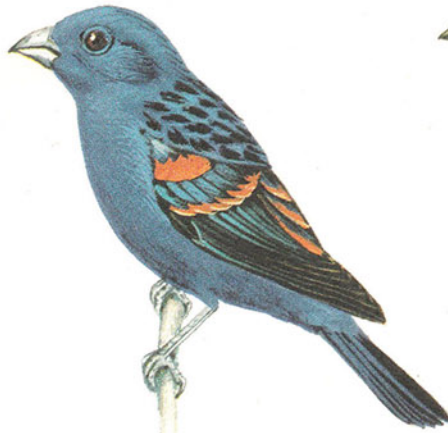
ရွှေဝါရောင်မျက်နှာပုံးစုပ်
‘တာနာဂါ’ သည် လူသိ
အများဆုံးသော ငှက်
တမျိုးဖြစ်သည်။ မက္ကဆီ
ကို တောင်ပိုင်းမှ အမေ
ဇုန်ထိ တွေ့ရသည်။

သစ်စေ့စားငှက်များ

‘ဖင့်’ စာနှင့် စာကလေးများသည် ‘ဖင်ဂျီလိုင်းဒေး’ မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်၏။ သစ်စေ့စားငှက်များ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းငှက်အားလုံးတွင် တိုပြီးချွန်သော ကတော့ပုံ နှုတ်သီးရှိသဖြင့် သစ်စေ့များ စားရန် အထူးသင့်လျော်သည်။ မျိုးစိတ်ပေါင်း ၆၅၀ ကျော်ရှိသည်။ ထင်ရှားသောငှက်များဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာအနှံ့၌ တွေ့ရသည်။

ရိုးရိုး ‘ကာဒီနယ်’ ငှက်များကို အမေရိကန်ပြည်မှ မက္ကဆီကိုတောင်ပိုင်းထိ တွေ့ရသည်။ ဆင်တိမိတာ ၂၀ ခန့်ရှိသည်။

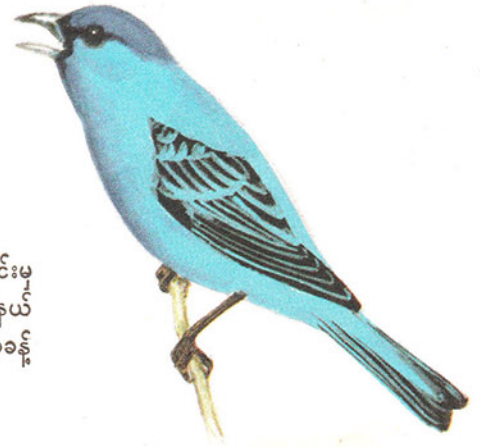
ကတော့ပုံ နှုတ်သီးစာပြာကို အမေရိကန်ပြည်တောင်ပိုင်းမှ ကော့စတာရီကာထိ တွေ့ရသည်။ ၁၆ ဆင်တိမိတာခန့် ရှိသည်။

ညိုဝါရောင် လည်မျိုရှိ စာငှက်သည် ဆင်တိမိတာ ၂၀ ခန့်ရှိသည်။ မက္ကဆီကိုမှ ပါရာဂွေးထိ တွေ့ရသည်။

ရောင်ခြယ်စာများကို အမေရိကန်ပြည်တောင်ပိုင်းမှ မက္ကဆီကိုထိ တွေ့ရသည်။ ၁၃ ဆင်တိမိတာခန့် ရှိသည်။

မဲနယ်ရောင် စာများကို ကနေဒါတောင်ပိုင်းမှ ဖလော်ရီဒါပြည်နယ်နှင့် တက္ကဆက် ပြည်နယ်တိုင်အောင် တွေ့ရသည်။ ၁၂ ဆင်တိမိတာခန့် ရှိသည်။

သစ်တောက်‘ဖင့်’စာသည် ၁၂ ဆင်တိမိတာခန့် ရှိသည်။ ဂါလပါရီကျွန်းများတွင် တွေ့ရသည်။ ၎င်းသည် နှုတ်သီးဖြင့်ကိုက်ထားသော သစ်ချောင်း၊ ဆူးချောင်းများဖြင့် သစ်ခေါက်အကြားရှိ ‘အင်းဆက်’ ပိုးများကို ထိုးထွင်း ကော်ယူ စားသောက်သည့် အလေ့ထူး ရှိသည်။

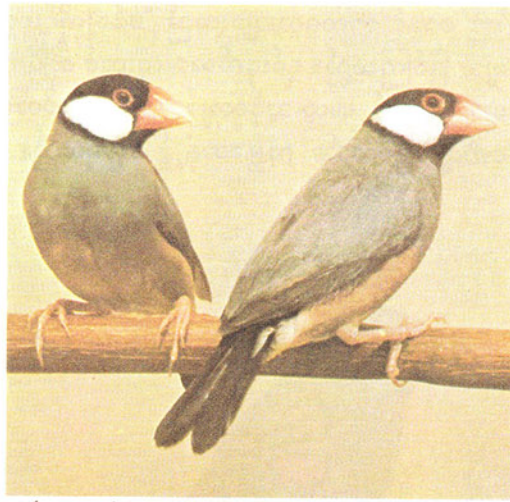
စာနှင့်ဖြူသည် ၁၆ ဆင်တိမိတာခန့် ရှိသည်။ အာတိတ်ဒေသတွင် တွေ့ရသည်။

‘ဖင့်’ စာဝါကို ဗင်နီဇွဲလားမှ အာဂျင်တီးနားထိ တွေ့ရသည်။ ၁၄ ဆင်တိမိတာခန့် ရှိသည်။

ဥရောပစာရွှေဝါ

‘ဂျာဗား’စာငှက်များ

စာကျဲခေါင်း

စာခေါင်းနီ

‘အာဗာဒါရက်’စာနီ

စာခေါင်းမည်း

ထင်းရှူးစာ

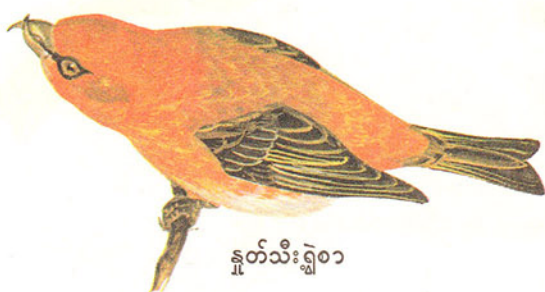
မြက်ခင်းစာ

အိမ်စာ

‘ကနေရီ’စာဝါ

နှုတ်သီးရွှေစာ

‘ဆစ္စကင်စာ’

‘ဂျာဗား’စာငှက်သည် လူသိများသော လောင်ချိုင့်မွေးငှက် ဖြစ်သည်။ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် မလေးရှား၌ တွေ့ရသည်။ ဥရောပစာရွှေဝါသည် ၁၄ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ ဥရောပ၊ အာရှအနောက်ပိုင်းနှင့် အာဖရိက အနောက်မြောက်ပိုင်း၌ တွေ့ရသည်။

စာကျဲခေါင်းကို ယူရေးရှား သမပိုင်း၌ တွေ့ရသည်။ ၁၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။

‘အာဗာဒါရက်’စာနီ ကို အိန္ဒိယ မှ သည် အင်ဒိုချိုင်းနားနှင့် အင်ဒိုနီးရှားအထိ တွေ့ရသည်။ ၇ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။

စာခေါင်းနီကို စကင်ဒီနေးဗီးယား၌ တွေ့ရသည်။ ၁၄ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။

စာခေါင်းမည်းကို ဥရောပတောင်ပိုင်းနှင့် အာရှ အနောက်တောင်ပိုင်း၌ တွေ့ရသည်။ ၁၆ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။

ထင်းရှူးစာသည် ၁၄ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ ယူရေးရှား၌ တွေ့ရသည်။

‘ကနေရီ’ စာဝါသည် လူသိများသော လောင်ချိုင့်မွေးငှက် ဖြစ်သည်။ ကနေရီကျွန်းစုတွင် တောင်ပေါက်ပွား၏။ ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်သို့ ပျံ့နှံ့လျက်ရှိ၏။ မျိုးစပ်ခြင်းကြောင့် မျိုးကွဲများ ဖြစ်ထွန်းလာသည်။ ‘ကနေရီ’ အနီသည် ၎င်းမျိုးကွဲတစ်ခု ဖြစ်၏။

မြက်ခင်းစာသည် ၁၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ တာကစ်စတန်မှ ဂျပန် အထိ တွေ့ရသည်။

အိမ်စာသည် ၁၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ မြို့နှင့် ကျေးရွာတွင် နေသည်။ လူသိများသောငှက် ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့ဟောင်းတွင် တွေ့ရသည်။

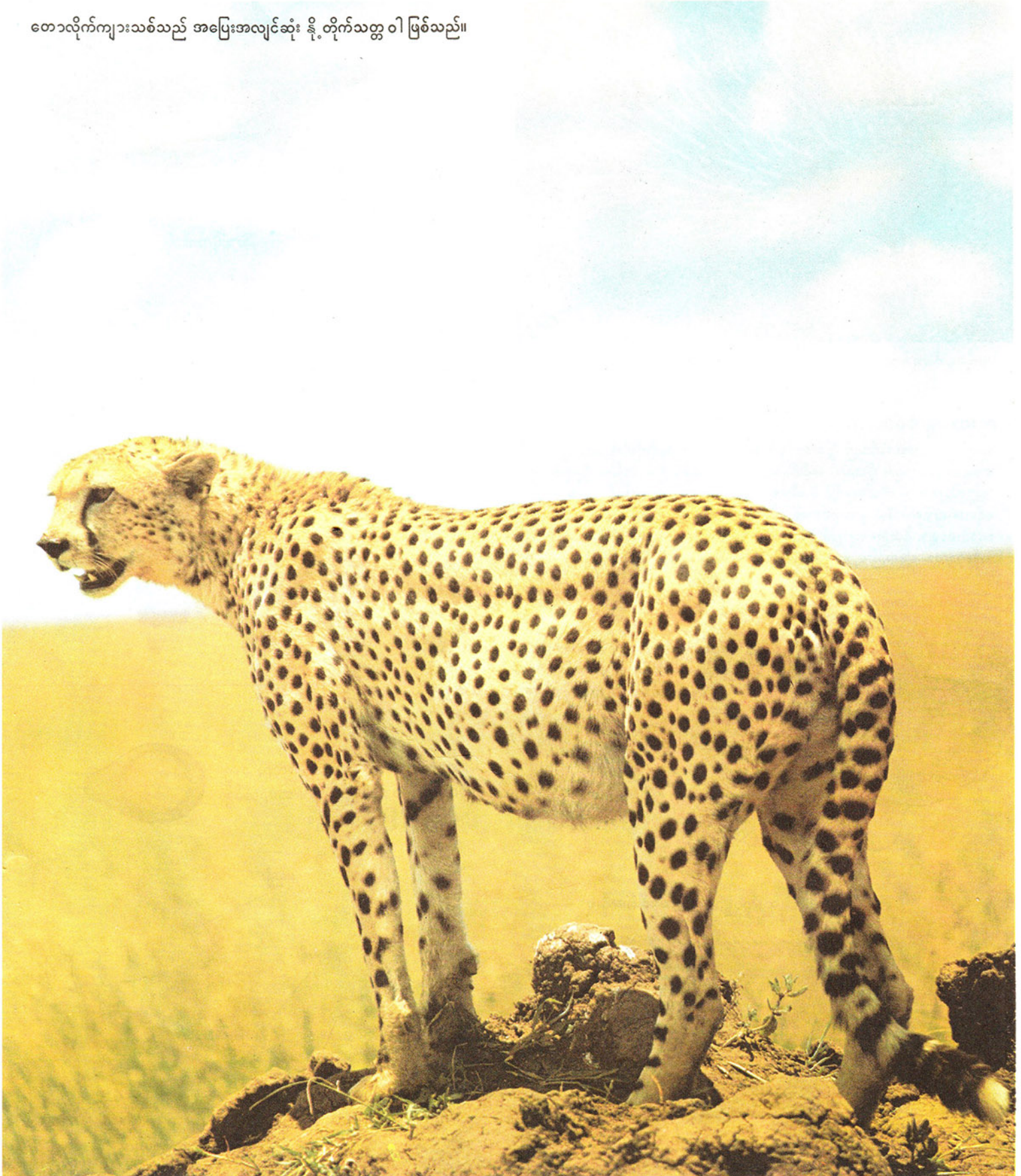
နှုတ်သီးရွှေ စာသည်ရွက်ချွန်သစ်တောများ၌နေသည်။ ဥရောပမြောက်ပိုင်း၊ အာရှတိုက် အလယ်ပိုင်း၊ အာဖရိက အနောက်မြောက်ပိုင်းနှင့် အမေရိကမြောက်ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။

‘ဆစ္စကင်’စာငှက်သည် ၁၂ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ ယူရေးရှား၌ တွေ့ရသည်။

နို့တိုက်သတ္တဝါများ

ကြွက်၊မြင်း၊ကြောင်၊ဆင်၊ လင်းနို့စသည်တို့သည်‘မမ်မေးလီးယား’မျိုးပေါင်းတွင်ပါဝင်သည်။ အခြားသတ္တဝါများမှ ခွဲခြားနိုင်သည့် လက္ခဏာနှစ်ရပ်မှာ နို့ရည်ပြု ‘ဂလင်း’များနှင့် အမွှေးများ ရှိခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဥ နို့တိုက်သတ္တဝါအချို့မှ လွဲ၍ ကျန်အားလုံးသည် အကောင်လိုက် မွေးသည်။ သွေးနွေးသတ္တဝါများဖြစ်၏။ နှလုံးတွင် အခန်း လေးခန်းရှိသည်။ အများစုတွင် အမြစ်ပါသော သွားများရှိသည်။ ဦးနှောက် အလွန်ဖွံ့ဖြိုးသည်။

တောလိုက်ကျားသစ်သည် အပြေးအလျင်ဆုံး နို့တိုက်သတ္တဝါ ဖြစ်သည်။

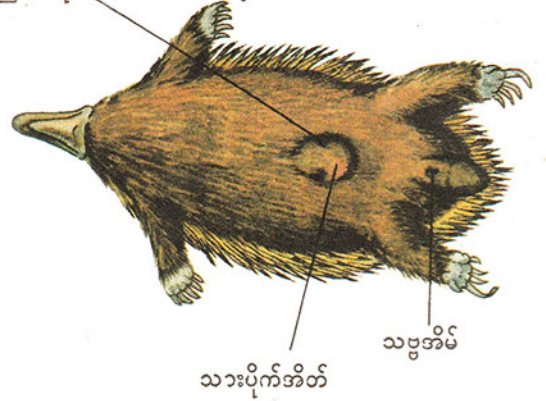
မိုနိုထရိုင်းများ (ဥဥနို့တိုက်သတ္တဝါများ)

ဆူးထူပုရွက်စားကောင်နှင့် ဆဲတူဖုံတူတို့သည် ‘မိုနိုထရိုမာတာ’ မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်၏။ အခြား နို့တိုက်သတ္တဝါများကဲ့သို့ပင် အမွေးများရှိပြီး သားငယ်များကို နို့တိုက်၏။ ဥဥ နိုင်ခြင်းသာ ခြားနား၏။ သဗ္ဗအိမ်ပေါက်တခုတည်းမှ မျိုးပွားခြင်းနှင့် အညစ်အကြေး စွန့်ခြင်းတို့ကို ပြု၏။ ၎င်းတို့ကို သြစတြေးလျနှင့် တက်ဝမေးနီးယားကျွန်းတွင် တွေ့ရ၏။ ဆူးထူပုရွက်စားကောင်ကို နယူးဂီနီကျွန်းအရှေ့ပိုင်းတွင်လည်း တွေ့နိုင်သည်။

ဆူးထူပုရွက်စားကောင်

နို့ရည်စစ်ထုတ်သောအပေါက်များ

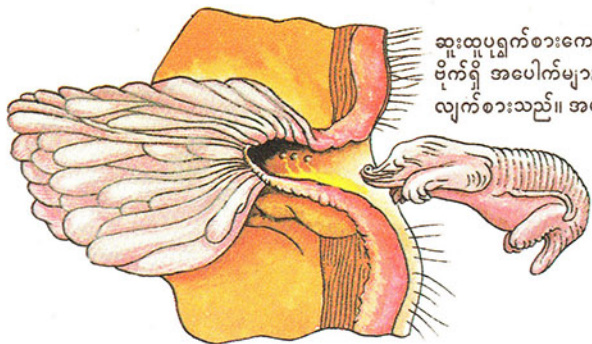

ဆူးထူပုရွက်စားကောင်

ဆူးထူပုရွက်စားကောင်သည် မြူကောင်နှင့် တူသည်။ ကျောနှင့်ကိုယ်၏ ဘေးတွင် ဆူးများ၊ အမွေးများ ရှိသည်။ ဆင်တိမိတာ ၄၀ ခန့် ရှည်သည်။ အခြား နို့တိုက် သတ္တဝါများကဲ့သို့ ကိုယ်အပူချိန်ကို ထိန်းမထားနိုင်ပေ။ အပြင်နားရှက်နှင့် သွားများ မရှိပေ။ ငှက်နှုတ်သီးပုံ နှာရောင်အတွင်းရှိ အလွန်ရှည်သောလျှာ၏ နောက်ပိုင်းတွင် စောင်းမာများ ရှိသည်။ လျှာဖြင့် အစာကိုဖမ်းယူပြီး အာခေါင်ဖြင့် ပွတ်ခြေစားသည်။ သန်မာသော ခြေသည်များကို ခြအံ့၊ ပုရွက်အံ့များ ထိုးဆွရန် အသုံးပြုသည်။

ဆူးထူပုရွက် စားကောင်ကို တွေ့ရသော ဒေသများ (ခရမ်းရောင်ဖြင့်ပြထားသည်။)

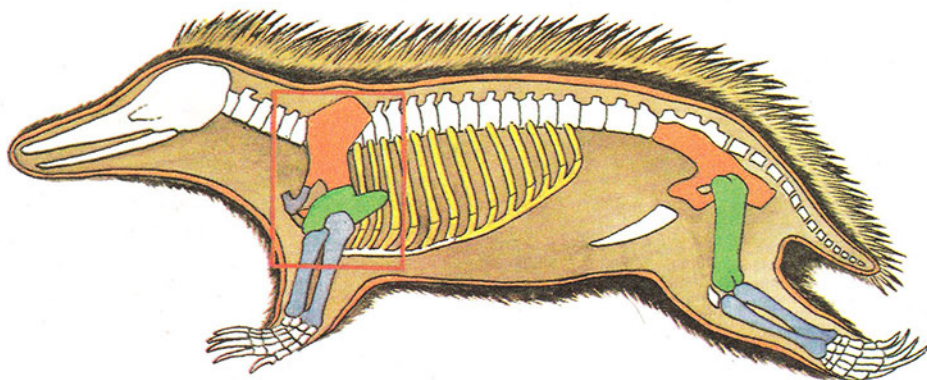

ဆူးထူပုရွက်စားကောင်၏ သားငယ်သည် မိခင်၏ ဝမ်း ဗိုက်ရှိ အပေါက်များမှ စီးထွက်သောနို့ရည်ကို လျှာဖြင့် လျက်စားသည်။ အမများတွင်နို့သီးခေါင်းများ မပါချေ။

ဆူးထူပုရွက်စားကောင်၏ ဥသည် ၁.၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ အမဥအိမ်၌ တခုချင်း ဖြစ်ပေါ်သည်။

ဆူးထူပုရွက်စားကောင်၏အရိုးစု

ပခုံးရိုး

ညှပ်ရိုး

အလယ်ရိုး (ဆူးထူပုရွက် စားကောင်၌သာ ရှိသည်။)

‘ကော်ရကွိုက်’

ရင်ညှန်ရိုး

ဘဲတူဖုံတူ

ဆလင်ဒါပုံ ကိုယ်၏ ဦးခေါင်းပိုင်းတွင် ဘဲနှုတ်သီးသဏ္ဌာန် နှုတ်သီးရှိသည်။ အမြီးသည် ထူပြီး ပြားသည်။ ခြေထောက်များ တိုပြီး သန်မာသောခြေသည်များ ရှိသည်။ ရှေ့ခြေချောင်းများ အကြားတွင် ရေကူးရန် အရေပြားများ ပါရှိသည်။ သို့သော် မြေတူးရာ၊ လမ်းလျှောက်ရာတို့တွင် သုံးနိုင်သော ခြေသည်များပေါ်အောင် ထိုအရေပြားကို ခေါက်တင်ထားနိုင်သည်။ အဖိုများ၏ နောက်ခြေအတွင်း ဘက်၌ အဆိပ်ရည်

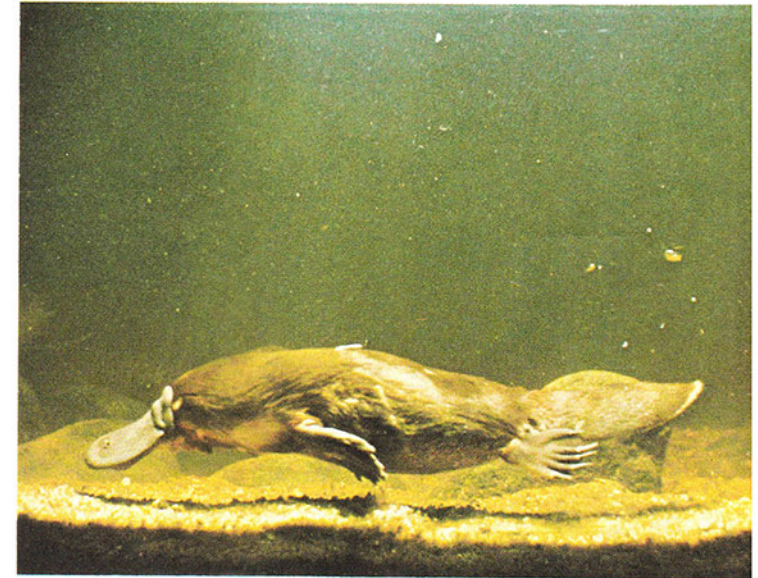
အကောင်ငယ်များသည် မိခင်၏ ဝမ်းဗိုက်အရေပြားမှ ဝိမ့်ထွက်သော နို့ရည်များကိုလျက်စားသည်။ အမများတွင် နို့သီးခေါင်းများမပါရှိချေ။

ဘဲတူဖုံတူများကို တွေ့ရသော နေရာများ (အစိမ်းရောင်ဖြင့် ဖြထားသည်။)

ဥများ လုံးဝန်းသည်။
အချင်း ၁.၅ ဆင့်တိ
မီတာခန့် ရှိသည်။

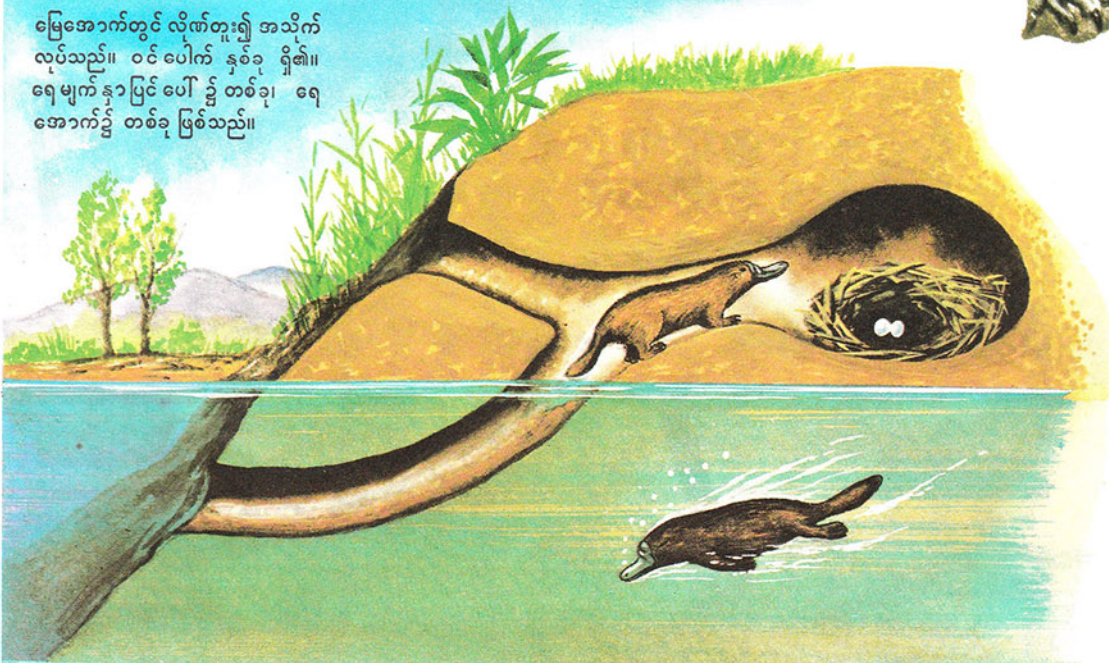
ဘဲတူဖုံတူ

ဘဲတူဖုံတူကို တွေ့ရှိပုံ

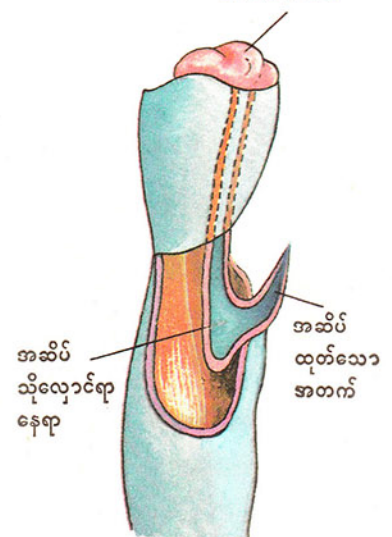
ဘဲတူဖုံတူကို ၁၇၉၃ ခုတွင် ဥရောပတိုက်သား တစ်ဦးက ဩစတြေးလျရှိ ဟော်ကက် ဗယ်ရီ မြစ်အနီးကန်စပ်တွင် ပထမဦးဆုံး တွေ့ရှိခဲ့သည်။ ၎င်းသတ္တဝါကို ရုပ်လုံးသွင်းပြီး ဥရောပ သတ္တဗေဒ ပညာရှင်များထံပို့သည်။ သတ္တဗေဒ ပညာရှင်များကလည်း ၎င်းသတ္တဝါကို အမျိုးအမည် မဖော်နိုင်ကြချေ။ အချို့ကလည်း သတ္တဝါ အစစ်ဟုပင် မယူဆကြပေ။ နို့တိုက်သတ္တဝါ ကိုယ်တွင် ဘဲနှုတ်သီး တပ်ထားသည်ဟု ထင်ကြသည်။ တဖန် ခန္ဓာဗေဒ ပညာရှင် အဖရက်ဟမ်း၏ ခွဲစိတ်လေ့လာချက် အရ ဥဥသော နို့တိုက်သတ္တဝါ ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိ၏။ သိပ္ပံပညာရှင်များသည် ၎င်းဘဲတူဖုံတူကောင်နှင့် အခြားသတ္တဝါများ မည်သို့ မျိုးဆက်နွယ်သည်ကို အချိန်အတော်ကြာ စဉ်းစားသုံးသပ်ကြသည်။

မြေအောက်တွင် လိုက်တူး၍ အသိုက်လုပ်သည်။ ဝင်ပေါက် နှစ်ခု ရှိ၏။ ရေမျက်နှာပြင်ပေါ်၌ တစ်ခု၊ ရေအောက်၌ တစ်ခု ဖြစ်သည်။

အဆိပ် 'ဂလင်း'

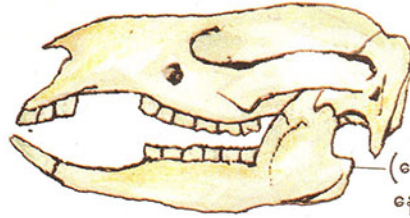
အဆိပ် သိုလှောင်ရာ နေရာ

အဆိပ် ထုတ်သော အတက်

သားပိုက်ကောင်များ (သားပိုက်အိတ်ပါ နို့တိုက်သတ္တဝါများ)

သားပိုက်အိတ်ပါ နို့တိုက်သတ္တဝါများသည် ‘မာဆူပီအေးလီးယား’ မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့ကိုသြစတြေးလျ၊ နယူးဂီနီကျွန်း၊ တောင်နှင့်မြောက် အမေရိကတိုက်တို့၌ တွေ့ရသည်။ အခြားနို့တိုက်သတ္တဝါများနှင့် တူသော်လည်း သားငယ် မဖွံ့ဖြိုးမီ မွေးဖွားကြသည်။ မိခင်၏ သားပိုက်အိတ်ထဲ၌ ဆက်လက်ဖွံ့ဖြိုး ကြီးထွားရသည်။ မိခင်သည် မွေးကင်းစ သားငယ်၏ ချက်ကြိုးကို ကိုက်ဖြတ်ပြီး မိမိ၏ ဝမ်းဗိုက်တလျှောက် အိတ်အထိ လျှာဖြင့် လျက်၍ လမ်း လုပ်ပေးသည်။ သားငယ်သည် အိတ်အတွင်း၌ နို့သီးခေါင်း လေးခုအနက် တစ်ခုကို စုပ်တွယ် ကာ နို့ပြတ်သည်အထိ ခြောက်လခန့် နေသည်။

‘ကင်ဂရူး’ သားပိုက်ကောင်များ

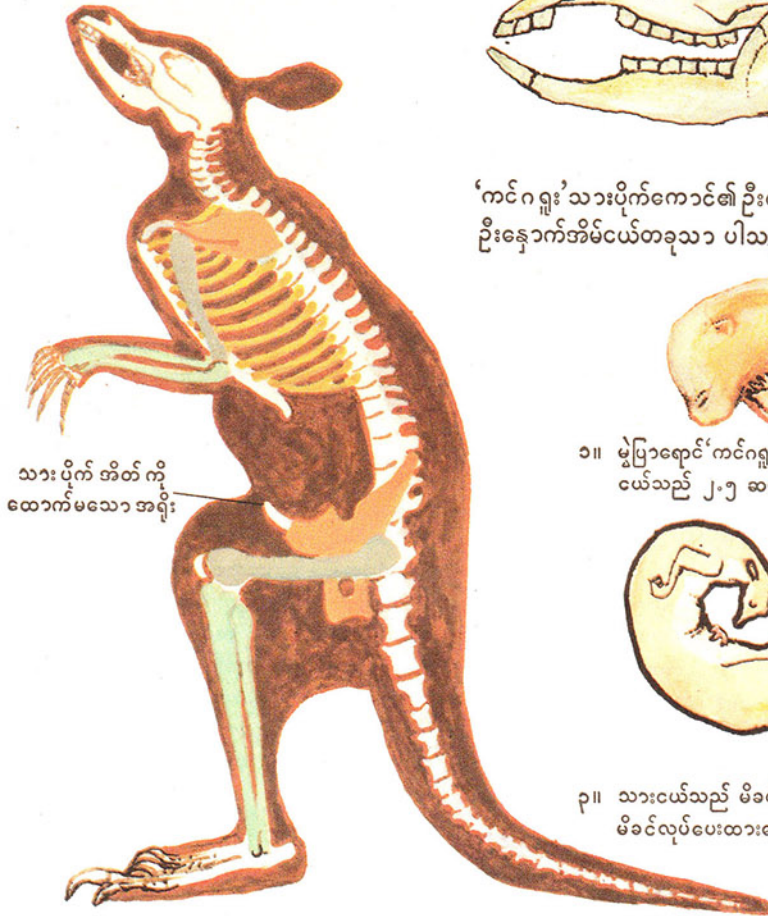

(အောက် မေးရိုး၏ နောက်ပိုင်းအချွန်)

‘ကင်ဂရူး’ သားပိုက်ကောင်၏ ဦးခေါင်းခွံတွင် ဦးနှောက်အိမ်ငယ်တခုသာ ပါသည်။

ဦးခေါင်းခွံ၏ အဓိကလက္ခဏာများမှာ နဖူးရိုးကြီး ခြင်းနှင့် ဦးနှောက်အိမ် ငယ်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။ အခြားနို့တိုက်သတ္တဝါများနှင့် မတူသည့်အချက် မှာ ရှည်လျားသော နှာခေါင်းရိုး ရှိခြင်းပင် ဖြစ် သည်။ အပေါ်နှင့်အောက် မေးရိုးများပေါ်တွင် သွားပေါင်း ၄၀ မှ ၅၀ ထိ ရှိသည်။ အောက် မေးရိုး၏ နောက်ပိုင်းသည် ချွန်ပြီး အတွင်းသို့ ကောက်ဝင်ကာ ထိပ်စွန်း ဖြစ်နေသည်။

၂။ မွေးကင်းစ သားငယ်များ အိတ်တွင်းသို့ ရောက်နိုင်အောင် မိခင်သည် မိမိ၏ ဝမ်းဗိုက်မွေးများကို လျှာဖြင့် ချဲပေးသည်။

သားပိုက် အိတ်ကို ထောက်မသော အရိုး

၁။ မွဲပြာရောင် ‘ကင်ဂရူး’ ကြီး၏မွေးကင်းစ သား ငယ်သည် ၂.၅ ဆင့်တိမိတာ ရှည်သည်။

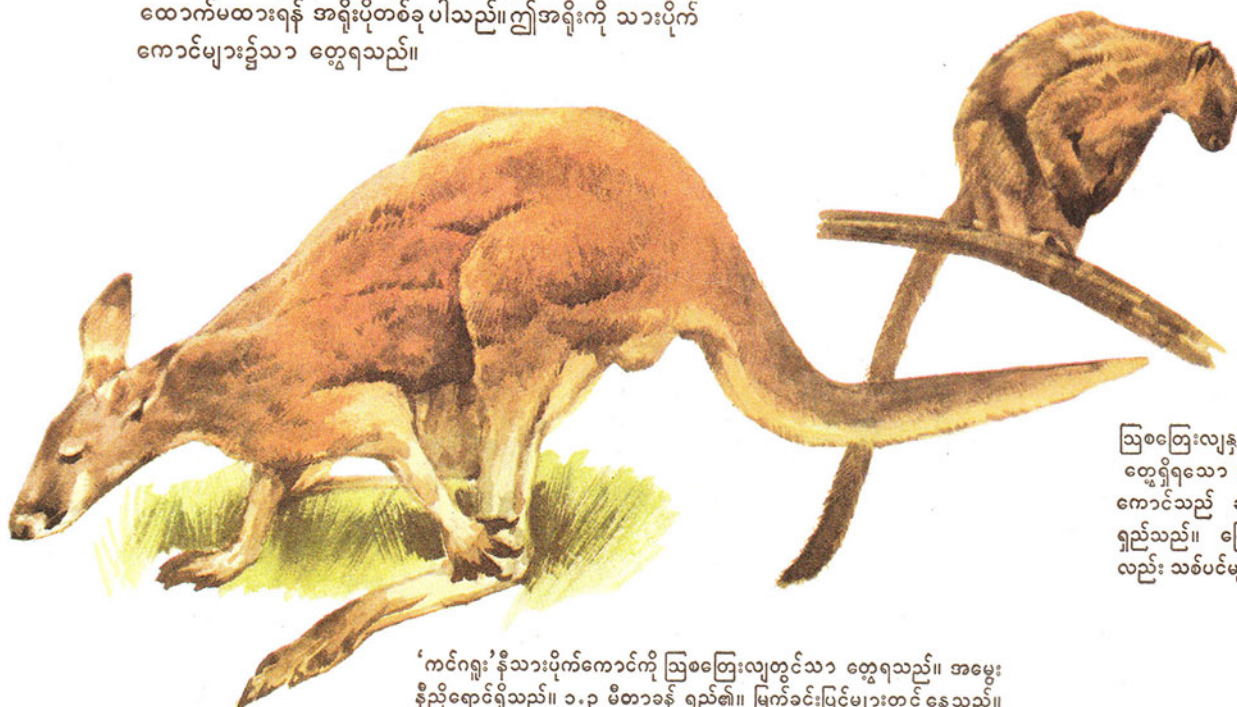
၃။ သားငယ်သည် မိခင်၏ သားပိုက်အိတ်တွင်းသို့ရောက်အောင် မိခင်လုပ်ပေးထားသော လမ်းကြောင်းမှ တွားသွားသည်။

၄။ သားငယ်သည် အိတ်ထဲတွင် နို့သီးခေါင်းကို စုပ်ပြီး နို့စို့သည်။

‘ကင်ဂရူး’ သားပိုက်ကောင်တို့၏ တင်ရိုးတွင် သားပိုက်အိတ်ကို ထောက်မထားရန် အရိုးပိုတစ်ခုပါသည်။ ဤအရိုးကို သားပိုက် ကောင်များ၌သာ တွေ့ရသည်။

‘ကင်ဂရူး’ နို့သားပိုက်ကောင်ကို သြစတြေးလျတွင်သာ တွေ့ရသည်။ အမွှေး နီညိုရောင်ရှိသည်။ ၁.၃ မီတာခန့် ရှည်၏။ မြက်ခင်းပြင်များတွင် နေသည်။

သြစတြေးလျနှင့် နယူးဂီနီ သစ်တောများတွင် တွေ့ရှိရသော သစ်ပင်တက် ‘ကင်ဂရူး’ သားပိုက် ကောင်သည် ဆင့်တိမိတာ ၆၀ မှ ၉၀ အထိ ရှည်သည်။ မြေပြင်ပေါ်တွင် အနေများသော် လည်း သစ်ပင်များပေါ်၌ အစာစားပြီးအိပ်သည်။

တက်စမေးနီးယားကျွန်းရှိ 'ဒက်ဆီယူး'သည် အညို
တွင် အဖြူစက်များ ပါသော သားပိုက်ကောင်
ဖြစ်သည်။ ညဘက်ကျက်စားသည်။ ၃၆ မှ ၄၄
ဆင်တီမီတာ အထိ ရှည်သည်။

'ကိုအာလာ'ဝက်ဝံကို ဩစတြေး
လျ အရှေ့ပိုင်း သစ်တောများ
တွင် တွေ့ရသည်။ ယူကလစ်
အရွက်များကိုသာ စားသည်။
၎င်းတို့သည် ဆင်တီမီတာ ၈၀
အထိ ရှည်နိုင်သော်လည်း အ
များအားဖြင့် ဆင်တီမီတာ ၆၀
ခန့်သာ ရှည်သည်။

သားပိုက်အိတ်ပါ ပေးသည် ၁၆.၅
ဆင်တီမီတာခန့် ရှည်သည်။ ဩစ
တြေးလျ၏ သမ္မေပိုင်းများတွင်
လိုက်များတူးပြီး နေကြသည်။ ၎င်း
တွင် ကြီးပြီး မာသော နှာရောင်
နှင့် မျက်ခွံများရှိသည်။ အပြင် နား
ရွက်များ မရှိချေ။

တက်စမေးနီးယန်းဝံပုလွေ
သည် သားစား သား
ပိုက်ကောင်များ အနက်
အကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။
၁.၂ မီတာခန့် ရှည်
သည်။ သစ်တောများ
နှင့် တက်စမေးနီးယား
မြက်ခင်းပြင် များတွင်
သား ကောင် လိုက်
သည်။ ယခုအခါ တွေ့
ရခဲသည်။

နယူးဂီနီကျွန်းနှင့် ဩစတြေးလျ သစ်တောများနေ သားပိုက်အိတ်ပါ
'ရှူးဂါးဂလိုက်ဒါ' သည် ၁၆ ဆင်တီမီတာခန့်ရှည်သည်။ ကိုယ်၏ဘေး
တဘက်တချက်တွင် တွယ်ဆက်အရေပြား ရှိ၏။ ၎င်း အရေပြားဖြင့်
သစ်ပင် တပင်မှတပင်သို့ ပျံ့ဝဲပြီး ကူးနိုင်သည်။

'ဝမ်းဗက်'သည် ခြေတို၊ အမြီးမဲ့ သားပိုက်ကောင်ဖြစ်သည်။ တစ်မီတာခန့်
ရှည်သည်။ ဩစတြေးလျ၏ လယ်ကွက်နှင့် သစ်တောများရှိ တွင်းခေါင်း
များ၌ နေသည်။ အပင်ငယ်များကိုသာ စားသည်။

'အပေါဆမ်'သည် ညတွက်လေ့ရှိသော သားပိုက်ကောင်ဖြစ်သည်။ ဆင်တီမီတာ ၄၀ မှ
၅၀ ထိ ရှည်သည်။ အမေရိကတိုက်များရှိ သစ်တောများတွင် နေသည်။ ကုပ်တွယ်နိုင်
သော အမြီးဖြင့် အလွန်ကျွမ်းကျင်စွာ သစ်ပင်တက်နိုင်သည်။

တက်စမေးနီးယန်း သားပိုက်
ကောင် သရဲသည် ဆင်တီ
မီတာ ၆၀ ရှည်သည်။ တက်
စမေးနီးယား ကျွန်းရှိ သစ်
တော များနှင့် ကျောက်
ဆောင်များတွင် နေသည်။
အရွယ်ငယ်သော်လည်း မိမိ
ထက်ကြီးသော သတ္တဝါများ
ကိုပင် တိုက်ခိုက် အနိုင် ယူ
သည်။

အင်းဆက်ပိုးစားကောင်များ (အင်းဆက်ပိုးစား နို့တိုက်သတ္တဝါများ)

ပေး၊ စွေ၊ ဖြူငယ်၊ 'တင်းရက်' နှင့် 'ဆိုလီနိုဒွန်' များသည် 'အင်းဆက်' ပိုးစား နို့တိုက်သတ္တဝါများ ဖြစ်သည်။ နို့တိုက်သတ္တဝါများအနက် အငယ်ဆုံးမျိုးတွင် ပါဝင်သည်။ အများစုသည် ကြွက် အရွယ်လောက်သာ ရှိသည်။ ရှည်ပြီးချွန်သော နှာရောင်နှင့် ချွန်ထက်သော သွားများ ရှိသည်။ သွားတိုင်းတွင် အချွန်အတက်များစွာ ပါရှိသဖြင့် 'အင်းဆက်' ပိုးများကို ဖမ်းယူကြိတ်ခြေရန် အလွန်အသုံးဝင်သည်။ အများအားဖြင့် ပါးရိုးများ၊ ညှပ်ရိုးများ မရှိပေ။ ခြေတံလက်တံတို့ပြီး ခြေချောင်းငယ် ငါးချောင်းစီ ရှိသည်။ ခြေချောင်းများတွင် ခြေသည်းများ ပါသော်လည်း ကုပ်တယ်ရန် အသုံးမပြုချေ။ မြေအောက်တွင် တွင်းများ၊ လိုက်များတူးပြီး နေလေ့ရှိသည်။ ပေးနှင့် စွေကို လူသိများသည်။

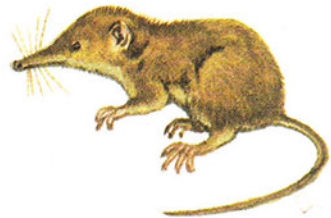

ရိုးရိုးပေးတစ်ကောင်

'ဆိုလီနိုဒွန်' သည် ညထွက်ပြီး 'အင်းဆက်' ပိုးများကို စားလေ့ရှိသည်။ ၄၈ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ ကြွက်နှင့်တူသည်။ နှာရောင်ချွန်ပြီး နားရွက်ကား သည်။ အနောက်အိန္ဒိယကျွန်းစုတွင် တွေ့ရသည်။

'ဆာဗီ' စွေပုသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အ သေးဆုံး နို့တိုက်သတ္တဝါ ဖြစ်သည်။ ၂.၅ ဆင်တိမိတာရှိသော အမြီးအပါ အဝင် ၆.၃ ဆင်တိမိတာ ရှည်သည်။ ၎င်းကို အာဖရိက၊ ဥရောပတောင်ပိုင်းနှင့် အာရှတောင်ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။

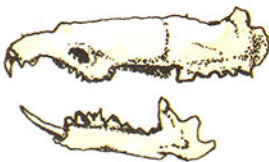

အာဖရိက အပူပိုင်း ဖြစ်၊ ချောင်း နားတွင် နေသော ဖျံစွေသည် ငါး၊ ခရု၊ ယောက် သွားနှင့် 'အင်းဆက်' ပိုးများ ကို စားသည်။ 'အင်းဆက်' ပိုး စားကောင်ကြီးမျိုးတွင် ပါ ဝင်သည်။ ဆင်တိမိတာ ၆၀ ထိ ရှည်သည်။

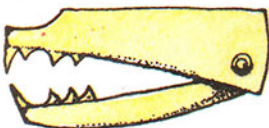
စွေ၏ဦးခေါင်းခွံ

စွေလမ်းလျှောက်သောအခါ ၎င်း၏ခြေဖဝါး တခုလုံးသည် မြေပြင်နှင့်ထိကပ်နေသည်။

စွေ၏ မေးရိုးများသည် ဇာဂဏာ များကဲ့သို့ ညှပ်နိုင်သည်။

ပေးရွှေဝါ၏ အမွေးသည် ရွှေရောင်တောက်နေသည်။ ၁၀ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ မြက်ခင်းပြင်များတွင် လိုက်များတူးပြီး နေသည်။ အာဖရိကတိုက် အလယ်ပိုင်းနှင့် တောင်ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။

မြူငယ်၏ လုံးဝန်းသော ကိုယ်ပေါ်တွင် အမွေးကြမ်းများနှင့် ဆူးများ ရှိသည်။ ကြောက်လန့်သည့်အခါ ဆူးများ ထောင်လာပြီး ကိုယ်ကို ဘေးလုံး ကဲ့သို့ လုံးလိုက်ပြီး အကာအကွယ် ယူသည်။ ခရု၊ ပက်ကျီ၊ ဥများကိုသာမက ကြွက်ငယ်များနှင့် မြွေများကိုပါ စားသည်။ ၂၀ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ ဥရောပ၊ တရုတ်နှင့် ကိုရီးယားတွင် တွေ့ရသည်။

ခုန်လွှားစွေကို နှာမောင်းနှင့်တူသည့် နှာရောင်ကြောင့် ဆင်စွေဟုလည်း ခေါ်သည်။ မျက်လုံးကြီးများ၊ နားရွက်ကြီးများ၊ ရှည်လျားသော နောက်ခြေများနှင့် အကြေးခွံပါ အမြီးရှိခြင်းကြောင့်အခြား 'အင်းဆက်'ပိုးစားကောင်များနှင့် ကွာခြားသည်။ ၁၇ မှ ၅၀ ဆင်တိမိတာအထိ ရှည်သည်။ အာဖရိကတောင်ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။

ပွေး၏ကိုယ်သည် ၁၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ တိုသောအမြီးနှင့် ချွန်သောနှာရောင်ရှိသည်။ မြေတူးရန်အတွက် တုတ်ခိုင်သော ရှေ့ခြေနှင့် ချွန်ထက်သော ခြေသည်းများကို အသုံးပြုသည်။ ဥရောပနှင့် အာရှတွင် တွေ့ရသည်။

မလေး 'ဂျင်နယူအာ' (လကြက်) သည် ဆူးမဲ့မြူငယ်ကောင်သာ ဖြစ်သည်။ အမွေးမဲ့ အမြီးရှိပြီး ဆင်တိမိတာ ၃၀ ခန့် ရှည်သည်။ အရှေ့တောင် အာရှတွင် တွေ့ရသည်။

အာရှရေစွေ၏ ကိုယ်သည် ၉.၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ တိုတုတ်သော နှုတ်သီးရှိသည်။ အာရှအနောက်တောင်ဘက်ရှိ မြစ်များ၊ ချောင်းများအနီးတွင် နေသည်။

'တင်းရက်' 'အင်းဆက်'ပိုးစားကောင်တွင် အမြီး မရှိပေ။ ၃၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ မဒါဂါကာကျွန်းတွင်သာ တွေ့ရသည်။ မြူကောင်မှာ ကဲ့သို့ ဆူးများရှိ၏။ ထောင်နေသော အမွေးတိုများလည်း ရှိသည်။

မျောက်လှောင်ပျံများ

မျောက်လှောင်ပျံများသည် ‘ဒါမောထရာ’ မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သည်။ သီးရွက်စား နို့တိုက်သတ္တဝါများဖြစ်သည်။ ပျံဝဲနိုင်သည်။ ကိုယ်၏ဘေး တလျှောက်မှ အမြီးအထိ ဆက်နေသော အရေပြားရှိသည်။ ဤအရေပြားကို ဖြန့်ကားခြင်းဖြင့် မီတာ ၆၀ ခန့်ထိ ပျံဝဲနိုင်သည်။ မျောက်လှောင်ပျံသည် ဆင်တီမီတာ ၄၀ ခန့် ရှည်သည်။ ၎င်းတို့၏ ခြေချောင်းများ အကြားတွင် အရေပြားများ ပါရှိခြင်းကြောင့် ရှူပျံများနှင့် ကွဲပြားသည်။ အပေါ် ရွှေသွားနှင့် စွယ်သွားတို့တွင် အမြစ်နှစ်ခုစီ ရှိသည်။ အောက် ရွှေသွားတို့သည် ဘီးပုံ ဖြစ်နေသည်။

ရုပ်လုံးသွင်းထားသောမျောက်လှောင်ပျံ

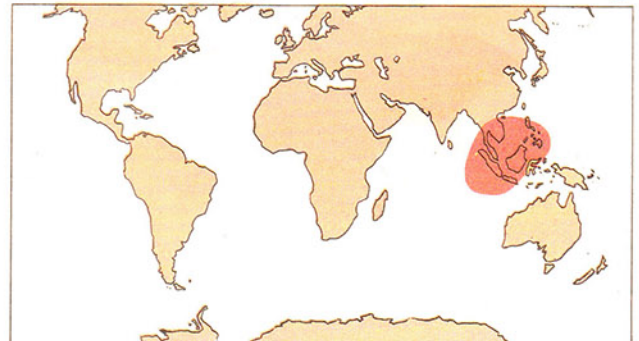
မျောက်လှောင်ပျံများ ၏ ဘီးပုံအောက်ရွှေသွားများ

မျောက်လှောင်ပျံသည် နှောင့်ယှက်မှုနှင့် ကြုံသောအခါအပင်၏ ထိပ်ပျားသို့ တက်သွားသည်။

ထို့နောက် နောက်တပင်သို့ ခုန်ပျံကူးသွားသည်။

မျောက်လှောင်ပျံတွင် မျိုးစိတ်နှစ်ခုသာရှိသည်။ အရှေ့တောင်အာရှတောများတွင် တွေ့ရသည်။ ၎င်းတို့ကိုတွေ့ရသောဒေသများကို အနီရောင်ဖြင့်ပြထားသည်။

လင်းနို့မျိုးများ

လင်းနို့မျိုးများသည် ပျံသန်းနိုင်သော နို့တိုက်သတ္တဝါများဖြစ်သည်။ ‘ခီရောထရာ’မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သည်။ အရေပြား တောင်ပံများဖြင့် ငှက်များကဲ့သို့ ပျံသန်းနိုင်သည်။ ရှေ့လက်ရှိ ပထမလက်ချောင်းသည် တိုပြီး လက်သည်းကောက်ပါ၏။ ကျန်လေးချောင်းမှာ အလွန်ရှည်သည်။ နောက်ခြေချောင်း ငါးချောင်းတွင် ရှည်ကောက်သော ခြေသည်းများ ရှိသည်။ ခြေသည်းများကို မွေးပွင့်ပြီးရန်နှင့် သစ်ကိုင်းများ၊ ကျောက်ဆောင်များတွင် တွယ်နေရန် အသုံးပြုသည်။ နေ့တွင် စောက်ထိုးတဲခိုနေသည်။ ည၌ အကြားအာရုံကို အသုံးပြုပြီး ရွှေ့လျားပျံသန်းသည်။ အသီးစားလင်းဆွဲများနှင့် ‘အင်းဆက်’ ပိုးစား လင်းနို့မျိုးဟူ၍ အုပ်စုနှစ်ခု ရှိသည်။ လင်းဆွဲများသည် လင်းနို့မျိုးထက် ကြီးသည်။

အတောင်ခေါက်ထားသော မြင်းခွာလင်းနို့ကြီး

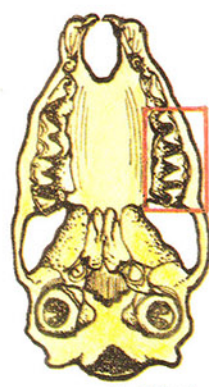
နားနေသော မြင်းခွာ လင်းနို့ကြီး

အသီးစားလင်းဆွဲ

အင်းဆက်ပိုးစား လင်းနို့၏ သွားများ

‘အင်းဆက်’ပိုးစားလင်းနို့ များ၌ အခွံမာ ‘အင်းဆက်’ ပိုး များကို ကြိတ် ဝါး ရန် သွားများရှိသည်။

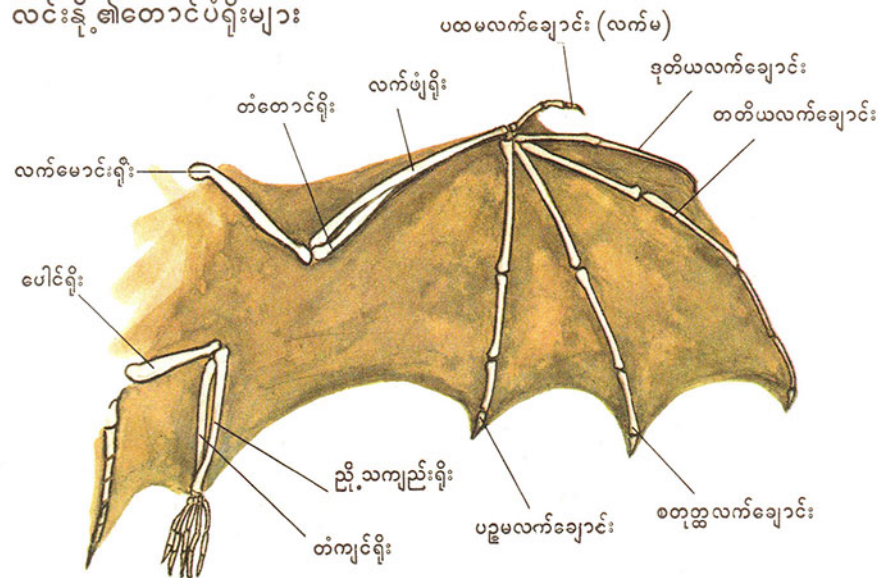

အပေါ် မှမြင်ရပုံ

ဘေးမှမြင်ရပုံ

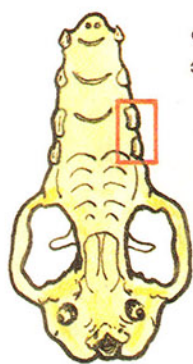
လင်းနို့၏တောင်ပံရိုးများ

လက်ချောင်းလေးချောင်းတွင်ရှိ အရိုးများရှည်ထွက်နေခြင်းကြောင့် တောင်ပံများကို ပိုမို ဖြန့်ကားနိုင်သည်။

အသီးစားလင်းဆွဲ၏သွားများ

လင်းဆွဲများ၌ အသီးဝါးခြေရန် သွားများရှိသည်။

အပေါ် မှမြင်ရပုံ

ဘေးမှမြင်ရပုံ

ကမ္ဘာဟောင်းရှိ အမြီးအစွပ်ပါ လင်းနီသည်
 ၆ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ အမြီးသည် အမြီးပါးမှ
 ထွက်လာသည်။ အမြီးထိပ်သည် အမြီးပါး၏
 အပေါ်မျက်နှာပြင်မှ တွေ့နေသည်။ မဒါဂါစကာ
 နှင့် အရှေ့တောင်အာရှတွင် တွေ့ရသည်။

အသီး စား လင်းဆွဲသည်
 အရှေ့တောင်အာရှနှင့် ဩစ
 ကြေးလျ အရှေ့ပိုင်း တော
 များ၌ နေသည်။ သစ်သီး
 မျိုးစုံကို စားသည်။ ဆင်တိ
 မိတာ ၄၀ ခန့် ရှည်ပြီး
 အလွန်ကြီးမားသည်။

နှာတံရှည်လင်းနီ၏ နှာခေါင်း
 ပေါက်များသည် ပြန်သဏ္ဌာန်
 ရှည်ထွက်နေသည်။ ၅ မှ ၇
 ဆင်တိမိတာအထိ ရှည်သည်။
 အရှေ့တောင်အာရှတွင် တွေ့
 ရသည်။

သွေးစုပ်လင်းနီသည် လူနှင့် အချို့တိရစ္ဆာန်တို့၏သွေးကို
 စုပ်သည်။ ခွေးရူးပြန်ရောဂါပိုးကို သယ်ဆောင်သည်။
 ၎င်းတို့၏ လက်ခြေများကို အသုံးပြုကာ မြေကြီးပေါ်တွင်
 လျင်မြန်ပေါ့ပါးစွာပြေးနိုင်သည်။ ၇.၈ ဆင်တိမိတာခန့်
 ရှည်၏။ ဗဟိုအမေရိကနှင့် တောင်အမေရိကတွင် တွေ့
 ရသည်။

ဥရောပ၊ အာရှနှင့် အာဖရိက မြောက်ပိုင်းတွင်
 တွေ့ရသော မြင်းခွာလင်းနီငယ်သည် မြင်းခွာ
 လင်းနီကြီးနှင့် တူသော်လည်း တောင်ပံအလျား
 ပိုတိုသည်။

ရိုးရိုးလင်းနီသည် ယင် ကောင် နှင့်
 ပိုးတောင်မာများကို စားသည်။ အိမ်
 အကြိုအကြားများတွင် အိပ် တန်း
 တက်သည်။ ၄.၈ ဆင်တိမိတာခန့်
 ရှည်သည်။ ဥရောပ၊ အာရှအရှေ့ပိုင်း
 နှင့် အနောက် တောင်ပိုင်းတွင် တွေ့
 ရသည်။

တောင်ပံကောက် လင်းနီသည် 'အင်းဆက်'ပိုးများကို စား၏။
 အရှေ့တောင် အာရှ၊ ဥရောပတောင်ပိုင်း၊ နယူးဂီနီကျွန်းနှင့် ဩစ
 ကြေးလျတွင် တွေ့ရသည်။ အရွယ်ငယ်သည်။ ၅.၂ မှ ၆.၈ ဆင်တိ
 မိတာအထိ ရှည်သည်။

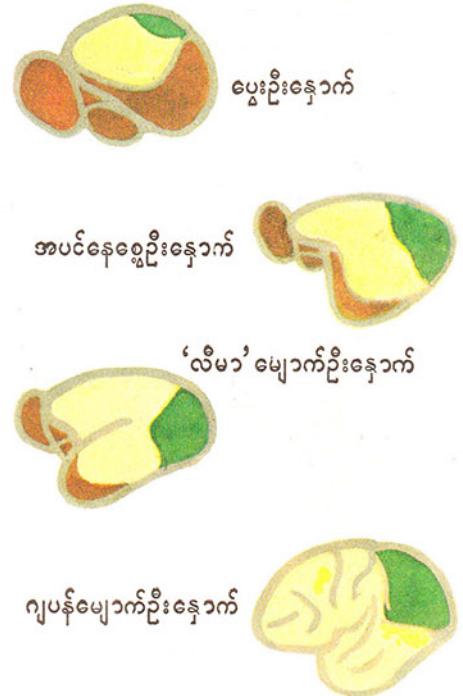
သစ်ရွက်ပုံ နှာဖျားရှိ အမေရိကန်
 လင်းနီတွင် ရှည်သော နှာရောင်ရှိ
 ၏။ ရှည်လျားသေးသွယ်သော လျှာ
 ဖြင့် ပန်းဝတ်မှုန်နှင့် ဝတ်ရည်များကို
 စုပ်ယူနိုင်သည်။ ၆.၈ ဆင်တိမိတာ
 ခန့် ရှည်၏။ အမေရိက အပူပိုင်းဒေသ
 များတွင် တွေ့ရသည်။

ပရိုင်းမိတ်များ

‘ပရိုင်းမိတ်’ မျိုးစဉ်တွင် အပင်နေစေ့များ၊ ‘လီမာ’ မျောက်များ၊ မျောက်များ၊ မျောက်ဝံများနှင့် လူများပါဝင်၏။ အဆစ်ရှိ ခြေလက်ကြီးများသည် ရှည်ပြီးပျော့ပျောင်း၏။ ပြားသော ခြေသည်းလက်သည်းများ ပါ၏။ လက်မသည် အခြားလက်ချောင်းများ၏ ထိပ်ဆိုင်၌ရှိသဖြင့် လက်များကို ကျင်လည်လျင်မြန်စွာ အသုံးပြုနိုင်၏။ အခြားသတ္တဝါများနှင့်မတူပဲ အရောင်ကို ခွဲခြားသိနိုင်၏။ မျက်စိနှစ်လုံးသည် မျက်နှာ၏ရှေ့တွင်ရှိသဖြင့် မြင်ကွင်းကျယ်၏။ ဦးခေါင်းကို လွယ်ကူစွာ လှည့်နိုင်သည်။ မေးရိုးများ တို၏။ ဦးခေါင်းခွံကြီး၏။ ဖွံ့ဖြိုးသော ဦးနှောက်ရှိသည်။ လူ၏ဦးနှောက်သည် အဖွံ့ဖြိုးဆုံးဖြစ်သဖြင့် အသိဉာဏ် ပိုမိုမြင့်မားသည်။

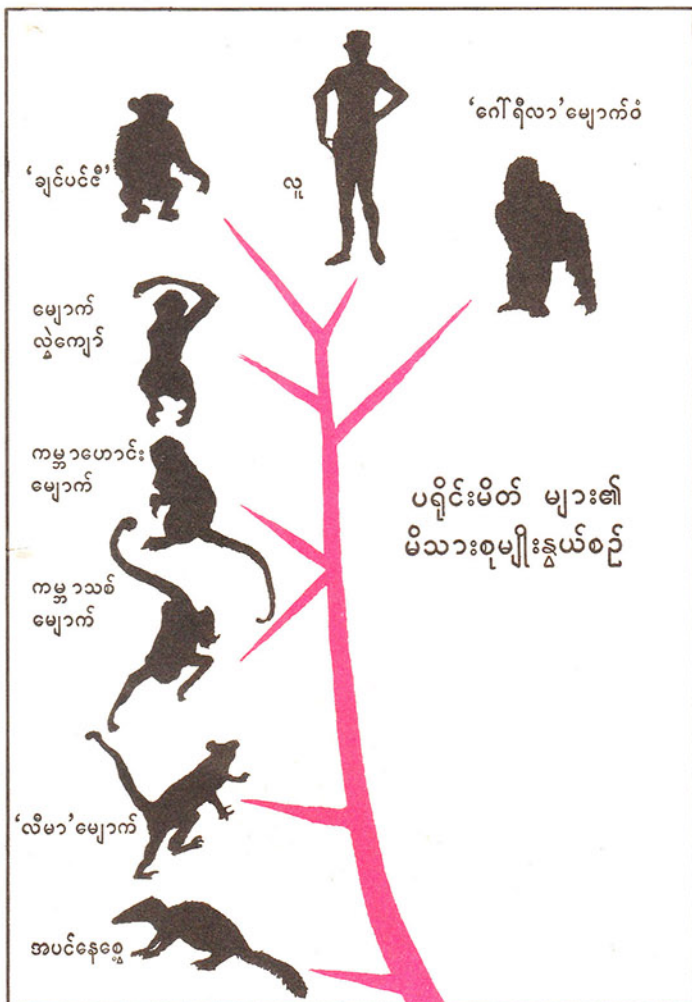

နို့တိုက်သတ္တဝါအချို့၏ ဦးနှောက်ရှိ အမြင်နှင့် အနံ့အာရုံခံ နေရာများ အောက်ပါ ပုံများတွင် အညိုရောင်သည် အနံ့အာရုံနှင့် ဆိုင်ပြီး အစိမ်းရောင်သည် အမြင်အာရုံနှင့် ဆိုင်သည်။

လူပန်မျောက်များ

လူပန်မျောက်ဦးနှောက်

‘ပရိုင်းမိတ်’ များတွင် လက်မ ထိပ်ဆိုင်ကြောင့် မြဲမြံစွာ ဆုပ်နိုင်သည်။ လူမလွဲ၍ ကျန်အားလုံးတွင် ထိပ်ဆိုင်ခြေမလည်း ရှိသည်။ လက်ချောင်းများတွင် လက်ဗွေ ရှိသည်။

လက်များ

ခြေထောက်များ

‘ပရိုင်းမိတ်’ အများစု၏ လက်သည်းများသည် ပြားနေသည်။

လက်သည်းပြား (လူပန်မျောက်)

လက်သည်းခုံး (ခွေး)

ပရိုဆီမီအန်များ

ရှေးကျသော ‘ပရိုင်းမိတ်’များ ဖြစ်သည့် ‘လီမာ’မျောက်၊ အပင်နေ ခွေနှင့် ‘တာဆီယာ’ များပါသည်။ ‘ဆီမီအန်’တို့တွင် လက်သည်းပြားသာ ပါသည်။ ‘ပရိုဆီမီအန်’တို့၏နားခေါင်းတို့ကို ‘ပရိုဆီမီအန်’ များဟု ခေါ်သည်။ ‘ပရိုဆီမီအန်’များသည် ‘ဆီမီအန်’များနှင့် မျိုးနီးသည့် အများအားဖြင့် အောက်မေးရိုးထက် ရှည်သည်။ ‘ပရိုဆီမီအန်’သည် ညကျက်စားပြီး သော်လည်း ကွာခြားချက်များ ရှိသည်။ ‘ပရိုဆီမီအန်’တို့သည် ‘ဆီမီအန်’ များလောက် ‘ဆီမီအန်’သည် နေ့ကျက်စားသည်။ ‘ပရိုဆီမီအန်’တွင် အပင်နေ ခွေ၊ ‘လီမာ’ မျောက်၊ အသိဉာဏ် မဖွံ့ဖြိုးချေ။ ခြေလက်များသွက်လက်ခြင်း မရှိ။ လက်သည်းခြေသည်းကောက် ‘အိုင်း-အိုင်း’မျောက်၊ ‘ဂါလာဂို’ မျောက်မောင်းနှင့် ‘တာဆီယာ’တို့ပါဝင်သည်။

အပင်နေခွေသည် ရှဉ့်နှင့် တူသော်လည်း နှာရောင်ရှည်ပြီး နှုတ်ခမ်းမွေးများပါသည်။ ဆူညံသည်။ ဆင်တိမိတာ ၂၀ ခန့်ရှိသည်။ ရန်လိုတတ်သည်။ အာရှတောင်ပိုင်းနှင့် အရှေ့တောင်ပိုင်းသစ်တောအတွင်းရှိ သစ်ပင်များပေါ်၌နေသည်။

‘ပေါ့တို’သည် ၃၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ ကိုယ်သည် လုံးဝန်း၏။ မျက်စိများကြီးပြီး နားရွက်ငယ်သည်။ အမွေးထူပြီး ဒရယ်မွေးကဲ့သို့ နူးညံ့သည်။ အာဖရိက အရှေ့ပိုင်းနှင့် အနောက်ပိုင်းရှိ မိုးသစ်တောတွင် နေသည်။ သီးရွက်စားသတ္တဝါ ဖြစ်သည်။

‘အင်းဒရစ်’ကို မဒါဂါကာတွင် တွေ့ရသည်။ ဆင်တိမိတာ ၉၀ ခန့်ရှိသည်။ နှာရောင်နှင့် နောက်ခြေများ ရှည်၏။ ခုန်သွားလေ့ရှိသည်။ နေ့ကျက်စားသည်။

‘ဂါလာဂို’တောကောင်ငယ်သည် ၁၈ ဆင်တိမိတာခန့်ရှိသည်။ ကိုယ်လုံးဝန်းပြီး အမွေးထူ၏။ မျက်လုံးနှင့် နားရွက်ကျယ်သည်။ အမြီးရှည်ပြီး ဖွာသည်။ အသံသည် ကလေးငယ်ငိုသံနှင့် တူ၏။ အိမ်များတွင် မွေးမြူလေ့ရှိသည်။ ဆဟာရ သဲကန္တာရ တောင်ပိုင်းတွင် နေသည်။

‘တာဆီယာ’သည် ဖိလစ်ပိုင်၊ အော်နီယို၊ ဆူမတြာရှိ သစ်တောများတွင် နေသည်။ ‘အင်းဆက်’ပိုး စားသည်။ ကိုယ်လုံးဝန်းသည်။ ကိုယ် ၁၂ ဆင်တိမိတာခန့်ရှိသည်။ အမြီးထိ ၂၅ ဆင်တိမိတာ ရှည်သည်။ မျက်နှာဝိုင်းပြီး မျက်လုံး ကျယ်သည်။ မျက်လုံး သူငယ် အိမ်သည် နေတွင် ပင်အုပ်များခန့် ကျဉ်းသွားသည်။

အမြီးရစ်ပါ ‘လီမာ’ မျောက်သည် နှာထိပ်မှ အမြီးအထိ ၁၂ မီတာခန့်ရှိသည်။ ‘အင်းဆက်’ပိုးနှင့် သစ်သီးကိုစားသည်။ မဒါဂါကာကျွန်းရှိ ခြောက်သွေ့ပြီး အပင်နည်း ကျောက်ထူထပ် မြေများ၌ နေသည်။

သေးသွယ်မျောက်မောင်းမသည် ခြေလက်သေးသွယ်သည်။ မျက်လုံးကြီးပြီး နှာရောင်ချွန်သည်။ ဆင်တိမိတာ ၂၀ ခန့် ရှည်သည်။ အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းနှင့် သီရိလင်္ကာ၌ တွေ့ရသည်။

‘လီမာ’မျောက်ပုမျိုးသည် အရွယ်အငယ်ဆုံး ဖြစ်သည်။ ၂၅ ဆင်တိမိတာ ရှည်သည်။ ကြွက်နှင့်တူသည်။ ‘အင်းဆက်’ပိုးစားသည်။ မဒါဂါကာကျွန်း၊ သစ်တောများရှိ ပင်မြင့်များတွင် အသိုက်လုပ်သည်။

‘အိုင်း-အိုင်း’ မျောက်သည် ဆင်တိမိတာ ၄၀ ခန့် ရှည်သည်။ မဒါဂါကာအရှေ့ပိုင်းရှိ သစ်တောများ၌ တွေ့ရသည်။ ရွှေသွားကြီးသည်။ သေးသွယ်သော လက်ချောင်းများ ရှိသည်။ အလယ်လက်ချောင်းသည် ပို၍ သေးသွယ် ရှည်လျားသည်။ ဤလက်ချောင်းဖြင့် တွင်းများဖွင့် ‘အင်းဆက်’ပိုး သားလောင်းများကို ကော်စားသည်။

ကမ္ဘာသစ်မျောက်များ

ကမ္ဘာသစ်မျောက်များကို အမေရိကတိုက်များ၌သာ တွေ့ရ၏။ ‘မာမိုဆက်’၊ ‘တမာရင်း’ တို့ ပါဝင်သော အုပ်စုနှင့် မျောက်ပင့်ကူ၊ မျောက်သူတော်၊ ရှဉ့်မျောက်၊ အမြီးဖွာ ‘ဆာကီ’ တို့ပါဝင်သော အုပ်စုနှစ်စုရှိသည်။ နှာပေါက်နှစ်ပေါက် နီးကပ်သော ကမ္ဘာဟောင်းမျောက်များနှင့် မတူပေ။ ကမ္ဘာသစ် မျောက်များသည် နှာပေါက် တခုနှင့်တခု ဝေးသည်။ လူထက်

သွားလေးချောင်းပိုသည်။ ပါးစောင်အိတ်မပါချေ။ ဦးကွက်မျောက်၊ ‘ယူကာရီ’ မျောက်၊ ‘မာမိုဆက်’၊ အမြီးဖွာ ‘ဆာကီ’ နှင့် ‘တမာရင်း’ မျောက်တို့မှလွဲ၍ ကျန် မျောက်တို့တွင် တွယ်ချိတ်နိုင်သော အမြီးပါသည်။ နေတွင် ပို၍ သွက်လက်စွာ ကျက်စားသည်။ ‘အင်းဆက်’ပိုး၊ ငှက်ဥ၊ သီးရွက်များကို စား၏။ မက္ကဆီကို တောင်ပိုင်းမှအာဂျင်တီးနား မြောက်ပိုင်းရှိတောထဲ၌ တွေ့ရသည်။

မျောက်သူတော်

‘ဟောင်လာ’မျောက်

မျောက်ပင့်ကူ

ရှဉ့်မျောက်

အမြီးဖွာ ‘ဆာကီ’

ညမျောက်

မျောက်မွေးဖွာ

‘မာမိုဆက်’

မျောက်သူတော်သည် မျက်နှာနှင့်ပခုံးမှလွဲ၍ တကိုယ်လုံး မည်းနက်သည်။ ဆင်တိမိတာ ၄၀ ခန့်ရှိသည်။ ဗဟိုအမေရိက နှင့် တောင်အမေရိက တောတွင်း၌ တွေ့ရသည်။

‘ဟောင်လာ’မျောက်သည် ကမ္ဘာသစ် မျောက်များတွင် အရွယ် အကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။ အောက်မေးရိုးကြီးပြီး လည်ချောင်း ပွသသည်။ ၄ ကီလိုမီတာအထိ ကြားအောင် အူနိုင်သည်။ ၅၀ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ မက္ကဆီကို တောင်ပိုင်းမှ အာဂျင်တီးနား မြောက်ပိုင်းတလျှောက်ရှိ တောထဲ၌ တွေ့ရသည်။

ရှဉ့်မျောက်သည် ဆင်တိမိတာ ၃၀ ရှည်သည်။ အလွန်ပေါ့ပါးသည်။ အမေရိက ချိုင့်ဝှမ်းရှိ မြစ်ကမ်းဘေး၌ အုပ်စုဖွဲ့၍ နေသည်။

မျောက်ပင့်ကူသည် အလွန်ကြီးသော ပင့်ကူနှင့် တူသည်။ ၄၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ မက္ကဆီကိုတောင်ပိုင်းမှ ဥရူဂွေးအထိ သစ်တောများ၌ တွေ့ရသည်။

* အမြီးဖွာ ‘ဆာကီ’သည် ကိုယ်မွေးရှည်သည်။ မြေခွေးအမြီးကဲ့သို့ အမြီးဖွာရှိသည်။ အမေရိကရှိ သစ်တောများ၌ နေသည်။ ၄၃ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ အမြီးဖြင့် တွယ်ချိတ်နိုင်ခြင်း မရှိ။

ညမျောက်သည် ညပိုင်း၌ ကျက်စားသည်။ ဆင်တိမိတာ ၃၀ ခန့် ရှည်သည်။ ဗဟိုအမေရိကနှင့် တောင်အမေရိကရှိ သစ်တောများ၌ နေသည်။ မျက်လုံး အလွန် ကြီးသည်။ နေ၌ သစ်ခေါင်းအတွင်း၌ နေသည်။

မျောက်မွေးဖွာသည် ဝမ်းနည်းသောအသွင်ရှိသည်။ တွယ်နိုင်သော အမြီးတိုရှိ၏။ သိုးမွေးနှင့် တူသော အမွေးရှိသည်။ အော်ရီဆိုနိုဒေသနှင့် အမေရိကချိုင့်ဝှမ်း၌ တွေ့ရသည်။ အသီးအရွက်နှင့် ပန်းများကို စားသည်။ တခါတရံသာ အသားစားသည်။ ၅၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။

‘မာမိုဆက်’သည် နားမွေးမြူနှင့် အမြူရစ်အမြီးဖွာရှိသည်။ ၂၂ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ အမေရိက ချိုင့်ဝှမ်း၌ နေသည်။

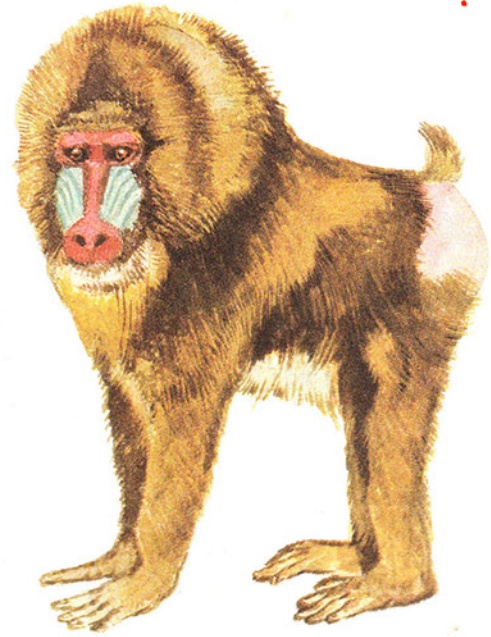
ကမ္ဘာဟောင်းပျောက်များ

အမေရိကတိုက်များမှ လွဲ၍ ကျန်တိုက်များတွင် တွေ့ရသော မျောက်များဖြစ်သည်။ နှာပေါက်တခုနှင့်တခု နီးကပ်နေပြီး အောက်အက်လှည့်သည်။ ပါးစောင်အိတ်များ ရှိ၏။ တင်ပါးဆုံတွင် အမွေးမဲ့အသားမာ ရှိ၏။ အမြီးများသည် တွယ်ချိတ်နိုင်စွမ်းမရှိချေ။ ခြေနှင့် လက်အရှည်တူ၏။ လက်များသည် လျင်မြန်ပျက်လတ်သည်။ အချို့သည် သင်္ဃပိထက်တွင် နေပြီး အချို့ မြေကြီးပေါ်တွင် နေသည်။ အသီးအရွက်များကိုသာ စား၏။ အချို့ 'အင်းဆက်'ပိုးများကိုပါ စားသည်။

နှာမောင်းပါ မျောက်သည်ဘော်နီယိုကျွန်း၏တောတွင်း
ရှိ မြစ်များအနီးတွင် နေသည်။ အထီး၏ နှာခေါင်း
သည် ကြိုးမားပြီး အောက်ဘက် တွဲကုန်သည်။ အရွယ်
အားဖြင့် ဆင်တမီတာ ၆၀ မှ ၇၅ ထိ ရှည်သည်။

‘မိဒ်ရေ’ မျောက်ကို အာဖရိက အနောက်ပိုင်း သစ်တောများတွင် တွေ့ရသည်။ အထီး၏ပါးသည် ပြာ ပြီး နှာခေါင်းနီ၏။ နီပြာ ရောင် တင်ပါးဆုံ ရှိ၏။ ၁.၂ မီတာခန့် ရှည်သည်။ အမသည် အထီးလောက် အရောင်မစုံ၊ အရွယ်လည်း ငယ်၏။ အထီးများသည် ရိုင်းသည်။

အာရေဗျ ပင်လယ်ကွေ့ရှိ ကျွန်းများ
နှင့် အီသီယိုးပီးယားတွင် တွေ့ရသော
ဟက် မာ ဒ ရှင်း ယတ် ဘာ ဘွန်း
မျောက်သည် မွဲပြာရောင် ဖြစ်သည်။
တုတ်ခိုင်သောကိုယ် ရှိ၏။ လည်ဆံမွေး
ရှည်ပြီး အသားရောင် မျက်နှာရှိသည်။
ဇွယ်သွားများ ကြီးမား၏။ တွယ်တက်
နိုင်သော်လည်း မြေပြင် ပေါ်တွင်သာ
နေလေ့ရှိသည်။ ၆၈ ဆင်တိမိတခန့်
ရှည်သည်။ ရှေး အီဂျစ် လူမျိုးတို့က
ဘာသာတရား အရ ၎င်းတို့ကို ရိုသေ
ကြသည်။

လူတို့ မျှောက်ဝံ့များ

ဤမျောက်ကြီးများတွင် လူနှင့်တူသော လက္ခဏာအချို့ရှိသည်။ လူများကဲ့သို့ မတ်မတ်ရပ်ပြီး လျှောက်သည်။ လက်တံများသည် ခြေတံများထက် ရှည်၏။ လက်များသည် လျင်မြန် ဖျတ်လတ်သည်။ ပါးစောင်အိတ်များ၊ အမြီးများ မရှိချေ။ ၎င်းတို့၏ ဦးနှောက်များသည် မျောက်များ၏ ဦးနှောက်ထက် ပို၍ ဖွံ့ဖြိုးသည်။

‘ဆီအာမင်း’ မျောက်လွဲကျော်သည် မျောက်လွဲကျော်များအနက် အကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။ ဆင်တိမိတာ ၆၀ ခန့် ရှည်သည်။ အသံအိုးကို ကျယ်နိုင် ကျဉ်းနိုင်သည်။ ကျယ်လောင်သော အသံ ပြုနိုင် သည်။ ဆူမကြာ နှင့် မလေးရှား တောင်တန်းရှိ သစ်တောများတွင် နေသည်။

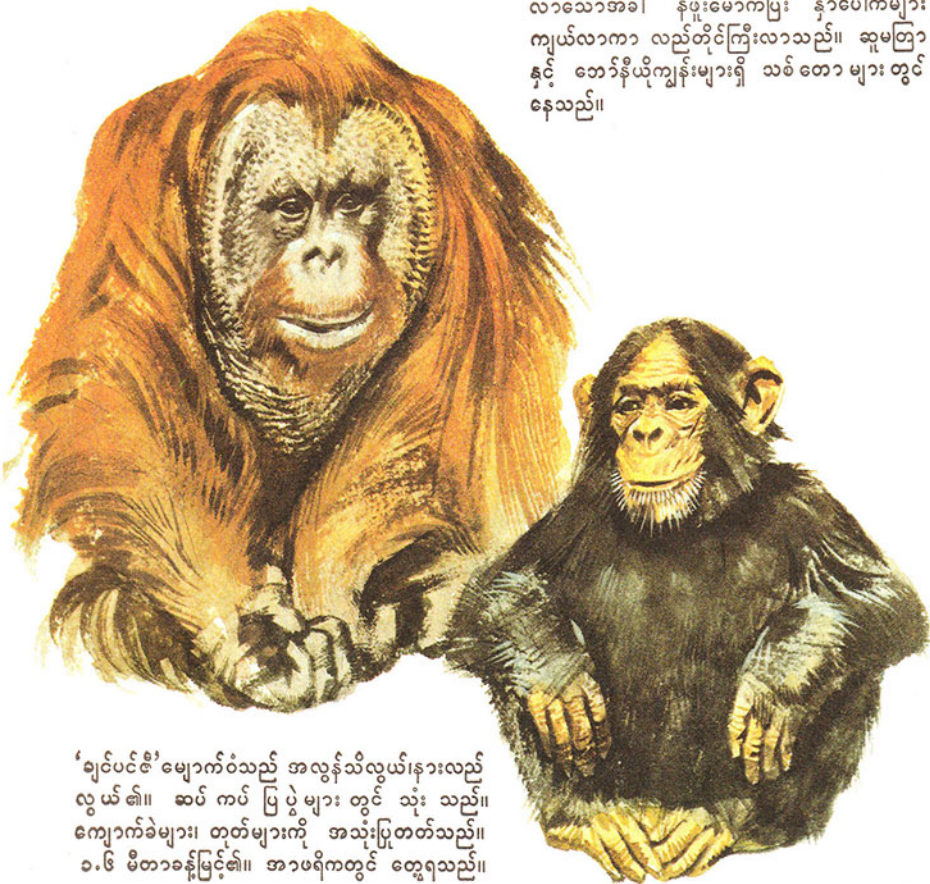

လူထု မျောက် ဝံ့များ အနက် မျောက်လွှဲကျော်သည် အငယ်ဆုံး ဖြစ်သည်။ ၃၈ မှ ၂၅ ဆင်တိမီတာထိ ရှည်သည်။ ခြေထောက်ထက် များစွာရှည်သော လက် များဖြင့် ခုန်လွှားနိုင်၊ ကျယ်ထိုးနိုင်သည်။ အရှေ့တောင် အာရှ သစ်တောများတွင် တွေ့ရသည်။

‘အော်ရန် အူတန်’ လှုံနှင့် သားငယ်

‘အော်ရန်အူတန်’ ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ တောတွင်းလူ ဖြစ်သည်။ နီညိုရောင် ရှိသည်။ ၁.၄ မီတာခန့် ရှိပြီး အလွန်တုတ်ခိုင်သည့် လှုံ ဖြစ်သည်။ ငယ်စဉ်၌ လူနှင့်အလွန်တူသော်လည်း ကြီးပြင်း လာသောအခါ နဖူးမောက်ပြီး နှာပေါက်များ ကျယ်လာကာ လည်တိုင်ကြီးလာသည်။ ဆူမကြာ နှင့် ဘော်နိုယိုကျွန်းများရှိ သစ်တော များတွင် နေသည်။

‘ချင်ပင်ဇီ’ မျောက်ဝံသည် အလွန်သိလွယ်၊ နားလည် လွယ်၏။ ဆပ် ကပ် ပြပွဲများ တွင် သုံး သည်။ ကျောက်ခဲများ၊ တုတ်များကို အသုံးပြုတတ်သည်။ ၁.၆ မီတာခန့်မြင့်၏။ အာဖရိကတွင် တွေ့ရသည်။

‘ဂေါ်ရီလာ’သည် မျောက်ဝံများအနက် အကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။ ၁.၈ မီတာမြင့်၏။ ၂၀၄ ကီလိုဂရမ် လေးသည်။ အမြင့်ဆုံး သော်လည်း အလွန် သိမ်မွေ့သည်။ မဲ့ပြာရောင် ‘ဂေါ်ရီလာ’ နှင့် အနက်ရောင် ‘ဂေါ်ရီလာ’ နှစ်မျိုးလုံးကို အာဖရိကတွင် တွေ့ရသည်။

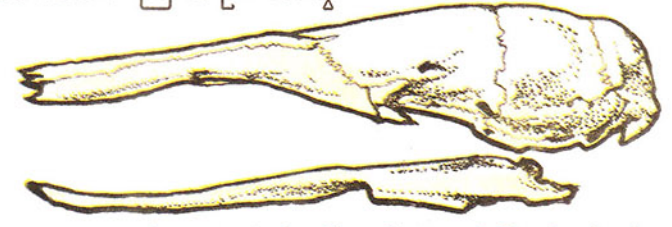
အိမ်တိတ်များ

ပုရွက်စားကောင်၊ ‘ဆလော့’နှင့် ‘အမာဒီလို’များသည် ‘အိမ်တိတ်’ မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သည်။ ‘အိမ်တိတ်’၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ သွားမဲ့သတ္တဝါ ဟူ၍ဖြစ်သည်။ ပုရွက်စားကောင်များတွင် သွားမဲ့ပြီး ကျန်အုပ်စုဝင်တို့တွင် ကြွေမပါ သွားငယ်များ ရှိကြသည်။ ‘အိမ်တိတ်’များတွင် မြေတူးရန်နှင့် တွယ်တက်ရန် ခြေသည်း၊ လက်သည်းများရှိသည်။ အချို့ မြေပြင်ပေါ်တွင်နေပြီး အချို့ တွင်းများတူးကာ နေ၏။အချို့ အပင်ပေါ်၌ နေသည်။ အများစုကို ဗဟိုအမေရိကနှင့် တောင်အမေရိကတွင် တွေ့ရသည်။

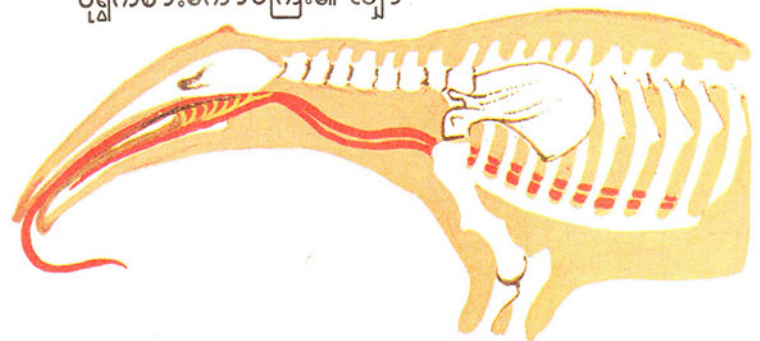
ပုရွက်စားကောင်ကြီး၏ ကိုယ်နှင့်အမြီးသည် ၁.၂မီတာစီ ရှည်သည်။ဆင်တိမိတာ ၃၀ ရှည်သောလျှာဖြင့် ခြံများ၊ ပုရွက်များကို ဖမ်းစားသည်။ ၁နှစ်အရွယ်အထိ သားငယ်များကို ကျောပိုး သယ်ဆောင်သည်။ အမေရိက အပူပိုင်းဒေသတွင် တွေ့ရသည်။

ပုရွက်စားကောင်ကြီး၏ ဦးခေါင်းခွံ

ပုရွက်စားကောင်၏ ဦးခေါင်းခွံတွင် ဦးနှောက်အိမ်သည် ငယ်သည်။ အပေါ်နှင့်အောက် မေးရိုးတွင် သွားများမရှိချေ။

ပုရွက်စားကောင်ကြီး၏ လျှာ

ပုရွက်စားကောင်ကြီး၏ လျှာနှင့်ဆက်လျက်ရှိသော ကြွက်သားသည် နံရိုးအိမ်ထိ ရှည်သည်။ ဤကြွက်သားများဖြင့် လျှာကို အသွင်းအထုတ် လုပ်သည်။

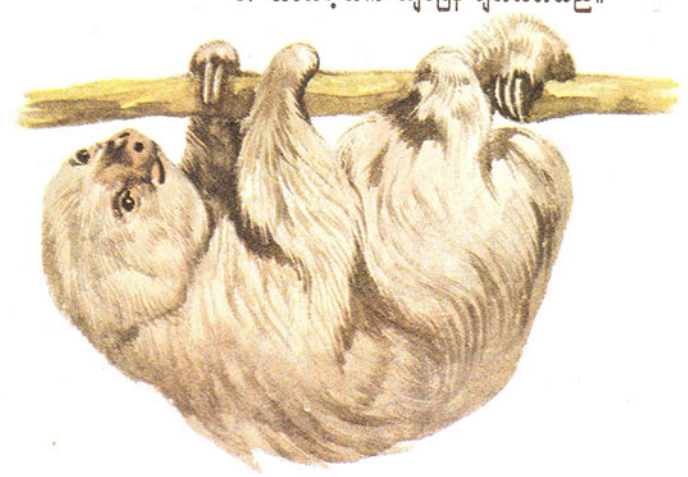
ပုရွက်စားကောင်ငယ်သည် ၅၆ ဆင်တိမိတာခန့် ရှိသည်။ ပုရွက်စားကောင်ကြီး၏ ထက် ၀က် အရွယ် ရှိသည်။ နှာရောင် ငယ်ပြီး အမွှေး တို၏။ တွယ်ချိတ်နိုင်သော အမြီးရှည် ရှိသည်။ ဗဟိုအမေရိကနှင့် တောင်အမေရိက တွင် တွေ့ရသည်။

ခြေချောင်း နှစ်ချောင်းပါ ပုရွက်စားကောင်သည် ၃၀ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ တိုသောနှာရောင်နှင့် တွယ်ချိတ်နိုင်သော အမြီး ရှိသည်။ ခြေသည်းကြီးများကို မြေတူးရန်နှင့်တွယ်တက်ရန် အသုံးပြုသည်။ ၎င်းတို့ကို ဘရာဇီး၊ ဂူယာနာနှင့် ဗင်နီဇွဲလားတွင် တွေ့ရသည်။

ခြေချောင်း နှစ်ချောင်းပါ ‘ဆလော့’ကို ဘရာဇီး၌သာ တွေ့ရသည်။ ရှေ့ခြေနှစ်ဘက်၌ ခြေချောင်း နှစ်ချောင်းစီ ရှိ၏။ ခြေသည်းရှည်ပြီး ကောက်သည်။ ၆၂ဆင်တိမိတာခန့်ရှည်၏။ခြေချောင်း သုံးချောင်းပါ ‘ဆလော့’ထက် လျင်မြန် ဖျတ်လတ်သည်။

ခြေချောင်းသုံးချောင်းပါ ‘ဆလော့’သည် ဆင်တိမိတာ၅၀ခန့် ရှည်သည်။ ဖြည်းညင်းစွာ ရွေ့လျားလေ့ရှိသည်။ ၎င်းကို စိတ်ဆိုးအောင် ၈ ပါက နာကျင်အောင် ပြန်လုပ်တတ်သည်။ ဗဟိုအမေရိကနှင့် တောင်အမေရိက အပူပိုင်း သစ်တောများ၌ နေသည်။

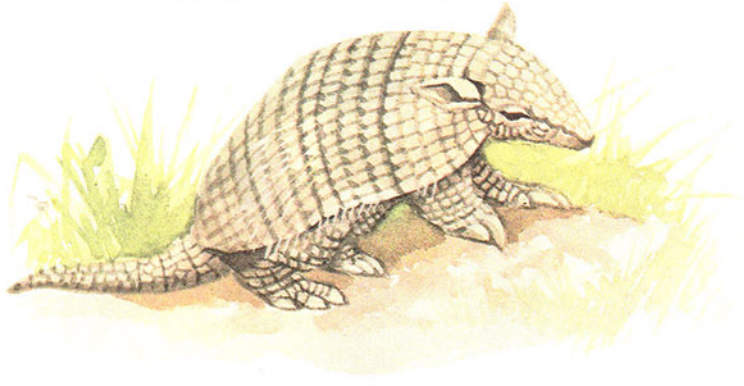
အမာဒီလိုများ

‘အမာဒီလို’၏ ကိုယ်နောက်ပိုင်းနှင့် ဘေးဘက်များတွင် မာသောအပြားများ ရှိသည်။ ၎င်းအပြားများအကြားတွင် ပျော့ပျောင်းသော အရေပြား ရှိနေသဖြင့် ဘေးရန်တွေ့လျှင် ကိုယ်ကို ဘေးလုံးကဲ့သို့ လုံးလိုက်နိုင်သည်။ ကျောဘက်ရှိ လှုပ်ရှားနိုင်သော အရစ် အရေအတွက်ကို ကြည့်၍ အမျိုးအစား ခွဲခြားနိုင်သည်။ ပုရွက်စားကောင်နှင့် မတူသည့်မှာ အမာဒီလိုများတွင် သွားမြောက်မြားစွာ ရှိခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ‘အင်းဆက်’ပိုးနှင့် အပင်ငယ်များကို စား၏။ မြေတူး ကျွမ်းကျင်သည်။

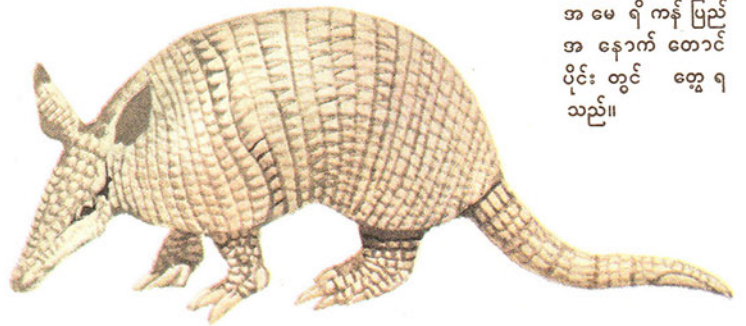
အရစ်သုံးခုရှိ ‘အမာဒီလို’သည် ၃၈ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ ဘေးရန်တွေ့လျှင် ပကတိ ခောလုံးကဲ့သို့ လုံးလိုက်နိုင်သည်။ ဘရာဇီးနှင့် အာဂျင်တီးနားတွင် တွေ့ရ၏။

အရစ်ခြောက်ခုရှိ ‘အမာဒီလို’သည် ၄၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ ကြီးသော ခေါင်း၊ သေးငယ်သော နားရွက်နှင့် အမြီးတိုရှိသည်။ ပါရာဂွေးနှင့် အာဂျင်တီးနားတွင် တွေ့ရသည်။

အရစ်ကိုးခုရှိ ‘အမာဒီလို’သည် ဆင်တိမိတာ ၆၀ ခန့် ရှည်သည်။ နှာရောင်သွယ်၏။ နားရွက် ရှည်သည်။ ညအခါ မြက်ခင်းနှင့် သဲကန္တာရစပ်များရှိ ‘အင်းဆက်’ပိုးများကို စားသည်။

အာဂျင်တီးနားနှင့် အမေရိကန်ပြည် အနောက်တောင်ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။

သင်းခွေချပ်များ

သင်းခွေချပ် (အကြေးပါပုရွက်စားကောင်) များသည် ‘ဖိုလီဒိုတာ’မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သည်။ သွားမပါရှိချေ။ ကျောနှင့် ဘေးဘက်တွင် အကြေးမာပြားများ အထပ်လိုက် ရှိသည်။ အမွေးများသည် အကြေးအသွင် ဖွံ့ဖြိုးနေသည်။ အခြားနို့တိုက်သတ္တဝါများ၏ ချိုများ၊ အမွေးများ၊ လက်သည်း၊ ခြေသည်းများ ကဲ့သို့ပင် ‘ကယ်ရာတင်’ဖြင့် ပြီး၏။ ပုံမှန်အမွေးသည် ကိုယ်၏အောက်ပိုင်း အကြေးများ အကြားတို့တွင် ပေါက်သည်။ သင်းခွေချပ်တို့သည် တိုက်ခိုက်ခံရလျှင် ဘေးလုံးကဲ့သို့ လုံး၍ ကာကွယ်နိုင်သည်။

သင်းခွေချပ်ကြီးသည် ၁.၄ မီတာရှည်သည်။ ညဉ့်ကျက်စားသည်။ အာဖရိကမြေပြန့်များတွင် နေသည်။

သုံးရစ်ရှိ ‘အမာဒီလို’ ကဲ့သို့ပင် သင်းခွေချပ်သည် ဘေးလုံးကဲ့သို့ လုံးလိုက်နိုင်သည်။

တရုတ်သင်းခွေချပ်သည် ၄၈ ဆင်တိမိတာရှည်သည်။ ပုံတွင် သားငယ်နှင့်အတူ တွေ့ရသည်။ အမြီးကို တွယ်တက်ရန် အသုံးပြုသည်။ ၎င်းကို အာရှတွင် နီပေါမှ သည် တရုတ်နှင့် တိုင်ဝမ်အထိ တွေ့ရသည်။

သင်းခွေချပ်၏ အကြေးပြားများသည် တခုနှင့် တခု ထပ်လျက်ရှိသည်။ ၎င်းတို့အကြားတွင် ကြမ်းသော အမွေးတိုများ ရှိသည်။

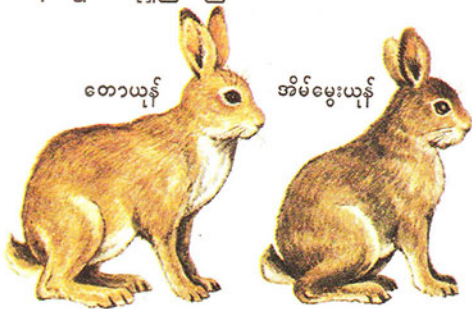
အမြီးရှည် သင်းခွေချပ်သည် ဆင်တိမိတာ ၉၀ ရှည်၏။ တွယ်ချိတ်နိုင်သော အမြီးဖြင့် သစ်ပင်တက်၍ ချီချဉ်ကို စားသည်။ အာဖရိကရှိ အပူပိုင်းသစ်တောများ၌ တွေ့ရသည်။

ယုန်များ၊ တောယုန်များနှင့် ပိုက်ကာယုန်များ

တောယုန်ပြာ

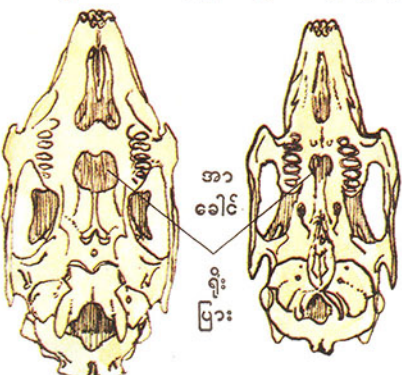
တောယုန်များသည် အိမ်မွေးယုန်များထက် နောက်ခြေနှင့် နားရွက် ပိုရှည်သည်။

မွေးကင်းစ အိမ်မွေးယုန်များသည် မလှုပ်ရှားနိုင်၊ အမွေးမပါ၊ မျက်စိလည်း မမြင်။ မွေးကင်းစ တောယုန်များမှာမူ မိနစ်ပိုင်းအတွင်း လှုပ်ရှားနိုင်၏။ မျက်လုံးများ ပွင့်နေ၏။ ကိုယ်လုံးပြည့်အမွေးများပါသည်။

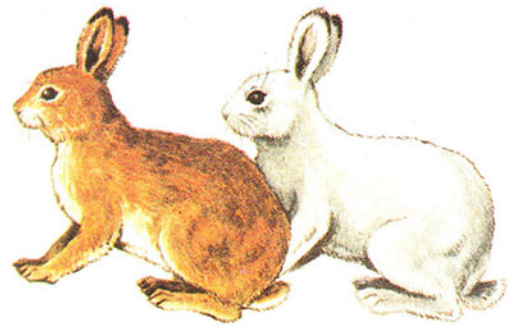
တောယုန်၏ အာခေါင်ရိုးသည် အိမ်မွေးယုန်များထက် ကျယ်သည်။

တောယုန်၏အပေါ်မေးရိုး အိမ်မွေးယုန်၏အပေါ်မေးရိုး

ယုန်၊ တောယုန်နှင့် ‘ပိုက်ကာ’ ယုန်များသည် ‘လာဂိုမော့ဗာ’ မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သည်။ ကြွက်၊ ရှဉ့်များနှင့် ခြားနားသည်။ ကိုက်ဖြတ် ရွှေသွားနှစ်စုံသည် အပေါ်မေးရိုးတွင် ရှိသည်။ နောက်ဘက်ရှိ တစ်စုံသည် အသုံးမဝင်ချေ။ ရွှေဘက်ရှိ တစ်စုံသည် အသုံးဝင်သည်။ ရွှေသွားများအစဉ်ထက်လျက် ရှိသည်။ သွားတစ်လုံးတွင် ကြွေလွှာရှိသည်။ ကိုက်ဖြတ်စား သတ္တဝါများနှင့် မတူသောအချက်ပင် ဖြစ်သည်။ ကိုက်ဖြတ်စား သတ္တဝါတို့၏ သွားတွင်မူ အပြင်ဘက် မျက်နှာပြင်၌သာ ကြွေလွှာရှိသည်။ ယုန် မျိုးနွယ် များ သည် သစ်သီး သစ်ရွက်များကိုသာ စားသည်။ ‘ပိုက်ကာ’ယုန်များ၌ အမြီးမရှိချေ။ အိမ်မွေးယုန်နှင့် တောယုန်များ၌ အမြီးတိုရှိသည်။ အိမ်မွေးယုန်နှင့် တောယုန်များသည် အုပ်စုဖွဲ့၍ တွင်းအောင်းနေတတ်သည်။ တောယုန်များသည် မြေကြီးထဲရှိ လိုက်ခေါင်းများထဲတွင် နေတတ်ကြသည်။

ယုန်များသည် ဝံပုလွေ၊ မြေခွေးစသည့် ရန်သူတို့၏ဘေးမှ ကင်းဝေးရန် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လိုက်လျောအောင် အရောင်အသွေး ပြောင်းနိုင်စွမ်း ရှိသည်။ ပုတ်သင်ညိုနှင့် ငါးများ၏ အရောင်ပြောင်းခြင်းမျိုး မဟုတ်ပဲ ဥတုအလိုက် ပြောင်းခြင်းမျိုး ဖြစ်သည်။ ဆောင်းရာသီတွင် အမွေးများသည် ဆီးနှင်းကဲ့သို့ ဖြူသည်။ နွေတွင် မြေကြီးနှင့် သစ်ခေါက်တို့ကဲ့သို့ ညိုသည်။

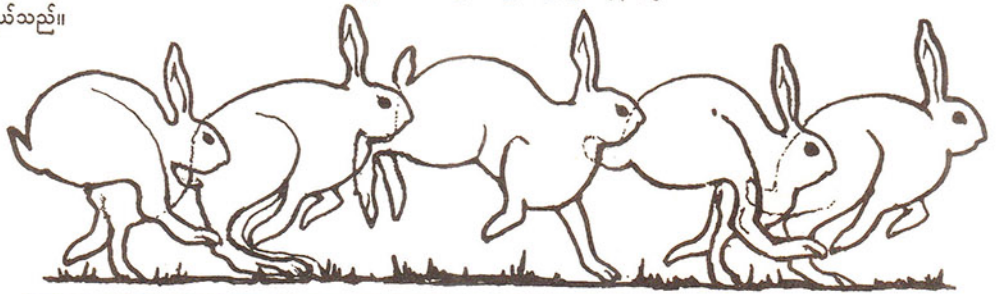
နွေရာသီ အညိုရောင်ကိုယ် ဆောင်းရာသီ အဖြူရောင်ကိုယ်

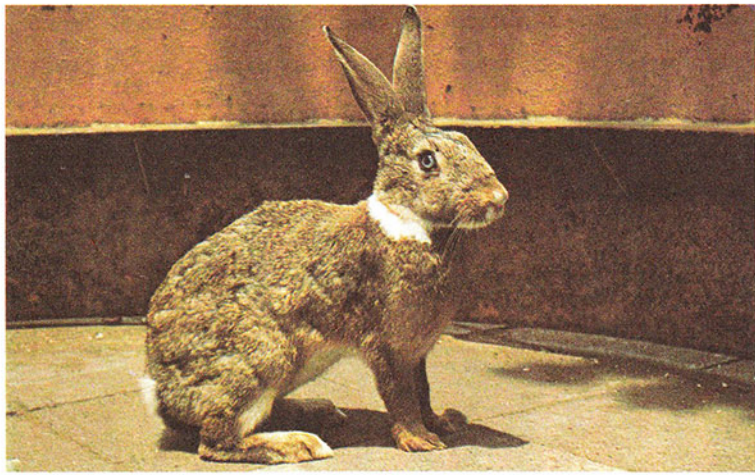
တောယုန်လှုပ်ရှားပုံ

ခုန်ဆွဲသွားစဉ် ခြေရာများကျန်ခဲ့ပုံ

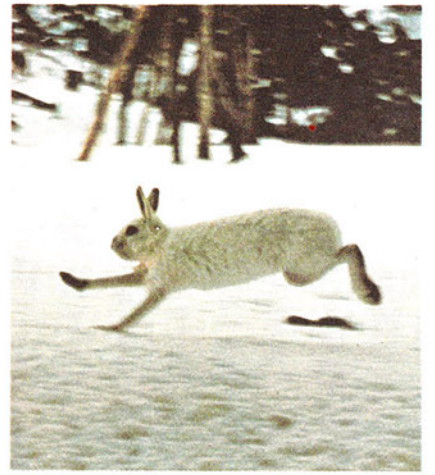

ခုန်ပေါက်သွားစဉ် ခြေရာကျန်ခဲ့ပုံ

အိမ်မွေးယုန်

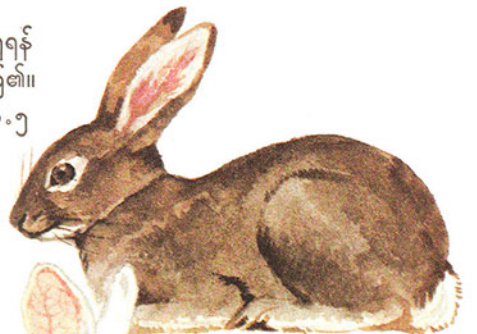

ခိုက်လွှားနေသောတောယုန်ညို

‘အင်ဂိုရာ’ ယုန်သည် ၂.၅ ကီလိုဂရမ် လေးသည်။ ပိုးသားကဲ့သို့သော အမွေးရရန် မွေးမြူကြ၏။

‘ကက်စတာ’ ယုန်ကို အမွေးရရန် အမြောက်အမြား မွေးမြူကြ၏။ ကိုယ်အလေးချိန် ၂.၆ မှ ၃.၅ ကီလိုဂရမ်အထိ ရှိသည်။

ဟိမဝန္တာယုန်သည် ပြူပြီးနာရောင်၊ နားရွက်များ၊ ခြေထောက်များနှင့် အမြီး မည်းနက်သည်။ ၎င်းကို ဟိမဝန္တာ တောင်တန်း၊ အိန္ဒိယ မြောက်ပိုင်း၊ နီပေါနှင့်တိဘက်တွင်တွေ့ရသည်။ ထိုဒေသများတွင် ၎င်းတို့ကို ချစ်ခင်စားသုံးကြသည်။ ၁.၅ ကီလိုဂရမ်ခန့်လေးသည်။

အိမ်မွေးယုန်ပြုကို သားမွေး၊ အသားနှင့် သိပ္ပံခန်း၌ ဝမ်းသပ်ရန်အပြင် အလှမွေးတိရစ္ဆာန်အဖြစ် မွေးမြူကြ၏။ အရွယ်ရောက် ယုန်ပြု၏ အလေးချိန်သည် ၂.၆ မှ ၅.၇ ကီလိုဂရမ် အထိ ရှိသည်။

တောယုန်ပြာ ကို အာရှနှင့် ဥရောပရှိ မြက်ခင်းပြင်များတွင် တွေ့ရသည်။ ဆောင်းရာသီတွင် အမွေးသည် နှင်းကဲ့သို့ ပြူသည်။ ဆင်တိမိတာ ၅၀ ခန့်ရှိသည်။

‘ဗယ်လဂျီယန်’ တောယုန်သည် ကြိုးထွားနှုန်းနှင့် မျိုးပွားနှုန်း အလွန်မြန်သည်။ အသားစား အဖြစ် မွေးကြသည်။ ၃.၅ ကီလိုဂရမ်ခန့်လေးသည်။

‘ပိုက်ကာ’ ယုန်သည် ၁.၅ ဆင်တိမိတာခန့်ရှိသည်။ သေးငယ်ပြီး အမြီး မရှိချေ။ နားရွက် တိုသည်။ ခြေလေးချောင်း အရှည်တူညီ၏။ လေချန်သံပေးတောယုန်ဟုလည်း ခေါ်သည်။ အသံ အမျိုးမျိုး ပြုတတ်သည်။ ဆိတ်မြည်သံကဲ့သို့လည်း ပြုတတ်သည်။ အာရှအလယ်ပိုင်းနှင့် မြောက်အမေရိကရှိ မြင့်မားသော တောင်တန်းများတွင် တွေ့ရသည်။

တောယုန်ညိုသည် ဆင်တိမိတာ ၆၀ ခန့်ရှိသည်။ နားရွက်ထိပ်များမည်းသည်။ မြက်နှင့်သစ်ရွက်များကို စားသည်။ ဥရောပနှင့် အာရှမြက်ခင်းပြင်များတွင် တွေ့ရသည်။

ဝါဂွမ်းလုံးပုံ အမြီးဖြူရှိ အိမ်မွေး ယုန်သည် ၃.၂ ဆင်တိမိတာခန့် ရှိသည်။ မြောက်အမေရိကတွင် တွေ့ရ၏။ ၎င်း၏သားမွေးကို သက္ကလတ်ဦးထုပ်ပြုလုပ်သည်။

ကိုက်ဖြတ်စား သတ္တဝါများ (ကိုက်ဖြတ်စား နို့တိုက်သတ္တဝါများ)

ကြက်၊ ရှဉ့်၊ ဖြူကောင် စသည့် နို့တိုက်သတ္တဝါအများစုသည် ‘ရိုးဒင့်’ ခေါ် ကိုက်ဖြတ်စား သတ္တဝါများဖြစ်ပြီး ‘ရိုးဒင့်ရူး’ မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့၏ မေးရိုးတိုင်းတွင် ရွှေသွားတစ်ခုသာ ပါသည်။ သွားရွှေဘက်ခြမ်းတွင် ကြွေပါရှိ၏။ ကိုက်ဖြတ်နိုင်သော သွားစောင်းသည် အမြဲချွန်ထက်နေသည်။ စွယ်သွား မပါရှိချေ။ ရွှေသွားနှင့် အံသွားများ အကြားတွင် ကွက်လပ်ဖြစ်နေသည်။ အများစုတွင် ကြိုးမားသော ‘ဆိကမ်’ခေါ် တဘက်ပိတ်အူရှိပြီး ‘ဆယ်လူလို့’ကို ခြေဖျက်နိုင်သည်။ ၎င်းတို့ကို အန္တတိကနှင့် နယူးဇီလန်မှလွဲ၍ ကမ္ဘာအနှံ့အပြားတွင် တွေ့ရသည်။

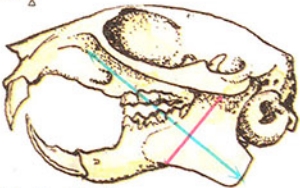

ရှဉ့်

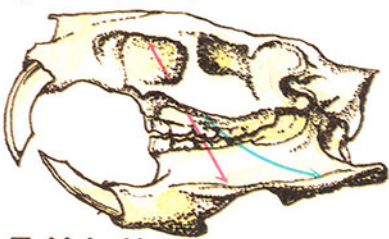

လယ်‘ဗိုး’ကောင်

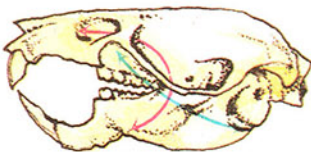
ရှဉ့်ဦးခေါင်းခွံ

ဖြူကောင်၏ ဦးခေါင်းခွံ

ကြက်၏ ဦးခေါင်းခွံ

မေးရိုးကြက်သားများ

မေးရိုးကြက်သားများသည် ကိုက်ဖြတ်စားရန် အတွက်ဖြစ်သည်။ နို့တိုက်သတ္တဝါတို့ရှိ အစာဝါးကြက်သားသည် ပါးရိုးမှ အောက်မေးရိုးသို့ စန့်ထွက်သည်။ ဆင့်ကဲ ဖြစ်စဉ်တွင် ကြက်သားသည် နှာရောင်ထိ စန့်ထွက်သည်။

ရှဉ့်များတွင် ၎င်းကြက်သားသည် ပါးရိုး၏ ရှေ့ဘက်မှ နှာရောင်သို့ စန့်ထွက်နေသည်။ (အပြာတန်းဖြင့် ပြထားသည်။)

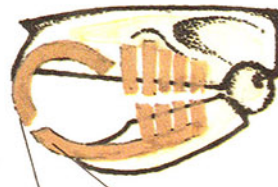
ဖြူကောင်များတွင်မူ ၎င်းကြက်သားသည် မျက်စိပေါက်ကို ဖြတ်၍ နှာရောင်သို့ စန့်ထွက်နေသည်။ (အနီတန်းဖြင့် ပြထားသည်။)

ကြက်များတွင်မူ ၎င်းကြက်သားနှစ်ခုစလုံးသည် နှာရောင်သို့ စန့်ထွက်နေသည်။

ရွှေသွားများ

အပေါ်အောက် ရွှေသွားများ အမြဲကြိုးထွားနေသည်ကို လိုအပ်သည်ထက် ရှည်မသွားစေရန် (သတ္တုကိုပင် ဖြစ်စေ) အမြဲ ကိုက်ဖြတ်နေရသည်။

အောက်ရွှေသွားကျိုးလျှင် ကြာရှည်မကိုက်ဖြတ်နိုင်ချေ။ အပေါ်ရွှေသွား ဆက်လက်ရှည်ထွက်လာပြီး အာခေါင်မိုးကို ထိုးဖောက်နေလျှင်လည်း အစာ မစားပဲ သေတတ်သည်။

အပေါ်ရွှေသွား

အောက် ရွှေသွား

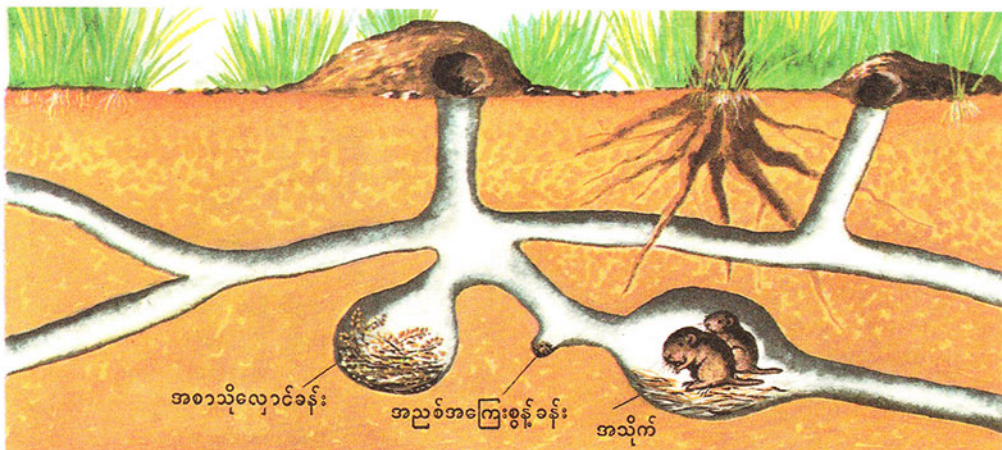

ကျိုးနေသော အောက် ရွှေသွား

အာခေါင်မိုးကို ထိုးဖောက်သော အပေါ်ရွှေသွား

မြက်ဗိုးကောင်များ နေသည့်နေရာ

မြက်ဗိုးကောင်သည် မြေအောက်လိုက်များ ဖောက်လုပ်ပြီး အသိုက်၊ အညစ်အကြေးစွန့်ခန်းနှင့် အစာသိုလှောင်ခန်းများ ဖြစ်လုပ်သည်။

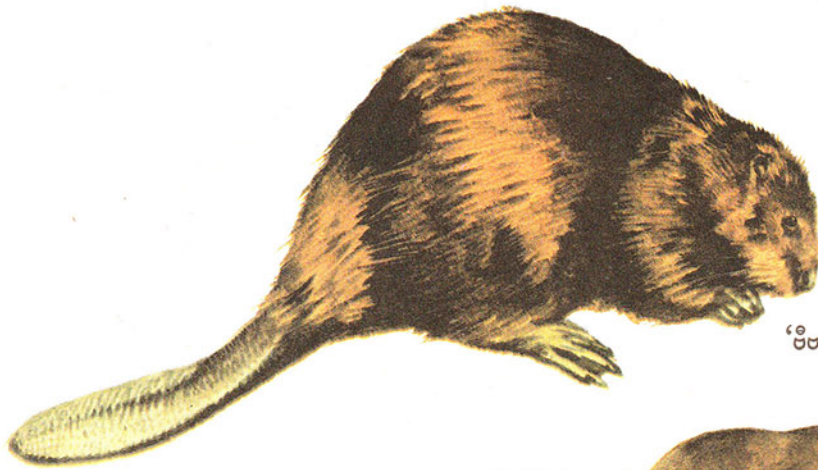
အစာသိုလှောင်ခန်း

အညစ်အကြေးစွန့်ခန်း

အသိုက်

ရှဉ့်နို့သည် ကိုယ်နို့ညှိပြီး ဝမ်းဗိုက်ပြည့်သည်။ အမွေးထူနားရွက်များ ရှိ၏။ ၄၅ ဆင့်တိမ်တာခန့် ရှည်၏။ သစ်သီး၊ သစ်စေ့ကိုစားသည်။ ဆောင်းစာ သိုလှောင်တတ်၏။ ဥရောပနှင့် အာရှတွင် တွေ့ရသည်။

‘ဗီဗာ’

‘ဗီဗာ’သည် ကမ္ဘာ့မြောက်ဘက်ခြမ်းတွင် အကြီးဆုံး ကိုက်ဖြတ်စားသတ္တဝါဖြစ်သည်။ သန်မာသော ကိုယ် ရှိ၏။ အမြီးရှည် ဆင်တိမိတာ ၃၀ အပါအဝင် ၁၀၅ ဆင်တိမိတာထိ ရှည်သည်။ အမြီးသည် ပြားကျယ်ပြီး အကြေးများပါ၏။ အမြီးကို မြေတွင် ကျားကန် သကဲ့သို့ ရေတွင် လှော်တက်ကဲ့သို့ သုံးသည်။ ဘေးရန်တွေ့လျှင် ရေတွင် အမြီးကို ရိုက်ခတ်ပြီး အခြား ‘ဗီဗာ’များကို သတိပေးသည်။ ရွှေလက်ချောင်းများသည် တွင်းတူးရန်နှင့် နောက်ခြေများသည် ရေကူးရန်အရေပြားများ တွဲဆက်နေသည်။ ရေနေသတ္တဝါဖြစ်၏။ သစ်ကိုင်း၊ ကျောက်တုံး၊ ရွှံ့များဖြင့် စမ်းချောင်းများကို ပိတ်ဆို့တတ်၏။ တုတ်၊ သစ်ခက်၊ ရွှံ့များဖြင့် အသိုက်လုပ်သည်။ ရေပေါ်တွင် ဝင်ပေါက်တစ်ခု၊ ဖျော့အောက်တွင် တစ်ခု ရှိသည်။ ‘အက်စပင်’၊ မိုးမခနှင့် ‘ဗတ်’ပင်တို့၏အခေါက်များကို အဓိကစားသည်။ မြောက်အမေရိက၊ ဥရောပနှင့် အာရှတွင် တွေ့ရသည်။

မြက်‘ဗိုး’ကောင်

မြက်‘ဗိုး’ကောင်သည် ၁၀ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ သစ်ဥသစ်ပူစား၏။ ယူရေးရှားနှင့် မြောက် အမေရိကတွင် တွေ့ရသည်။

‘လမ်မင်’

‘လမ်မင်’သည် ၁၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ ဥရောပမြောက်ပိုင်းနှင့် မြောက်အမေရိက အစားပိုင်းတွင် နေသည်။ ရေကန်၊ စမ်းချောင်း၊ မြစ်များကိုဖြတ်ကာ ရွှေ့ပြောင်းကြသည်။ ပင်လယ်နှင့် ရေပြင်ကျယ်များကို ဖြတ်သည့်အခါ အစုလိုက် သေတတ်ကြသည်။ ‘ကင်ဂရူး’ကြွက်တွင် အသင့်အတင့် ကြီးသော ခေါင်း ရှိသည်။ ရွှေလက်များ သေးငယ်ပြီး နောက်ခြေများ အလွန်ရှည်၏။ ၂ မိတာအထိ ခုန်နိုင်စွမ်းရှိသည်။ ၁၀ မှ ၁၈ ဆင်တိမိတာအထိ ရှည်သည်။ အမေရိကန်ပြည် အနောက်တောင်ပိုင်း သဲကန္တာရများတွင် တွေ့ရသည်။

‘ကင်ဂရူး’ကြွက်

ကြွက်ကတိုး

ကြွက်ကတိုးသည် ၂၂ မှ ၃၆ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ ရေနေသတ္တဝါဖြစ်သည်။ မြစ်ကမ်းတလျှောက်ရှိ ရွှံ့နွဲ့များတွင် အသိုက်လုပ်သည်။ မူလက မြောက်အမေရိကမှလာပြီး ယခုအခါ ဥရောပနှင့် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုတွင် တွေ့ရသည်။

အရှေ့ပိုင်း ‘ချပ်မန်’ရှဉ့်

အရှေ့ပိုင်း ‘ချပ်မန်’ရှဉ့်သည် ၁၇ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ အမြီးသည် ၁၀ ဆင်တိမိတာ ရှိသည်။ ကျောဘက်တွင် ပခုံးမှ အမြီးရင်းထိ ထင်ရှားသော အစင်းကြောင်း ငါးခု ရှိသည်။ ၎င်းသည် ချုံဖုတ်နှင့် မြက်ပင်ရိုင်းများတွင် တွင်းတူး၍ဖြစ်စေ၊ သစ်ခေါင်းများတွင် ဖြစ်စေ ချုံများ၊ မြက်ပင်ရှည်များကြားတွင် တွင်းတူး၍ဖြစ်စေ နေတတ်သည်။ အမေရိကန်ပြည် အရှေ့ပိုင်းနှင့် အာရှအလယ်ပိုင်း၏ မြောက်ဘက်တွင် တွေ့ရသည်။

ရှဉ့်ပျံများ

ရှဉ့်ပျံများသည် ညဘက်တွင် ကျက်စားသည်။ အာရှ၊ မြောက်အမေရိက၊ ယူရေးရှားတွင် တွေ့ရသည်။ ၎င်းတို့သည် စင်စစ် မပျံသန်းနိုင်ချေ။ လေဟုန်သာ စီးတတ်သည်။ ရွှေလက်နှင့် နောက်ခြေအကြားတွင် တွယ်ဆက်နေသော အရေပြားသည် အတောင်သဖွယ် အသုံးဝင်၏။ သစ်တပင်မှတပင်သို့ လေဟုန်စီးနိုင်သည်။ တချို့ကြီးမားသော ရှဉ့်ပျံများသည် တောင်ကုန်းထိပ်မှ ကီလိုမီတာဝက်ခန့် အကွာထိ လေဟုန်စီးနိုင်သည်။

အ မြီး အကြေး ပါ ရှဉ့်ပျံသည် မွေးထူအမြီးအောက်ဘက်၌ အကြေး လွှာ ရှိခြင်းကြောင့် ပင်စည်ကို ကုပ်တွယ်နိုင်၏။ အာဖရိက၌တွေ့ရသည်။ ၂၈ ဆင်တိမိတာအထိ ရှည်သည်။

ရှားပျံဖော် ရှဉ့်ပျံကြီးသည် ၂၇ မှ ၄၉ ဆင်တိမိတာအထိ ရှည်သည်။ အာရှသစ်တောများတွင် နေသည်။

ကမ္ဘာဟောင်း လယ်ကြက်မျိုးသည် ၆.၃ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ တွယ်ချိတ်နိုင်သော အမြီးသည် ကိုယ်အရှည်နှင့်ညီ၏။ မြက်ပင်နှင့် ပြောင်း ရိုးများပေါ်တွင် နေ့ည ဆင်းတက်နေ တတ်၏။ သစ်စေ့သစ်နှံနှင့် ‘အင်းဆက်’ပိုးများကို စား၏။ ဥရောပ၊ အာရှမြောက်ပိုင်းနှင့် တရုတ်တွင် တွေ့ရ၏။

သစ်တောကြက် (အမြီးရှည် လယ်ကြက်) သည် ၈.၈ ဆင် တိမိတာခန့်ရှည်ပြီး အမြီးနှင့်ကိုယ် အရှည်တူ၏။ ခွံမာသီး၊ ဂက်သစ်ချသီး၊ ‘ဗယ်ရီ’သီးများကို စား၏။ ၎င်းကို ဥရောပ၊ အာဖရိကမြောက်ပိုင်းနှင့် အာရှရှိ သစ်တောများ၊ ဥယျာဉ် များနှင့် ခိုက်ပျိုးမြေများတွင်တွေ့ရသည်။

ပိရူးမှ စတင်ရောက်ရှိလာသည့် ပူးအမျိုးအစားပေါင်း များစွာရှိ၏။ ၂၅ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ အမြီးအလွန် တို၏။ အချို့သည် အမွေးရှည်ပြီး အချို့တို၏။ လိပ်ခွေနေ သော အမွေးရှိ၏။ အမွေးမှာ အဝါ၊ အဖြူ သို့မဟုတ် နှစ် ရောင်စပ် ဖြစ်၏။

အိမ်ကြက်သည် ၁၅ မှ ၂၄ ဆင်တိမိတာထိ ရှည်၏။ ကမ္ဘာအနှံ့ အပြားတွင် တွေ့ရ၏။

အိမ်ကြက်ငယ်သည် မီးခိုးရောင်ဖြစ်ပြီး ၇ မှ ၁၀ ဆင်တိ မိတာထိ ရှည်၏။ ကမ္ဘာအနှံ့အပြားတွင်တွေ့နိုင်၏။

သစ်တောကြက်

ကမ္ဘာဟောင်းလယ်ကြက်မျိုး

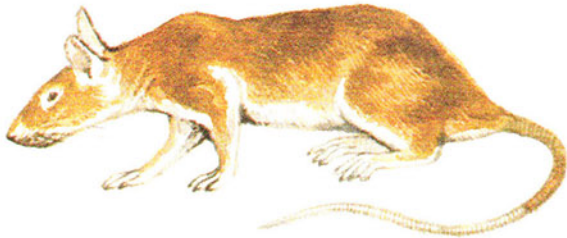
ပူး

အိမ်ကြက်ငယ်

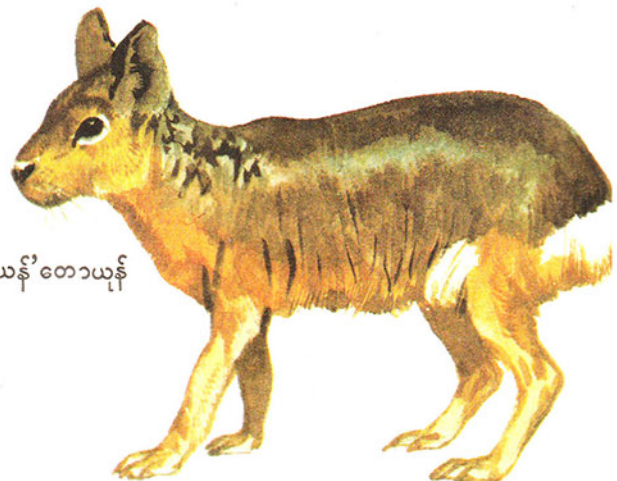

အိမ်ကြက်

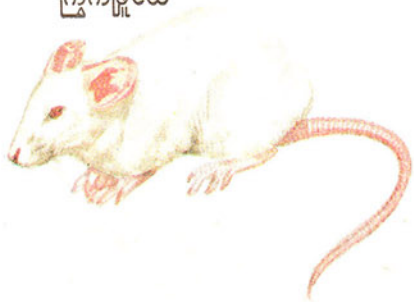
ကြက်ကြီး

‘ပက်တာဂိုနီယန်’တောယုန်

ဆူးထူ ‘အမမိမိ’ကြက်

ကြက်ဖြူငယ်

မြီးတိုပါးတွဲရွှေရောင်ကြက်

ကြက်ဖြူကြီး

‘ပက်တာဂိုနီယန်’ တောယုန်သည် တောင်အမေရိကတွင် နေ၏။ နောက်ခြေရှည်၏။ လျင်မြန်၏။ ဆင်တိမိတာ ၈၀ ခန့် ရှည်သည်။ ကြက်ကြီးသည် ၄၅ ဆင်တိမိတာ ရှည်သည်။ အမွေးတိုပြီး ပါး၏။ အမွေးမဲ့ အမြီးရှည်ရှိသည်။ အာဖရိကတွင် ရှိသည်။ ဆူးထူ ‘အမမိမိ’ ကြက်ကို ဂျပန်ရှိ အမမိမိနှင့် အိုက်နာဝါကျန်း တွင်သာ တွေ့ရသည်။ ၁၂ မှ ၁၈ ဆင်တိမိတာအထိ ရှည်၏။ ကြက်ဖြူငယ်သည် ၁၀ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ လက်တွေ့ စမ်းသပ်ရန်မွေးသည်။ မျက်လုံးနီသည်။ နားရွက်၊ ခြေထောက်နှင့် အမြီးသည် ပန်းရောင်ဖြစ်၏။ အိမ်ကြက်မျိုးဖြစ်သည်။ ကြက်ဖြူကြီးကို သိပ္ပံပညာရှင်များက ဓာတ်ခွဲခန်း စမ်းသပ်မှု အတွက် မွေးသည်။ မြီးတိုပါးတွဲ ရွှေရောင် ကြက်သည် ၁၂ မှ ၁၆ ဆင်တိမိတာ အထိ ရှည်သည်။ ဆီးရီးယားမှ လာသည်။ ယခုအခါကမ္ဘာအနှံ့ အလှမွေး၏။ လက်တွေ့ခန်း၌လည်း သုံးသည်။

မြူကောင်

မြူကောင်သည် ဥရောပ၊ အာဖရိကနှင့် အာရှတွင် နေသည်။ ဆင်တိမိတာ ၆၀ မှ ၈၀ ထိ ရှည်ပြီး အမွေးကြမ်းများ၊ ဆူးများရှိသည်။ ကျောပေါ်ရှိ ဆူးရှည်များတွင် အနက်နှင့် အဖြူစက်များ ရှိသည်။ ဆူးများကို ထောင်ပြီး နောက်သို့ တွန်းထိုး၍ ရန်သူကို ခုခံတတ်သည်။ ညဉ့်ကျက်စားသည်။ ‘ကနေဒါယန်’ မြူကောင်သည် မြောက်အမေရိကတွင် နေသည်။ သစ်ပင်တက်ကျွမ်း၏။ ၆၂ မှ ၈၅ ဆင်တိမိတာထိ ရှည်၏။ ညိုနက်ရောင် အမွေးရှည်များ၊ မြူဝါရောင် ဆူးရှည်များ ရှိသည်။ ဝက်မှင်ဘီးပုံအမြီးရှိ မလေးယားမြူကောင်ကို အရှေ့တောင် အာရှတွင် တွေ့ရသည်။ ဆင်တိမိတာ ၆၀ ခန့် ရှည်၏။ အမြီးသည် ဆင်တိမိတာ ၃၀ ရှည်၏။ အမြီးတွင် အကြေးများ ရှိ၍ အဖျားပိုင်းတွင်သာ ဝက်မှင်ဘီးပုံ ဆူးများရှိသည်။ သစ်ပင်တက် ဘရာဇီးမြူကောင်သည် တောင် အမေရိကနှင့် မက္ကဆီကိုတွင် နေသည်။ ဆင်တိမိတာ ၆၀ ခန့် ရှည်သည်။ ဆူးတိုများပါသည်။ တွယ်ချိတ်နိုင်သော အမြီးရှည်ဖြင့် သစ်ပင်တက်သည်။

ကနေဒါယန်မြူကောင်

ဝက်မှင်ဘီးပုံအမြီးရှိ မလေးယားမြူကောင်

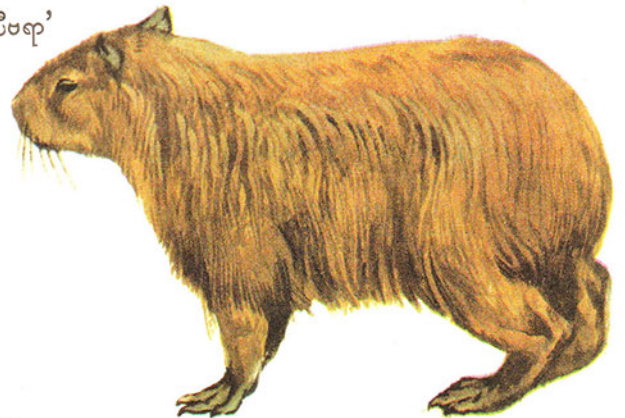

သစ်ပင်တက် ဘရာဇီးမြူကောင်

‘ကွိုင်ပူ’

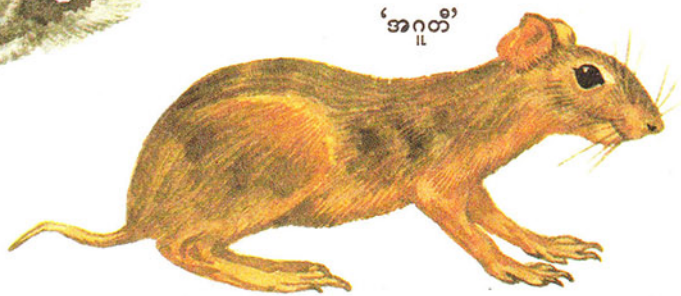
တောင်အမေရိကန် ‘ကပီဗရာ’

‘ကွိုင်ပူ’ (နယူထရီယာ) သည် ရေနံ သတ္တဝါ ဖြစ်သည်။ ဆင်တိမိတာ ၆၀ ခန့် ရှည်ပြီး ကိုယ်တုတ်ခိုင်သည်။ နောက်ခြေတွင် အရေပြားရှိသည်။ အကြေးပါ အမြီးရှည်လည်း ရှိသည်။ တောင်အမေရိကန် ‘ကပီဗရာ’သည် ၁.၂ မီတာ ရှည်ပြီး ၅၃ ဆင်တိမိတာ ရှည်သည်။ ‘ချင်ချီလာ’ ကို အမွေးရန် မွေးမြူကြသည်။ ပိုးသားကဲ့သို့ ပျော့ပျောင်းသည်။ ၂၄ မှ ၂၈ ဆင်တိမိတာထိ ရှည်သည်။ ပိရူမြစ်အင်းဒီးဒေသ၌ တွေ့ရသည်။ တောင်အမေရိကရှိ ‘အဂူတီ’ သည် ဆင်တိမိတာ ၄၀ မှ ၅၀ ထိ ရှည်သည်။ ကိုယ်တုတ်ခိုင်ပြီး အမြီးတိုသည်။ အီဂျစ် ‘ဂျာဗီး’ ကောင်သည် ဆင်တိမိတာ ၂၀ မှ ၃၀ ထိ ရှည်သည်။ အလွန်ရှည်၍ သန်မာသော နောက်ခြေ၊ ကိုယ်ထည်ထက် ပိုရှည်သော အမြီးရှိသည်။ ရေမရပဲ အချိန်အတော်ကြာ အသက်ရှင်နိုင်သည်။ အခုန်သန်သည်။

‘ချင်ချီလာ’

‘အဂူတီ’

အီဂျစ် ‘ဂျာဗီး’ ကောင်

ဝေလငါးများ၊ လင်းပိုင်များ နှင့် လင်းပိုင်ခေါင်းတို့များ

ဝေလငါး၊ လင်းပိုင်နှင့် လင်းပိုင်ခေါင်းတို့များသည် 'ဆီတေးရှား' မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သည့် နို့တိုက်သတ္တဝါများ ဖြစ်သည်။ ငါးများကဲ့သို့ပင် ရေနသတ္တဝါများ ဖြစ်သည်။ အပြင်နားနှင့် နှာခေါင်းပေါက် မပါချေ။ လည်ပင်း တိုသွန်း၍ ခေါင်းနှင့်ကိုယ် တဆက်တည်းရှိသည်ဟု ထင်ရသည်။ ရှည်သွယ်သော ကိုယ်ထည်ရှိသည်။ နှုတ်ခမ်းပေါ်ရှိ အမွှေးအချိုမှုလွှဲ၍ အမွှေးမရှိ။ ရေထဲတွင် လျင်မြန်စွာ လှုပ်ရှားနိုင်၏။ နောက်ခြေများမရှိ။ ရှေ့လက်များသည် ရေယက်အဖြစ် ပွံ့ပြုံးနေသည်။ တပြေးညီ ရေယက်ပုံအစွန်းနှစ်ခုကို ဝေလငါးအမြီးဟု ခေါ်သည်။ ဦးခေါင်းထိပ်တွင် လေမှုတ်ပေါက် ခေါ် လေရှူ။ လေထုတ်ရန်အပေါက် ဘစ်ခု ရှိသည်။ ရေအောက်တွင် အချိန်ကြာကြာ နေနိုင်သော်လည်း ရေပြင်ပေါ်တက်၍ အသက်ရှူရသည်။ ၎င်းတို့၌ ထူသောအဆီပြင်တစ်ထပ်ရှိပြီး ကိုယ်ကို နွေးစေသည်။ သားငယ်များကို ပင်လယ်ပြင်တွင် မွေးပြီး အခြားနို့တိုက်သတ္တဝါများကဲ့သို့ပင် နို့တိုက်သည်။

‘ရစ်ဆို’လင်းပိုင်များ

ရိုးရိုးလင်းပိုင်

ရေစပ်ပါ ဝေလငါးများ

ရေစပ်ပါဝေလငါးသည် အလွန်ကြီး၏။ အပေါ်မေးရိုးတွင် သွားများအစား ရေစပ်များ ရှိသည်။ အာခေါင်ဘေးတွင် ‘ကယ်ရာတင်’ ဖြင့်ပြီးသော ရေစပ်သဖွယ် ကြိတ်ပုံအပြား ရှိသည်။ ၎င်းသည် ပါးစပ်ထဲသို့ ရေနှင့်အတူပါ ပုစွန်ဆိတ်ငယ်များ၊ အကောင်ငယ်များကို သီးခြား စစ်ယူရာ၌ အသုံးဝင်သည်။

သွားပါ ဝေလငါးများ

သွားပါ ဝေလငါးများသည် ရေစပ်ပါ ဝေလငါးများထက် ငယ်သည်။ မေးရိုးတွင် ကတော့ပုံ သွားများရှိသည်။ ‘စပမ်း’ဝေလငါး၏ အောက်မေးရိုး၌ သွား ၄၀ ခန့် ရှိသည်။ ‘နာဝါ’၏ အပေါ်မေးရိုး၌ သွားနှစ်ချောင်းသာ ရှိသည်။

ဝေလငါးအမျိုးမျိုး၏ ရေနာမောင်းများ

ဝေလငါးများသည် လေမှုတ်ပေါက်မှ လေရှူ၏။ ရေမငုပ်မီ အဆုတ်ပြည့်အောင် လေကိုတဝှူထားကြသည်။ ရေပေါ် မကြာခဏ တက်ရန် မလိုချေ။ ရေပေါ်တက်စဉ် ပူနွေး စွတ်စိုသော လေကို အပြင်သို့ တအား မှုတ်ထုတ်ရာမှ ရေနာမောင်းပုံဖြစ် သွားသည်။

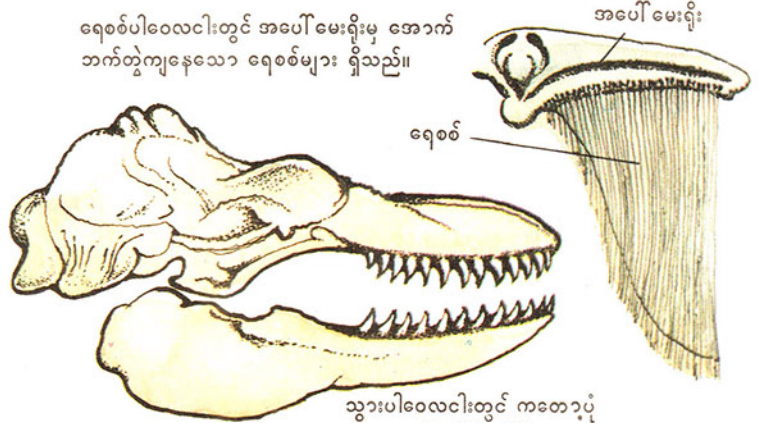

ဝေလငါးပြာ

ကျောခုံးဝေလငါး

ရိုးရိုးဝေလငါး

ရေစပ်ပါဝေလငါးတွင် အပေါ်မေးရိုးမှ အောက်ဘက်တွဲကုနေသော ရေစပ်များ ရှိသည်။

သွားပါဝေလငါးတွင် ကတော့ပုံ သွားများ၌ ကြေမပါရှိချေ။

ဝေလငါးသည် မိမိသွားပုံနှင့် ကိုက်ညီသော အစာကိုသာ စားသည်။ စိတ်ဝင်စားဖွယ်မှာ အကြီးဆုံးဝေလငါးသည် အသေးဆုံးအစာကောင်ကိုသာ စားခြင်းဖြစ်သည်။

သားကြီးစား ဝေလငါး

ပြည်ကြီးငါး ငါး လင်းပိုင်ခေါင်းတို

‘စပမ်း’ဝေလငါး

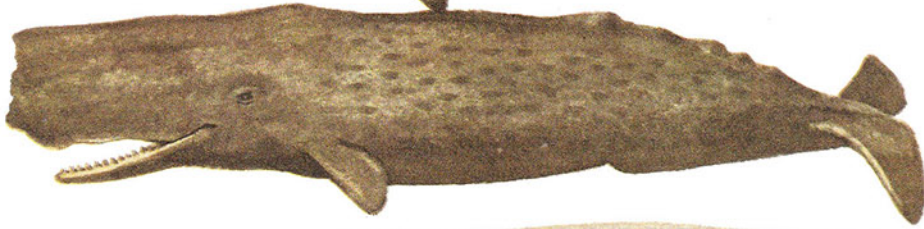
ပြည်ကြီးငါး ရေဘဝဲ

ဝေလငါးပြာ

ပုစွန်ဆိတ် ပုစွန်တုပ် ပုစွန်ဆိတ်ငယ်

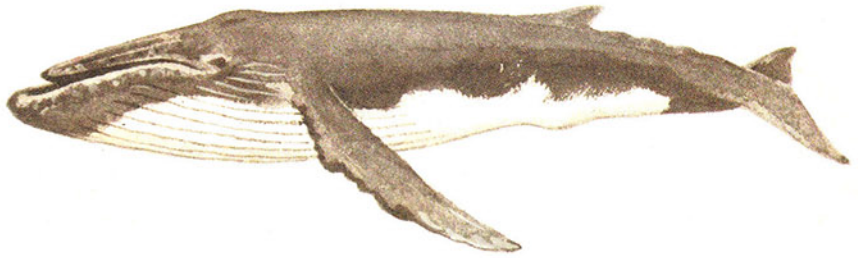

ရိုးရိုး ဝေလငါးသည် ရေစစ်ပါ ဝေလငါးမျိုး ဖြစ်၏။ ၁၂ မှ ၁၇ မီတာထိ ရှည်သည်။ အာတိတ်၊ အတ္တလန္တိတ် မြောက်ပိုင်းနှင့် ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာတွင် တွေ့ရသည်။
 ‘စပမ်း’ ဝေလငါးတွင် သွားများရှိ၏။ ကျောဘက်ရေယက်မရှိ။ ၁၅ မှ ၂၀ မီတာထိ ရှည်၏။ ၃ ပုံ ၁ ပုံခန့်သည် ဦးခေါင်းပိုင်းဖြစ်သည်။ သမုဒ္ဒရာတိုင်း၌ လိုပင် တွေ့ရသည်။

ဝေလငါးပြာသည် ရေစစ်ပါ ဝေလငါးမျိုး ဖြစ်၏။ အကြီးဆုံး ဝေလငါးမျိုးဖြစ်ပြီး ၂၄ မှ ၃၀ မီတာထိ ရှည်၏။ သမုဒ္ဒရာတိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။

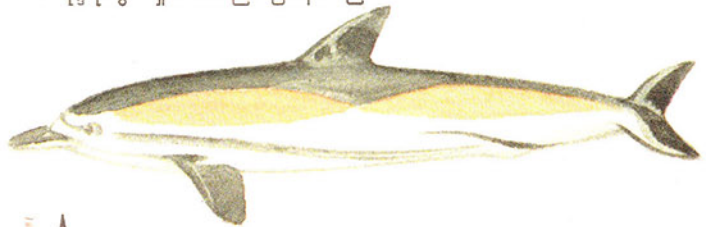
ကျောရုံးဝေလငါးသည် ၁၀ မှ ၁၇ မီတာအထိ ရှည်သည်။ ၄ မီတာရှည်သော ရေယက်များ ပါသည်။

‘နာဝါ’သည် ၄.၈ မီတာခန့် ရှည်သည်။ မီးခိုးဖျော့ရောင် ရှိပြီး ကျောပေါ်တွင် အနက် မြောက် များပါသည်။ အထီးတွင်ရှိသည့် ၂.၄ မီတာရှည် ခရုပတ်အစွယ်သည် ပါးစပ်မှ ငေါထွက်နေသော အလွန်ကြီးမားသည့် သွားတစ်ချောင်း ဖြစ်သည်။

‘ဗားယတ်’ နှုတ်သီးဝေလငါးသည် ၉ မှ ၁၁ မီတာထိ ရှည်သည်။ ပြည်ကြီးငါးနှင့် ငါးကို စားသည်။ သမုဒ္ဒရာတွင် ရှိသော်လည်း မြင်ရခဲသည်။

လင်းပိုင်၏ ခေါင်းပိုင်းတွင် နှုတ်သီးပါသည်။ ကိုယ်ဘေးတွင် မီးခိုးအဝါနှင့် အဖြူစင်းများ ရှိသည်။ ၂ မီတာခန့် ရှည်သည်။ သမုဒ္ဒရာနှင့် ပူနွေးသော ပင်လယ်များတွင် တွေ့ရသည်။ ‘ဟဲရင်း’ ငါးများကို စားသည်။

လင်းပိုင်ခေါင်းတို့တွင် တူးရှင်းပြားပုံ သွားများပါရှိသည်။ ကျောဘက် ရေယက်သည် ကိုယ် အလယ်၏ နောက်နား၌ ကပ်လျက်ရှိသည်။ ၁.၈ မီတာ ရှိသည်။

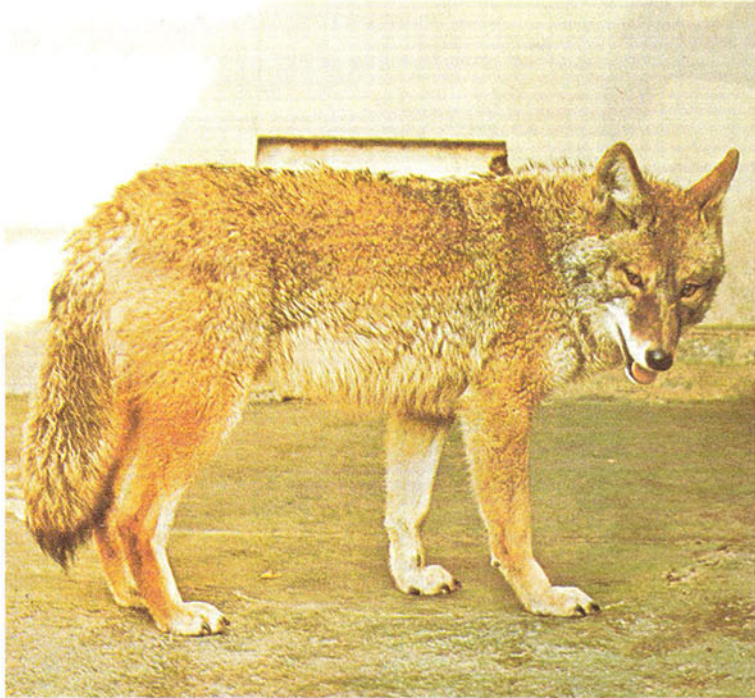
ဝေလငါးနှင့် လင်းပိုင်များ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု

၎င်းတို့သည် အုပ်စုဖွဲ့နေ နို့တိုက် သတ္တဝါများ ဖြစ်သည်။ မြောက်မြားစွာ အုပ်စုဖွဲ့၍ နေတတ်ကြသည်။ လုံခြုံမှုနှင့် ကာကွယ်မှုအတွက် အုပ်စုတွင်း အသင့်ပြင်ဆင်မှု ရှိသည်။ ညအခါ အနားယူချိန်၌ သားငယ်များကို အလယ်တွင်ထားကာ သားစား ကောင်များ၏ရန်မှ ကာကွယ်သည်။ သက်ကြီးကောင်များသည် အသင့်အနေအထား ရှိသည်။ ဘေးရန်တွေ့ပါက သတိပေးသံပြုပြီး အုပ်စုကို ကာကွယ်ရန် အသင့်နေရာ ယူပြီး ဖြစ်ကြသည်။ လာရောက်ခြိမ်းခြောက်သည့် သားကောင်များကို တိုက်ခိုက် သတ်ဖြတ်ကြသည်။ အခြားသတ္တဝါများကဲ့သို့ ဒဏ်ရာရသူကို ခွန်ပစ်ထားခြင်း၊ သတ်ဖြတ်ခြင်းမပြုပဲ ဒဏ်ရာရသော အဖော်များကို ရေပေါ်သို့ တွန်းတင်ပြီး ပြုစုရန် အသိရှိကြသည်။

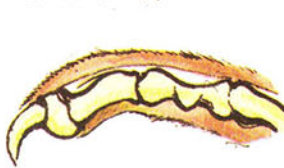
ငါးမန်းနှင့်လူတို့သည် ၎င်းတို့၏ အကြီးမားဆုံး ရန်သူများဖြစ်ကြသည်။ ငါးဖမ်း သမားများက လင်းပိုင်ကို ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်မိပါက ကံမကောင်းဟု အယူရှိ၍ တမင် မဖမ်းကြသော်လည်း ပိုက်အတွင်းသို့ မတော်တဆဝင်မိသော လင်းပိုင်များသည် ရေမွန်းသေကြ၏။ ဝေလငါးကိုမူ ၎င်း၏အဆီပြင်၊ ရေစစ်ပိုင်းနှင့် အသား စသည်အပြင် အဖိုးတန်ရေမွှေး ပြုလုပ်ရန်အတွက် ဝေလငါးဖယောင်းနှင့် ငါးကြီးအန်ဖတ် ရရှိရန် နှစ် ရာပေါင်းများစွာ ဖမ်းဆီးခဲ့ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဝေလငါးမျိုးစိတ်များသည် ယခု အခါ အလွန်ရှားပါးနေပြီး ပျောက်ကွယ်သွားမည်ကိုပင် စိုးရိမ်ကြရသည်။ ၎င်းတို့ကို ကာကွယ်ရန် ဝေလငါးဖမ်း ဥပဒေများကို တင်းကြပ်စွာ ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

သားစားကောင်များ (သားစားနို့ ဝိုက် သတ္တဝါများ)

ဝက်ဝံ၊ ခွေး၊ ကြောင်၊ ပင်လယ်ဖုံနှင့် အစွယ်ပါ ပင်လယ်ဖုံကြီးများသည် ‘ကာနီဗိုရား’ မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သည်။ သားစားနို့ ဝိုက်သတ္တဝါများ ဖြစ်သော်လည်း အချို့သည် အစုစားသည်။ ဝက်ဝံ၊ ခွေး၊ ကြောင်ကဲ့သို့ လှုပ်ရှားနိုင်သည့် ခြေချောင်းငယ်ပါ သတ္တဝါအုပ်စုနှင့် ဖုံများ၊ ‘ဆီးလိုင်ယန်း’ ဖုံမျိုး များ၊ အစွယ်ပါ ပင်လယ်ဖုံကြီးများကဲ့သို့ ရေယက်ပုံ ခြေထောက်ပါ သတ္တဝါအုပ်စု ဟူ၍ နှစ်မျိုး ရှိ၏။ သားစားကောင်များတွင် ခြေသည်းပါ ခြေချောင်း လေးချောင်းစီ ရှိသည်။ အချို့၏ ခြေသည်းများသည် ကြောင်ကဲ့သို့ ထုတ်နိုင်၊ သွင်းနိုင်ပြီး မလိုအပ်သည့်အခါ ဝှက်ထားနိုင်သည်။ ၎င်းတို့သည် အမြင်အကြားနှင့် အနံ့ခံခြင်းတို့တွင် ထက်မြက်သည်။

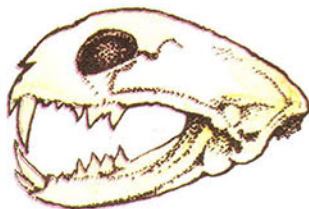

အလတ်စကန်ဝံပုလွေ
သွင်းနိုင်ထုတ်နိုင်ခြေသည်း

ခြေသည်းသွင်းယူပုံ
ခြေသည်းလက်သည်း ဆန့်ထုတ်ပုံ

သားစားကောင်၏သွားများ

အပေါ်နှင့်အောက် မေးရိုးရှိ ခွယ်သွား နှင့် အသွားများသည် ကြီးမားသန်မာပြီး ချွန်ထက်သည်။ ၎င်းတို့ဖြင့် အသားကို အပိုင်းအစများ ဖြစ်သည်အထိ ကိုက် ဖြတ်နိုင်သည်။

သားစားကောင်အမျိုးမျိုး၏ခြေထောက်များအသုံးပြုပုံခြားနားချက်

ရိုးရိုးမြေခွေး

သားစားကောင်များတွင် အားကောင်းသန်မာသော မေးရိုးများနှင့် အသားများကို ကိုက်ဖြဲရန် ချွန်ထက်သော သွားများပါရှိသည်။ အပေါ်အောက်ရွေသွား ခြောက် ချောင်းစီ ရှိသည်။ ၎င်း၏ဘေးတွင် ရှည်သော ခွယ်သွားများရှိသည်။ သားရဲခွယ် များဟု ခေါ်သည်။ သားစားကောင် အများစုတွင် အသွားနှစ်စုံစီ ရှိသည်။ ၎င်း သွားတို့သည် ကြီးပြီးချွန်ထက်သည်။ ကိုက်ဖြတ်နိုင်သော စောင်းများ ရှိသည်။
သား စား ကောင် များ သည် တကောင်တည်းဖြစ်စေ၊ အုပ်စုလိုက်ဖြစ်စေ သားကောင်ကို ဖမ်းသည်။ ဝံပုလွေသည် အုပ်စုလိုက် ဖမ်းတတ်သည်။ ၎င်းတို့၏ သားကောင်ကို ဝိုင်းရံပိတ်ဆို့ တိုက်ခိုက်သည်။ ကြောင်ကြီးမျိုးသည် တကောင် တည်း သို့မဟုတ် အတွဲဖြင့် သားကောင်ကို ဖမ်းတတ်သည်။ ကျားသစ်များ၊ ကျား များသည် တကောင်တည်း သားကောင်ကို ဖမ်းသည်။ ၎င်းတို့သည် သားကောင် ကို မဖမ်းမီ တိတ် တဆိတ် ခြေရာ ခံကြသည်။ ခြေသွေတို့သည် တခါတရံ အုပ်စုဖွဲ့၍ သားကောင်ကို လိုက်သည်။ တစ်ကောင်က ကျယ်လောင်စွာ ဟိန်းဟောက်၍ ကြောက်လန့်စေကြား ပြေးလာသော သားကောင်ကို ကျန်အကောင်များက စောင့်ဖမ်းပြီး လျင်မြန်စွာ ကိုက်သတ် တတ်သည်။

ကြောင် နှင့် ခွေး များ သည် ၎င်းတို့၏ ခြေချောင်း၊ လက် ချောင်းများကို အားပြု၍ လမ်းလျှောက်သည်။

ဝက်ဝံ များ သည် ခြေ လက် များ ကို အခြား လိုက် ချ၍လမ်းလျှောက် သည်။

မြွေပါသည် ခြေဖျား ထောက်၍ လမ်း လျှောက်သည်။

‘ဆီးလိုင်ယန်း’ ခေါ် ဖုံ မျိုးသည် အခြား ပင်လယ်ဖုံ များထက် လျင်မြန် ဖျတ်လတ် သည်။

ပင်လယ်ဖုံသည် ရွှေနှောက် ရေယက် များနှင့် ဝမ်းဗိုက်ဖြင့် မြေ ပေါ် တွင် တွားသွား သည်။

ပင်လယ်ဖုံ

‘ဆီးလိုင်ယန်း’

ရိုးရိုးဝံပုလွေသည် အုပ်စုခွဲ၍ 'ကယ်ရီဗူး'၊ နွားကတီးနှင့်သမင်တို့ကို ဖမ်း၍ စားသည်။ မြောက်အမေရိက၊ ဥရောပနှင့် အာရှတွင်တွေ့ရသည်။ အထီးသည် ၁.၃ မီတာခန့်ရှိသည်။

'ကိုယိုတီ' ဝံပုလွေသည် ၉၅ ဆင်တီမီတာခန့် ရှည်သည်။ မြောက်အမေရိကနှင့် မက္ကဆီကိုရှိ လွင်ပြင်များတွင် တွေ့ရသည်။ တကောင်ချင်း သို့မဟုတ် အတွဲလိုက် ယုန်ကဲ့သို့သော သားကောင်ငယ်များကို ဖမ်းစားတတ်သည်။

ခွေးအသည် သတ္တဝါငယ်များ၊ ခြင်္သေ့နှင့် ကျားများ၏ စားကြွင်းများကို စားသည်။ အာဖရိကနှင့် အာရှတွင် တွေ့ရသည်။ ဆင်တီမီတာ ၅၀ မှ ၈၀ ထိ ရှည်သည်။

မြေခွေးသည် အာရှ၊ ဥရောပ၊ အာဖရိက မြောက်ပိုင်းနှင့် မြောက်အမေရိကရှိ သစ်တောများတွင် နေသည်။ ၆၈ ဆင်တီမီတာခန့် ရှည်ပြီး ဆင်တီမီတာ ၃၀ မြင့်သည်။

'ရက်ကွန်း' ခွေးတွင် မျက်ကွင်းများ ပါသည်။ ဆင်တီမီတာ ၅၀ မှ ၆၈ ထိ ရှည်သည်။ အသားနှင့် သီးရွက်များကို စားသည်။

ခွေးမျိုးနွယ်များ

ဝံပုလွေ၊မြေခွေး၊ရက်ကွန်း၊ ခွေးနှင့် အခြားခွေးများသည် 'ကနိုင်းဇေး'မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့၌ သေးသွယ်သောကိုယ်၊ ချွန်သောနားရွက်၊ ရှည်သော နှုတ်သီး ရှိ၏။ ခြေလက်များသည် သေးရှည်သည်။ ရှေ့လက်တွင် လက်ချောင်းလေးချောင်း သို့မဟုတ် ငါးချောင်း၊ နောက်ခြေတွင် ခြေချောင်း လေးချောင်းစီ ရှိသည်။

ဝက်ဝံများ

‘အာဆိုးဒေး’ မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သော ဝက်ဝံများတွင် ကြုံခိုင်သော ကိုယ်၊ တိုသော အမြီး၊ တုတ်ခိုင်သော ခြေများရှိ၏။ ဖဝါးများသည် ပြားပြီး ကြီးသည်။ ခြေသည်း ပါသော ခြေချောင်း ငါးချောင်းစီရှိသည်။ ခြေများကို အပြားလိုက်ချ၍ လမ်းလျှောက်သည်။ အမြင်အား နည်းသည်။ အနံ့နှင့် အကြားအာရုံ ကောင်းသည်။ အစုစားသတ္တဝါ ဖြစ်သည်။ အများစုသည် ဆောင်းဦးတတ်သည်။

ဝက်ဝံညို

မျက်ကွင်းဖြူဝက်ဝံ

‘ဆလေ့’ဝက်ဝံ

ပသျှူးဝက်ဝံ

ဝင်ရိုးစွန်းဝက်ဝံ

ဝက်ဝံညိုမျိုးစိတ်တွင် အဖြူအနက်ရောင် မျိုးကွဲများ ရှိသည်။ ၂ မီတာခန့် ရှည်၏။ ကမ္ဘာ မြောက်ဘက် ခြမ်းတွင် အနှံ့အပြား တွေ့ရသည်။ အချိုးအစား မကျသော်လည်း လျင်မြန်စွာ လှုပ်ရှားနိုင်သည်။ ကောင်းစွာ ရေကူးနိုင်သည်။ သစ်ပင်လည်း တက် နိုင်သည်။

ပသျှူးဝက်ဝံမျိုးကို အရှေ့တောင် အာရှ တောများ တွင် တွေ့ရသည်။ ၁.၃ မီတာခန့် ရှည်၏။ ပျားရည် နှင့် အချိုရည်များကို အလွန်ကြိုက်သည်။ မျက်ကွင်းဖြူ ဝက်ဝံသည် ၁.၅ မီတာခန့် ရှည်၏။ တောင်အမေရိကတွင်သာ တွေ့ရသည်။ ၎င်းတို့ကို ဗင်နီဇွဲလားမှ ချီလီရှိ အင်းဒီးတောင်တန်းတွင် တွေ့ ရသည်။

‘ဆလေ့’ ဝက်ဝံတွင်ထူကြမ်းသောအမွေးရှိ၏။ အထူး သဖြင့် လည်တွင် အမွေး ပိုရှိသည်။ ၁.၇ မီတာ ခန့် ရှည်၏။ အိန္ဒိယနှင့် သီရိလင်္ကာ သစ်တောများ၌ တွေ့ရသည်။ ပုရွက်ဆိတ်၊ ခြံနှင့် အသီးအရွက်များကို စားသည်။ ဆောင်းဦးခြင်းမရှိ။

ဝင်ရိုးစွန်း ဝက်ဝံများသည် ဖြူ၏။ အာတိတ် ဒေသ တွင် တွေ့ရသည်။ သန်မာပြီး ရေကူး ကျွမ်းကျင် သည်။ ၂.၇ မီတာခန့် ရှည်၏။ ပင်လယ်ပျံများကို အဓိကစားသည်။ ဆောင်းဦးခြင်းမရှိ။

ရက်ကွန်းနှင့်ပန်ဒါများ

‘ရက်ကွန်း’ နှင့် ‘ပန်ဒါ’ များသည် ‘မတ်စတီလိုင်းဒေး’ မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ ခြေချောင်း ငါးချောင်းစီရှိသည်။ ခြေများကို အပြားလိုက်ချ၍ လမ်းလျှောက်သည်။ ဝက်ဝံနှင့်မတူသည်မှာ ‘ပန်ဒါ’ ကြီးမား၍ ၎င်းတို့တွင် အရပ်ပါသော အမြီးရှည်ရှိခြင်းပင် ဖြစ်၏။ သွားများသည် အခြား သားစားကောင်များထက် သေးငယ်ပြီး မချွန်ထက်ပေ။ အစုစားကောင်များဖြစ်သည်။ သစ်ပင်တက် ကျွမ်းကျင်သည်။

‘ပန်ဒါ’ ကြီးကို တရုတ်ပြည် အနောက်တောင်ပိုင်း ပင်လယ် ရေမျက်နှာပြင် အထက် မီတာ ၁၈၀၀ နှင့် ၄၀၀၀ အကြား ဝါးတောများတွင် တွေ့ရသည်။ မျှစ်စုံ များကို စားသည်။ အကောင်ငယ်များ၊ ငှက်များကိုလည်း စားသည်။ ၁.၈ မီတာခန့် ရှည်သည်။

နှာဖြူ ‘ကွာတီ’ တွင်သွယ်သောနှာရောင် ရှိသည်။ သေး သွယ်သောအမြီးကို သစ်ပင်တက်ရာတွင် ဟန်ချက်အဖြစ် အသုံးပြုသည်။ ၄၃ မှ ၆၈ ဆင်တီမီတာအထိ ရှည်သည်။ မကွဆီကိုနှင့် ပိရူးအကြားရှိ သစ်တောများတွင် တွေ့ရ သည်။ အသီးအရွက်များ၊ အင်းဆက် ပိုးများ၊ ‘ဝမ်း’ ကောင်ငယ်များနှင့် ငှက်များကို စားသည်။

‘ရက်ကွန်း’ သည် ၄၁ မှ ၅၅ ဆင်တီမီတာအထိ ရှည် သည်။ သစ်ပင်တက်ခြင်း၊ ရေကူးခြင်း ကျွမ်းကျင်သည်။ ဖားငါးနှင့်ပစ္စန်းများကို ရေဆေးပြီးမှ စားသည်။ မြောက် အမေရိကနှင့် ဗဟိုအမေရိက သစ်တောတွင်းရှိ ရေကန်နှင့် စမ်းချောင်းများအနီး၌ တွေ့ရသည်။

‘ပန်ဒါ’ကြီး

နှာဖြူ ‘ကွာတီ’

‘ရက်ကွန်း’

‘ဝီဇယ်’သည် ဆင်တိမိတာ ၃၀ ခန့် ရှည်၏။ ကိုက်ဖြတ်စားကောင်နှင့် ငှက်များကို စားသည်။ မြောက်အမေရိက၊ ဥရောပ၊ အာရှတွင် တွေ့ရသည်။

ဝီဇယ်နှင့် ၎င်းတို့၏ မျိုးနွယ်များ

‘ဝီဇယ်’ များ၊ ဗုံများ၊ နံစော် ဗုံများနှင့် ခွေးတူဝက်တူများသည် ‘မတ်စတီးလိုင်ဒေး’ မျိုးရင်းတွင်ပါဝင်သည်။ ကိုယ်ရှည်ပြီး ခြေတို၏။ အမြီးရှည်၏။ ခြေထောက်တချောင်းစီတွင် အနည်းဆုံး ခြေချောင်းငယ် လေးချောင်းရှိသည်။ အချို့သည် ခြေဖဝါးချပြီး အချို့ ခြေဖျားထောက်၍ လမ်းလျှောက်သည်။ ‘အာမိုင်း’ သည် ဆောင်းတွင် ကိုယ်မွေးမြူပြီး နွေတွင် ညိုသည်။ အများစုသည် မြေပေါ်တွင် နေသည်။ ဗုံများသည် ရေထဲတွင် အနေများသည်။ အမြီးနားတွင် အနံ့အိတ်ရှိပြီး ၎င်းမှ အနံ့ဆိုးထွက်သည်။ ၎င်းအနံ့ဖြင့် ရန်သူများမှ ကာကွယ်နိုင်သည်။

‘ရက်တယ်’ သည် ၇၂ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်၏။ အကြောက် အရှုံ့မရှိ။ အာဖရိက၊ အာရှနှင့် အိန္ဒိယတွင် တွေ့ရသည်။

‘မာတင်’ သည် ၄၇ ဆင်တိမိတာခန့် ရှိ၏။ အကောင်ငယ်များ၊ ငှက်များကို စားသည်။ မြောက်အမေရိက၊ ဥရောပနှင့် ဂျပန်ရှိ သစ်တောများတွင် တွေ့ရသည်။

နံစော် ဗုံများသည် အမြီးနားရှိ ‘ဂလင်း’ နှစ်ခုမှ အနံ့ဆိုးဖြင့် ရန်ကိုကာကွယ်သည်။ ဆင်တိမိတာ ၄၀ ခန့် ရှည်၏။ မြောက်အမေရိက လွင်ပြင် သစ်တောများတွင် တွေ့ရ၏။

ခွေးတူဝက်တူသည် အမေရိက၊ ဥရောပ၊ အရှေ့အာရှ သစ်တောများတွင် တွင်းတူး၍နေသည်။ ၄၅ မှာ ၁၀၀ ဆင်တိမိတာထိ ရှိသည်။ ‘အင်းဆက်’ ပိုး၊ ‘ဝမ်း’ ကောင်၊ သတ္တဝါငယ်နှင့် သစ်သီးများကို စား၏။

ရိုးရိုးဗုံသည် ၆၄ မှ ၈၂ ဆင်တိမိတာထိ ရှည်၏။ ခြေတိုပြီး အရေပြား ဆက် ခြေခြေချောင်းများရှိ၏။ ရေနေ သတ္တဝါများနှင့် သစ်ပင်ငယ်များကို စား၏။ ရှည်တုတ်သော အမြီးရှိ၏။

ဗုံကြီးမျိုး၌ ရေယက်ပုံ ကျယ်ပြန့်သော နောက်ခြေထောက်ရှိ၏။ တစ်မိတာခန့် ရှည်သည်။ ခရု၊ ယောက်သွားနှင့် ပင်လယ် ဖြူကောင်များကို စားသည်။

‘အာမိုင်း’ သည် နွေတွင် အဖြူရောင်မှ အညိုရောင်သို့ ပြောင်းသည်။ ဆင်တိမိတာ ၂၀ မှ ၃၃ အထိ ရှည်၏။ အာရှ၊ မြောက်အမေရိကနှင့် ဥရောပတွင် တွေ့ရသည်။

‘ဝုဗာရင်း’ ကို အမေရိကနှင့် အာရှမြောက်ပိုင်း သစ်တောများတွင် တွေ့ရသည်။ ရိုင်းခိုင်းပြီး အာသာဆန္ဒ ပြင်းလွန်းသည်။ ၆၅ မှ ၉၀ ဆင်တိမိတာထိ ရှည်သည်။

‘အာမိုင်း’ သည် ရာသီအလိုက် အရောင်ပြောင်း သည်။ နေရောင်ခြည်ပေါ်မူတည်ပြီး အရောင်နှင့် အမွှေး အထူအပါး ပြောင်း၏။ ထိုသို့ပြောင်းသောအခါ အမွှေးကွက်အသစ်သည် ကျောဘက်မှ စ၍ ဖြစ်ပေါ်ကာ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးသို့ ပျံ့နှံ့ ကြီးမား သွားသည်။

ဆိပ်ခံနှင့်မြေပါများ

‘ဆိပ်ခံ’ နှင့် မြေပါများသည် ‘ဗီဇာရိုင်းဒေး’ မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်၏။ ကြောင်နှင့် တူသော လက္ခဏာအချို့ရှိ၏။ အချို့မှာ ခြေသည်းလက်သည်းကို အချို့အဝက်သာ သွင်းနိုင်ထုတ်နိုင်သည်။ ကြောင်ထက် တိုသော ခြေနှင့် ရှည်သော နှာရောင်ရှိ၏။ ရေမွှေးလုပ်ရာတွင် အသုံးပြုသော အရည်ကို စစ်ထုတ်သည့် အနံ့အိတ်ရှိ၏။

‘လင်ဂဆန်’ ကို တရုတ် တောင်ပိုင်း၊ နီပေါနှင့် ဘော်နိုယိုတွင်တွေ့ရသည်။ ၃၉ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်ပြီး အမြီးနှင့်ကိုယ် အရှည်တူ၏။ ခြေသည်းလက်သည်းများကို သွင်းနိုင် ထုတ်နိုင်သည်။

ဝံကြောင်တွင် တွယ်ချိတ်နိုင်သော အမြီးရှည် ရှိသည်။ ဆင်တိမိတာ ၆၀ မှ ၉၅ ထိရှိသည်။ အရှေ့တောင်အာရှ အာသံမှ ဘော်နိုယိုအထိ ချုံတောများတွင် တွေ့ရ၏။ သစ်သီး၊ သစ်ရွက်နှင့် အကောင်ငယ်များကို စားသည်။

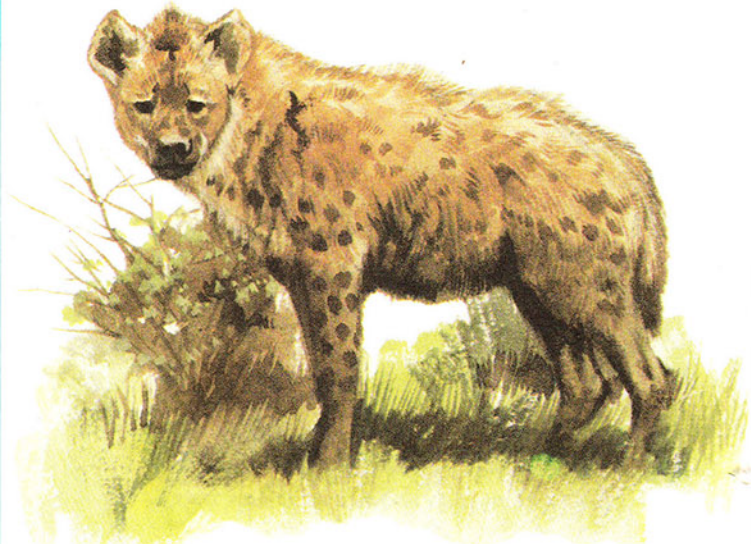

သေးငယ်သော အိန္ဒိယ ကြောင်ကတိုးသည် ၄၅ မှ ၆၅ ဆင်တိမိတာထိရှိသည်။ ၎င်း၏အနံ့အိတ်မှ ကတိုးကို ထုတ်ပေးသည်။ တရုတ်၊ မြန်မာ၊ အိန္ဒိယ၊ ဆူမတြာနှင့် ဂျာဗားတွင် တွေ့ရသည်။

နှာဖြူကြောင်ကတိုး (ကြောင်ပိုက်) သည် ၅၁ ဆင်တိမိတာခန့်ရှိသည်။ အရှေ့တောင်အာရှတွင် တွေ့ရသည်။

အပြောက်ပါ ခွေးအ ကြီးကို အာဖရိကတောင်ပိုင်းနှင့် အရှေ့ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။ ၁.၅ မီတာခန့် ရှည်သည်။ ခြေသွေးစားကြွင်းနှင့် အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များကို စားသည်။

အစင်းပါ ခွေးအ ကြီးသည် ၁.၃ မီတာခန့် ရှည်၏။ အရှေ့မြောက် အာဖရိက၊ အာရေဗျနှင့် အိန္ဒိယတွင် တွေ့ရသည်။ အသေကောင်များကို စားသည်။

ခွေးအ ကြီးမျိုးများ

ခွေးအ ကြီးမျိုးသည် ‘ဟိုင်အီရိုင်းဒေး’ မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့၏ ရယ်သံ၊ ငိုသံ၊ ကရော်သံများကြောင့် အရယ်သန် ခွေးအ ကြီးများဟု ခေါ်သည်။ ၎င်းတို့တွင် လည်ဆံမွေးပါပြီး ရှည်တုတ်သော လည်ပင်းရှိသည်။ ရှေ့လက်သည် နောက်ခြေထက် ရှည်သဖြင့် ကိုယ်ထည်သည် ခုံးနေသည်။ ခြေချောင်း လေးချောင်းစီ ရှိသည်။ အသားစားတိရစ္ဆာန်အားလုံးတွင် ၎င်းတို့၏မေးရိုးများသည် အသန်မာဆုံး ဖြစ်၍ အရိုးရော၊ အသားကိုပါ ဝါးစားနိုင်သည်။

မြေပါကို အာရေဗျ၊ အိန္ဒိယ၊ သီရိလင်္ကာနှင့် နီပေါရှိ သစ်တော ဒေသများတွင် တွေ့ရသည်။ ၄၁ ဆင်တိမိတာခန့် ရှည်သည်။ အလွန်လျင်မြန်ဖျတ်လတ်သည်။ မြေကြက်ကြီး၊ အိမ်ကြက်ငယ်၊ မြွေနှင့် အခြားအကောင်ငယ်များကို စားသည်။

‘ပါရှန်’ အိမ်ကြောင် အကြီးစား၌ ပျော့ပျောင်းသော အမွေးရှည်ရှိသည်။

‘အဘီဆီယန်’ ကြောင်သည် အိမ်ကြောင်၏ ရှေးအနွယ်ဖြစ်သည်။ ရှေးအီဂျစ်လူမျိုး များက အထွတ်အမြတ်ထားသည်။ အိမ်ကြောင်ထက် မျက်နှာနှင့်နားရွက် ပိုရှည်သည်။

‘ပါရှန်’ ကြောင်

‘အဘီဆီယန်’ ကြောင်

ကြောင်မွေးတို

ယိုးဒယားကြောင်

ကြောင်မွေးတိုတွင် မွေးနုတိုကလေးများ ရှိ၏။ အမွေးရောင် အမျိုးမျိုး၊ အဆင် အမျိုးမျိုး ရှိ၏။ အစင်းပါသော ကြောင်မွေးတိုသည် ၎င်း၏ကိုယ်ကို ကွေးလိုက် ပါက ခရုပတ်ပုံ ပေါ်လာသည်။

ယိုးဒယားကြောင်သည် အရောင်ပျော့သည်။ မျက်နှာ၊ နားရွက်၊ ခြေထောက် နှင့် အမြီးသည် အရောင်ရင့်သည်။ မျက်လုံးပြာများ ရှိသည်။

တောကြောင်များ

တောကြောင်များသည် အမေရိက၊ ဥရောပနှင့်အာရှ ဇာတိဖြစ်၏။ ကြက်များကို နှိမ်နင်းရာ၌ အသုံးဝင်သဖြင့် ၎င်းကို အိမ်တွင် မွေးလာကြသည်။

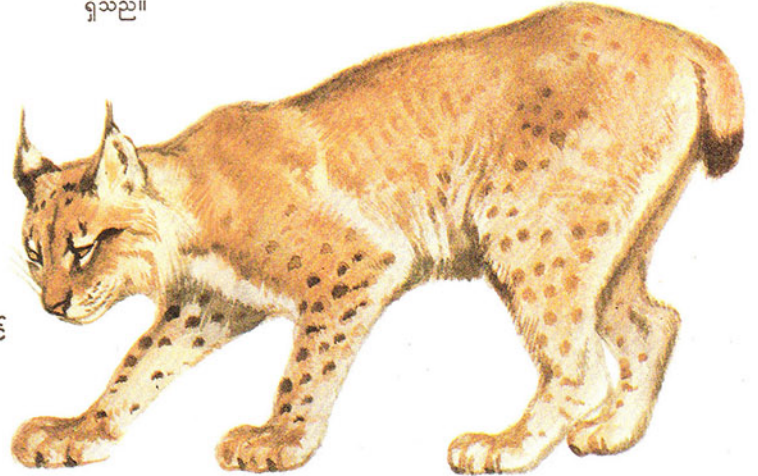
‘လစ်ဘီယန်’ တောကြောင်

ဥရောပတောကြောင်

ကြောင်မျိုးများ

ကြောင်အုပ်စု တခုတွင် တောကြောင်၊ အိမ်ကြောင်၊ ‘လင့်’ ကြောင်များ ပါဝင်သည်။ အခြားအုပ်စုတွင် ကြောင်ကြီးမျိုးဖြစ်သော ခြင်္သေ့၊ ကျား၊ ကျားသစ်တို့ ပါဝင်သည်။ ခြင်္သေ့ချင်းငယ်ကို အားပြုပြီး လမ်းလျှောက်သည်။ ရှေ့ခြေတွင် ခြေချောင်း ငါးချောင်း ပါရှိပြီး နောက်ခြေတွင် လေးချောင်း ပါသည်။ ခြေသည်းချွန် ပါပြီး တောလိုက်ကျားသစ်မှအပ သွင်းနိုင်ထုတ်နိုင်သည်။ ၎င်းတို့တွင် ချွန်ထက်သည့် သွားများရှိသည်။ လျှာကြမ်းဖြင့် ကိုယ်ကိုသန့်ရှင်း သည်။ အရိုးရှိအသားကိုလည်း လျက်တတ်သည်။ မှောင်ထဲတွင် မြင်နိုင်စွမ်း ရှိသည်။

‘လင့်’ ကြောင်သည် တစ်မီတာခန့် ရှည်၏။ အမြီးတို၊ ခြေကြီး ပြီး အမွေးထူနားရွက်ရှိသည်။ မြောက်အမေရိက၊ ဥရောပနှင့် အာရှမြောက်ပိုင်းရှိ ရွက်ချွန်တောများတွင် တွေ့ရသည်။

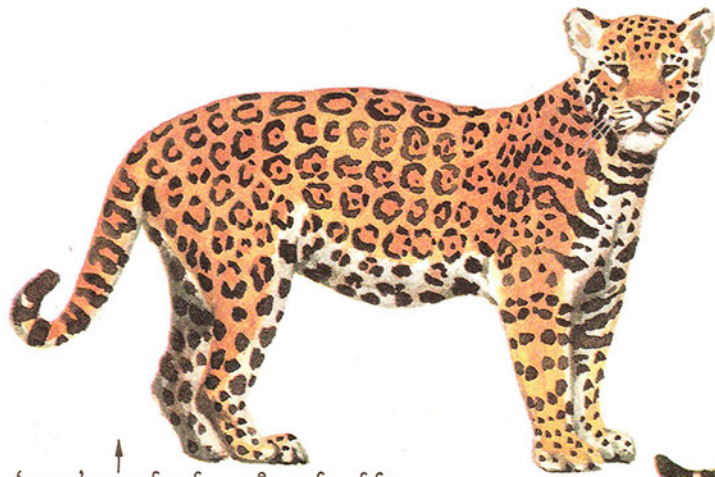
နားရွက်ကြီးရှိ ‘ဆာဗယ်’ ကြောင်သည် ၉၅ ဆင်တီ မီတာခန့် ရှည်၏။ အာဖရိကမြက်ခင်းတွင် တွေ့ရသည်။

သစ်ကြောင်သည် ဆင်တီမီတာ ၄၀ မှ ၆၀ ထိ ရှည်၏။ ည ဘက် ကျက်စားသည်။ နေ့တွင် သစ်ခေါင်းများ၌ အိပ်နေတတ် သည်။ အာရှ အရှေ့ပိုင်းနှင့် တောင်ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။

‘လစ်ဘီယန်’ တောကြောင်သည် ဥရောပတောကြောင် နှင့် ပုံသဏ္ဌာန်၊ အရွယ်အစားတူသည်။ အိမ်ကြောင် မျိုးနွယ်ဟု ထင်ရသည်။ အာဖရိက၊ ဆာဗီးနီးယား၊ ကော်ဆီကာ၊ မယော်ကာနှင့် အာရှအနောက်တောင် ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။

ဥရောပ တောကြောင်သည် အိမ်ကြောင်ထက် ပို၍ ကိုယ်ထည် ပိုပြီးသည်။ ဆင်တီမီတာ ၆၀ ခန့် ရှည် သည်။ ၎င်းကို ဥရောပနှင့် အာရှပိုင်းနားဒေသများ တွင် တွေ့ရသည်။

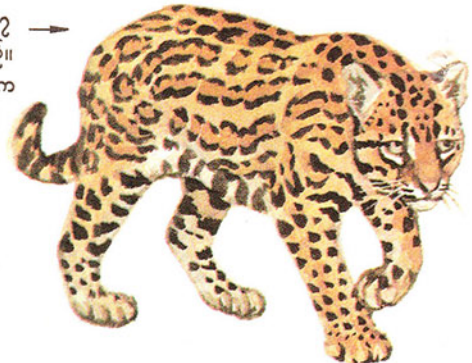

↑
'ဂျာဂွာ' ကျားသစ်သည် ၁.၄ မီတာခန့် ရှည်၏။ ရေ ကူးခြင်း၊ သစ်ပင်တက်ခြင်း ကျွမ်းကျင်သည်။ ဗဟို အမေရိကနှင့် တောင်အမေရိကတွင် တွေ့ရသည်။

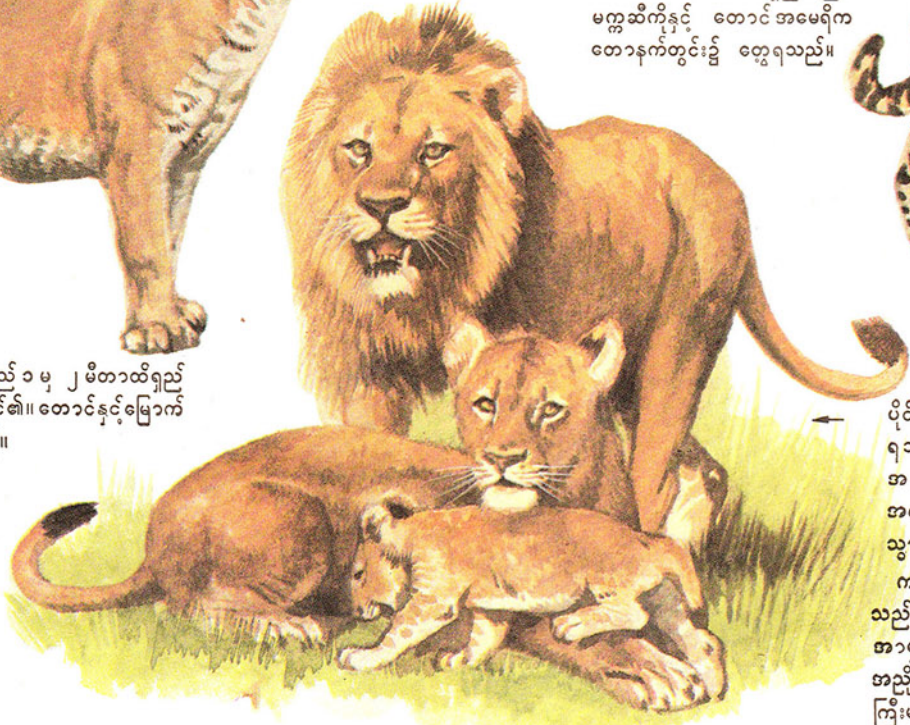
ကျားသည် ၂.၈ မီတာခန့် ရှည်၏။ ကြောင်မျိုးတွင် အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ အီရတ်၊ ဆိုက်ပရီးယား၊ ကိုရီးယား၊ အိန္ဒိယနှင့် မလေးရှားတွင် တွေ့ရသည်။

↑
'အိုဆီလော့' သည် ၆.၈ မှ ၉.၇ ဆင်တီမီတာ အထိ ရှည်သည်။ မက္ကဆီကိုနှင့် တောင်အမေရိက တောနက်တွင်း၌ တွေ့ရသည်။

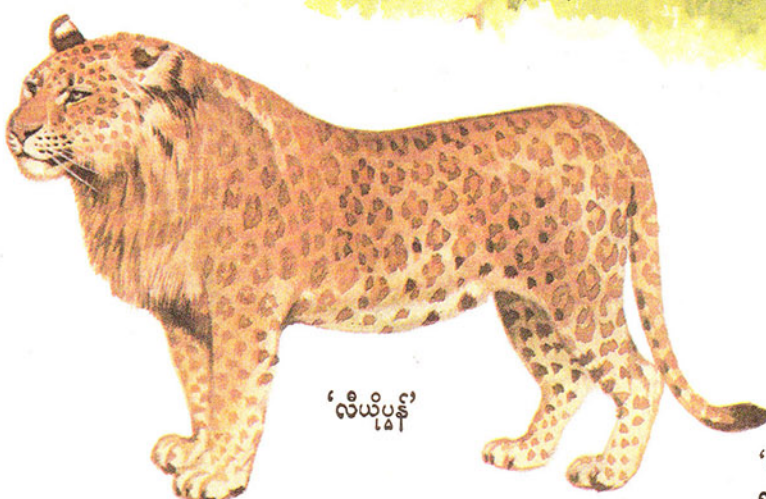

↑
'ပျူမာ' တောင်ခြင်္သေ့သည် ၁ မှ ၂ မီတာထိရှည် သည်။ ၆ မီတာကျော်ခန့်ရှိ၏။ တောင်နှင့်မြောက် အမေရိကတွင် တွေ့ရသည်။

↑
တိရစ္ဆာန်ဘုရင်ခေါ် ခြင်္သေ့ကို အာဖရိကအရှေ့ပိုင်းနှင့် အိန္ဒိယအချို့ဒေသများရှိ တောထဲတွင် တွေ့ရသည်။ ၁.၆ မှ ၂.၃ မီတာအထိ ရှည်သည်။ မိသားစု အလိုက် နေသည်။ သားငယ်များတွင် အခက်အပြောက်များ ရှိ၏။ ကြီးပြင်းလာလျှင် ပျောက်သွား၏။

ကျားသစ်သည် ၂.၈ မီတာခန့် ရှည်၏။ ကျားထက်ငယ်သည်။ သစ်ပင်တက်ခြင်း၊ ရေကူးခြင်း ကျွမ်းကျင်၏။ အာရှနှင့် အာဖရိကတွင်တွေ့ရသည်။ မျိုးစိတ်ကိုလိုက်၍ အညိုရောင်၊ အနက်ရောင် ကွဲပြား၏။ ကျားသစ်နက်ကြီးမျိုးကိုမူ 'ပန်သာ' ဟု ခေါ်သည်။

'လီယိုပွန်'

↑
'ဂျာဂွာရန်ဒီ' ကျားသစ်သည် ၅.၆ မှ ၇.၆ ဆင်တီမီတာအထိ ရှည်သည်။ မြောက်အမေရိက တောင်ပိုင်း၊ ဗဟိုအမေရိကနှင့် တောင်အမေရိကတွင် တွေ့ရသည်။ ရေနံသတ္တဝါနှင့် ကုန်းနေ နို့တိုက်သတ္တဝါငယ်များကို စားသည်။

မျိုးစိတ်တစ်ခုမှ အထီးနှင့် အခြားမျိုးစိတ်တစ်ခုမှ အမကို မျိုးစပ်လျှင် ကပြားမျိုးစိတ်သစ် တစ်ခုကို ရသည်။ ထိုမျိုးစိတ်သစ်တွင် မိဘနှစ်ပါးစလုံး၏ လက္ခဏာများ ပါသော်လည်း အမြဲဖြစ်နိုင်သည်။ 'လီယိုပွန်' သည် ကျားသစ်ထီးနှင့် ခြင်္သေ့မ၏ သားသမီးအမည်ဖြစ်ပြီး 'လီပါ' သည် ခြင်္သေ့ထီးနှင့် ကျားသစ်မ၏ သားသမီးအမည် ဖြစ်သည်။ ထိုအတူ ကျားထီးနှင့် ခြင်္သေ့မ၏ သားသမီးကို 'တိုက်ဂွန်'၊ ခြင်္သေ့ထီးနှင့် ကျားမ၏ သားသမီးကို 'လိုင်ဂါ' ဟု ခေါ်သည်။

ပင်လယ်ဖုံများနှင့် ၎င်းတို့၏မျိုးနွယ်များ

ပင်လယ်ဖုံ၊ မွေးထူဖုံ၊ အစွယ်ပါ ပင်လယ်ဖုံကြီးနှင့် ပင်လယ်ဆင်ဖုံကြီးများသည် သားစား သတ္တဝါများ ဖြစ်သည်။ ခြေရေယက်ပါအုပ်စု 'ပင်နိုပီးဒီးယား'တွင် ပါဝင်သည်။ ခြေရေ ယက် အဖြစ် ပြောင်းလဲနေသော ခြေချောင်းငယ်များသည် အရေပြားတွင် မြုပ်နေသည်။ ရှေ့လက်တွင် ပထမလက်ချောင်းသည် အရှည်ဆုံးဖြစ်၏။ နောက်ခြေတွင် ဒုတိယခြေ ချောင်းမှာ အရှည်ဆုံးနှင့် အသန်မာဆုံးဖြစ်သည်။ ကုန်းပေါ်၌သာ မျိုးပွားသည်။ ငါးနှင့် ကဏန်းများကို စားသည်။ ဝင်ရိုးခွန်းဝက်ဝံ၊ သားကြီးစားဝေလငါးနှင့် လူတို့သည် ၎င်း၏ အဓိက ရန်သူများ ဖြစ်သည်။

'မိုင်အိုဆင်း' အာဟုယုဂ် (နှစ်ပေါင်း ၂၅သန်းခန့်) က 'ပင်နိုပီးဒီးယန်း' ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းများကိုသာ တွေ့ရှိကြသဖြင့် ၎င်းတို့၏အနွယ်များကို အတိအကျ မသိရှိနိုင်။ 'ဝီဇယ်' နွယ်ဖြစ်နိုင်သည်။ သို့သော် ရေတွင် နေနိုင်ရန် ပြောင်းလဲ ဖွံ့ဖြိုးလာသည်။ ဝေလငါးနှင့် လင်းပိုင်များလောက် ရေတွင် မနေနိုင်ပေ။ ပြင်ပ နားများနှင့် နှာရောင်များ ပါရှိသည်။ ကျော ရေယက်နှင့် အမြီး ဖွံ့ဖြိုးခြင်း မရှိချေ။

မွေးထူဖုံကို ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာမြောက်ဘက်တလျှောက် တွင် တွေ့ရ၏။ အပြင်နားရှက်သေးများရှိ၏။ ပြည်ဖို သော လည်ပင်း ပတ်လည်၌ မီးခိုးရောင်အမွှေးများ ရှိ၏။ အထီးသည် ၂.၂ မီတာခန့်ရှည်သည်။

'ဆီးလိုင်ယန်း' ဖုံမျိုးများ

မဲပြားရပ် ပင်လယ်ဖုံ သည် ၁.၅ မီတာခန့် ရှည် ၏။ ဗယ်ရင်ပင်လယ်နှင့် ဝင်ရိုးခွန်း ဒေသ ရေခဲ ပြင်ပေါ်တွင် တွေ့ရ၏။

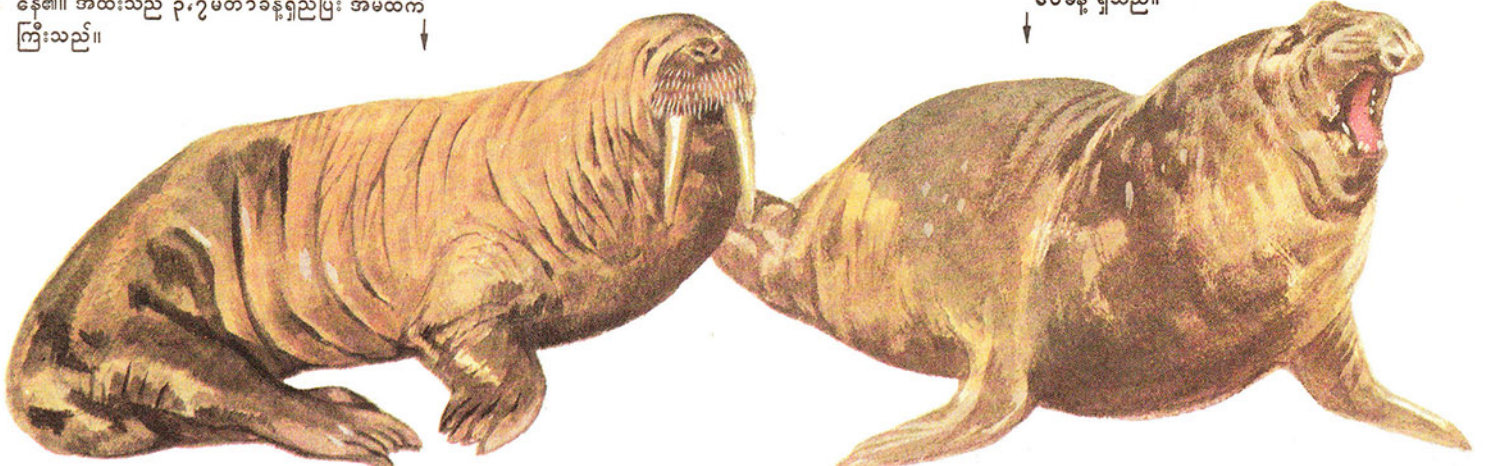
'တယ်လာ ဆီးလိုင်ယန်း' ဖုံမျိုးသည် ၁၇ ယောက် သွား၊ ပြည်ကြီးငါးနှင့် ငါးငယ်များကို စား သည်။ အလတ်စကားမှ ကာလီဖိုးနီးယား ကမ်းခြေထိတွေ့ရ၏။ အထီးသည် ၃ မီတာခန့် ရှည်သည်။

ကာလီဖိုးနီးယား 'ဆီးလိုင်ယန်း' ဖုံမျိုးကို ကာလီဖိုးနီး ယား ကမ်းခြေတွင် တွေ့ရသည်။ ယဉ်ပါးလွယ်သော ကြောင့် တိရစ္ဆာန်ရုံနှင့် ဆပ်ကပ်ပွဲတို့တွင် ကျော်ကြား သည်။ အမမှာ အထီးထက် သေးငယ် သည်။ ၂.၄ မီတာခန့် ရှည်သည်။

ပင်လယ်ဆင်ဖုံကို စောင်ဝင်ရိုးခွန်းရှိ ကျွန်းများနှင့် ကာလီဖိုးနီးယား ကမ်းခြေ၌ တွေ့ ရ သည်။ အခြား ဖုံများထက် အနည်းဆုံး နှစ်ဆခန့်ရှိသည်။ အထီး သည် ၆.၁ မီတာခန့်ရှည်၏။ အထီး၏ နှာမောင်းနှင့် တူသည့် နှာခေါင်းသည် ပွရောင်းလျှင် ဆင်တိမိတာ ၆၀ခန့် ရှိသည်။

ဆင်တိမိတာ ၆၀ ရှိ အစွယ်ရှည်ပါ ပင်လယ်ဖုံကြီး သည် အစွယ်ကြီးဖြင့် ခုံးကောင်များ၊ ကဏန်းများ နှင့် ပင်လယ်ဖုံများကို တူးဖော်စားသည်။ မြောက် ဝင်ရိုးခွန်းကမ်းခြေနှင့် ရေခဲ ပြင် တို့ တွင် အခုလိုက် နေ၏။ အထီးသည် ၃.၇ မီတာခန့်ရှည်ပြီး အမထက် ကြီးသည်။

အတ်ဗတ်

‘အတ်ဗတ်’သည် ကျူဗျူလီဒင်တစ်မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သည်။ ပြန့်ပွားသွားမှု၊ ရှိ၏။ ၎င်းတွင် သေးသောဦးခေါင်းရှည်၊ ဝက်တူနာရောင်၊ သေးသောပါးစပ်နှင့် ထောင်နေသည့် နားရွက်ကြီးများရှိသည်။ ရှေ့ခြေတွင် ခြေချောင်းလေးချောင်း၊ နောက်ခြေတွင် ငါးချောင်း ရှိသည်။ ခြေသည်းရှည်ဖြင့် ခြံတောင်ပိုများကို တူး၏။ ခြေများနှင့် သခွားရိုင်းများကို စား၏။ ၎င်း၏လျှာရှည်ဖြင့် အစာကို ပါးစပ်ထဲ ထည့်သည်။ ရှေ့သွားနှင့် စွယ်သွားများ မရှိ။ သွားများတွင် အမြစ် မရှိချေ။

‘အတ်ဗတ်’သည် ၁.၂ မှ ၁.၅ မီတာထိရှည်သည်။ အာဖရိကတောင်ပိုင်း ခြောက်သွေ့သော လွင်ပြင်တွင် တွင်းအောင်း၍နေသည်။

အတ်ဗတ်၏သွားပုံ

သွားကို အပေါ်ဘက်မှ မြင်ရပုံ

သွားကို ဘေးဘက်မှ မြင်ရပုံ

ဟိုင်းရက်

‘ဟိုင်းရက်’များကို ‘ဒေစီ’သို့မဟုတ် ‘ကိနို’ဟုလည်းခေါ်၏။ ‘ဟိုင်းရက်’ဦးခေါင်း ဖြစ်ပေါ်တွင် ပါဝင်သည်။ ယုန်များကဲ့သို့ နှာရောင် တိုသည်။ အပေါ်နှုတ်ခမ်းကွဲနေသည်။ သီးရွက်စားသတ္တဝါမျိုးဖြစ်သည်။ အပေါ်မေးရိုးတွင် ရှေ့သွား တစ်စုံရှိပြီး အောက်မေးရိုးတွင် ရှေ့သွား နှစ်စုံရှိသည်။ ခြေထောက်သည် ကြုံ့ခြေထောက်နှင့် တူသည်။ ရှေ့ခြေတွင် ခြေချောင်း လေးချောင်းရှိပြီး နောက်ခြေတွင် သုံးချောင်းသာ ရှိသည်။ ခြေသည်းများ ပြားပြီး တုံးသည်။ တတိယခြေချောင်း၏ ခြေသည်းသာ ချွန်ပြီး ကောက်သည်။ ခြေဖဝါးချ၍ လမ်းလျှောက်သည်။

ကျောက်ဆောင်နေ ဟိုင်းရက်သည် ၄၅ ဆင့်တိမီတာခန့် ရှည်သည်။ အာဖရိကရှိ ကျောက်ဆောင်ထူထပ်သော တောင်စောင်းများနှင့် တောင်ကုန်းများပေါ်တွင် အုပ်စုလိုက် နေထိုင် ကျက်စားသည်။

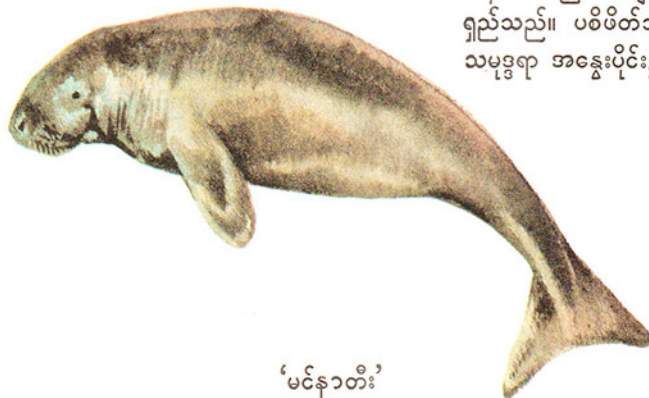
‘ဟိုင်းရက်’၏ရှေ့လက်ရိုးများ

ဝက်၏ရှေ့လက်ရိုးများ

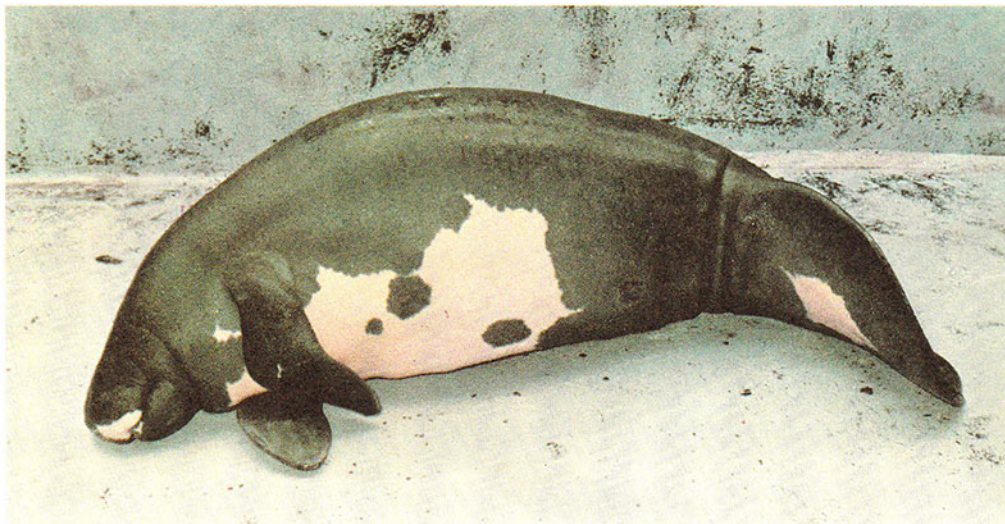
ဆီးကောင်း (ရေဝက်မျိုး)

‘ဆီးကောင်း’သည် ‘ဆိုင်ရင်နီးယား’မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်သည်။ ၎င်းကို အတ္တလန္တိတ်သမုဒ္ဒရာနှင့် ကရစ်ဗီးယန်းပင်လယ်နေ ‘မင်နာတီး’ နှင့် ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာ၊ အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာနေ ရေဝက် (ဒူးဂေါင်း) များဟုခွဲခြားထားသည်။ ရှေ့လက်များသည် ရေယက်များဖြစ်ပြီး နောက်ခြေများသည် အမြီးများအဖြစ် ပြောင်းလဲနေသည်။ ‘ဆီးကောင်း’များသည် ရေမှော်နှင့် အခြားအပင်များကို စားသည်။ ငါးမုန့်၊ သားစား ဝေလငါးတို့၏ ဘေးမှကာကွယ်ရန် ရေတိမ်ပိုင်း၌ ကျက်စားသည်။ လှုပ်ရှားမှုနှေးကွေးသည်။ ရန်သူကို ခုခံကာကွယ်နိုင်စွမ်း မရှိ။

‘မင်နာတီး’

ရေဝက်သည် အလျား ၂.၇ မီတာခန့် ရှည်သည်။ ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာနှင့် အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာ အနှံ့ပိုင်း၌ တွေ့ရသည်။

‘မင်နာတီး’အမြီး

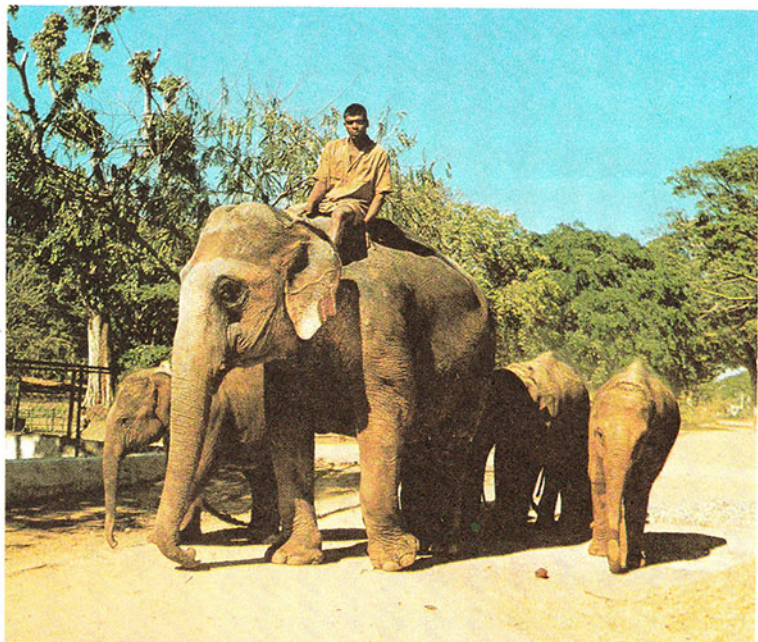

ရေဝက်အမြီး

ဆင်များ

ဆင်သည် ကုန်းနေ နို့တိုက်သတ္တဝါများတွင် အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ ‘ပရိုဘောဆီးဒီးယား’ မျိုးစဉ်ဝင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့၏ ရှည်သောနှာရောင်ကို နှာမောင်းဟု ခေါ်သည်။ နှာမောင်းသည် အာရုံခံစားမှု အလွန်ကောင်းပြီး နွဲ့ပျောင်းကာ လိပ်တင် ကွေးဆန့်နိုင်သည်။ ထိတွေ့ရန်၊ အနှံ့ခံရန်၊ အစာနှင့်ရေကို ပါးစပ်ထဲသွင်းရန်၊ ရေနှင့်ပုန်များကို ကိုယ်ပေါ်သို့လောင်းရန် နှာမောင်းကို အသုံးပြု၏။ နှာမောင်းဖြင့် သစ်တုံးများကို သယ်ယူနိုင်၏။ လူ၏လက်ပေါ်တင်ထားသော မြေပဲစေ့ကိုလည်း ကောက်ယူနိုင်၏။ နားရွက်ကြီးများကို အကြားအာရုံခံစားရန်၊ အအေးဓာတ်ရရန်၊ ယင်ခြောက်ရန် သုံးသည်။ အပေါ် ရှေ့သွား နှစ်ချောင်းသည် အစွယ်အဖြစ် ထိုးထွက်နေသည်။ သီးရွက်စားကောင်များ ဖြစ်သည်။

အာဖရိကဆင်သည် ၃.၂ မီတာခန့်မြင့်သည်။ အိန္ဒိယဆင်ထက် နားရွက် ပိုကြီး သည်။ လက်ချောင်းကဲ့သို့ အသုံးပြုနိုင်သည့် နှာဖျားစွန်း နှစ်ခု ပါသည်။ ဆင်ထီး၊ ဆင်မတို့တွင် အစွယ် ရှိသည်။

အိန္ဒိယဆင်ကို အိန္ဒိယနှင့် အရှေ့တောင်အာရှတွင်တွေ့ရ၏။ ၂.၈ မီတာခန့်မြင့်၏။ လက်ချောင်းကဲ့သို့ အသုံးပြုနိုင်သည့် နှာဖျားစွန်းတစ်ခု ပါ၏။ နားရွက်သည် အာဖရိက ဆင်နားရွက်၏ ၃ ပုံ ၁ ပုံရှိသည်။ အမတွင် အထီးထက် တိုသော အစွယ်ရှိ၏။

ဆင်၏သွားများ

အိန္ဒိယဆင်တွင် သက်တမ်းတလျှောက်လုံး အံသွား သုံးစုံ ရှိသည်။ ထိုအံသွား များသည် ကြီးမား၏။ အစာကြိတ်ဝါးသည့် အမျက်နှံ့ပြင်တွင် ကြွေပါသော အလျားလိုက် စောင်းများ ရှိသည်။ အသက်ကြီးလာပါက ၎င်းကြွေတန်းများ ပို၍ များလာသည်။ နောက်ဆုံး အစုံတွင် စောင်း ၁၈ မှ ၂၄ ခု အထိ ရှိသည်။

အာဖရိကဆင်၊ အိန္ဒိယဆင်နှင့် နားရွက်ပိုင်းဆင်မျိုးအားလုံးသည် မျိုးနွယ်တူများ ဖြစ်သည်။ အာဖရိကနှင့်အာရှတွင်ရှိသော်လည်း ရေခဲခေတ်မတိုင်မီ ရှေးဆင်ကြီး မျိုး ‘မမ်မေ့’ ၏ ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းကို ကမ္ဘာ့မြောက်ဘက်ခြမ်းတွင် တွေ့ရှိခဲ့ ကြသည်။ ယခုခေတ်ဆင်များ၏ အစောဆုံး ဘိုးဘေးများမဟုတ်ပေ။ ‘မိုရိုသီရိယမ်’ ဆင်သည်လည်း ‘အီအိုဆင်း’ အဏုယုဂ် (နှစ်ပေါင်းသန်း ၆၀ ခန့်) ကပင်ရှိခဲ့သည်။ ၎င်းသည် ဆင်တိမိတာ ၇၀ ခန့် မြင့်သည်။ ရေမြင်းကဲ့သို့ ရေထဲတွင် နေသည်။

ကြွေတန်းများ

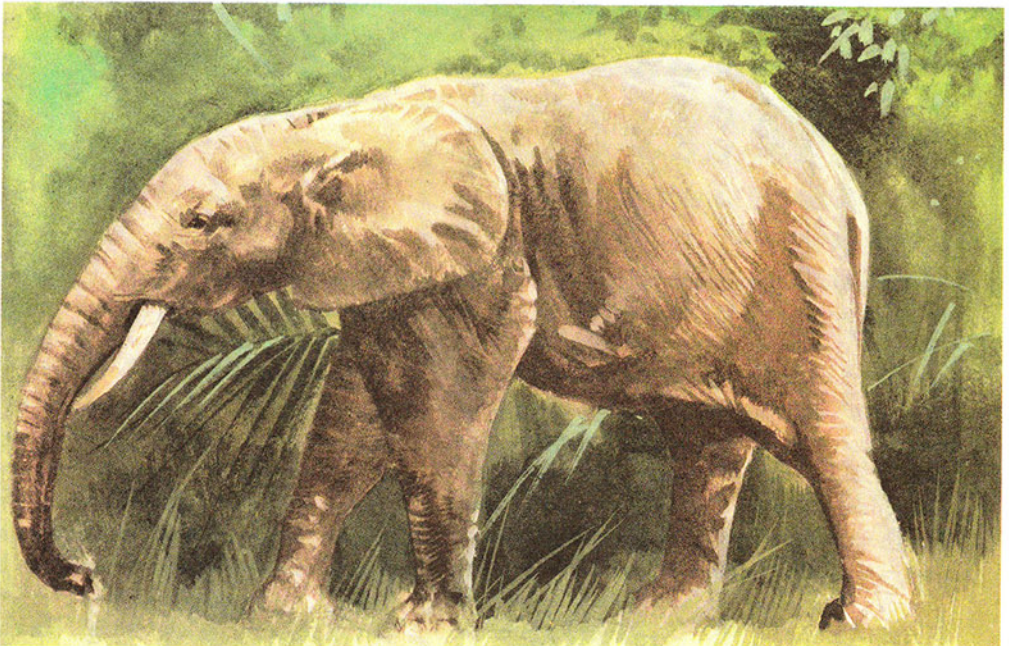

အာဖရိကဆင်၏ အံသွား (အပေါ်ပုံ) နှင့် အိန္ဒိယ ဆင် ၏ အံသွား (အောက်ပုံ)။ အံသွားမျက်နှာပြင်တန်းကို ပြထားသည်။ ကြွေတန်းများ ပေါ်လွင်နေသည်။

ကြွေတန်းများ

နားရွက်ပိုင်းဆင် သို့မဟုတ် သစ်တောဆင်သည် ၂.၃ မီတာခန့်မြင့်သည်။ အာဖရိကအိန္ဒိယဆင်ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။

မ ဂဏန်းအရေအတွက် ခွာရှိ တိရစ္ဆာန်များ

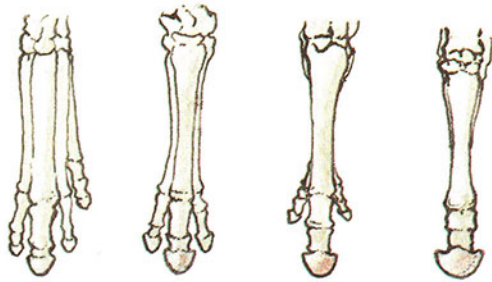
မြင်း၊ ကြံ့သူတော်၊ ကြံ့၊ မြင်းကျားများသည် ‘ပဲရီဆိုဒက်တိုင်းလာ’ မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်၏။ အများစုတွင် ခွာ တစ်ခု သို့မဟုတ် သုံးခုစီ ပါသောကြောင့် မဂဏန်း အရေအတွက်ခွာရှိ တိရစ္ဆာန်များဟု ခေါ်၏။ အလယ်ခွာကြီးက ကိုယ်အလေးချိန်ကို ထောက်မ ထားသည်။ အကြားအာရုံ ထက်မြက်သည်။ မေးရိုးနှစ်ခုစလုံး၌ ရွှေသွားနှင့် အံသွားများ ရှိသည်။ စွယ်သွား မရှိချေ။ နှုတ်ခမ်း ပျော့ပျောင်း၏။ သီးရွက်စား တိရစ္ဆာန်များဖြစ်ပြီး စားမြုံ့မပြန် တတ်ချေ။ ရိုးရိုးအစာအိမ်နှင့် အစာခြေရန် တဘက်ပိတ် အူကြီး တစ်ခု ရှိသည်။

မြင်းကျားများ

မြင်းခွာ၏ဆင့်ကဲဖြစ်စဉ်

‘အီအိုဆင်း’ ‘အော်လီဂိုဆင်း’ ‘မိုင်အိုဆင်း— ‘ပလိုင်းစတိုဆင်း’ အဏုယုဂ် အဏုယုဂ် အဏုယုဂ် ပလိုင်းအိုဆင်း အဏုယုဂ် မျက်မှောက်ကာလ

ခြေချောင်း လေးချောင်း၊ ခြေချောင်း သုံးချောင်း၊ ခြေချောင်း သုံးချောင်း၊ ခြေချောင်း တစ်ချောင်း

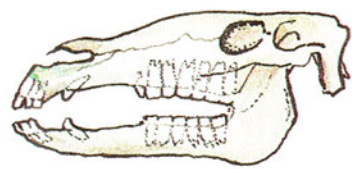
မြင်း၏ရှေ့ခြေ

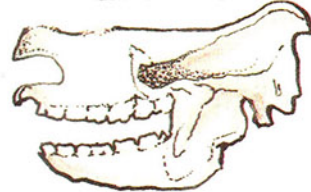
ကြံ့၏ရှေ့ခြေ

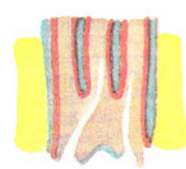
မြင်း၏ဦးခေါင်းခွံ

ကြံ့၏ဦးခေါင်းခွံ

မြင်း၏သွား

ကြံ့၏သွား

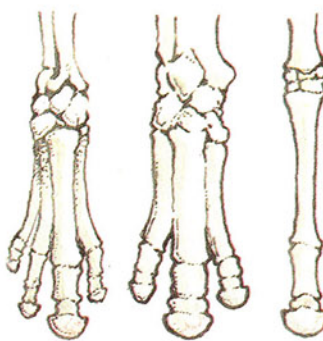

မြင်း၏ဆင့်ကဲဖြစ်စဉ်

မျက်မှောက်ခေတ် မြင်းများ၏ ဘိုးဘေးမျိုးနွယ်သည် ‘အီအိုဟစ်ပတ်’ ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ရ၏။ ၎င်းသည် ‘အီအိုဆင်း’ အဏုယုဂ် (နှစ်ပေါင်း သန်း ၆၀ ခန့်) ကတည်းက ယခု အမေရိကနှင့် ဥရောပဖြစ်မည့် တိုက်တွင် တွေ့ရသည်။ ထိုစဉ်က အရွယ် သေးငယ် သည်။ ပခုံးထိ ၃၃ ဆင့်တိမီတာခန့် ဖြစ်သည်။ ရွှေခြေတွင် ခြေချောင်း လေးချောင်း၊ နောက်ခြေတွင် သုံးချောင်း ပါ၏။ ‘အီအိုဟစ်ပတ်’ နောက် ပေါ်လာသော ‘မီဆိုဟစ်ပတ်’ သည် ‘အော်လီဂိုဆင်း’ အဏုယုဂ် (နှစ်ပေါင်း ၃၅ သန်းခန့်) ကပင် ရှိခဲ့သည်။ ဆင့်တိမီတာ ၆၀ ခန့် ဖြစ်သည်။ ခြေတွင် ခြေချောင်း သုံးချောင်းစီ ရှိသည်။ အလယ် ခြေချောင်းသည် အရှည်ဆုံး ဖြစ်သည်။ ‘မာရီချစ်ပတ်’ သို့မဟုတ် စားမြုံ့ပြန်မြင်းသည် ‘မိုင်အိုဆင်း’ အဏုယုဂ် (နှစ်ပေါင်း ၂၅ သန်းခန့်) ကတည်းက

ရှိခဲ့သည်။ ၁.၁ မီတာ မြင့်၏။ ခြေတွင် ခြေချောင်း သုံးချောင်းစီ ပါ၏။ အလယ်ခြေချောင်းသည် ကိုယ်အလေးချိန်ကို ထောက်ပံ့ ထားနိုင်သည့် သန်မာသောခွာအဖြစ် ဖွံ့ဖြိုးလာ၏။ မြင်းနှင့်တူသော တိရစ္ဆာန်များသည် ဆက် လက် ဖွံ့ဖြိုး လာကြ၏။ နှစ် ၁ သန်း လောက်က ‘အီကွပ်’ သည် မျက်မှောက်ခေတ် မြင်းနှင့် ပုံသဏ္ဌာန် တူလာ၏။ ၁.၅ မီတာမြင့်၏။ ခြေချောင်းတချောင်းသာရှိသော ခွာပါ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်လာ၏။ ဘေးခြေချောင်းများသည် အရိုးတို လာ၏။ ခွာပါ အလယ်ခြေချောင်းကသာ ကိုယ်အလေးချိန်ကို ထောက်မထား၏။ ၎င်းတို့သည် လွင်ပြင်များ၊ မြက်ရိုင်းစားကျက် များတွင် အသက်ရှင်နိုင်ရန်လိုက်လျောညီထွေနေတတ်ကြ၏။ ဤ မျိုးစိတ်သည် အာရှ၊ ဥရောပနှင့် အာဖရိကရှိ မြက်ခင်းပြင်များမှ ပျံ့နှံ့ လာ၏။ ၎င်းမှ မျက်မှောက်ခေတ် မြင်းအဖြစ် ဖွံ့ဖြိုးလာ၏။

ခွာပုံစံသုံးမျိုး နှိုင်းယှဉ်ချက်

ကြံ့သူတော်၊ ကြံ့၊ မြင်း

‘ဂရန့်’ မြင်းကျားသည် ၁.၂ မီတာခန့် မြင့်သည်။
အာဖရိကရှိဆဗားနားမြက်ခင်းပြင်တွင် တွေ့ရသည်။

‘ဂရီဗီး’ မြင်းကျားသည် ၁.၅ မီတာခန့် မြင့်ပြီး
အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ အာဖရိကရှိကျောက်ဆောင်နှင့်
မြက်ခင်းများတွင် တွေ့ရသည်။ ဝမ်းဗိုက်မှ လွဲ၍
အစင်းများ ရှိသည်။

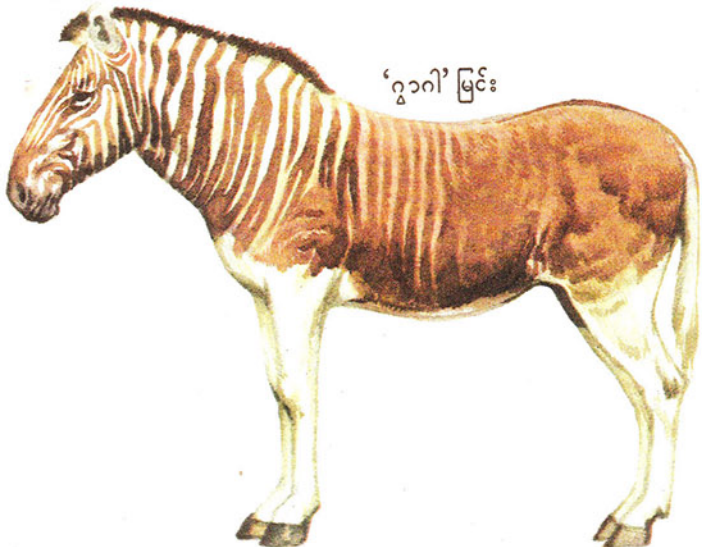

‘ဂရန့်’ မြင်းကျား

‘ဂရီဗီး’ မြင်းကျား

တောင်ပေါ် မြင်းကျားသည် အငယ်ဆုံးဖြစ်သည်။
အာဖရိက တောင်ပိုင်းရှိ ဘေးမဲ့ တောများတွင်
ကျက်စားသည်။ တင်ပါးပေါ်ရှိ အစင်းကြောင်း
များသည် ကွန်ချာပုံ ဖြစ်နေသည်။

‘ဂွာဂါ’ မြင်းသည် အာဖရိကတောင်ပိုင်းလွင်ပြင်
များတွင် တချိန်ကရှိခဲ့သည်။ ၎င်းသည် ၁ ဂ ၈ ၃ ခု
လောက်ကပင် ပျောက် ကွယ်ခဲ့သည်။ ၁.၃ မီတာ
ခန့် မြင့်သည်။

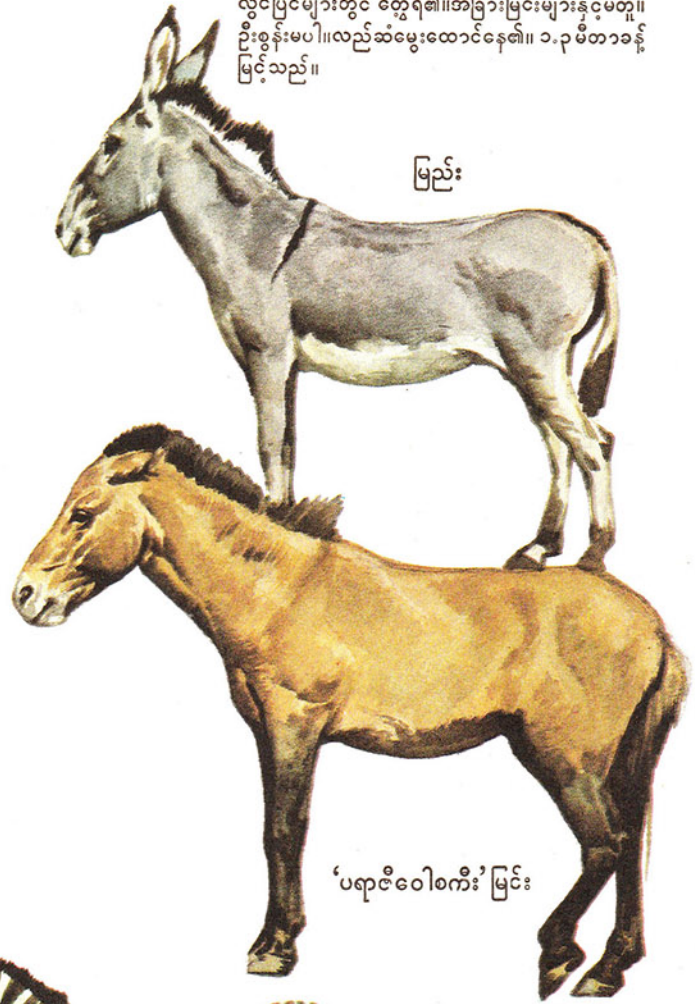

‘ဂွာဂါ’ မြင်း

တောင်ပေါ် မြင်းကျား

မြည်းသည် ၁.၃ မီတာခန့် မြင့်သည်။ ခံနိုင်ရည်
ရှိသည်။ ဝန်တင် တိရစ္ဆာန်ကောင်း ဖြစ်သည်။

‘ပရာဇီဝေါစကီး’ မြင်းသည် ရိုင်းသည်။ မွန်ဂိုလီးယား
လွင်ပြင်များတွင် တွေ့ရ၏။ အခြားမြင်းများနှင့်မတူ။
ဦးစွန်းမပါ။ လည်ဆံမွေးထောင်နေ၏။ ၁.၃ မီတာခန့်
မြင့်သည်။

မြည်း

‘ပရာဇီဝေါစကီး’ မြင်း

မြင်းများအစာခြေဖျက်ပုံ

အစာများများစားနိုင်သည့်မြင်းနှင့် နွားကဲ့သို့သော သီးရွက်စားကောင်
တို့၌ အထူးပြုပြင်ထားသော အစာခြေအဖွဲ့ရှိသည်။ အစာပါ ‘ဆယ်လူလို့’
ကို ခြေဖျက်ရန် နွားတွင် အစာအိမ် လေးခန်းပါသော်လည်း မြင်းတွင်
တခန်းသာ ပါသဖြင့် ကြီးမားသော တဘက်ပိတ်အူက ကူညီခြေဖျက်
ပေးသည်။

မြင်းမျိုးတွင် ‘အီအိုဟစ်ပတ်’ မြင်းငယ်၊ ယခုခေတ်မြင်းကြီး၊ မြင်းကျားနှင့်
မြည်းများ ပါဝင်သည်။ ရှေးမြင်းမျိုးများတွင် ရှေ့ခြေတွင် တစ်ချောင်းမှ
လေးချောင်းထိရှိပြီး၊ နောက်ခြေတွင် တစ်ချောင်းမှ သုံးချောင်းထိ ရှိ၏။
ယခုခေတ်မြင်းများ၏ ခြေတို့တွင် သန်မာသော ခြေချောင်း တချောင်းစီ
ရှိပြီး ခွာအဖြစ် ဖွံ့ဖြိုးနေသည်။

အာရေဗျမြင်းသည် သန်မာပြီး ဖြောင့်တန်းသော
ကျောကုန်း ရှိသည်။ ၁.၅ မီတာခန့် မြင့်သည်။
အာရေဗျမှ စတင် ပေါက်ဖွားခဲ့သည်။
မျိုးစစ်မြင်းသည် အာရေဗျမှ ပေါက်ဖွားခဲ့သည်။
၁.၇ မီတာခန့် မြင့်သည်။

အာရေဗျမြင်း

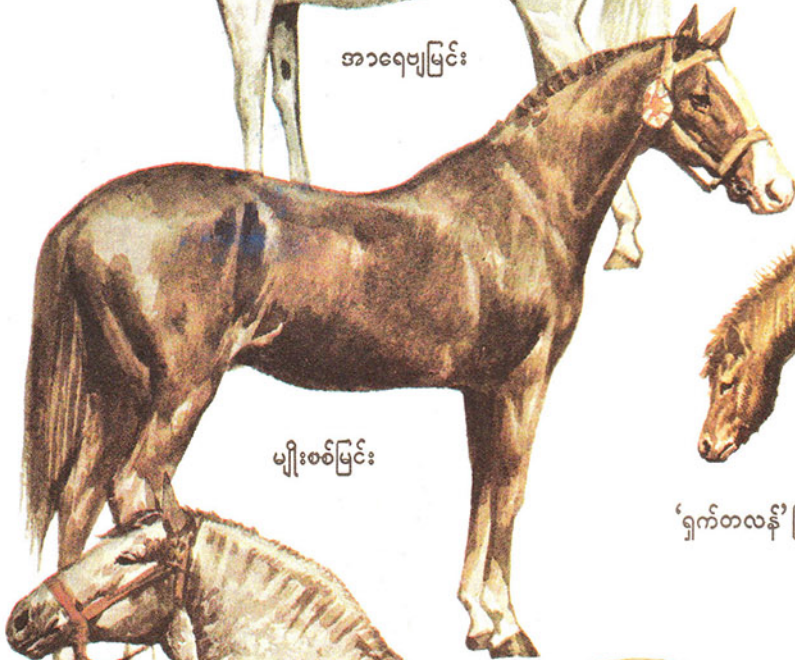
‘အင်ဂလိုနော်မန်’မြင်းသည် ၁.၆ မီတာခန့်မြင့်သည်။
အင်္ဂလန်တွင် တွေ့ရသောလည်း ပြင်သစ်ပြည်ရှိ
နော်မန်ဒီမှ စတင် ပေါက်ဖွားခဲ့သည်။
တစ် မီတာ မြင့်သော ‘ရှက်တလန်’ မြင်းပုသည်
ကလေးကြိုက် မြင်းအဖြစ် ရေပန်းစားသည်။ စကော့
တလန်၏ အခွေမြောက်အနီးရှိ ရှက်တလန်ကျွန်းမှ
စတင် ပေါက်ဖွားခဲ့သည်။

‘အင်ဂလိုနော်မန်’ မြင်း

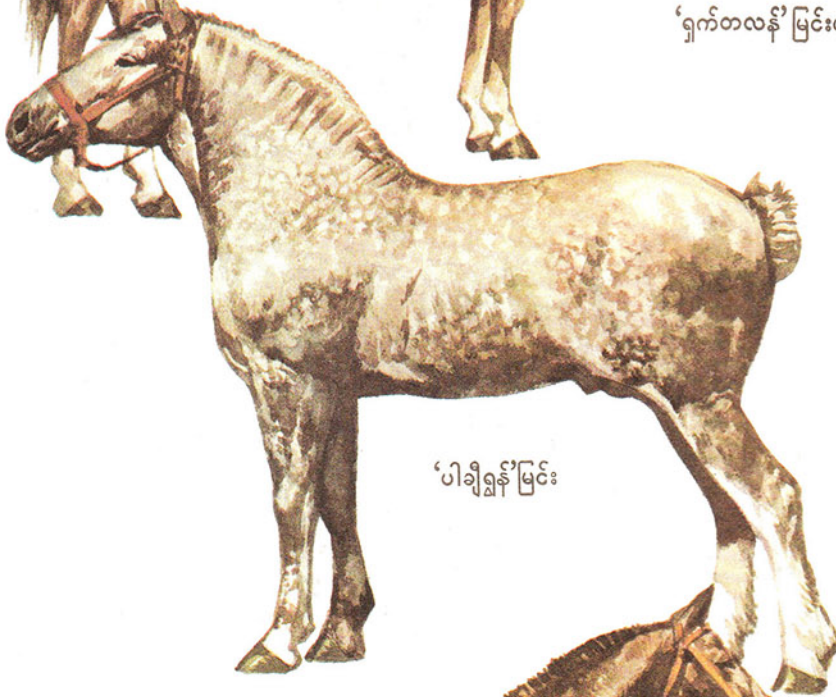
‘ရှက်တလန်’ မြင်းပု

မျိုးစစ်မြင်း

တာတိုမြင်း

‘ပါချီရှန်’မြင်း

တာတိုမြင်းကို အမေရိကတွင် တာတိုပြိုင်ပွဲများ၌ သုံးသည်။ ခြေမြစ်
အပြေးမြန်ပြီး ခံနိုင်ရည်ရှိသောကြောင့် နွားခြကြီးများတွင် နွား
ကျောင်းရန်လည်း သုံးသည်။

‘ပါချီရှန်’မြင်းသည် ၁.၇ မီတာခန့် မြင့်သည်။ အမေရိကန်ပြည်နှင့်
အာဂျင်တီးနားတွင် ဝန်ဆွဲမြင်းအဖြစ် သုံးသည်။ ပြင်သစ်မှ စတင်
ပေါက်ဖွားခဲ့သည်။

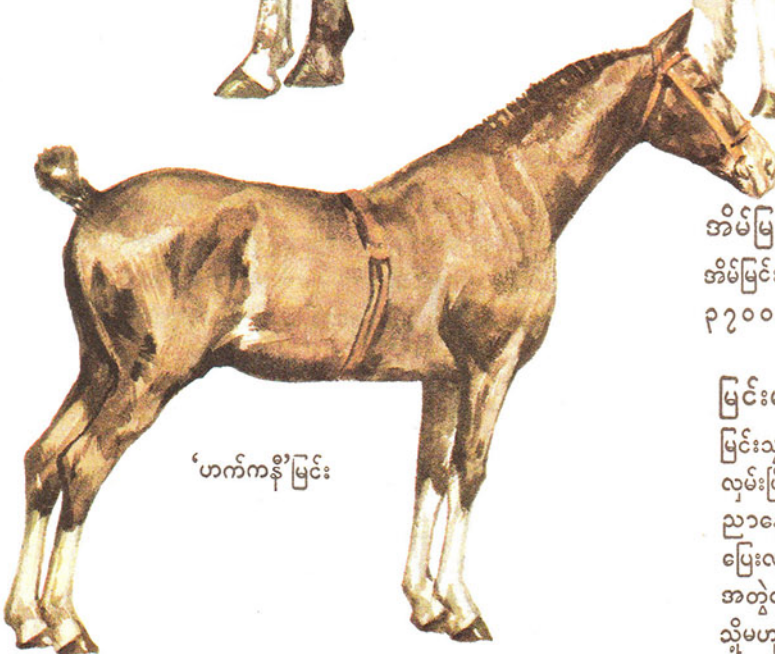
‘ဟက်ကနီ’မြင်းသည် သန်မာသော ကိုယ်ရှိပြီး ၁.၆ မီတာခန့် မြင့်
သည်။ အင်္ဂလန်မှ စတင် ပေါက်ဖွားခဲ့သည်။

အိမ်မြင်းများ၏မူလအစ

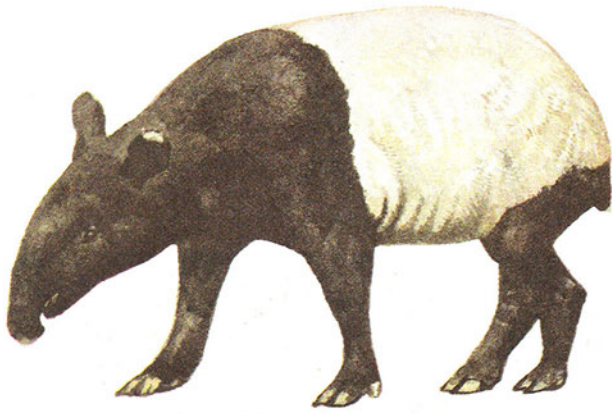
အိမ်မြင်းမျိုးသည် ‘ပရာဇီဝေါစကီး’မြင်းမှ ပေါက်ဖွားလာခဲ့သည်။ ဘီစီ ၆၃၀၀ မှ
၃၇၀၀ အတွင်းကစ၍ မြင်းများကို အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်အဖြစ် စတင်မွေးမြူခဲ့ကြသည်။

မြင်းများ လှုပ်ရှားသွားလာပုံ

မြင်းသွားလျှင် တကြိမ်၌ ခြေတဘက်သာ မြေကြီးမှကြွသည်။ ညာရွှေ့ခြေ စတင်
လှမ်းပြီး ဗယ်နောက်ခြေ လှမ်းသည်။ ထို့နောက် ဗယ်ရွှေ့ခြေလှမ်းပြီး နောက်ဆုံးတွင်
ညာနောက်ခြေလှမ်းသည်။ ထို့ကြောင့် မြင်းသည် ဟန်ချက်ထိန်းနိုင်သည်။ အမြန်
ပြေးလျှင် ဗယ်ရွှေ့ခြေနှင့် ညာနောက်ခြေ၊ ညာရွှေ့ခြေနှင့် ဗယ်နောက်ခြေ
အတွဲလိုက် မြေမှတလှည့်စီ ကြွသည်။ ကဆုန်ပေါက်ပြေးသောအခါ ခြေသုံးချောင်း
သို့မဟုတ် အားလုံးသည် တပြိုင်တည်းလို မြေမှကြွသည်။

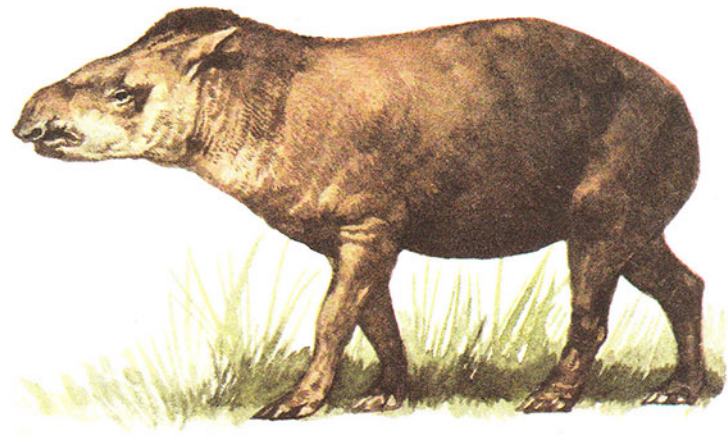
‘ဟက်ကနီ’မြင်း

မလေးကြံ့သူတော်သည် ၁ မီတာခန့် မြင့်ပြီး ၂.၄ မီတာရှည်သည်။
ထိုင်း၊ ဆူမတြာနှင့် မလေးကျွန်းဆွယ်တွင် တွေ့ရသည်။

ကြံ့သူတော်များ

ကြံ့သူတော်များ၏ နောက်ခြေခွံ ခွာ သုံးခု၊ ရှေ့ခြေခွံ ခွာ လေးခု ရှိသည်။
အမြီးတိုသည်။ နှာခေါင်းနှင့်အပေါ် နှုတ်ခမ်းရှည်ပြီး လှုပ်ရှားနိုင်သည်။
သီးရွက်စား သတ္တဝါများဖြစ်သည်။ ရှိန္ဒနှင့် ရေအနီးတွင် နေသည်။

ဘရာဇီး ကြံ့သူတော်သည် ၁ မီတာခန့်မြင့်ပြီး ၁.၈ မီတာရှည်သည်။
တောင်အမေရိက မြောက်ပိုင်းနှင့် ဗဟိုအမေရိက တွင် နေသည်။

ကြံ့များ

ကြံ့၏ခြေတွင် ခွာသုံးခုစီ ရှိ၏။ အမြီးအနေတော် ရှည်ပြီး အဖျားဖွာ၍
ကြမ်း၏။ ကိုယ်ခန္ဓာကြီးမားပြီး ခြေများတုတ်ခိုင်သည်။ အရေပြားအလွန်
ထူသည်။ ချိုတစ်ချောင်းသို့မဟုတ် နှစ်ချောင်းရှိပြီး မာကြမ်းသော အမွှေး
စုမှ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ သီးရွက်စား သတ္တဝါဖြစ်သည်။

ချိုတစ်ချောင်းကြံ့

အိန္ဒိယကြံ့ကြီး

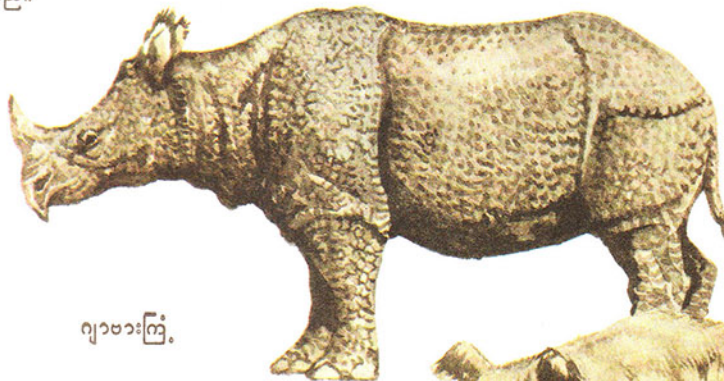
အိန္ဒိယကြံ့ကြီးသည် ၁.၇ မီတာခန့်မြင့်သည်။ အာရှကြံ့များတွင် အကြီးဆုံးဖြစ်၏။
အရေပြားထူပြီး တွန့်ခေါက်နေသည်။ သံချပ်ကာအင်္ကျီ ဝတ်ထားသည်နှင့် တူ၏။
နီပေါ၊ ဘင်္ဂလားမြောက်ပိုင်းနှင့် အာသံရှိ မြက်ရှည်တောများ၌ နေထိုင် ကျက်စား
သည်။

ချိုနှစ်ချောင်းကြံ့

ချိုနှစ်ချောင်း ကြံ့များတွင် ချိုတစ်ချောင်း၏ နောက်၌
နောက်တစ်ချောင်းရှိသည်။ ရွှေချိုက ပိုကြီး၏။

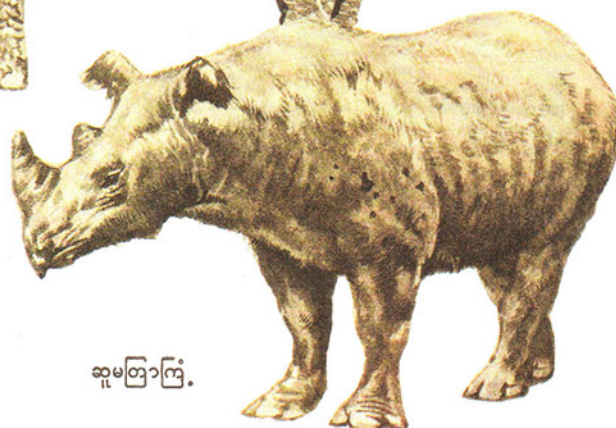
ကြံ့မည်း

ဂျာဗားကြံ့

ဂျာဗားကြံ့သည် ၁.၅ မီတာခန့် မြင့်
သည်။ ဂျာဗားနှင့် မလေးကျွန်းဆွယ်တွင်
နေသည်။ အရေပြား တွန့်ခေါက်နေပြီး
အကြေးသဏ္ဌာန် ရှိသည်။

ဆူမတြာကြံ့သည် သေးငယ်ပြီး ၁.၂
မီတာမြင့်သည်။ မြန်မာ၊ ဆူမတြာ၊
တော်နီယို၊ ထိုင်းနှင့် မလေး ကျွန်းဆွယ်
တွင် နေသည်။

ဆူမတြာကြံ့

ကြံ့ဖြူ

ကြံ့မည်းများသည် ၁.၅ မီတာ မြင့်သည်။
အာဖရိကတိုက်ရှိ ချိုထူဒေသများတွင် နေ
သည်။ ချွန်သောအပေါ်နှုတ်ခမ်းသည် အစာ
ကို ဆုပ်ကိုင်နိုင်သည်။ အရွက်များကို ခူးဖြတ်
စားသည်။ မီးခိုးရင့်ရောင် အဆင်း ရှိသည်။

နှုတ်သီးလေးထောင့်ရှိ ကြံ့ဖြူသည် ၂ မီတာ
ခန့်မြင့်သည်။ ကြံ့များအနက် အကြီးမားဆုံး
ဖြစ်သည်။ ကြံ့ဖြူဟု ခေါ်သော်လည်း မီးခိုး
ရောင်သာ ဖြစ်သည်။

စုံကဏန်း အရေအတွက် ခွာရှိတိရစ္ဆာန်များ

ဝက်၊ ကုလားအုတ်၊ သမင်နှင့် ကျွဲနွားများသည် ‘အာတီအိုဒက်တိုင်းလာ’ မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်၏။ ခြေချောင်းနှစ်ချောင်း သို့မဟုတ် လေးချောင်းပါရှိသော စုံကဏန်းအရေအတွက် ခွာရှိတိရစ္ဆာန်များ ဖြစ်၏။ တတိယနှင့်စတုတ္ထ ခြေချောင်းများသည် ကိုယ်၏အလေးချိန်ကို ထောက်မထား၏။ အချို့မှာ စားမြုံ့ပြန်မျိုးဖြစ်ပြီး ရုပ်ထွေးသော အစာခြေအဖွဲ့ ရှိ၏။ ခွာရှိ နို့တိုက်သတ္တဝါများတွင် ခွာစုံသည် အမျိုးအစား ပိုများ၏။ ပထမတဆင့်ခံ မျိုးစဉ်တွင် ဝက်၊ ရေမြင်း၊ ဒုတိယတွင် ကုလားအုတ်၊ တတိယတွင် စားမြုံ့ပြန်တတ်သော သမင်၊ ‘အင်တီလုပ်’နှင့် ကျွဲနွားများ ပါဝင်သည်။

ခွာအမျိုးအစားအချို့

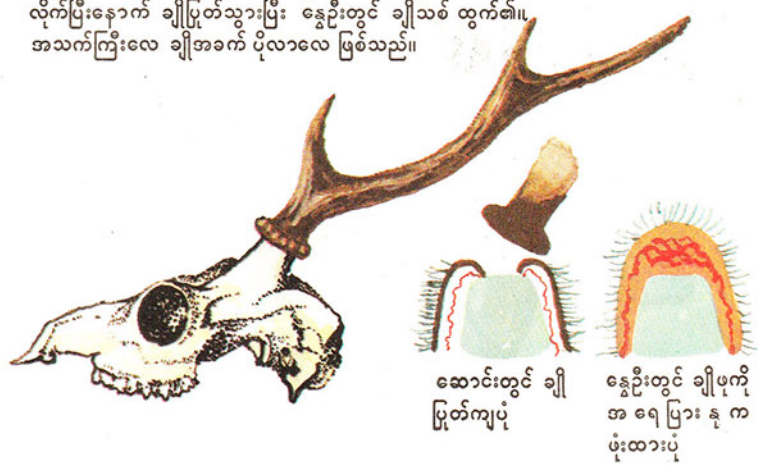
တောဆိတ်၊ ကျွဲနွား၊ ဆိတ်၊ သိုးတို့၏ချိုများ

ဆိတ်၊ သိုး၊ ကျွဲ၊ နွားနှင့် တောင်ပေါ်နေ သိုးများတွင် အထီးရော အမပါ ချိုများ ရှိကြသည်။ ၎င်းတို့၏ ချိုများသည် တည်မြဲသည်။ သမင်၊ ဒရယ်များကဲ့သို့ ရာသီ အလိုက် ချိုလဲခြင်း မရှိ။

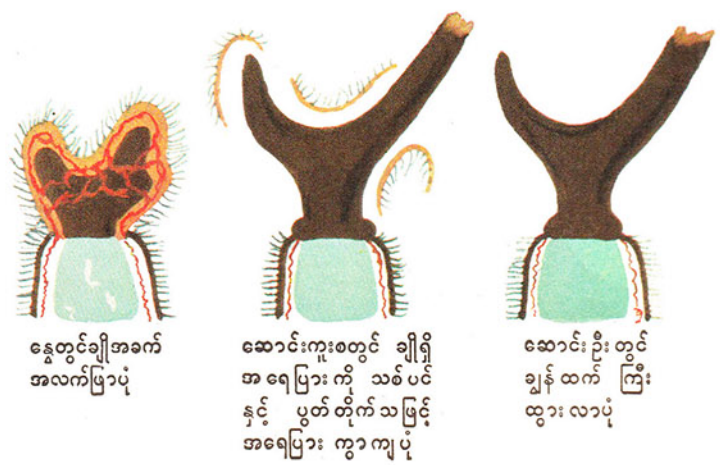

သမင်၏ချိုများ

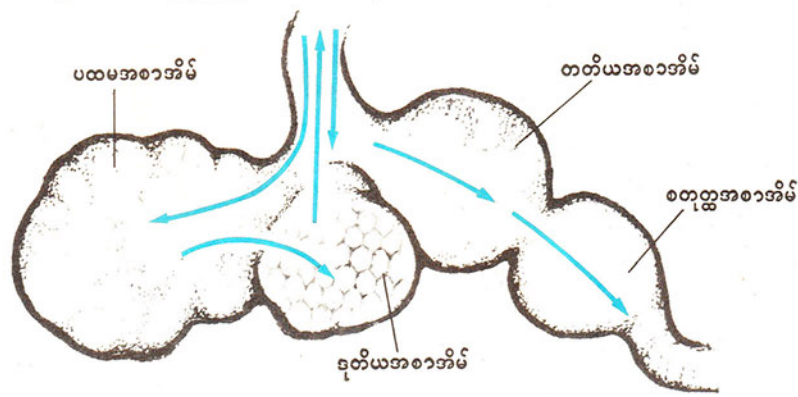
သမင်အထီးတွင်သာ ချိုရှိတတ်သည်။ ဆောင်းဦးတွင် မိတ် လိုက်ပြီးနောက် ချိုပြတ်သွားပြီး နွေဦးတွင် ချိုသစ် ထွက်၏။ အသက်ကြီးလေ ချိုအခက် ပိုလာလေ ဖြစ်သည်။

သမင်၏ချိုများ ကြီးလာပုံ

နွား၏ စားမြုံ့ပြန် အစာအိမ်ပုံ

စားမြုံ့ပြန် တိရစ္ဆာန်များ၏ အစာအိမ်

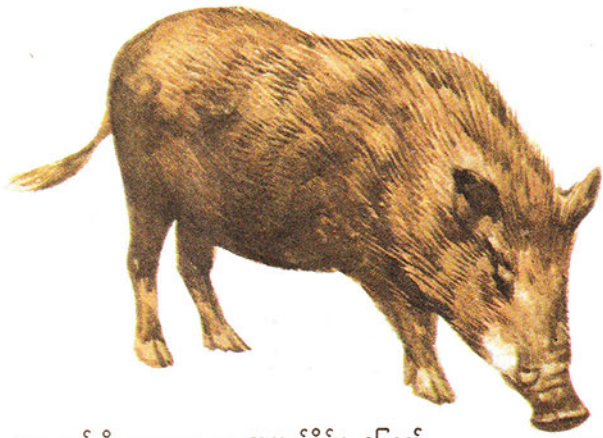
ဖော်ပြပါပုံသည် နွား၏ စားမြုံ့ပြန် အစာအိမ်ပုံ ဖြစ်သည်။ ၎င်းကို လေးပိုင်း ပိုင်းထားသည်။
နွားသည် အစာကို အနည်းငယ်ငါးပြီး အလျင်စလို မျှီချသည်။ ထိုအစာ သည် ပထမဦးဆုံးနှင့် အကြီးမားဆုံး အစာအိမ်၏ အပိုင်းသို့ ရောက်သွားသည်။ ပထမပိုင်းက အစာကို သိုလှောင်ပြီး ဖျော့ဖျောင်းစေသည်။ ဒုတိယပိုင်းရှိ ဗက်တီးရီးယားက ‘ဆယ်လူလို’ကို ခြေဖျက်သည်။ ပထမပိုင်းနှင့် ဒုတိယပိုင်းရှိ အကြမ်းခြေဖျက်ပြီး အစာများကို စားမြုံ့ပြန်ပြီး တဖန် မျှီချပြန်သည်။ ထိုအစာ သည် အစာအိမ်၏ တတိယနှင့် စတုတ္ထပိုင်းသို့ ရောက်သွားသည်။ စတုတ္ထ အစာ အိမ်က အစာခြေရည်ဖြင့် အစာကို ဆက်လက် ခြေဖျက်ပေးသည်။

ဂျပန်တောဆိတ်ပုံ

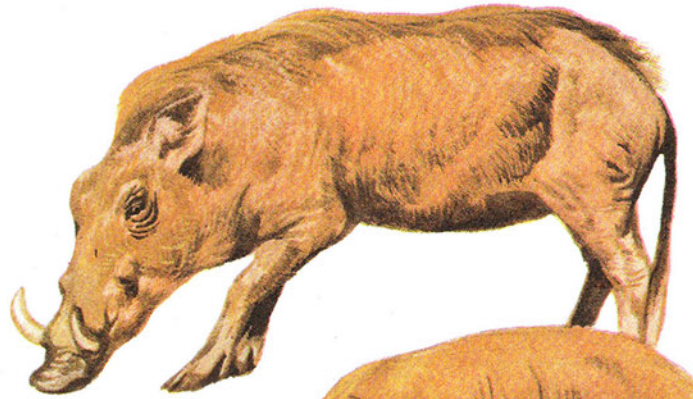
တောဝက်မျိုးများ

တောဝက်မျိုးတွင် နှုတ်သီးထိပ် ဝိုင်းပြီး အပေါ်လန်သော အစွယ်ပါ၏။ ရွှေခြေတွင် ခြေချောင်း လေးချောင်းနှင့် နောက်ခြေတွင် သုံးချောင်း သို့မဟုတ် လေးချောင်း ရှိသည်။

တောဝက်ကို ဥရောပ၊ အာရှ အလယ်ပိုင်း၊ မြောက် အမေရိကနှင့် အာဖရိကမြောက်ပိုင်း သစ်တောများ၌ တွေ့ရသည်။ အမြင့် ၉၁ မှ ၁၁၀ ဆင်တိမိတာ အထိ ရှိသည်။

မြစ်ဝက်နီ (ချုံနေဝက်) သည်မဒါဂါ စကာနှင့်ဆဟာရသဲကန္တာရ တောင်ဘက်နေရာများတွင်နေသည်။ နီကျန်ကျန် အရောင် ရှိသည်။ မျက်နှာတွင် အဖြူကွက်များနှင့် ကျောရိုး တလျှောက်တွင် အဖြူစင်းကြီး ရှိသည်။ ၅၅ မှ ၈၀ ဆင်တိမိတာ အထိ မြင့်သည်။

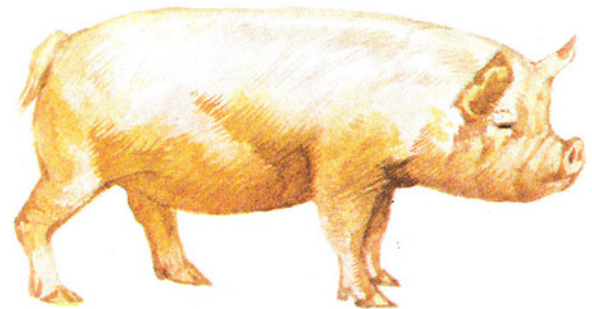

‘ဗာဗီရတ်ဆာ’သည် ၆၅ မှ ၈၀ ဆင်တိမိတာအထိ မြင့်သည်။ ဆယ်လီဗီးနှင့် မိုလတ်ကာကျွန်းများ၌ တွေ့ရသည်။ အမွေးမပါသလောက် ဖြစ်သည်။ အခြားဝက်မျိုးထက် ခြေတံ ပိုရှည်သည်။ အပေါ်အစွယ်သည် နှုတ်ခမ်းများကြားမှ မထွက်ပဲ အပေါ်မေးရိုးမှ တိုက်ရိုက် ထွက်သည်။ အောက်အစွယ်သည် ပါးစပ်မှ ထွက်သည်။

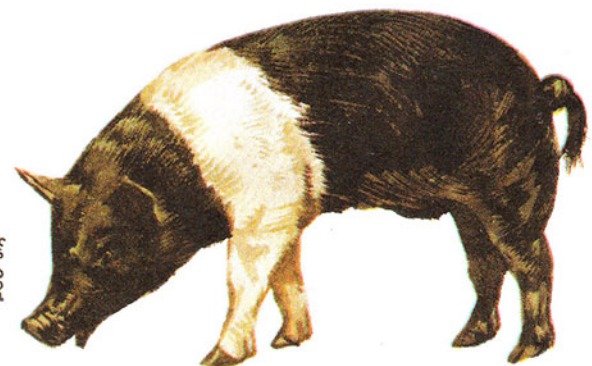
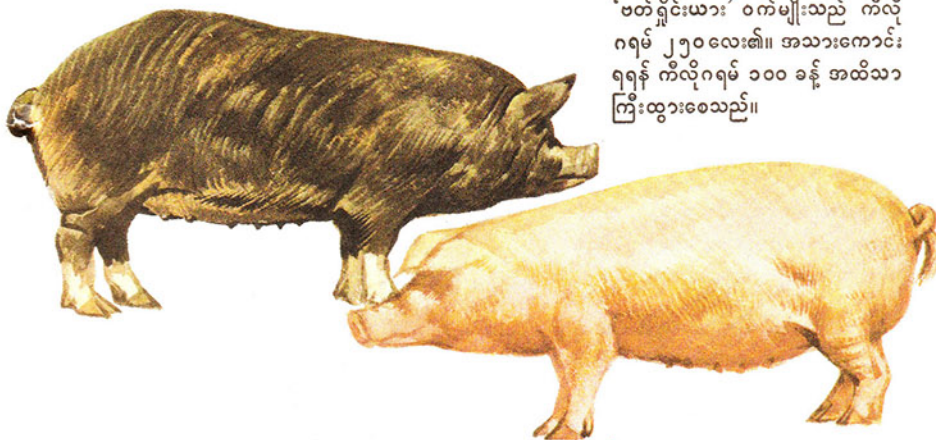
အိမ်ဝက်များ

အိမ်ဝက်များသည်တောဝက်များမှဆင်းသက်သည်။ဘီစီ ၄၀၀၀ခန့်က မက်ဆိုပိုတေးမီးယားရှိ လယ်သမားများက တောဝက်ကို စတင်မွေးခဲ့သည်။တောဝက်များသည် အပြေးမြန်ပြီး အန္တရာယ်ရောက်လျှင် ရန်ပြုတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ခြေတံပြီး ခန္ဓာကြီးသည့် အစွယ် မပါသော ဝက်များနှင့် မျိုးစပ် မွေးမြူကြသည်။

‘ဗတ်ရှိုင်းယား’ ဝက်မျိုးသည် ကီလိုဂရမ် ၂၅၀လေး၏။ အသားကောင်းရရန် ကီလိုဂရမ် ၁၀၀ ခန့် အထိသာ ကြီးထွားစေသည်။

‘ယော့ရှိုင်းယား’ ဝက်မျိုးသည် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ ယော့ရှိုင်းယားမှ ဖြစ်၏။ ကိုယ်အလေးချိန် ကီလိုဂရမ် ၂၀၀ မှ ၃၀၀ အထိ ရှိသည်။

‘လင်းဒရေ’ဝက်မျိုးသည် ဒိန်းမတ်ဝက်မျိုး ဖြစ်သည်။ ၂၂၅ မှ ၃၂၀ ကီလိုဂရမ် အထိ လေး၏။ ဝက်ပေါင်ခြောက် လုပ်ရန် အကောင်းဆုံးအသား ရှိသည်။

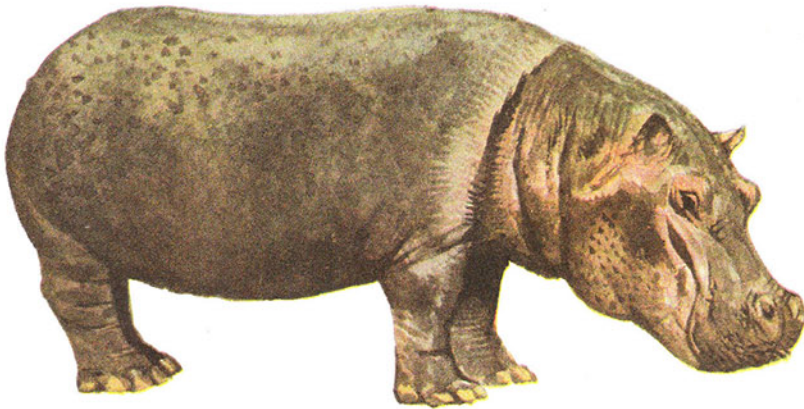
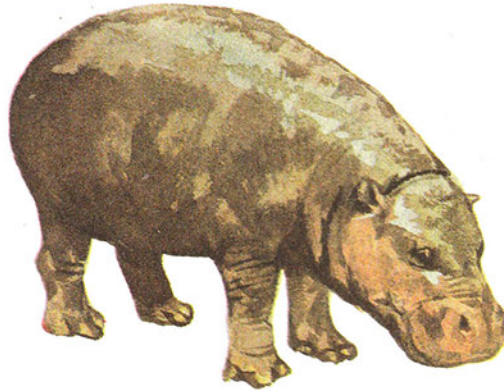
‘ဟမ်းရှိုင်းယား’ဝက် မျိုးသည် အမေရိကန် ကင်တတ်ကီပြည်နယ်မှ ဖြစ်သည်။ ကီလိုဂရမ် ၂၀၀ မှ ၃၀၀ အထိ လေးသည်။

ရေမြင်းမုျိုးများ

ရေမြင်း၏ ခြေလက်တို့တွင် ခြေချောင်း၊ လက်ချောင်း လေးခုစီပါသည်။ ရှုပ်ထွေးသော အစာခြေအဖွဲ့ရှိသည်။ သို့သော် စားမြုံ့မပြန်ပေ။ ဝက်များနှင့် မျိုးဆက်ဝေးသည်။

ရေမြင်းပုသည် ဆင်တိမိတာ ၈၀ ခန့်မြင့်ပြီး ၁.၅ မီတာ ရှည်သည်။ အာဖရိက အနောက်ပိုင်း သစ်တောများရှိ စမ်းချောင်းများ၌ နေသည်။

ရေမြင်းသည် အာဖရိကရှိ မြစ်များ၊ ကန်များနှင့် နွယ်များတွင်နေသည်။ ၁.၅ မီတာခန့်မြင့်ပြီး ၄.၂ မီတာရှည်၏။ ၃.၆ တန်လေးသည်။ အမွေးမရှိ။ မြက်နှင့် ကျူတို့ကိုစား၏။ ရေတွင် အနေများသည်။

ချေလှောင်မျိုးများ

ချေလှောင် မျိုးများတွင် ချို မပါရှိချေ။ အငယ်ဆုံး စားမြုံ့ပြန်သတ္တဝါများတွင်ပါဝင်သည်။ အစာအိမ်သုံးကန့်ရှိသည်။ အထီးတွင် စွယ်သွားရှည် နှစ်ချောင်းပါသည်။

ကတိုးကောင်သည် ဆင်တိမိတာ ၆၀ ခန့်မြင့်သည်။ အာရှတောင်ပေါ်ဒေသများ၌နေသည်။ အထီးများသည် အမွေးရည်ကို ဝမ်းဗိုက်ရှိ ကတိုးခွာမှ ထုတ်သည်။

အိန္ဒိယချေလှောင်သည် ဆင်တိမိတာ ၃၀ ခန့်မြင့်သည်။ အိန္ဒိယနှင့် သီရိလင်္ကာ သစ်တောများ၌တွေ့ရသည်။

ရေချေလှောင် သည် ၃၅ မှ ၄၀ ဆင်တိမိတာ အထိမြင့်သည်။ ကွန်ဂိုမြစ်ဝှမ်းရှိတော၌ နေသည်။ ရေကူး ကျင်လည်သည်။

ကုလားအုတ်မျိုးများ

စားမြုံ့ပြန်သတ္တဝါဖြစ်သည်။ အစာအိမ်၌ သုံးကန့်ပါသည်။ ခြေထောက်များ၌ ခြေချောင်းနှစ်ချောင်းစီပါသည်။ ခွာထူသည်။ ကုလားအုတ်တို့တွင် အဆီတစ်ရှူးမြင့်ပြီးသည်။ ကုလားအုတ် အနှယ်ဖြစ်သည့် လာမာ တွင် ဘို့ မပါပေ။ အမွေးထူပြီး အမြီးတိုသည်။

ဘို့တစ်လုံးကုလားအုတ်သည် ၁.၈ မီတာခန့်မြင့်သည်။ အာဖရိကမြောက်ပိုင်းနှင့် အာရှအနောက်တောင်ပိုင်း၌တွေ့ရသည်။ ဝန်တင်တိရစ္ဆာန်အဖြစ်အသုံးပြုသည်။

ဘို့နှစ်လုံး ကုလားအုတ်သည် ၂ မီတာခန့် မြင့်ပြီးအာရှတိုက်အလယ်ပိုင်းသဲကန္တာရ၌နေသည်။ အမွေးထူများကြောင့် အအေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသည်။

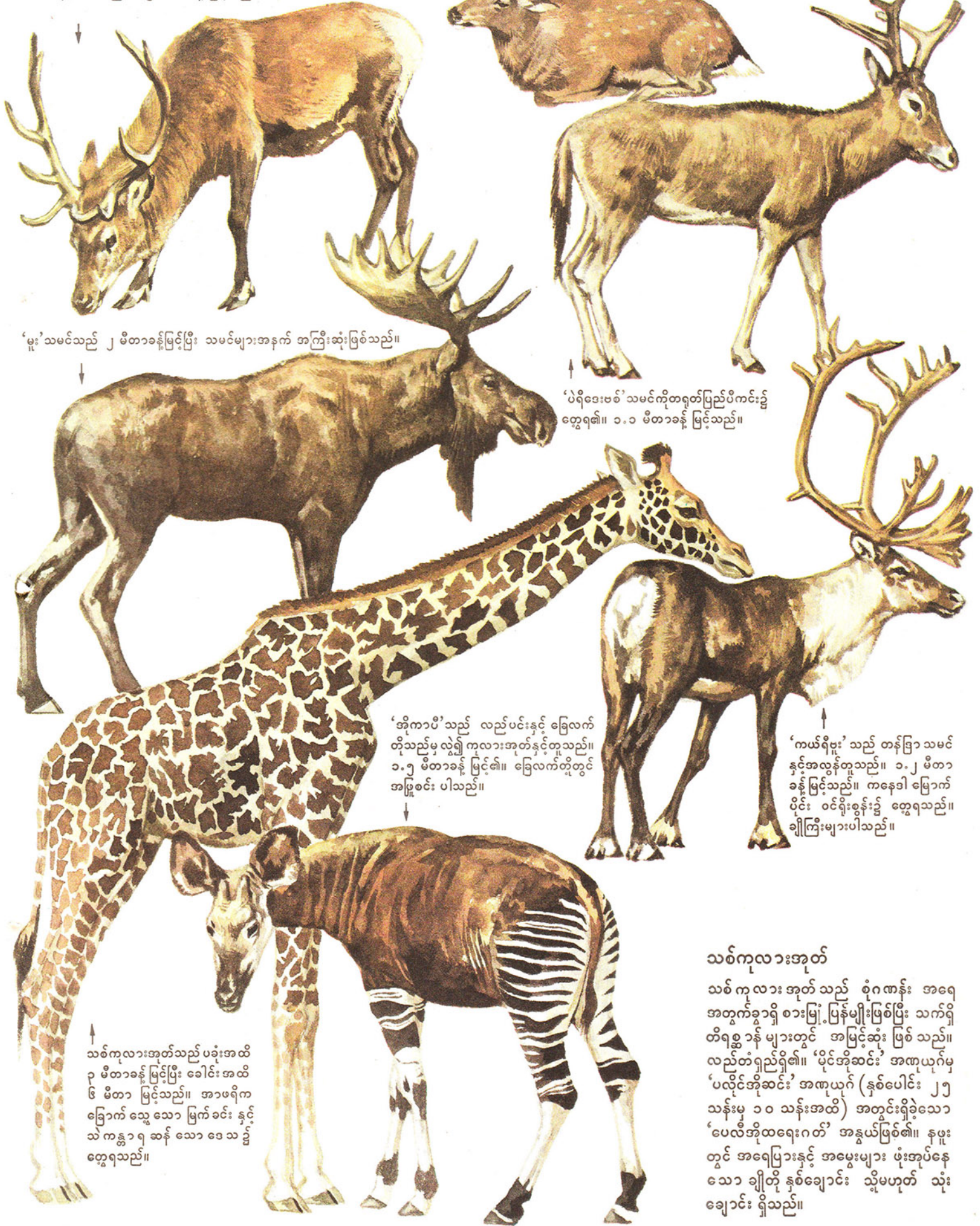
ကုလားအုတ်များသည်သဲကန္တာရတွင်နေသားကျသည်။ သဲပူနှင့်ကျောက်တုံးပေါ်တွင်လျှောက်နိုင်သောခွာထူရှိသည်။ မျက်စိထဲ သဲမဝင်နိုင်ရန်ကာကွယ်သည့် မျက်တောင်ရှည်များ ရှိသည်။ သဲမှန်တိုင်းကျချိန်၌ နှာခေါင်းကို ပိတ်ထားနိုင်သည်။ ဘို့ရှိ အဆီများမှ အာဟာရရနိုင်၏။ ရေမရှိသော်လည်း ကြာရှည်စွာနေနိုင်သည်။

သမင်များ

သမင်များသည် စုံဂဏန်းအရေအတွက်ခွာရှိ စားမြုံ့ပြန်မျိုးဖြစ်သည်။ အထီးတွင် ချိုမာပြီး အသစ်လဲလှယ်လေ့ရှိသည်။ ဥရောပ၊ အာဖရိကနှင့်အာရှတွင်တွေ့ရသည်။

သမင်နီအထီးသည် ၁၀၂ မီတာခန့် မြင့်သည်။

← ‘ဆိကာ’ (ဂျပန်သမင်) သည် ဆင်တိမိတာ ၈၀ မှ ၈၆ ထိ မြင့်သည်။ ဂျပန်နှင့် တရုတ်၌ တွေ့ရသည်။ ချိုကိုဆေးအဖြစ် တရုတ်များက အသုံးပြုသည်။

‘မူး’ သမင်သည် ၂ မီတာခန့်မြင့်ပြီး သမင်များအနက် အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။

↑ ‘ပရီဒေးဗစ်’ သမင်ကိုတရုတ်ပြည်ပိကင်း၌ တွေ့ရ၏။ ၁.၁ မီတာခန့် မြင့်သည်။

↓ ‘အိုကာပီ’ သည် လည်ပင်းနှင့် ခြေလက် တို့သည်မှလွဲ၍ ကုလားအုတ်နှင့်တူသည်။ ၁.၅ မီတာခန့် မြင့်၏။ ခြေလက်တို့တွင် အမြူစင်း ပါသည်။

↑ ‘ကယ်ရီမူး’ သည် တန်ခြာ သမင် နှင့်အလွန်တူသည်။ ၁.၂ မီတာ ခန့် မြင့်သည်။ ကနေဒါ မြောက် မိုင်း ဝင်ရိုးစွန်း၌ တွေ့ရသည်။ ချိုကြီးများပါသည်။

↑ သစ်ကုလားအုတ်သည် ပခုံးအထိ ၃ မီတာခန့်မြင့်ပြီး ခေါင်းအထိ ၆ မီတာ မြင့်သည်။ အာဖရိက ခြောက်သွေ့သော မြက်ခင်း နှင့် သဲကန္တာရ ဆန် သော ဒေသ၌ တွေ့ရသည်။

သစ်ကုလားအုတ်

သစ်ကုလား အုတ်သည် စုံဂဏန်း အရေ အတွက်ခွာရှိ စားမြုံ့ပြန်မျိုးဖြစ်ပြီး သက်ရှိ တိရစ္ဆာန် များတွင် အမြင့်ဆုံး ဖြစ်သည်။ လည်တံရှည်ရှိ၏။ မိုင်အိုဆင်း အဏုယုဂ်မှ ‘ပလိုင်းအိုဆင်း’ အဏုယုဂ် (နှစ်ပေါင်း ၂၅ သန်းမှ ၁၀ သန်းအထိ) အတွင်းရှိခဲ့သော ‘ပေလီအိုထရေးဂတ်’ အနွယ်ဖြစ်၏။ နဖူး တွင် အရေပြားနှင့် အမွှေးများ ဖုံးအုပ်နေ သော ချိုတို့ နှစ်ချောင်း သို့မဟုတ် သုံး ချောင်း ရှိသည်။

နွားမျိုးများ

နွားမျိုးများတွင် နွား၊ သိုး၊ ကျွဲ၊ ပြောင်၊ ဆိတ်နှင့်သမင်တို့ ပါဝင်သည်။ အသစ်မလဲနိုင်သော ချိုမျိုးရှိသည်။ ခြေထောက်များတွင် ခြေချောင်းလေးချောင်းစီပါ၏။ သိုးရွက်များ ကြိတ်ခြေရန် အံသွားမျက်နှာပြင်၌ စောင်းများပါသည်။ စံပြ စားမြုံ့ပြန် မျိုးစစ်များ ဖြစ်သည်။

အာရှကျွဲသည် ၁.၈ မီတာခန့် မြင့်သည်။ ချိုသည် ပြားချိုရှည်ပြီး နောက်သို့ လန်နေ၏။ လယ်ထွန်ရန် အသုံးပြုသည်။ ကျွဲရိုင်းများကို အိန္ဒိယ၊ အင်ဒိုချိုင်းနားနှင့် ဘော်နိုယိုရှိ ရွှံ့များ၌ တွေ့နိုင်သည်။

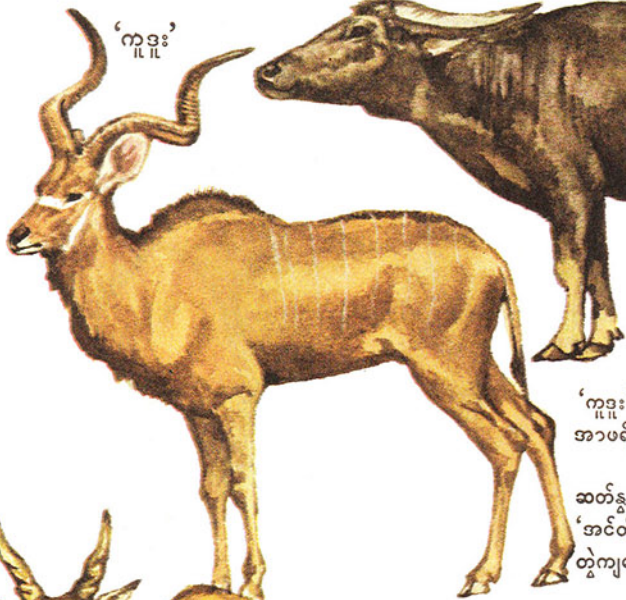
အာဖရိကကျွဲရိုင်းကို အာဖရိက အီကွေတာသစ်တောနှင့် မြက်ရှည်တောများ၌ တွေ့ရသည်။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမားကြ ခိုင်သည်။ ၁.၅ မီတာမှ ၁.၇ မီတာထိ မြင့်သည်။ ချိုနှစ်ချောင်း၏အရင်းသည် နဖူးအလယ်၌ ထိလန့်ပါး ဖြစ်သည်။

အာရှကျွဲ

အာဖရိကကျွဲရိုင်း

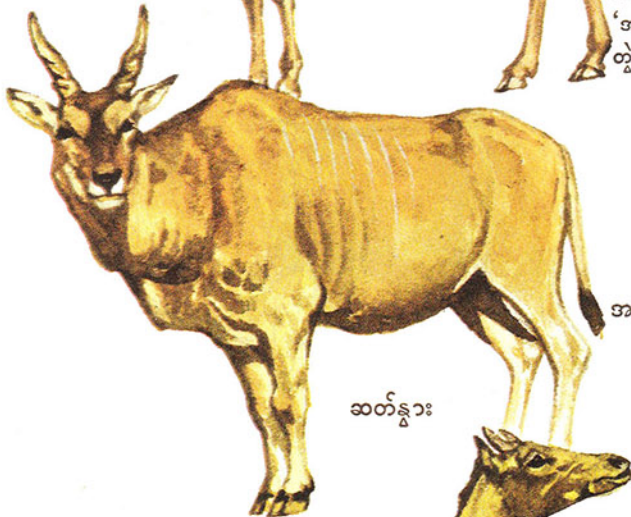
‘ယတ်’

‘ကူဒူး’

‘ကူဒူး’ သည် ၁.၃ မီတာမြင့်ပြီး ချိုလိမ်သည်။ အာဖရိက ‘အင်တီလုပ်’ အကြီးဆုံးမျိုးတွင် ပါသည်။

ဆတ်နွားသည် ၁.၈ မီတာခန့်မြင့်သည်။ အာဖရိက ‘အင်တီလုပ်’ တို့အနက် အကြီးဆုံးဖြစ်ပြီး လည်ပင်း၌ တွဲကျနေသော အရေပြားရှိသည်။

ဆတ်နွား

အမေရိကန်ပြောင်

ဆတ်ကုလား

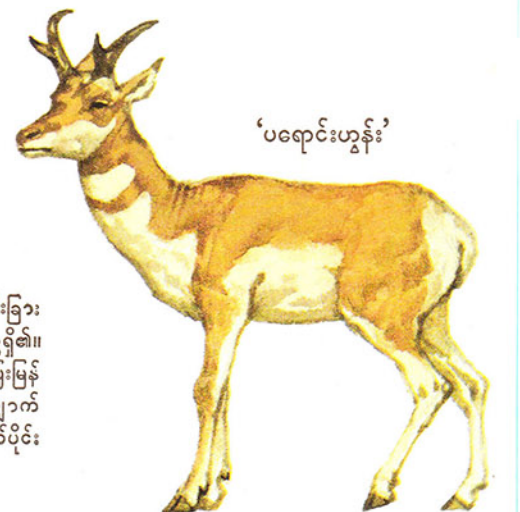
ဆတ်ကုလားသည် ၁.၃ မီတာခန့်မြင့်သည်။ ချိုရှိ၏။ အာရှ ‘အင်တီလုပ်’ များတွင် အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။

‘ယတ်’ ခေါ် တိဘက်နွားသည် တိဘက်နှင့် တရုတ်ပြည်အနောက်ပိုင်း ဇာတိ ဖြစ်သည်။ မီတာ ၄၀၀၀ နှင့် ၅၀၀၀ အကြားရှိ ကုန်းပြင်မြင့်များ၌ တွေ့ရသည်။ ပူနွေးသော မြေ နိမ့်များ၌ မနေနိုင်။ ၁.၇ မီတာခန့် မြင့်သည်။

အမေရိကန်ပြောင်သည် မြောက်အမေရိက မြေပြန့်ပိုင်းမှ ဆင်းသက်လာသည်။ ပစ်ခတ်မှုကြောင့် ကွယ်ပျောက်လုနီး ဖြစ်သည်။ သဘာဝဥယျာဉ်များတွင် ဘေးမဲ့ပေးထားသဖြင့် ပြန်လည် တိုးပွားလာသည်။ ၁.၇ မီတာခန့် မြင့်သည်။ ဦးခေါင်းနှင့် ကိုယ်ထည်ရှေ့ပိုင်း ကြီးမားကြ ခိုင်သည်။

ပရောင်းဟွန်းမျိုးများ

‘အင်တီလုပ်’နှင့် ရံဖန်ရံခါ မှားတတ်သည်။ သီးခြားမျိုးနွယ် ဖြစ်သည်။ အထီး၊ အမ၌ ချိုနှစ်ခွံရှိ၏။ ချိုမာ အပြင်ပိုင်းသည် နှစ်စဉ် လဲသည်။ အပြေးမြန်သည်။ ချုံဖုတ်၊ သဲကန္တာရ၊ မြက်ခင်းပြင်နှင့် ကျောက်ဆောင် ထူထပ်သော အမေရိကန်ပြည် အနောက်ပိုင်းနှင့် အနောက်အလယ်ပိုင်း၌ တွေ့ရသည်။

‘ပရောင်းဟွန်း’

‘ဟတ်တိမီး’

မုက်နာရှည် ‘ဟတ်တိမီး’ သည် ၁.၂ မီတာခန့်မြင့်၏။ ရှက်တတ်သည်။ အာဖရိက မြေပြန့်တွင် အုပ်လိုက် နေသည်။
အိန္ဒိယ ‘အင်တီလုပ်’ သည် ဆင်တိမိတာဝခန့်မြင့်၏။ ကျောမည်းပြီး ဝမ်းဝိုက်ဖြူသည်။ ချိုလိမ်ပြီး အရပ် ပါသည်။

‘ရှမ္မာ’တောင်ဆိတ်

‘ရှမ္မာ’ တောင်ဆိတ်မျိုးသည် ဥရောပနှင့် အာရှမိုင်း နား၌ နေသည်။ ဆင်တိမိတာ ၈၀ ခန့် မြင့်၏။ ချို ကောက်များ ပါသည်။
‘ဗာဗရီ’ သည် အာဖရိက မြောက်ပိုင်း သိုးရိုင်းဖြစ် သည်။ တစ်မီတာခန့်မြင့်ပြီး ချိုရှည်သည်။
‘ငှဲ’ ဆတ်ကျသည် ၁.၃ မီတာခန့် မြင့်သည်။ အာ ဖရိက မြေပြန့်များ၌ နေသည်။ ခေါင်းသည် ကဲ့ ခေါင်းနှင့် တူသည်။
‘မူဖလွန်’ ဆိတ်ကုလားသည် ဥရောပ၏ တမျိုးတည်း သော သိုးရိုင်း ဖြစ်သည်။ ဥရောပ၊ ကော်ဆီကာနှင့် ဆာဒီးနီးယားကျွန်းများ၌ နေ၏။ ဆင်တိမိတာ ၇၀ ခန့် မြင့်သည်။
တုတ်ခိုင်သော ‘ဆိုင်ဂါ’ သည် ဆင်တိမိတာ ၇၀ ခန့် မြင့်ပြီး နှာရောင်ပွနှင့် မတ်သော ချိုငယ် ရှိသည်။ အာရှအလယ်ပိုင်းနှင့် ရုရှားအရှေ့တောင်ပိုင်း မြေပြန့် များ၌ နေသည်။
‘တား’ သည် ဆိတ်နှင့်တူ၏။ ကက်ရှမ်းယား၊ အိန္ဒိယ ပြည်မြောက်ပိုင်း ချောက်ကမ်းပါးများနှင့် တောင် ကမ်းပါးယံများ၌ နေသည်။ တစ်မီတာခန့် မြင့်သည်။

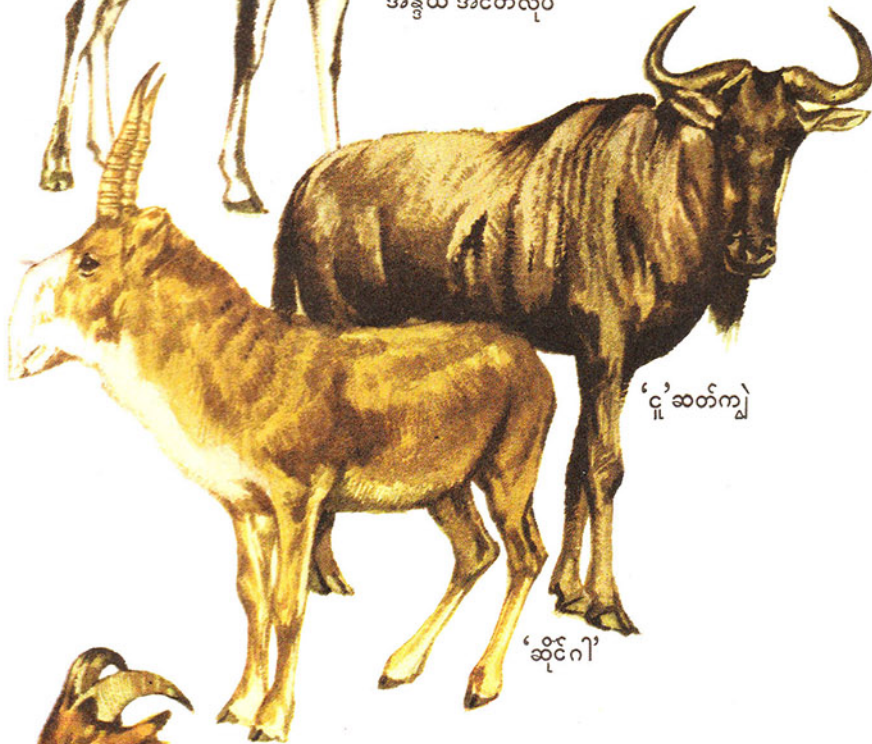
အိန္ဒိယ ‘အင်တီလုပ်’

‘ဗာဗရီ’သိုးရိုင်း

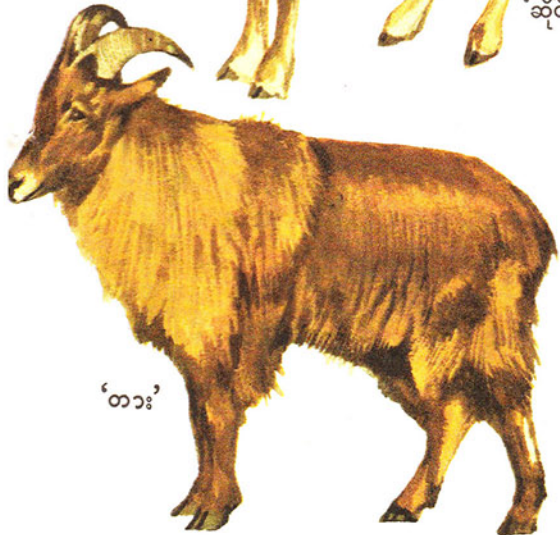
‘ငှဲ’ဆတ်ကျ

‘မူဖလွန်’ဆိတ်ကုလား

‘ဆိုင်ဂါ’

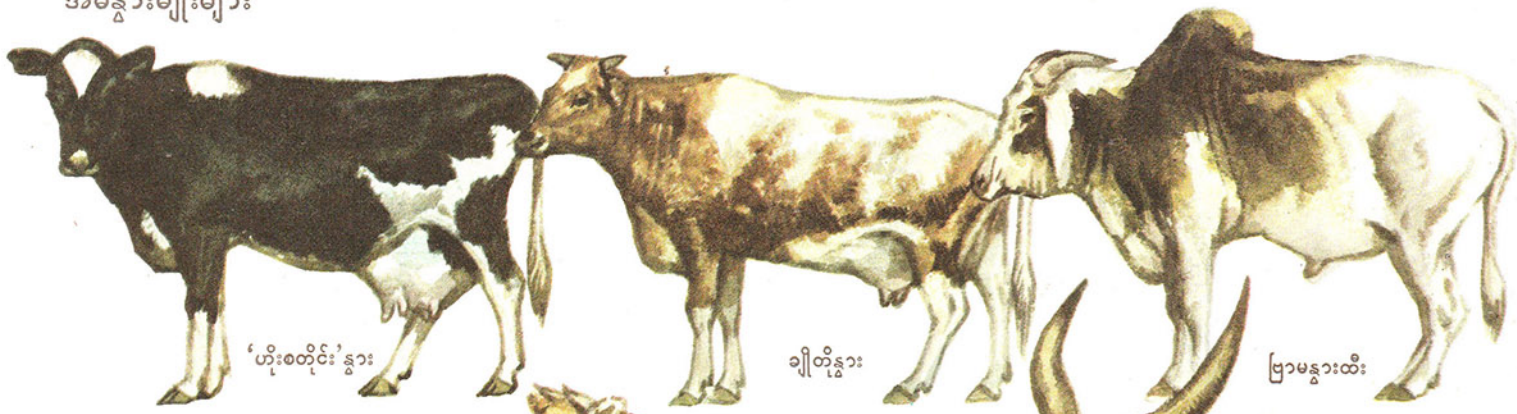

တောဆိတ်

တောဆိတ်သည် တစ်မီတာ ခန့် မြင့်သည်။ ချိုတိုပြီး နား ရှက် ရှည် သည်။ ဟိမဝန္တာအရှေ့ပိုင်း၊ မြန် မာ၊ မလေးရှား၊ တရုတ်၊ ထိုင်ဝမ်နှင့် ဂျပန်ရှိ တောင် ကမ်း ပါး ယံ များ ၌ တွေ့ ရသည်။

အိမ်နွားမျိုးများ

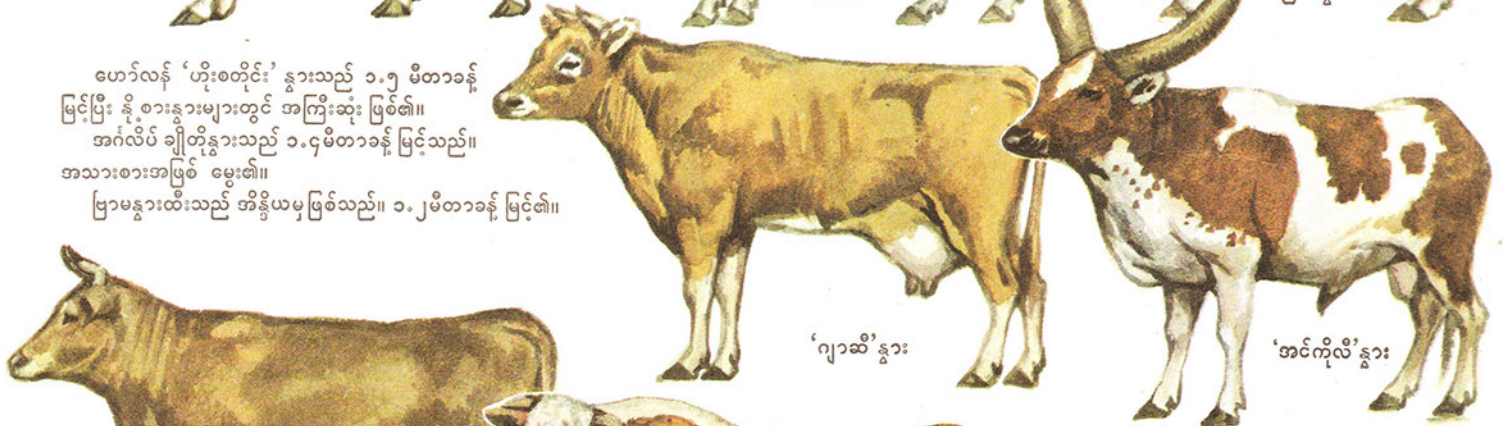

‘ဟိုးစတိုင်း’နွား

ချိုတိုနွား

ပြာမနွားထီး

ဟော်လန် ‘ဟိုးစတိုင်း’ နွားသည် ၁.၅ မီတာခန့် မြင့်ပြီး နို့စားနွားများတွင် အကြီးဆုံး ဖြစ်၏။
အင်္ဂလိပ် ချိုတိုနွားသည် ၁.၄ မီတာခန့် မြင့်သည်။
အသားစားအဖြစ် မွေး၏။
ပြာမနွားထီးသည် အိန္ဒိယမှ ဖြစ်သည်။ ၁.၂ မီတာခန့် မြင့်၏။

‘ဆွတ်’နွားမ

‘ဂျာဆီ’နွား

‘အင်ကိုလီ’နွား

အင်္ဂလိပ် ‘ဂျာဆီ’ နွားသည် ၁.၃ မီတာခန့် မြင့်ပြီး နို့စားနွားများတွင် အငယ်ဆုံး ဖြစ်သည်။
‘အင်ကိုလီ’ နွားသည် အာဖရိကမှ ဖြစ်သည်။ ၁.၂ မီတာခန့် ရှည်သည်။

‘ဆွတ်’ နွားသည် ၁.၄ မီတာခန့် မြင့်၏။ နို့စားနွား အဖြစ် မွေးသည်။
အင်္ဂလိပ် ‘ဟဲရီဖို့’ နွားသည် ၁.၂ မီတာခန့် မြင့်၏။
အသားစားအဖြစ် နာမည်ကြီးသည်။

သိုးမျိုးများ

‘မာရီနို’ သည် ကီလိုဂရမ် ၁၂၀ ထိ လေးသည်။ အကောင်းစား သိုးမွေးရန် မွေးသည်။
‘ကော်ရီဒေး’ သည် နယူးဇီလန်နှင့် ဩစတြေးလျမှ ဖြစ်သည်။ ၉၅ ကီလိုဂရမ်ထိ လေးသည်။ သိုးမွေးနှင့် အသားအတွက် မွေး၏။
အင်္ဂလိပ် ‘လင်ကွန်း’ သိုးသည် ကီလိုဂရမ် ၁၀၀ မှ ၁၆၀ ထိ လေးသည်။ အရှည်ဆုံး သိုးမွေးရသည်။
တရုတ် ‘ဟန်ယန်’ သိုးသည် ကီလိုဂရမ် ၂၀၀ မှ ၇၀၀ ထိ လေးသည်။ အမြီးထူသည်။

‘လင်ကွန်း’သိုး

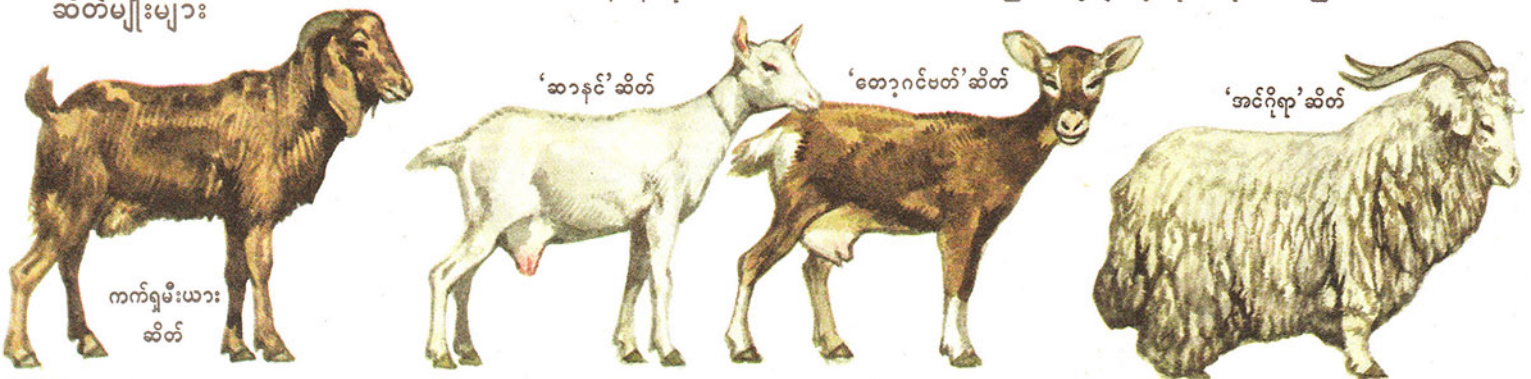
‘ဟန်ယန်’သိုး

‘မာရီနို’သိုး

‘ကော်ရီဒေး’သိုး

ကက်ရှမ်းယား ဆိတ်သည် ‘အင်ဂိုရာ’ ဆိတ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါသည်။ တိဘက်၌ တွေ့ရ၏။ ဆင်တီမီတာ ၆၀ ခန့် မြင့်သည်။
‘ဆာနင်’ ဆိတ်သည် ကီလိုဂရမ် ၅၀ မှ ၉၀ ထိ လေးသည်။ ဆွတ်ဇာလန်မှ ပြန့်ပွားလာသည်။ နို့စားဆိတ်မျိုး ဖြစ်သည်။
‘တော့ဂင်ဗတ်’ ဆိတ်သည် ၄၅ မှ ၈၀ ကီလိုဂရမ်ထိ လေး၏။ ဆွတ်ဇာလန်မှ ပြန့်ပွားလာသည်။ နို့စားဆိတ်မျိုး ဖြစ်သည်။
‘အင်ဂိုရာ’ ဆိတ်သည် တူရကီမှ ပြန့်ပွားလာသည်။ ၄၅ မှ ၉၀ ကီလိုဂရမ် အထိ လေးသည်။ အမွေးများကို ‘မိုဟို’ ဟု ခေါ်သည်။

ဆိတ်မျိုးများ

ကက်ရှမ်းယား ဆိတ်

‘ဆာနင်’ ဆိတ်

‘တော့ဂင်ဗတ်’ ဆိတ်

‘အင်ဂိုရာ’ ဆိတ်

ဝေါဟာရစာရင်း

ကတိုးကောင်
ကနေရီစာဝါ
ကားနီနယ်ငှက်
ကိဝီငှက်
ကူဒူး
ကေမင်မိကျောင်း
ကော့ကယ်ငှက်
ကော့ယင်ငှက်
ကော်ရီဒေးသိုး
ကိုကာပူရာငှက်
ကိုတင်ဂါငှက်
ကိုမိုဒိုဒရာဂွန်
ကိုယိုတီဝံပုလွေ
ကိုလီငှက်
ကိုလူဗရစ်မြေ
ကိုအာလာ ဝက်ဝံ
ကက်စတာယုန်
ကက်ဆိုဝါရီငှက်
ကင်ဂရူးကြက်
ကင်ဂရူးသားပိုက်ကောင်
ကင်တစ် ပလိုဗာငှက်
ကစ်စကာဒီးငှက်
ကုန်းနေရေနေသတ္တဝါ
ကယ်ရီပူး
ကျားဆယ်လာမင်ဒါ
ကျူရာဆိုးငှက်
ကွက်ဇယ်ငှက်
ကွိုင်ပူ

ခရုစုတ်ငှက်
ခလောက်မြေ
ချီမန်ဂို ကာရာကာရာသိမ်းငှက်
ချီဟွာဟွာခွေး
ချေလှောင်
ချိုတို့နွား
ချင်ချီလာ
ချင်ခွေး
ချစ်မန့်ရှဉ့်

ဂရီဗီးမြင်းကျား
ဂရေးလက်ငန်း
ဂရစ်ဖွန်လင်းတ
ဂရိတ်ဒိန်းခွေး
ဂရန့်မြင်းကျား
ဂလင်း (အကျိတ်)
ဂါဗွန်မြေပွေး
ဂီလာမုန်စတာ
ဂူအန်ငှက်
ဂေါရီလာမျောက်ဝံ
ဂိုဖာလပ်
ဂိုလဒီ ဖား
ဂိုလီယက် ဖား
ဂိုင်ရာဟာကွန်

Musk deer
Canary
Cardinal
Kiwi
Kudu
Caiman
Caucal
Toucan
Corriedale
Kookaburra
Cotinga
Komodo dragon
Coyote
Coly
Colubrid snake
Koala
Castor rex
Cassowary
Kangaroo-rat
Kangaroo
Kentish plover
Kiskadee
Amphibian
Caribou
Tiger salamander
Curassow
Quetzal
Coypu

Ibis
Rattle snake
Chimango caracara
Chihuahua
Mouse deer
Short-horn
Chinchilla
Chin
Chipmunk

Grevy's zebra
Greylag goose
Griffon vulture
Great Dane
Grant's zebra
Gland
Gaboon viper
Gila monster
Guan
Gorilla
Gopher
Goeldi's frog
Goliath frog
Gyr Falcon

ဂယ်ဗီယာမိကျောင်း
ဂျပါလူရာပုတ်သင်
ဂျီဗရူးငှက်ကျား
ဂျာဂွာကျားသစ်
ဂျာဂွာရန်ဒီကျားသစ်
ဂျက်ဆင်ပုတ်သင်
ဂွာဂါမြင်း
ဂွာနေ တင်ကျီး

ငူဆတ်ကျွဲ
ငှက်စိမ်း
ငှက်ပိတုန်း
ငှက်ပျားပိတုန်း
ငှက်ဘီလူး
ငှက်ရွှေဝါ

စကူအာငှက်
စခရီးမား (တောဘဲငန်းမျိုး)
စတယ်လာ စင်ရော်
စတယ်လာ ဆီးလိုင်ယန်း
စတယ်လာ ပင်လယ်လင်းယုန်
စနက်ပင် လိပ်
စနိုက်ငှက်
စပစ်ခွေး
စပမ်း ဝေလငါး
စီစီလီယန်
စကူရီတေရီငှက်
စိန့်ဗားနတ်ခွေး

ဆမ္မုးရေငုပ်ဘဲ
ဆလော့
ဆာနင်ဆိတ်
ဆာဗီဇွေပူ
ဆာဗယ်ကြောင်
ဆိကာသမင်
ဆိငှက်
ဆိဗစ်

ဆီအာမိုင်း မျောက်လွဲကျော်
ဆီးကောင်း (ရေဝက်မျိုး)
ဆီးလိုင်ယန်း (ဖျံမျိုး)
ဆူရီနပ် ဖားပြုပ်
ဆူးထူအမမ်ကြက်
ဆိုလီနီဒွန်
ဆိုင်ဂါ
ဆိုင်ရင်ကြီး
ဆိုင်ရင်ငယ်
ဆွေကင်စာငှက်
ဆတ်ကုလား
ဆတ်နွား
ဆယ်လာမင်ဒါ
ဆယ်လာမင်ဒါမိုန့်

Gavial
Japalura lizard
Jabiru
Jaguar
Jaguarundi
Jackson's chameleon
Guagga
Guanay cormorant

Brindled gnu
Leafbird
Humming-bird
Bee humming-bird
Shrike
Oriole

Skua
Screamer
Steller's albatross
Steller's sea-lion
Steller's sea-eagle
Snapping turtle
Snipe
Spitz
Sperm-whale
Caecilian
Secretary-bird
St. Bernard dog

Smew
Sloth
Saanen goat
Savi's pygmy shrew
Serval
Sika
Oil-bird
Civet
Siamang
Sea-cow
Sea-lion
Surinam toad
Amami spiny rat
Solenodon
Saiga
Greater siren
Lesser siren
Siskin
Nilgai
Eland
Salamander
Haze salamander

ဇီးနော့ငှက်	Xenops	ပိကာချာသစ်တောရေငုံး	Ypecaha wood rail
ဇွဲငှက်	Babbler	ပိထရယ် ပင်လယ်စင်ရော်	Petrel
ဇွန်နွတ်သီးငှက်	Spoonbill	ပိရူးကိုတင်ဂါငှက်	Peruvian cock-of-the-rock
ညတေးဆိုင်ငှက်	Nightingale	ပေလီအိုထရေးဂတ်	<i>Palaeotragus</i>
ည	Newt	ပဲရီဒေးဗစ်သမင်	Pere David's deer
တတိုင်းမွေးငှက်လက်မ	Magnolia warbler	ပိုမာရေနီယန်ခွေး	Pomeranian
တဆီယာ	Tarsier	ပက်တာဂိုနီယန်တောယုန်	Patagonian hare
တနာဂါငှက်	Tanager	ပင်လယ်ဆင်ဖျံ	Elephant seal
တမိဂန်ငှက်	Ptarmigan	ပင်လယ်ဝမ်းဘဲ	Eider
တား	Tahr	ပန်ဒါကြီး	Giant panda
တိဘက်နှား	Yak	ပန်းထိမ်ဖိုငှက်	Barbet
တူအာတာရာ (ပုတ်သင်မျိုး)	Tuatara	ပန်းရည်စုပ်ငှက်	Sun-bird
တော့ဂင်ဗတ်ဆိတ်	Toggenburg	ပယ်ရီဂရင်းအမဲလိုက် သိမ်းငှက်	Peregrine falcon
တော့ဒီငှက်	Tody	ပျူမာတောင်ခြင်္သေ့	Puma
တိုကိုကော့ယင်	Toco toucan	ပြုပ်မြေ	Wart snake
တိုရာကိုငှက်	Touraco	ဗာဗရီသိုးရိုင်း	Barbary sheep
တက်စမေနီယန် သားပိုက်ကောင်သရဲ	Tasmanian devil	ဗာဗီရတ်ဆာ	Babirussa
တင်းရက်	Tenrec	ဗာရီအိုငှက်	Vireo
တောင်အမေရိကန်ကပိဗရာ	South American capybara	ဗားယတ်နှုတ်သီးဝေလငါး	Baird's beaked whale
တိုင်နာမော့ငှက်	Tinamou	ဗီဗာ	Beaver
တမ်မတ်တင်ကျီး	Temmick's cormorant	ဗေကာစစ်စလီ	Baikal teal
တွားသွားသတ္တဝါ	Reptile	ဗောဇ္ဈိုင်းခွေး	Borzoi
ထရာဗင်ကိုး ကင်းလိပ်	Travancore skink	ဗက်ဇီလပ်ပုတ်သင်	Basilisk
ထရမ်ပက်တာငှက်	Trumpeter	ဗောက်ကဇာခွေး	Boxer
ထန်းစေ့မှုတ်ငှက်	Grebe	ဗင်းတောငန်း	Bean goose
ထပ်တယူငှက်	Trogon	ဗစ်တန်ငှက်	Bittern
ဒိုဒိုငှက်	Dodo	ဗတ်ဂျာရီဂါငှက်	Budgerigar
ဒက်ဆီယူး	Dasyure	ဗတ်စတတ်ငှက်	Bustard
ဒေါင်းစွန်	Marsh-harrier	ဗတ်ရှိုင်းယားဝက်	Berkshire
နာဆီဆတ်ပုစဉ်းထိုး	Narcissus flycatcher	ဘိကျား (ကြာဖက်နင်းငှက်)	Jacana
နာဝါ	Narwhal	မလေးဂျင်နယူအာ	Malayan gymnure
နီယိုတိုနီ	Neotony	မာတာမာတာ (လိပ်)	Matamata
နံစော်ဖျံ	Skunk	မာတင်	Martin
နို့တိုက်သတ္တဝါ	Mammal	မာမိုဆက်	Marmoset
နွားဖြူကွတ်	White-nosed coati	မာရီချစ်ပတ်မြင်း	<i>Merychippus</i>
နွားမောင်းပါပျောက်	Proboscis monkey	မာရီနိုသိုး	Merino
နှင်းဖြူဇီးကွက်	Snowy owl	မီဂါပေါ့ငှက်	Megapod
နှုတ်သီးရွဲ့စာ	Crossbill	မီဆိုဟပ်ပတ်မြင်း	<i>Mesohippus</i>
ပရာဇီဝေါစကီးမြင်း	Przewalski's horse	မူဖလွန်ဆိတ်ကုလား	Mouflon
ပရေးရီကြက်	Prairie chicken	မူးသမင်	Moose
ပရောင်းဟွန်း	Pronghorn	မော့ကင်ငှက်	Mocking-bird
ပရိုင်းမိတ်	Primate	မော့မော့ငှက်	Motmot
ပလိုင်းစတိုဆင်းအဏုယုဂ်	Plistocene Epoch	မိုကာဆင် ရေမြေဆိုး	Water moccasin
ပလိုင်းအိုဆင်းအဏုယုဂ်	Pliocene Epoch	မိုနိုထရင်း	Monotreme
ပလိုင်းမောက်ရော့ ရစ်ကြက်ကြီး	Plymouth Rock	မိုရိုသီရိယမ်ဆင်	<i>Moeritherium</i>
ပါချီရွန်မြင်း	Percheron	မက်ဂျယ်လန်တောငန်း	Magellan's goose
ပါဖင်ပင်လယ်ကြက်တူရွေး	Puffin	မင်နာတီး	Manatee
ပါရာဒိုက်ငှက်	Bird-of-paradise	မိုင်အိုဆင်းအဏုယုဂ်	Miocene Epoch
ပါရာဒိုက်မြေ	Paradise snake	မန်ဒရေမောက်	Mandrill
		မန်ဒါရင်ဘဲ	Mandarin
		မိန်ငှက်	Barn owl
		မမ်ဗာမြေမည်း	Black mamba

မမေ့ (ရှေးဆင်)
မျက်ကန်းဝမ်းကောင်
မျက်ကွင်းဖြူငှက်
မျောက်ပင်ကူ
မျောက်လှောင်ပျံ
မျောက်သူတော်
မြားဆိပ်ဖား
မြေငှက်
မြက်မိုးကောင်

ယော့ရှိုင်းယားဝက်
ယိုကိုဟားမားကြက်
ယောင်းယင်ငှက်

ရာဘာစပါးကြီးမြေ
ရီအာငှက်
ရေချေလှောင်
ရေစပ်ပါဝေလငါး
ရေဝက်
ရက်ကွန်း
ရက်ကွန်းခွေး
ရက်တယ်
ရင်အုပ်နီ မာဂန်ဆန်ဘဲ
ရစ်ဆိုင်လင်းပိုင်
ရစ်ပူမျိုး
ရတ်ဆယ်မြေပွေး
ရှူးဂါးဂလိုက်ဒါ
ရှိုရိုဂျယ်ဖားဝမ်း
ရှိုဗယ်လာဝမ်းဘဲ
ရှက် တင်ကျီး
ရှယ်ဒတ် တောဝမ်းဘဲ
ရွှေရောင်မြီးတို့ ပါးတဲကြွက်
ရွှံပပ်ပိ

လိမာမျောက်ပုမျိုး
လိယိုပွန်
လေးဆန်းစင်ရော်
လော့ဂါဟက်လိပ်
လင်ကွန်းသိုး
လင်ဂဆန်
လင်ကြောင်
လင်းဒရေဝက်
လင်းပိုင်ခေါင်းတို့
လိုင်ယာစောင်းပုံ အမြီးရှိုငှက်
လည်ပြောင် ခေါင်းလောင်းငှက်
လမ်မင်
လွန်းငှက်

ဝုဗာရင်း
ဝေလငါးပြာ
ဝေါလေဖားပျံ
ဝန်လက်ငှက်
ဝမ်းကောင်
ဝမ်းဗက် သားပိုက်ကောင်

Mammoth
Blind worm
White-eye
Spider monkey
Flying lemur
Capuchin
Arrow-poison frog
Pitta
Meadow vole

Yorkshire
Yokohama chicken
Great hornbill

Rubber boa
Rhea
Water chevrotain
Baleen whale
Dugong
Racoon
Racoon-dog
Ratel
Red-breasted mergansen
Risso's dolphin
Grouse
Russell's viper
Sugar glider
Schreigel's green frog
Shoveller
Pelagic shag
Shelduck
Golden hamster
Mud-puppy

Lesser dwarf lemur
Leopon
Laysan albatross
Loggerhead turtle
Lincoln
Lingsang
Lynx
Landrace
Porpoise
Lyre-bird
Naked-throated bell-bird
Lemming
Loon

Wolverine
Sulphur-bottom whale
Wallace's flying frog
Orsprey
Worm
Wombat

သားပိုက်ကောင်
သက်ရှိရုပ်ကြွင်း
သိုက်မြုံဆောက်ငှက်
သစ်တောက်ဖင့်စာ
သစ်ပင်နေဘဲ
သွေးစုပ်လင်းနို့

ဟာပီလင်းယုန်
ဟူးပါးတောဘဲငန်း
ဟဲဗင်ဒါ (ရေပုတ်သင်မျိုး)
ဟဲရိုဖို့နွား
ဟဲရင်းစင်ရော်
ဟိုးစတိုင်းနွား
ဟက်မာဒရိုင်းယတ်

ဘာဘွန်းမျောက်

ဟသံ
ဟောင်ဗာရာဗတ်စတတ်ငှက်
ဟောင်လာမျောက်
ဟန်ယန်သိုး
ဟမ်းရှိုင်းယားဝက်

အကာဒီယန်ပုစဉ်းထိုး
အချစ်ငှက်
အဂါးမစ် (ပုတ်သင်)
အဆိပ်ဂလင်း
အပေါဆမ်
အမာဒီလို
အာဗာဒါရက် စာနီ
အာဗင်ငှက်
အာမိုင်း
အီကွပ်မြင်း
အီဂျစ်ဂျာဗိုးကောင်
အီဂွာနာ (ဖုတ်)
အီဒင်တိတ်
အီအိုဆင်းအဏုယုဂ်
အီအိုဟပ်ပတ်မြင်း

အီးယူးငှက်
အေန်ငှက်
အော့ငှက်
အော်ရန်အူတန်လူဝံ
အော်လီဂိုဆင်းအဏုယုဂ်
အိုကာပီ
အက်
အက်ဆိုလော့
အက်အနီ
အင်ဂိုရာ ဆိတ်
အင်ဂိုရာယုန်
အင်နာကွန်ဒါမြေ
အင်ဖီဗေနာ
အင်ဖီယူးမား (ကွန်ဂိုငါးရှဉ့်)

အင်းဒရစ်
အိုင်ဒါပင်လယ်ဝမ်းဘဲ
အိုင်း-အိုင်းမျောက်
အန်နီလီပုတ်သင်
အယ်ဗာထရေ့ပင်လယ်စင်ရော်
အွမ် (မျက်ကန်းဆယ်လာမင်ဒါ)

Marsupial
Living fossil
Bower-bird
Woodpecker finch
Tree duck
Vampire-bat

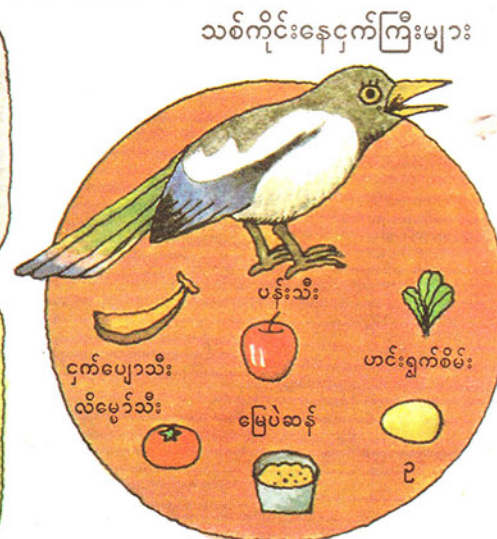
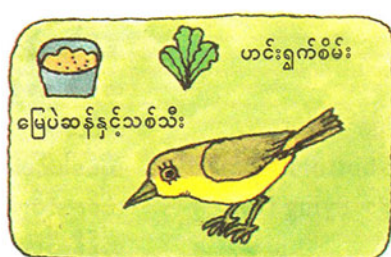
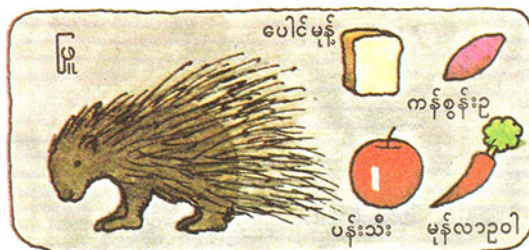
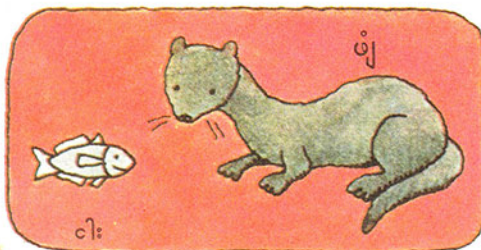
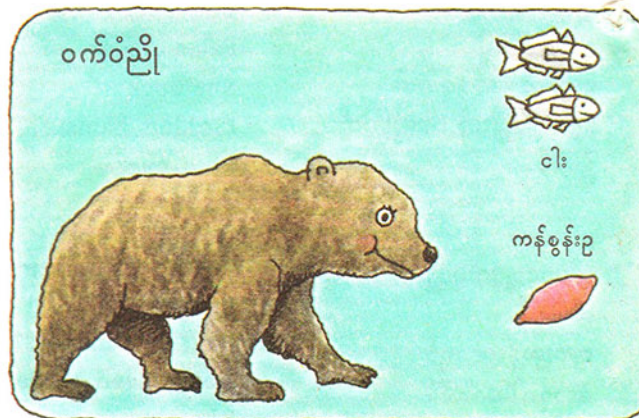
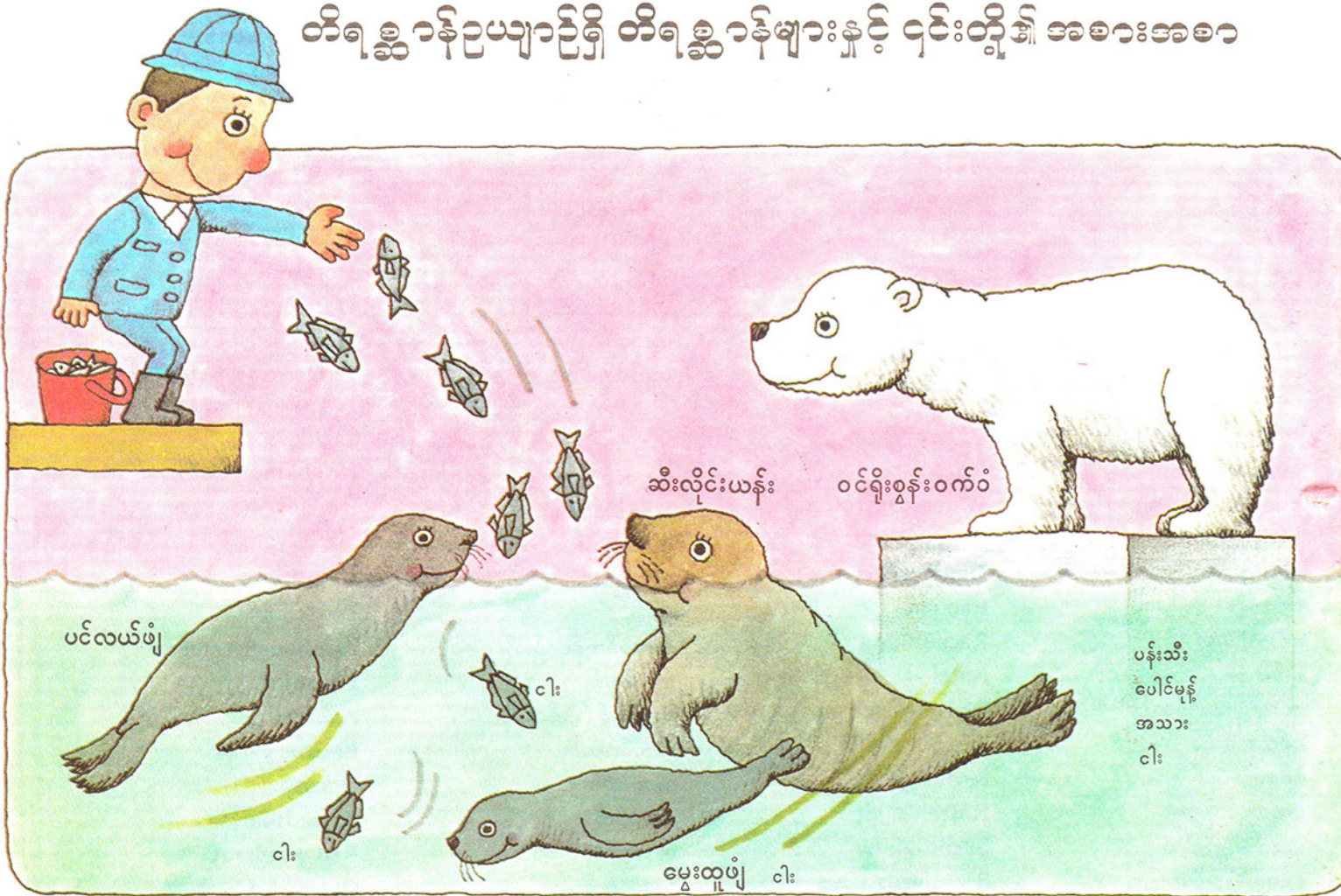
Harpy-eagle
Whooper swan
Hellbender
Hereford
Herring gull
Holstein
Hamadryas baboon

Shelduck
Houbara bastard
Howler monkey
Hang-yang
Hampshire

Acadian flycatcher
Lovebird
Agamid
Poison gland
Opossum
Armadillo
Red avadarat
Oven-bird
Ermine
Equus
Egyptian Jerboa
Iguana
Edentate
Eocene Epoch
Eohippus

Emu
Ani
Auk
Orang-utan
Oligocene Epoch
Okapi
Eft
Axolotl
Red eft
Angora goat
Angora rabbit
Anaconda
Amphisbaena
Amphiuma
Indris
Eider
Aye-Aye monkey
Anole
Albatross
Olm

ထိရစ္ဆာန်ဥပဿာဉ်ရှိ ထိရစ္ဆာန်များနှင့် ငှက်တို့၏ အစားအစာ

သစ်ကိုင်းနေငှက်ငယ်များ

ပင်ဂွင်ငှက်

ငါး

ဟင်းရွက်စိမ်း

သစ်စေ့စားငှက်

အစေ့ အဆန်
မျိုးစုံပါသော
ငှက်စာ

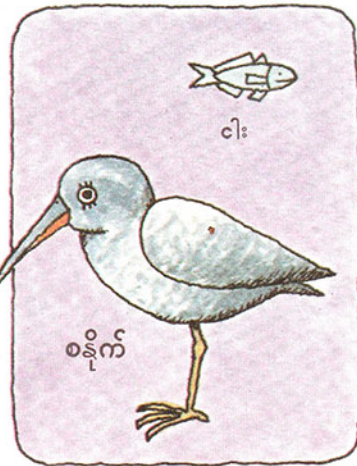

နံ့စားပြောင်းစေ့

ဟင်းရွက်စိမ်း

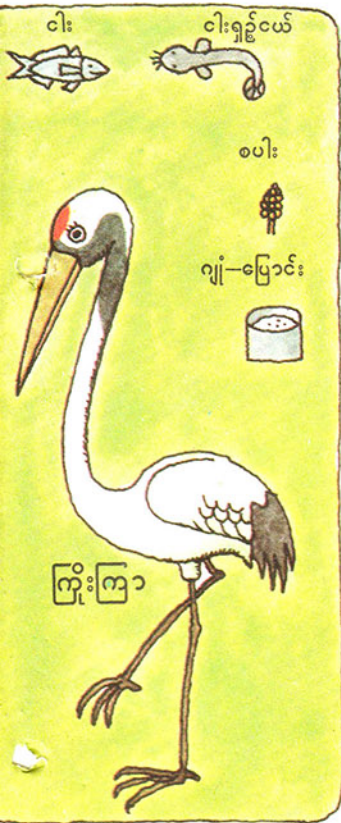
ဝမ်းဘဲများ

ဘဲစာ

ငါး

စနိုက်

ငါး

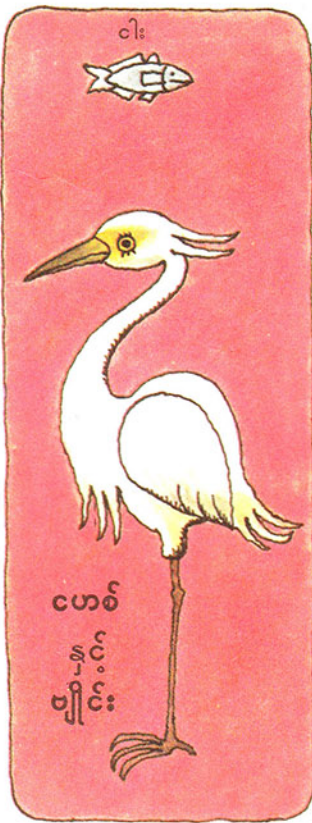
ငါးရှဉ့်ငယ်

စပါး

ပျို-ပြောင်း

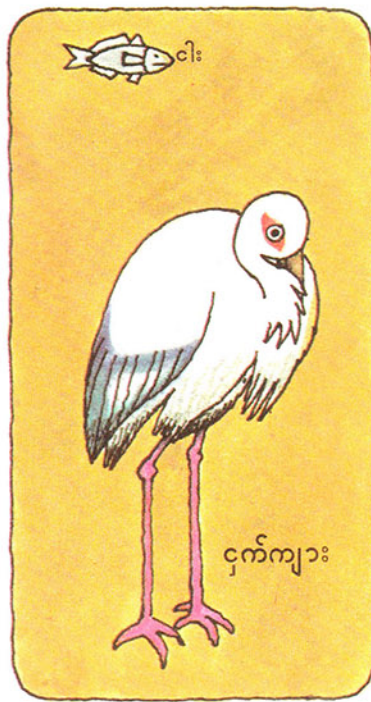

ကြိုးကြာ

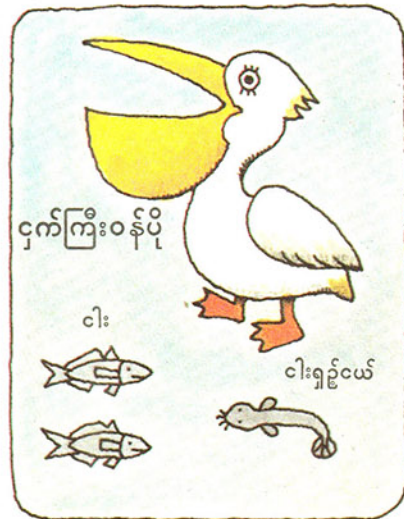
ငါး

ငါးစာ
စားသုံး
ပျိုင်း

ငါး

ငှက်ကျား

ငှက်ကြီးဝန်ပို

ငါး

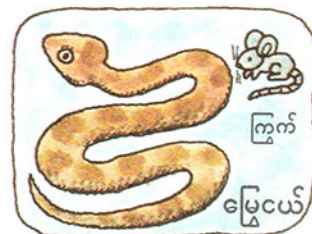
ငါးရှဉ့်ငယ်

ကြက်ငယ်များ

ပုလဲသား

စပါးကြီးမြေ

ကြက်

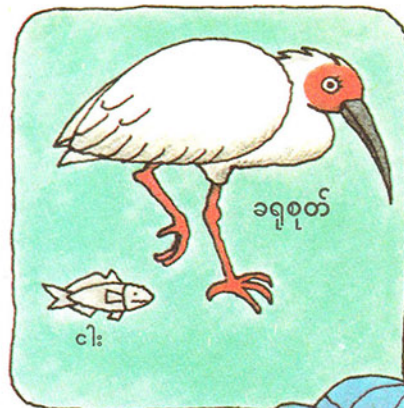
မြေငယ်

ပုတ်သင်

အင်းဆက်ပိုးများ

နို့နှင့်
ပင့်ကူများ

ခရုစုတ်

ငါး

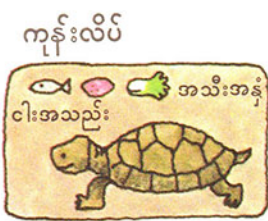

ပင်လယ်လိပ်

အသား

ငါး

ကုန်းလိပ်

ငါးအသား အသီးအနှံ

အင်းဆက်ပိုးများ

နို့နှင့်
ပင့်ကူများ

ဆယ်လာမင်ဒါကြီး

ငါး

ချိုရှိပုတ်သင်

Read more Shwe Thway Journals at

↓ Click below link ↓

<https://www.facebook.com/shwethwayjournal/>